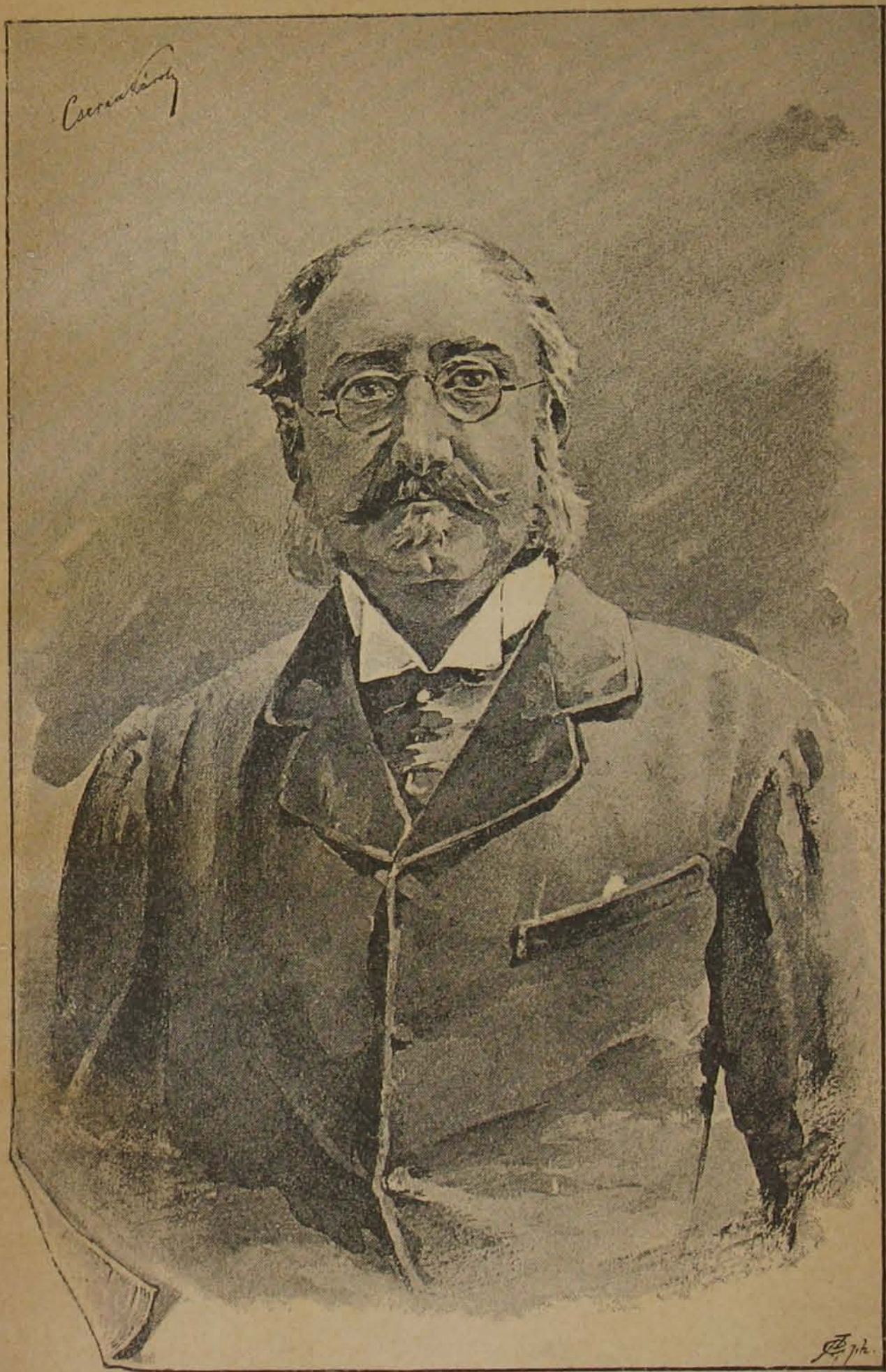

.....
16.402

MSZK

2 (1888)

BENICZKY FERENCZ

GROMON DEZSŐ

ZSEBKÖNYV

A MAGYAR KIRÁLYI CSENDŐRSÉG

SZÁMÁRA.

37A

MÁSODIK ÉVFOLYAM.

1888.

10.402 / 2

BUDAPEST.

1888.

TARTALOM.

Benicze és micsinyei BENICZKY FERENCZ magyar kir. bel-
ügyministeri és
vaiszkai és bogyáni GROMON DEZSŐ magyar kir. honvédelmi
ministeri államtitkárok arczképei.

	Lap
Előszó	5
Naptár az 1888-ik (szökő) évre	9
(Csillagászati és kortani jellegzése az 1888-ik év- nek. Hónapok. A felséges uralkodóház. Európai uralkodók. Országos színek. Nevezetes korszakok és korszámítások. Névnepmutató tábla. Pósta- szabályok. Távirdaszabályok. Bélyegilletékek. Pénz- nemek. Mértföld összehasonlító táblázat. Sors- jegyek sorsolási jegyzéke. Kamatkiszámítási tábla. Vadász-naptár.)	
A magyar kir. és a magyar kir. horvát-szlavon csendőrség cím- és névtára	70
(Rangsorozati lajstrom. Jelvényes kitüntetéssel bíró altisztek és csendőrök. Elhelyezés.)	
Történeti és statistikai adatok az 1887. évről:	
(Visszapillantás az 1887-ik évre. Adatok az 1887-ik évről. Tisztikar. Legénység. Összes állomány.)	
	119
Kitüntetések:	
I. Jelvényes kitüntetést nyertek	130
II. Ministeri dicsérő okirattal ellátottak	134
III. A jutalmazási alapból jutalmat nyertek	179
IV. Parancsnoksági dicsérő okirattal ellátottak	181
V. Nyilvánosan megdicsérték	186

csendőrségi zsebkönyv» 1887. évi — első — évfolyamának üzleti viszonyaira, t. i. a bevételekre, kiadásokra és a végleges eredményre vonatkozó adatok:

Bevétel az előfizetésekből	---	---	3427 frt 50 kr.
Összes kiadás	---	---	2490 « 33 «

Tiszta bevétel	---	---	937 frt 17 kr.
----------------	-----	-----	----------------

melyből a f. é. zsebkönyv készkiadásaira visszatartatván

---	---	---	37 frt 17 kr.
-----	-----	-----	---------------

az alapba beszállított a fennmaradó **900 frt — kr.**

Miután azonban ezen összeg kizárólag csakis a hat magyar királyi csendőr kerület egyéneinek előfizetéseiből gyűlt össze s ahhoz, — a mű kiadása csak magyar nyelven lévén eszközölhető, — a magyar királyi horvát-szlavon csendőrség egyénei természetesen nem járultak és nem is járulhattak: ennél fogva a magyar királyi honvédelmi minister Úr Ó Nagyméltósága a szerkesztő bizottság előterjesztése alapján megengedni méltóztatott, miszerint ezen 900 frt a «magyar királyi és magyar királyi horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alap»-hoz mint a hat magyar királyi csendőr kerület tulajdona csatoltassék és külön kezeltessék.

Őszinte és mély megelégedéssel teszi közzé a bizottság ezen szép anyagi eredményt, melyre reámutatva s levonva belőle a következtetéseket: teljesültnek véli látni a vállalat megindításakor táplált reményeit s beigazoltnak azt, hogy egészséges volt az eszme és helyes az ennek valósításánál követett

azon irány, mely küzdve a kezdet nehézségeivel, előre nem látott számos akadályok ellenében is és minden hasonló kiindulási alap hiányában úttörő volt nagy testületi célok elérésében. De főképp, különös megnyugvással észlelhetni az eredményekben visszatükröződő azon tényt, hogy fiatal intézményünk tagjaiban a testületi célú vállalat támogatására meg van az a közszellem, mely összefogva, vállvetve képes, de hajlandó is nemes célok elérésére segédkezet nyújtani; oly tényezők tehát, melyekre támaszkodva, megnyugvással tekinthetünk ezen testületi vállalat jövője elé.

A szerkesztő bizottság megalakítása, működésének felügyelete és a kiadásokról vezetendő számadásainak átvizsgálása ez évben is murai és körös-tarcsai *Török Ferencz* tábornok úrra bízott.

Azon összeg, mely az előállítási költségek leszámítása után még tiszta jövedelmül fennmarad, a «magyar királyi és magyar királyi horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alapnál, mint a hat magyar királyi csendőr kerület tulajdona» külön kezelt 900 frt-hoz fog csatoltatni és tőkésíttetni.

A szakösmeretek ápolása körül kifejtendő üdvös munkálkodásnak alkalmat nyújtandó a bizottság az előfizetési felhívásban 15 darab aranyat tűzött ki pályadíjúl oly eredeti munkára, mely a *gyalog járőr magatartását és teendőjét rendes szolgálatban* a legjobban tárgyalja.

Bár a jeligék alatt beküldött pályaművek mindegyike szorgalmat és szakismeretet árul el, mégis a bíráló bizottság által egyike sem találtatott oly általános becsű munkának, mely a gazdag anyagot minden irányban feldolgozva, a kitűzött pályadíj elnyerésére méltónak ítéltethetett volna s így a pályadíj ki nem adhatónak határozatott.

Az örvendetes jelenség gyanánt szemléllhető szorgalmat és becsületes törekvést azonban megjutalmazandó, a bizottság a pályadíj felajánlott összegből a következő munkákat jutalmazni határozta:

I. Jelige: *Az igazság nemtője örködjék fölöttünk* négy (4) drb aranynyal;

II. Jelige: *Bátorság, elszántság és erély,*
Minden csendőrnél a legszebb erény három (3) drb aranynyal;

III. Jelige: *Kisérlő csendőr* két (2) drb aranynyal;

IV. Jelige: *Többet észszel, mint erővel* két (2) drb aranynyal.

A jeligés levelek felbontása után az I. alatti dolgozatnak szerzőjeül: **Marschalkó Gyula** IV. sz. csendőr kerületbeli őrmester; a II. alattinak: **Valló István** IV. sz. csendőr kerületbeli őrmester: a III. alattinak **Katz Pál** III. sz. csendőr kerületbeli csendőr és a IV. alattinak **Pauer Béla** V. sz. csendőr kerületbeli csendőr derült ki, kiknek a bizottság ezennel elismerését is nyilvánítja a testületi szakösmeretek érdekében kifejtett szorgalmukért és buzgó működésükért.

Csillagászati és kortani jellegzése az 1888. szökő évnek.

I. Korszámitás 1888. évre.	új modoru	ó	Orosz napt. sz.
Arany szám	8	8	5
Epakta v. holdkulcs	XVII	XXIII	XXIII
Napkör	21	21	4
Római adószám	I	I	—
Vasárnapi betű	A G	C B	E
Osznovanie	—	—	28
Klucs granicz	—	—	34

II. Változó ünnepek.

a) A római kath. anyaszentegyházban.

Hetvenedvasárnap	január	29.
Hamvazó szerda	február	15.
Husvét vasárnap	április	1.
Keresztjáró napok	május 7. 8. 9.	
Aldozó csütörtök	május	10.
Pünkösdi vasárnap	május	20.
Sz. Háromság vasárnap	május	27.
Urnap	május	31.
Urjövet (advent) első vasárnap	deczember	2.
Vizkereszt után van 3 vasárnap.		
Pünkösdi után van 27 vasárnap.		
Farsangban van 6 vasárnap.		
Farsang tartama: 5 hét 5 nap.		
Nagyböjt tartama: 6 hét 4 nap,		

b) A keleti (görög-orosz) keresztény egyházban.

Triodium kezdete	február	14.
Húsh. vasárnap (Mässzopuszt)	február	28.

Zsír. vasárnap (Süropuszt) --- --- ---	márczius 6.
Husvét vasárnap --- --- --- --- ---	április 24.
Vízszentelés ünnepe --- --- --- --- ---	május 18.
Aldozó esütörtök --- --- --- --- ---	junius 2.
Pünkösdi vasárnap --- --- --- --- ---	junius 12.
Mindszent vasárnap --- --- --- --- ---	junius 19.

III. Kántor-böjtök.

A római katolikus anyaszentegyházban.

Tavaszi kántor: február 22., 24., 25.
Nyári kántor: május 23., 25., 26.
Őszi kántor: szeptember 19., 21., 22.
Téli kántor: december 19., 21., 22.

IV. A keleti (görög-orosz) egyháztól rendelt böjtök.

1. *Vajashét*: húshagyó vasárnaptól zsírhtagyó vasárnapig, febr. 28-tól márcz. 6.
2. *Nagyböjt*: zsírhtagyó vasárnaptól husvét vasárnapig, márcz. 6-tól április 23.
3. *Szent Péter apostolról nevezett böjt*: Mindszentvasárnaptól Péter és Pál apostolok napjáig, jun. 19. jun. 28-ig bezárólag.
4. *Isten szent anyjáról nevezett böjt*: aug. 1-től aug. 14. bezárólag.
5. *Nagy karácsony megelőző böjt*: nov. 15-től decz. 24. bezárólag.

V. Csillagászati évszakok.

Tavaszi kezdete: márczius 20-án, 5 ó. 20 pkor reggel. Ez időben a nappal egyenlő az éjjel, tavaszi napéj egyenlőség (æquinoctium vernale).
Nyár kezdete: junius 21-én 1 óra 30'4 p. reggel. A mi földrészünkön leghosszabb ez időtájt a nappal, nyári napfordulás (solstitium æstivale).

Ősz kezdete: szeptember 22-én 3 óra 41'4 p. d. u. A nappal ez időben ismét egyenlő az éjjel napéj egyenlőség. (æquinoctium autumnale).

Tél kezdete: december 21-én 10 ó. 19 p. d. e. Most a mi földrészünkön leghosszabb az éj, téli napfordulás (solstitium hyemale).

VI. Természeti évszakok a mi égaljunk alatt.

1. Tél: deczemb. 24-től február 24-ig tart. 62 nap.
2. Télutó: február 24-től márcz. 19-ig " 24 "
3. Tavasz: márczius 19-től május 16-ig " 58 "
4. Nyárelő: május 16-tól junius 8-ig " 23 "
5. Nyár: junius 8-tól aug. 20-ig " 73 "
6. Nyárutó: augusztus 20-tól szept. 21-ig " 32 "
7. Ősz: szeptemb. 21-től novemb. 11-ig " 51 "
8. Télelő: novemb. 11-től decz. 24-ig " 43 nap.

VII. Nap- és holdfogyatkozások.

Az 1888-iki szökőévben három napfogyatkozás és két holdfogyatkozás fordul elő; e fogyatkozások közül azonban vidékeinken csak az első holdfogyatkozás lesz látható.

I. Teljes holdfogyatkozás jan. 28. és 29. közt. E fogyatkozás nálunk is észlelhető; egyáltalán 28-án este 10 óra és 46 perc után kezdődik, a fogyatkozás közepette éjfél után 36 perc kor lesz és vége január 29-én 2 óra 26 perc kor. — Látható lesz e fogyatkozás Ázsia nyugati felében, Európában, Afrikában, Délamerikában és Éjszakamerika keleti részében.

II. Részleges napfogyatkozás február 11. és 12. közt; nálunk nem látható. A földön egyáltalán február 11-én este 11 óra után kezdődik e fogyatkozás és végződik febr. 12-én reggel 2 óra 38 perc kor. A napnak alig a fele homályosodik el. — E fogyatkozás főképp a déli sarkvidéken lesz szemlélhető, részben Délamerika déli csúcsán is

III. *Részleges napfogyatkozás* július 9-én, nálunk nem látható. Kezdődik e tünemény július 9-én reggel 6 óra 6 perczkor és végződik délelőtt 9 óra 28 perczkor. E fogyatkozás csakis az indiai oczeán déli részén látható.

IV. *Teljes holdfogyatkozás* jul. 23-án, nálunk nem látható. E fogyatkozás jul. 23-án reggel 5 óra 11 perczkor kezdődik és reggel 8 óra 51 perczkor végződik. — Látható Afrika nyugoti, Európa délnyugati részében és Amerikában.

V. *Részleges napfogyatkozás* aug. 7., nálunk nem látható, mivel a nap igen csekély része homályosodik el; jelentéktelen az egész tünemény. E fogyatkozás általában 6 óra 18 perczkor kezdődik s este 8 óra 26 perczkor végződik. — Látható lesz leginkább az északi vidékeken és részben Németország északi és délnyugati vidékein.

VIII. A nap és rendszerének csoportja.

1. Központi test a nap ☉.

2. Főbolygók: *Merkur*, közel 8 millió mértföldnyire a naptól, 88 napból áll az éve; *Venus*, 15 millió mfnyi távolságban a naptól, mintegy 225 napból áll az éve; *Föld*, 20 millió mfnyi távolságnyra a naptól; *Mars*, 32 millió mfnyire a naptól, esztendeje 687 napból áll; 264 kis bolygó, de mindig többet fődöznek fel azon a tájon; *Jupiter*, 107 mfnyire a naptól, majdnem 12 év alatt teszi meg útját a nap körül; *Szatur*n, 197 millió mfnyire, 29 év és 166 nap alatt teszi meg körútját; *Uranusz*, 396 és fél millió mfnyire, 84 év alatt teszi meg útját a nap körül; *Nep-tun*, 621 mfnyire a naptól, körútját körútját 164 év 216 nap alatt teszi meg.

Mellék-bolygók, vagyis holdak: a Földnek van 1, Marsnak 2, Jupiternek 4, Szatur-nusnak 8, Uranusnak 4, Nep-tunnak 1 holdja.

IX. Az ugynevezett uralkodó bolygó (planeta) ez évben.

A *Saturnus* 1480 millió kilométer távolságban $29\frac{1}{2}$ év alatt lassan futja be hosszú pályáját a nap körül. Halvány fehér színű, melytől szürke ólom jelvényét kaphatta. A látszó éggömbön könnyen felismerhető, mivel mint első rendű csillag ragyog és helyét a csillagok között igen lassan változtatja, az állatöv ugyanazon jegyében két évnél tovább is tartózkodik. Pályájában egy időmásodpercz alatt $9\frac{3}{4}$ kilométer utat tesz, tehát közép mozgása $3\frac{1}{2}$ -szer kisebb mint földünké. A nap korongja a Saturnusról 90-szer kisebbnek látszik mint a földünkről, e szerint a Saturnuson a legszebb dél olyan, mint a földünkön a mély szürkület. Valódi átmérője 129,000 kilométer tehát közel 10-szer nagyobb mint a földünk átmérője. Fölülete 94-szer, köbtartalma 906-szor nagyobb mint a földünké, ennél fogva a Saturnus golyójából 906, a földgömbbel egyenlő, golyót lehet képezni. Azonban a tömege, melyből áll, a Nap tömegének csak 3500-ad része, és közel 101-szer nagyobb a földünk tömegénél. Ebből következik, hogy a sűrűsége nagyon csekély, csak kétszer sűrűbb mint a parafa. A nehézsége a földünk nehézségével közel egyenlő. Légköre legalább az alsó rétegekben sűrű. A tengelye körüli forgása $10\frac{1}{2}$ óra alatt történik. E gyors forgása okozza erős lapulatát. A Saturnuson oly tüneményt veszünk észre, mely a naprendszerünkben egyedül áll, ugyanis köröskörül két keskeny, szabadon álló gyűrűvel van körülvéve, melyek közül a külső keskenyebb, a belső pedig világosabb, mind a két gyűrű csaknem ugyanazon síkban van. A Saturnus golyó, úgy valamint a gyűrűk sötét testek, világosságukat a Naptól kapják, mit a gyűrűknek a Saturnus golyóra vetett árnyékuk is igazolja. Mivel a gyűrűk a földünkről változó elipsisnek látszanak, mely $7\frac{1}{2}$ évi periodushoz van kötve, ennél fogva például az 1885-dik évben

a gyűrük nyílása legnagyobb volt, 1892-dik évben a nyílás elenyészik, a gyűrük egyenes vonalban látszanak. A Saturnus körül nyolcz hold kering, melyek a 6-dikat kivéve, mely a Mars bolygó nagyságánál nagyobb, mind kicsinyek, oly annyira, hogy ezeket csak jó távcsővel lehet észrevenni, miért is ezek pályái kevésbé ismeretesek.

X. Törvénykezési szünnapok.

1868. LIV. t. cz. III. cz. I. fej. 100. §. Sürgős eseteket kivéve, senki sem idéztethetik megjelenésre vallásának ünnepén. Ilyen idézés elrendelése vagy elhalasztása miatt azonban nincs helye perorvoslatnak.

V. cz. I. fej. 255. §. Az 1840. V. t. cz. II. r. 201. §-ának intézkedése egyelőre itt is alkalmaztatván, a határidők, tekintet nélkül a közbeeső ünnepekre, az ott megállapított szünnapok alatt is folynak. Ha a határidő végnapja ilyen szünnapra esnék, az a legközelebbi köznapig terjed.

VIII. cz. I. fej. 357. §. A marasztalt fél vallásának ünnepei a végrehajtásnál is lehetőleg figyelemben tartandók.

XI. Izraelitát törvénybe idézni tilos.

Szombatnapon; purimnapon; a husvéti ünnepek 1., 2., 7. és 8. napján; pünkösdünnepen; templompusztítás napján; újév 1. és 2. napján; engesztelés napján; sátoros ünnepen; gyülekezés és törvényöröm napján.

XII. Normanapok.

a) Melyeket a római katolikus egyház rendel:

Hamvazó szerdán (február 15.); gyümölcsoltó boldogasszony napján (márczius 25.); a nagyhéten (ápril 26--31-ig); husvét és pünkösd vasárnapján (ápril 1. és május 20.); urnapon (május 31.); nagy boldogasszony napján (augusztus 15.); kisasszony napján (szeptember 8.); mindszent napján (november 1.); az urjövet három utolsó napján (december 22., 23., 24.); Magyarországon Szent István király napján (augusztus 20.); és minden ország- és tartományban a védszentje napján.

Ezen egyházi normanapoknak meg- vagy meg nem tartása egyedül a hívek vallásos érzelmére és az egyházi szabályok iránti kegyeletére van bízva; a politikai hatóságok ez ügybe nem avatkoznak.

b) Melyeknek megtartását a polgári hatóságok is követelik:

Szini előadások és más nyilvános rigalmak és látványos mutatványok tiltók: A nagy hét három utolsó napján, urnapon és nagykarácson előestvéjén. Husvét és pünkösd vasárnapján és nagykarácson ünnepén szini előadások kizárólag csak jótékony célra és akkor is csak az illetékes polgári hatóságok engedélyével tarthatók.

A mely napon szini előadások teljesen tiltók vagy csak hatósági engedéllyel tarthatók, azokon a nyilvános bálók és tánczvigalmak is tiltva vannak.

XIII. Védszentek.

a) A magyar sz. korona alá tartozó országok- és tartományokban.

Dalmátországban: sz. Spiridion (december 12-én az ómodóru naptár szerint.)

Horvát-Szlavonországban: sz. Illés (július 20.) sz. Rókus (augusztus 16.), sz. Iván (július 24.)

Magyarországon: sz. István király (augusztus 20.)

Királyhágón túl: sz. László (június 27.)

Magyar tengeremelléken: sz. József (márczius 19.) és sz. Vid (június 15.)

b) Az osztrák birodalmi gyűlésen képviselt országok- és tartományokban:

Alsó-Ausztriában: sz. Lipót (november 15.)

Csehországban: Nepomuki sz. János (május 16.) és sz. Venczel (szeptember 29.)

Felső-Ausztriában: sz. Flórián (május 4.)

Holicsországban: sz. Szaniszló (május 7.)

Karantán hercegségben: sz. József (márczius 19.) és sz. Egyed (szeptember 1.)

Traina hercegségben: sz. József (márczius 19.) és sz. György (ápril 24.)

Lodomérországban: sz. Mihály (szeptember 29.)

Morvaországban: sz. Cziril és Methód (márczius 9.)

Salzburg hercegségben: sz. Ruppert (szeptember 24.)

Szilézia hercegségben: sz. Adviga (Hedvig) (október 15.) a protestáns naptár szerint.

Stájerországban: sz. József (márczius 19.)

Tirolországban: a német részen sz. József (márczius 19-én), az olasz részen sz. Virgil (november 27.)

Trieszt városában: sz. Juszt (november 2.) és az osztrák tengeremelléken: sz. József (márczius 19.)

Januarius.

888.

JANUÁRIUS.

31 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 V.	<i>A Kis Kar.</i>	<i>A Ujév n.</i>	20 D Ignác	7 50	4 18
2 H.	Makár apát	Abel	21 Julianna	50	18
3 K.	Genovéva	Énok	22 Anasztázia	50	19
4 Sz.	Titus P.	Lóth.	23 Krét. 10 vért.	50	20
5 Cs.	Teleszfor	Simeon	24 Eugenia	50	22
6 P.	<i>Vizkereszt</i>	<i>Vizkereszt</i>	25 N. Karács.	49	23
7 Sz.	Rajmund	Rajmund	26 Egyipt. f.	49	24
8 V.	<i>A1-Szeverin</i>	<i>A1 Erhard</i>	27 D István	7 48	4 26
9 H.	Julian	Martial	28 Több ezer vt.	48	27
10 K.	Vilmos	Rem. Pál	29 Apr. szent.	47	28
11 Sz.	Hyginus	Higin	30 Anizia	47	29
12 Cs.	Taczián	Rézsold	31 Melánia	47	30
13 P.	Vidor	Vidor	1 Jan. 1888	46	32
14 Sz.	Bódog	Bódog	2 Sylvester	46	33
15 V.	<i>A2 Jéz. Nev.</i>	<i>A2 Mór</i>	3 D Malakiás	7 45	4 34
16 H.	Marczel	Marczel	4 70 apostol	45	36
17 K.	Rem. Antal	Rem. Antal	5 Teopempt	44	37
18 Sz.	Piroska	Piroska	6 <i>Epiphania</i>	43	38
19 Cs.	Kanut	Márius	7 Iván	43	40
20 P.	Fáb. és Seb.	Fáb. és Seb.	8 György	42	40
21 Sz.	Ágnes sz.	Ágnes	9 Polyenkt.	42	42
22 V.	<i>A3 Vincze</i>	<i>A3 Vincze</i>	10 D N. Gergely	7 41	4 43
23 H.	Bold. Assz.	Imrike	11 Theodóz	40	44
24 K.	Timotheus	Timotheus	12 Taczián	39	46
25 Sz.	Pál fordul.	Pál ford.	13 Hermil	38	48
26 Cs.	Polykarp p.	Polykarp	14 Raj. és s. vtk.	36	50
27 P.	Ar. sz. János	Krizoszt.	15 K. János	34	52
28 Sz.	Alex. Cirill.	N. Károly	16 Péter sz.	33	54
29 V.	<i>A Hetv. v.</i>	<i>A Valér</i>	17 N. Antal	7 32	4 55
30 H.	Mártonka	Ételgunda	18 Nagy Athanáz	31	56
31 K.	Nolask. Péter	Virgilius	19 Makár, Eufr.	30	58

hold járása s változása.

Utolsó negyed 6-án, 4 óra 59 perczkor délután.
 Ujhold 13-án, 9 óra 55 p.-kor délelőtt.
 Első negyed 21-én, 6 ó. 55 p.-kor reggel.
 Holdtölte 29-én, 35 p.-kor reggel.
 Nap hossza 1-én: 8 óra 28 percz.
 Nuárban a nap 56 perczzel nő.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Tebeth 5648.

- 23 *Sabbat Vajera.*
- 28 Szadduceusok kirekesztése a Sanhedrinből.
- 1 *Sabat, Roschodes.*
- Sabbat Bó.*
- 8 *Sabb. Basalah.*
- Xylophoria, fátünnep.
- 15 *Sabbat Jehtro.*
- Örönnap, fák ünnepe.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orsz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 Sz.	Pongrácz	Brigitta	20 Eutim.	7 29	4 59
2 Cs.	Gy. sz. B. A.	Gy. sz. B. A.	21 Maximus	28	5 1
3 P.	Balázs	Balázs	22 Timót	26	2
4 Sz.	K. András	Veronika	23 Kelemen	25	4
5 V.	A Hatv. v.	A Ágota	24 D Xene	7 24	5 5
6 H.	Dorottya	Dorottya	25 N. Gergely	23	7
7 K.	Romuald	Rikárd	26 Xenophon	21	8
8 Sz.	M. János	Salamon	27 Krizoszt.	19	10
9 Cs.	Apollonia	Apollonia	28 Efrém	18	12
10 P.	Skolastika	Skolastika	29 Ignác	16	13
11 Sz.	Dezső	Frozina	30 N. Vazul	15	14
12 V.	A Ötv. vas.	A Eulália	31 D Cyrus s J.	7 14	5 16
13 H.	Ricci Katalin	Kasztor	1 Február	12	17
14 K.	Bálint	Bálint	2 Gy. sz. B. A.	11	19
15 Sz.	Hamv. sz. †	Fausztin	3 Sim. és Anna	9	20
16 Cs.	Julianna	Julianna	4 Izidor	8	22
17 P.	Jéz. t. k. e.	Szilárdka	5 Ágota	6	24
18 Sz.	Simeon	Flávián	6 Bukol	4	26
19 V.	A1 Invoc.	A Gáb. M.	7 D Partén	7 2	5 27
20 H.	Eleuter	Eleuter	8 Tódor	0	28
21 K.	Szeverián	Eleonora	9 Niczefer	6 58	30
22 Sz.	Péter székf.	Péter székf.	10 Karalamp	56	32
23 Cs.	D. Péter	Derült	11 Balázs	54	34
24 P.	Jézus sz. l.	Szökő nap	12 Melét	52	36
25 Sz.	Mátyás	Mátyás	13 Martinián	50	37
26 V.	G2 Remin.	G Valburga	14 D Triod.	6 49	5 38
27 H.	Sándor	Jónás	15 Onczim	47	39
28 K.	Leander	Ákos	16 Pamfil.	46	41
29 Sz.	Román	Jusztusz	17 Tódor Tyr.	44	42

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 4-én, 3 óra 42 perczkor este.
☽ Ujhold 12-én, 1 óra 9 perczkor reggel.
☾ Első negyed 20-án, 3 óra 15 p. kor reggel.
☽ Holdtölte 14-én, 1 óra 15 p. kor délután.

Naphossza 1-én: 9 óra 30 percz.
Februárban a nap 1 óra 28 perczcel nő

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Sebat 5648.

- 22 **Sb. Mispatim.**
Nizskálen hal.
23 Böjt, tiz törzs hábor. Benjamín törzse ell.
29 **Sabb. Truma.**
Antiókus Epiphanes halála.
30 Roschodes.
1 **Adar, Roschod.**
6 **Sabb. Teczave.**
7 Böjt, Mózes halála.
8 Esöünnep. 11 Eszter böjtje.
12 **Sabb. Kithisza.** 14 Purim.
15 **Susan-purim.**

Márczius.

1888.

MÁRCZIUS.

31 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 Cs.	Albin	Albin	18 Leo p.	6 42	5 44
2 P.	Jéz. gyóles. e.	Szimpl.	19 Archipp.	40	45
3 Sz.	Kunigunda	Ginda	20 Leo pk.	38	47
4 V.	G 3 Oculi	G Adorján	21 B Hetv. v.	6 36	5 48
5 H.	Özséb	Frigyes	22 Jenői sz. vtk.	34	49
6 K.	Koléta	Fridolin	23 Polikárp	33	51
7 Sz.	Aq. Tamás	Felicitas	24 János fej.	31	52
8 Cs.	Isten. János	Philemon	25 Taráz	29	54
9 P.	Jéz. 5 seb.	Adelaiz	26 Propir	27	55
10 Sz.	40 vértanu	Sándor	27 Prokóp	24	57
11 V.	G Lactare	G Rozina	28 B Hush. v.	6 22	6 59
12 H.	Gergely p.	Gergely	29 Kasszián	20	0
13 K.	Niezephor	Ernö	1 Márcz. Eud.	18	2
14 Sz.	Mathild	Zakariás	2 Hezieh	16	3
15 Cs.	Longin	Kristóf	3 Eutrop	14	5
16 P.	Heribert	Czirjék	4 Gerazim	12	6
17 Sz.	Gertrud	Gertrud	5 Konon	10	8
18 V.	G Judica	G Anzelm	6 B Vajh. v.	6 8	6 9
19 H.	József n. a.	József	7 Vazul és t.	6	10
20 K.	Joachim	Hubert	8 Theofilakt	4	12
21 Sz.	Benedek	Benedek	9 Szeh. 40 vt.	2	14
22 Cs.	Oktávián	Kázmér	10 Kodrat	5 0	15
23 P.	Fájd. szüz	Eberhart	11 Sofron	58	16
24 Sz.	Gábor főa.	Gábor	12 Theofan	56	17
25 V.	Gy. olt. B. A.	G Gy. olt. B. A.	13 Böjt I. v.	5 54	6 19
26 H.	Manó	Manó	14 Benedek	52	20
27 K.	Rupert	Rupert	15 Agáp	50	22
28 Sz.	Szixtus	Malkusz	16 Szabimusz	48	23
29 Cs.	N. Csütört. †	Eusztáz	17 Elek	46	24
30 K.	N. Péntek †	N. Péntek	18 Czirill	44	26
31 Sz.	N. Szombat †	Amosz	19 Krizsán	42	28

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 5-én, 4 óra 42 perczkor reggel.
  - ☾ Újhold 12-én, 5 óra 37 perczkor délután.
  - ☽ Első negyed 20-án, 9 óra 59 p. kor este.
  - ☾ Holdtölte 27-én, 11 óra 23 p. kor este.
- Naphossza 1-én: 11 óra 2 percz.
Márcziusban a nap 1 óra 44 perczcel nő.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Adar 5648.

- 20 Sabbat Vajakkal.
- 22 Templomszent. Zorobábel ált.
- 27 Sabbat Pekude.
- 28 Antiókus rendelet. visszav.
- 1 Nizán, Rosch. 2 Áron gy. h.
- 5 Sab. Meczora.
- 11 Böjt, Miriám, Mózes nővérének halála alk.
- 12 Sab. Haqqadol.
- 14 Passah, húsvét előestéje.
- 15—22 Húsvét-ünnep.

1888.

ÁPRILIS.

30 nap.

Április.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 V.	<i>G Húsvétv.</i>	<i>G Húsvét v.</i>	<i>20 B Nb. II. v.</i>	5 39	6 30
2 H.	<i>Húsvét hétfő</i>	<i>Húsvét hétfő</i>	21 Jakab az ifj.	37	31
3 K.	Richárt	Krisztián	22 Vazul	35	32
4 Sz.	Izidor	Izidor	23 Nikon	33	34
5 Cs.	Ferr. Vincze	Ozeás	24 Zakariás	31	35
6 P.	Cölestin	Iréne	<i>25 Gy. o. b. A.</i>	29	37
7 Sz.	Epiphan	Hegezip	26 Gábor	27	38
8 V.	<i>G1 Quasim.</i>	<i>G1 Liborius</i>	<i>27 B Nb. III. v.</i>	5 26	6 39
9 H.	Dömötör	Demeter	28 István	24	40
10 K.	Ezechiel	Dániel	29 Márk	22	41
11 Sz.	Leó	Julius	30 Kl. János	20	43
12 Cs.	Gyula	Gyula	31 Hipác	18	44
13 P.	Hermenegild	Jusztin	<i>1 Április</i>	16	46
14 Sz.	Jusztin	Tibor	2 Titu	14	47
15 V.	<i>G2 Miseric.</i>	<i>G2 Olympia</i>	<i>3 B Nb. IV. v.</i>	5 13	6 48
16 H.	Lambert	Áron	4 József	11	50
17 K.	Aniczet	Rezső	5 Klaudiusz	8	52
18 Sz.	Apollónius	Valérián	6 Eutik	6	53
19 Cs.	Timón	Hermogén	7 György	4	54
20 P.	Tivadar	Szulpicz	8 Herodion	3	56
21 Sz.	Anzelm	Adolár	9 Eupszik	1	57
22 V.	<i>G3 József o.</i>	<i>G3 Szotér</i>	<i>10 B Nb. V. v.</i>	4 59	6 59
23 H.	Béla vért.	Béla	11 Antipa	57	7 0
24 K.	György	György	12 Vazul	55	2
25 Sz.	Márk ev.	Márk	13 Márton	53	3
26 Cs.	Klétus	Kletusz	14 Arisztark	51	4
27 P.	Zita	Anasztáz	15 Kreszczenz	50	6
28 Sz.	Vitalisz	Vitályos	16 Agape	48	7
29 V.	<i>G4 Cantate</i>	<i>G4 Szibilla</i>	<i>17 B Nb. VI. v.</i>	4 47	7 8
30 H.	Sz. Katalin	Eutróp	18 János szerz.	45	9

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 3-án, 1 óra 57 perczkor délután.
☽ Ujhold 11-én, 10 óra 8 perczkor délelőtt.
☾ Első negyed 19-én, 10 óra 8 p.-kor délután.
☽ Holdtölte 26-án, 7 óra 38 p.-kor reggel.

Naphossza 1-én : 12 óra 51 percz.

Áprilisban a nap 1 óra 33 perczcel nő.

ZSIDÓ-NAPTÁR.*Nizán 5648.*

- 26 Sabb. 1. perek.**
27 Böjt, Józua h.
30 Roschodes.
1 Ijár, Roschod.
3 Sabb. 2. perek.
6 Böjt, hv. elk. b. m. 7 Tpl. sz.
10 Sabb. 3. perek.
11 Böjt, fgysz. el. s Illés pr. h. m.
14 Kis húsvét.
20 Sabb. 4. perek.
18 Lag b'omer.

Május.

1888.

MÁJUS.

31 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 K.	Fülöp és Jak.	Fülöp és Jak.	19 Pafnucz	4 44	7 11
2 Sz.	Athanáz	Zsigmond	20 Teodór	42	12
3 Cs.	+ feltalálása.	Ker. feltalál.	21 Január	40	14
4 P.	Flórián	Flórián	22 <i>Nagy Pént.</i>	38	15
5 Sz.	V. Pius	Gocsárd	23 <i>György</i>	37	16
6 V.	<i>G5 Rogate</i>	<i>G5</i> L. János	24 <i>B Huse. v.</i>	4 36	7 17
7 H.	Szaniszló	Godofréd	25 <i>Huse. h.</i>	35	19
8 K.	Mih. m.	Szaniszló	26 <i>Huse. k.</i>	33	20
9 Sz.	N. Gerg.	Hiób	27 S. Jéz. rok.	31	22
10 Cs.	<i>Áldozó esüt.</i>	<i>Áldozó Cs.</i>	28 9 vértanu	30	23
11 P.	Mamortus	Mamert	29 Jázon	29	24
12 Sz.	Pongrácz	Pongrácz	30 Jakub ap.	27	26
13 V.	<i>G6 Eraudi</i>	<i>G6</i> Szervác	1 <i>B Május</i>	4 26	7 27
14 H.	Bonifác	Bonifác	2 N. Atan. hal.	25	28
15 K.	Izidor	Zsófia	3 Tim. és Maur.	24	30
16 Sz.	N. János	Peregrin	4 Polagiu	23	31
17 Cs.	Paskál	Torpétusz	5 Irene	21	33
18 P.	Venáncz	Labor	6 T. Job	19	34
19 Sz.	Ivó	Potoneziama	7 + megj.	18	35
20 V.	<i>B Pünk. vas.</i>	<i>B Pünk. vas.</i>	8 <i>B</i> János	4 17	7 36
21 H.	<i>Pünk. hétfő</i>	<i>Pünk. hétfő</i>	9 Izsajás	16	37
22 K.	Julia	Homa	10 Z. Simon	15	38
23 Sz.	Dezső	Dezső	11 Mocius	14	39
24 Cs.	Sz. M. k. s.	Zsuzsánna	12 Ephiphan.	13	40
25 P.	Orbán	Orbán	13 Glyceria	13	41
26 Sz.	Nerei Fülöp	Bóla	14 Izidor	12	42
27 V.	<i>G1 Sz. II. v.</i>	<i>G Sz. II. v.</i>	15 <i>B</i> Pálom	4 11	7 43
28 H.	Ágoston	Vilmos	16 Theodor	11	44
29 K.	Maximus	Maximin	17 And. és Jun.	10	45
30 Sz.	Nándor	Vigand	18 Péter	9	47
31 Cs.	<i>Ur napja</i>	Petronella	19 Patrik	8	48

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 7-én, 1 óra 3 perczkor reggel.
- ☽ Ujhold 11-én, 2 óra 40 p.-kor reggel.
- ☾ Első negyed 19-én, 12 óra 20 perczkor reggel.
- ☽ Holdtölte 15-én, 2 óra 56 p.-kor délután.

Naphossza 1-én: 14 óra 27 percz.
Máj.-ban a nap 1 ó. 13 p.-czel nő.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Tjár 5648.

- 23 Böjt, Gaza olt.
- 24 *Sabb. 5. perck.*
- 28 Böjt, Sámuel h.
- 1 *Sivan, Rosch.*
- 2 *Sabb. 6. perck.*
- 6-7 *Pünköszt-ünnepck.*
- 8 *Sabbat Behar Behukotaj.*
- 15 Makkabensok győzelme.
- 16 *Sabbat Behaalotekta.*

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orsz	Nap kelte ó p.	Nap ny. ó. p.
1 P.	Pamfil	Nikodém	20 Talalé	4 7	7 48
2 Sz.	Erazmus	Efraim	21 Konst. és Il.	7	49
3 V.	G2 Klotild	G1 Erazmus	22 B Baziliszka	4 6	7 50
4 H.	Quirin	Karpác	23 Mihály pk.	6	51
5 K.	Bonifác	Florenz	24 Simeon	5	52
6 Sz.	Norbert	Benign.	25 Sz. Iván feje	4	53
7 Cs.	Róbert	Lukréczia	26 Kárpusz	4	54
8 P.	Jéz. sz. Sz. ü.	Medárd	27 Hellád	3	54
9 Sz.	Primusz	Feliczián	28 Eutik	3	55
10 V.	G3 Margit	G2 Onufer	29 B Theodózia	4 3	7 55
11 H.	Barnabás	Barnabás	30 Izác apt.	3	56
12 K.	É. János	Klaudina	31 Herma	3	56
13 Sz.	Páduai Antal	Tóbiás	1 Junius	3	57
14 Cs.	N. Vazul	Elizeus	2 Aldoó csüt.	3	58
15 P.	Vid. Mod.-Cr.	Kreszcencz	3 Luczillián	2	58
16 Sz.	R. Ferencz	Jusztina	4 Metrofán	2	59
17 V.	G4 Peregrin	G3 Folkmár	5 B Dorót.	4 2	7 59
18 H.	Mark. és Marcz.	Arnolf	6 Hiláron	2	59
19 K.	Gyárfás	Gyárfás	7 Teodót	2 8	0
20 Sz.	Szilvér	Szilvér	8 Teodór	3	0
21 Cs.	G. Alajos	Albán	9 Cyrill	3	0
22 P.	Paulin pk.	Ákos	10 Sándor	3	0
23 Sz.	Editrud	Vazul	11 Bartal	3	0
24 V.	G5 K. sz. Ján.	G4 Iván	12 D Pünk. v.	4 4	8 0
25 H.	Vilmos	Eulóg	13 Pünkösdh.	4	0
26 K.	János és Pál	Jeremiás	14 Elizeus	5	0
27 Sz.	László kir.	7 alvó	15 Ámosz	5	0
28 Cs.	Leo h. p. †	Leo	16 Tikon	5	0
29 P.	Péter és Pál	Péter és Pál	17 Manuel	6	0
30 Sz.	Pál ap. eml.	Pál eml.	18 Leoncz	7	0

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 1-én, 2 óra 9 perczkor délután.
☽ Ujhold 9-én, 5 óra 50 p.-kor délután.
☾ Első negyed 17-én, 8 óra 6 perczkor délelőtt.
☽ Holdtölte 23-án, 10 óra 24 p.-kor este.

Naphossza 1-én: 15 óra 24 percz.
A nappal junius hava folytán még 17 p. nő s azután 2 p. fogy.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Siván 5648.

- 23 *Sabbat Nasszó.*
24 Böjt, Jeroboám elpártol. m.
30 *Sabbat Selahleha.*
1 *Thamuz, Roschodes.*
7 *Sabbat Korah.*
14 *Sabbat Dibre.*
18 Szor. böjt a templ. elf. miatt.
- 21 *Sabbat Simhu.*

Junius.

Julius.

1888.

JULIUS.

31 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-oroszl	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 V.	G6 J. sz. v. ü.	G5 Tibold	19 B1 Min. sz.	4 7 8 0	
2 H.	Sarlós B. A.	Sarl. B. A.	20 Metód.	8 0	
3 K.	Heliodor	Ulrik	21 Julián	8 0	
4 Sz.	Ulrik	Kornél	22 Özséb	9 7 59	
5 Cs.	Czirill	Sarolta	23 Agrippin.	10 59	
6 P.	Izaiás p.	Izaiás	24 Iván szül.	11 58	
7 Sz.	Vilibald	Vilpolt	25 Febrónia	11 57	
8 V.	G7 Erzsébet	G6 Kiljén	26 B2 Dávid	4 12 7 57	
9 H.	Anatólia	Ludovika	27 Sámson	13 56	
10 K.	Amália	7 fivér	28 Circ. és J. e.	14 55	
11 Sz.	Pius pk.	Pius	29 Péter és Pál	15 55	
12 Cs.	János ap.	Henrik	30 12 apost.	16 54	
13 P.	Jenő pk.	Margit	1 Julius	17 53	
14 Sz.	Bonaventura	Bonaventura	2 B. assz. mez.	18 52	
15 V.	G8 Legsz. M.	G7 Apost. o.	3 B3 Jácint	4 19 7 51	
16 H.	Karm. B. A.	Rúth	4 Kr. András	20 51	
17 K.	Elek	Elek	5 Márta	21 51	
18 Sz.	Kamill	Jenő	6 N. Sziszoesz	22 49	
19 Cs.	Paul. Vincze	Rufin	7 M. Tamás	23 48	
20 P.	Illés pr.	Illés	8 N. Prokóp	24 47	
21 Sz.	Dániel	Praxedis	9 Pankrácz	25 46	
22 V.	G9 M. Magd.	G8 M. Magd.	10 B4 Leoncz.	4 27 7 46	
23 H.	Apollinár	Apollinár	11 Eufémia	28 45	
24 K.	Krisztina	Krisztina	12 Prokl.	29 44	
25 Sz.	Jakab ap.	Jakab ap.	13 Gábor	30 43	
26 Cs.	Anna	Anna	14 Aquila	31 41	
27 P.	Pantaleon	Mártha	15 Quirik	32 40	
28 Sz.	Incze	Pentele	16 Atenogén	34 38	
29 V.	G10 Mártha	G9 Beatrix	17 B5 Marina	4 35 7 37	
30 H.	Abdon	Abdon	18 Emilián	36 36	
31 K.	Loy. Ignác	Ernöke	19 Diusz	37 34	

A hold járása s változása.

- ☾ Utolsó negyed 1-én, 5 óra 9 perczkor reggel.
- ☽ Ujhold 9-én, 7 óra 33 perczkor reggel.
- ☾ Első negyed 16-án, 1 óra 29 perczkor délután.
- ☽ Holdtölte 23-án, 7 óra 1 p. kor reggel.
- ☾ Utolsó negyed 30., 9 ó. 46 p. e. Naphossza 1-én: 15 óra 53 percz. Juliusban a nap 52 perczcel fogy.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Thamus 5648.

2 Sabbat Hazon.

1 Ab. Roschodes. Böjt, Áron h.

9 Sabbat Nahaman.

10 Szigoru böjt a templom megégetése miatt.

16 Sabbat Vaetchenan.

15 Tubeab, örömnep.

19 Böjt a templ. lámp. elalv. m.

23 Sabbat Ekev.

21 Kis fa-ünnep.

1888.

AUGUSZTUS.

31 nap.

Augustus.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-ország	Nap kelte ó. p.	Nap ny ó. p.
1 Sz.	Vasas sz. Péter	Vasas Péter	20 Illés próf.	4 39	7 32
2 Cs.	L. Alfonz	Gusztáv	21 Simeon és J.	40	31
3 P.	István tal.	Lydia	22 M. Magd.	41	30
4 Sz.	Domonkos	Domonkos	23 Fókasz	43	28
5 V.	G11 HaviB.A.	G10 Oszvald	24 B6 Krisztina	4 44	7 26
6 H.	Urunk színv.	Urunk színv.	25 Anna	46	25
7 K.	Kajetán	Afra	26 Hermol.	47	24
8 Sz.	Cirjék vt.	Czirjék	27 Pantelemon	48	23
9 Cs.	Román vért.	Román	28 Nikanor.	49	21
10 P.	Lőrincz	Lőrincz	29 Kallinik	50	19
11 Sz.	Zsuzsanna	Ármin	30 Szila	52	17
12 V.	G12 Klára	G11 Klára	31 Eudocim.	4 53	7 15
13 H.	Ipoly	Ipoly	1 Augustus	55	14
14 K.	Özséb	Özséb	2 Istv. vért. e.	56	13
15 Sz.	N. B. Assz. n.	N. B. Assz. n.	3 Izsácz	57	11
16 Cs.	Rókus	Rókus	4 Efezi 7 gyermek.	58	10
17 P.	Liberát	Augusta	5 Eusignius	59	8
18 Sz.	Ilona	Agapit	6 Ur színv.	5 0	5
19 V.	G13 Joak. o.	G12 Szébolt	7 B8 Domécz	5 2	7 3
20 H.	István kir.	István kir.	8 István kir.	4	2
21 K.	Bernát	Adolf	9 Mátyás ap.	5	0
22 Sz.	Timót	Timót	10 Lőrincz	6 6	58
23 Cs.	B. Fülöp	Zakariás	11 Euplusz	8	56
24 P.	Bertalan	Bertalan	12 Aniczét	10	54
25 Sz.	Lajos király	Lajos király	13 Maxim.	11	52
26 V.	G14 Zefrin	G13 Sámuel	14 B9 Mikeás	5 12	6 50
27 H.	Kalaz. József	Gebhárd	15 N. B. Assz.	14	48
28 K.	Ágoston	Ágoston	16 Dioméd	15	46
29 Sz.	János lefejezt.	Iván lefej.	17 Miron	16	44
30 Cs.	L. Róza	Rebekka	18 Flórusz	18	42
31 P.	Raimund	Paulin	19 András	19	41

A hold járása s változása.

- ☾ Ujhold 7-én 7 ó. 37 pk. este.
☾ Első negyed 14-én, 6 órakor délután.
☾ Holdtölte 21-én, 9 óra 36 p. kor este.
☾ Utolsó negyed 29-én, 3 óra 34 perczkor délután.
Naphossza 1-én 14 óra 53 percz.
Augustusb. a nap 1 óra 31 perczcel fogy.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Ab 5648.

- 27 **Sabbat Reeh.**
30 Roschodes.
1 Elul. Roschod.
3 Selihot, 40 napos köny. kez.
4 Sabbat Softim.
7 Jeruzsálem falai megszentel.
11 Sabbat Kiteczee.
17 Görögök elüzetése.
18 Sabbat Kithabó.

September.

1888.

SZEPTEMBER.

30 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 H.	Egyed apát	Egyed	20 Sámuel	5 20	6 39
2 V.	G15 Öran. ü.	G14 Absolon	21 B10 Tádé	5 21	6 37
3 H.	Mansvét	Tádé	22 Agathonik	22	35
4 K.	Rozália	Mózes	23 Farkas	24	33
5 Sz.	J. Lörincz	Herkules	24 Eutik	25	31
6 Cs.	Zakariás	Záké	25 Bertalan	26	29
7 P.	Regina	Regina	26 Adrian és Nat.	28	27
8 Sz.	Kisassz. n.	Kisassz. n.	27 Poemén	29	25
9 V.	G16 Már. N.	G15 Gorgon	28 B11 Mózes	5 30	6 23
10 H.	Tol. Miklós	Jodók	29 Sz. Iván lef.	32	21
11 K.	Jácint	Prótusz	30 Sándor	33	19
12 Sz.	Guidó	Szírusz	31 B. assz. öv.	34	17
13 Cs.	Amát	Loránt	1 Szept. Sim.	36	15
14 P.	† felmagaszt.	Ker. felm.	2 Mamánt v.	38	13
15 Sz.	Nikoméd	Nikoméd	3 Antim	39	11
16 V.	G17 Eufémia	G16 Eufémia	4 B12 Babllasz	5 40	6 9
17 H.	Lambert	Lambert	5 Zakarjás	42	6
18 K.	K. József	Titus	6 Mihály	43	4
19 Sz.	Január	Szidónia	7 Szoczont	45	5 2
20 Cs.	Euszták	Fauszta	8 Kisassz. n.	46	0
21 P.	Máté	Máté	9 Joakim	47	6 58
22 Sz.	V. Tamás	Móricz	10 Menodora	48	56
23 V.	G18 Sinus	G17 Tekla	11 B13 Teodóra	5 50	5 54
24 H.	Gellért	Gellért	12 Autonom	51	52
25 K.	Kleofás	Kleofás	13 Fölt. templ. a.	52	50
26 Sz.	Cziprián	Cziporján	14 † felmag.	54	48
27 Cs.	Kozm. s Dem.	Kozm. s Dem.	15 Nikéta	56	46
28 P.	Venczel kir.	Venczel kir.	16 Eufémia	57	44
29 Sz.	Mihály főangy.	Mihály angyal	17 Zsófia	58	42
30 V.	G19 Jeromos	G18 Jeromos	18 B14 Eumén	6 0	5 39

A hold járása s változása.

- ☾ Ujhold 6-án, 6 óra 12 perczkor reggel.
- ☾ Első negyed 12-én, 11 óra 16 perczkor este.
- ☾ Holdtölte 20-án, 6 óra 40 p.-kor reggel.
- ☾ Utolsó negyed 28-án, 9 óra 46 perczkor délelőtt.

Naphossza 1-én : 13 óra 19 percz.
Szeptember hóban a nap 1 órával és 40 perczcel fogy.

ZSIDÓ - NAPTÁR.

Elul 5648.

- 25 *Sub. Nizabim.*
- 29 Böjt, év befejezése.
- 1 *Tisri 5649, ujév. R. Hos.*
- 2 *Harsonyok ünnepe.*
- 3 *Sb. Haazinu.* 4 Gedaljah-b.
- 5 B.20 izr. h. 7 B. a. b. im. m.
- 10 *S. Tesuba. Jomkipur e. ü.*
- 15—21. *Sátoros ünnepek.*
- 22 *Gyülekez. ünn.*
- 23 *Simha-Thora, trv.-öröm.*
- 24 *Sabbat Beresit.*

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 H.	Remigius	Remigius	19 Trófim	6 1	5 38
2 K.	Leodegár	Volrúd	20 Euszták	2	36
3 Sz.	Kandid	Jairus	21 Kodrát	3	33
4 Cs.	Assisi Ferencz	Ferencz	22 Fóka	5	31
5 P.	Placid	Placid	23 Sz. Iván fog.	7	29
6 Sz.	Bruno	Frigyeeske	24 Tekla	8	27
7 V.	G20 Rózsaf.	G19 Abadiás	25 B15 Eufroz.	6 9	5 25
8 H.	Brigitta	Pelágia	26 Ján. hit.	11	23
9 K.	A. Dénes	Dénes	27 Kallisztratus	12	21
10 Sz.	Borg. Ferencz	Gedeon	28 Kariton	13	19
11 Cs.	Gummár	Burkárd	29 Kiriák	14	18
12 P.	Miksa pk.	Miksa	30 Gergely p.	16	16
13 Sz.	Kálmán	Kálmán	1 Okt. B. a. v.	17	14
14 V.	G21 Kallist.	G20 Kallist.	2 B16 Cziprián	6 18	5 12
15 H.	Terézia sz.	Hedvig	3 Dénes	20	11
16 K.	Gallusz	Gallusz	4 Hierót	21	9
17 Sz.	Hedvig	Florent	5 Karitina	23	7
18 Cs.	Lukács ev.	Lukács ev.	6 Tamás	25	5
19 P.	A. Péter	Nándor	7 Szergius	26	3
20 Sz.	Vendel	Vendel	8 Pelágia	27	1
21 V.	G22 Orsolya	G21 Orsolya	9 B17 Jakab	6 29	4 59
22 H.	Kordula	Kordula	10 Eulamp.	31	58
23 K.	Kap. János	Szeverin	11 Fülöp diak.	32	56
24 Sz.	Ráfáel főa.	Szalóme	12 Próbus.	34	54
25 Cs.	Krispin	Krizánt	13 Kárp. Papil.	36	52
26 P.	Evariszt	Amand	14 Paraszkevo	38	50
27 Sz.	Szabina	Szabina	15 Luczián	39	48
28 V.	G23 Sim. s J.	G22 Sim. s J.	16 B18 Longin	6 41	4 46
29 H.	Narozisz	Narciss	17 Ozeás	42	45
30 K.	Kolozs	Kemény	18 Lukács	43	44
31 Sz.	Farkas †	<i>Ref. eml. ü.</i>	19 Joel pr.	45	43

A hold járása s változása.

- ☾ Ujhold 5-én, 3 óra 50 p.-kor délután.
  - ☾ Első negyed 12-én, 6 óra 45 p.-kor reggel.
  - ☾ Holdtölte 10-én, 10 óra 25 p.-kor este.
  - ☾ Utolsó negyed 28-án, 3 óra 12 perczkor reggel.
- Naphosszu 1-én: 11 óra 37 peroz.
Októberben a nap 1 óra 39 perczcel fogy.

ZSIDÓ - NAPTÁR.*Tisri 5649.*

- 30 Roschodes.
- 1 *Marchesván R.*
- 4 *Sabbat Noah.*
- 7 Böjt. Jeruzsálem falai elpuszt.
- 8 *Sabbat Lehlcha.*
- 15 *Sabbat Vajera.*
- 19 Böjt, a sát. ünnep alatt elkövetett bűnök engesztel.
- 22 *Sabbat Chaje-Sarah.*
- 23 Templ. megfertőzt. gör. ált.

November.

1888.

NOVEMBER.

30 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-ország	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 Cs.	Mind. szent.	Mind. szent.	20 Artémius	6 46	4 41
2 P.	Halott. napja	Halott. eml.	21 Hilarion	48	40
3 Sz.	Malachiás	Gottlieb	22 Abercz	4	38
4 V.	G24 Borr. Kár.	G23 Károly	23 Jakab ap.	6 51	4 36
5 H.	Imre herceg	Imre	24 Arétasz	52	35
6 K.	Lénárt	Lénárt	25 Marcián	54	34
7 Sz.	Engelbert	Engelb.	26 Demeter	55	32
8 Cs.	Gottfried	Gottfried	27 Nesztor	57	31
9 P.	Tivadar	Tivadar	28 Terencz	58	30
10 Sz.	Av. András	L. Márton	29 Anasztázia	7 0	28
11 V.	G25 B. A. o.	G24 Márton	30 B20 Zenób	7 1	4 27
12 H.	Jozafát	Jónás	31 Epimák	2	26
13 K.	K. Szaniszló	Birics	1 November	4	24
14 Sz.	Jukund	Levin	2 Aczindin	6	23
15 Cs.	Lipót	Lipót	3 Aczepszimasz	8	22
16 P.	Ödön	Ottmár	4 N. Joannicz	9	21
17 Sz.	Cs. Gergely	Hugó	5 Gal. s Episzt.	10	20
18 V.	G26 Odo	G25 Ottó	6 B21 Pál	7 12	4 19
19 H.	Erzsébet	Erzsébet	7 Hierom	14	18
20 K.	Valois Bódog	Ödön	8 Mih. föan.	15	17
21 Sz.	B. Assz. bem.	B. A. bemut.	9 Onczifor	16	16
22 Cs.	Czeczilia	Czeczilia	10 Oreszt.	18	15
23 P.	Kelemen	Kelemen	11 Menna	19	14
24 Sz.	Ker. János	Emilia	12 A. János	20	13
25 V.	G27 Katalin	G26 Katalin	13 B22 A. sz. J.	7 22	4 13
26 H.	Konrád	Konrád	14 Fülöp ap.	23	12
27 K.	Virgil	Güntér	15 Guriasz	24	12
28 Sz.	Szosztén	Rufus	16 Máté	26	11
29 Cs.	Szaturnin	Eberhard	17 N. Gergely	27	11
30 P.	András ap.	András	18 Plátó	28	10

A hold járása s változása.

- ☾ Ujhold 4-én, 1 óra 18 perczkor reggel.
- ☽ Első negyed 10-én, 5 ó. 32 p. kor délután.
- ☾ Holdtölte 18-án, 4 óra 32 p. kor délután.
- ☽ Utolsó negyed 26-án, 6 óra 37 perczkor délután.

Naphossza 1-én: 9 óra 55 percz.
Novemberb. a nap 1 óra 13 percz-
ezel fogy.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Marchesv. 5649.

29 Sabbath Toldot.

30 Roschodes.

1 Kizlev. Rosch.

2 Esőért való könyörgés kezd.

3 Bálvány-tisztelet eltörl.

6 Sab. Vajeczé.

7 Herodes halála.

13 Sabbath Vajislav.

20 Sabbath Vajesev.

Könyörgés napja esőért.

21 Unnep a Garizim-hegyen.

25 Templomszentelés ünnepe.

1888.

DECZEMBER.

31 nap.

Nap	Katholikusok	Protestánsok	Görög-orosz	Nap kelte ó. p.	Nap ny. ó. p.
1 Sz.	Elig pk.	Longin	19 Abdiasz	7 29	4 9
2 V.	G1 Bibiana	G1 Aurélia	20 B23 D. Ger.	7 30	4 9
3 H.	Xav. Ferencz	Kasszián	21 B. assz. av.	31	9
4 K.	Borbála	Borbála	22 Filém. Apfi.	32	9
5 Sz.	Sabbas	Abigail	23 Amfilok	34	8
6 Cs.	Miklós püsp.	Miklós	24 Kelemen	35	8
7 P.	Ambrus	Ambrus	25 Katalin	36	7
8 Sz.	B. A. sz. fog.	Bánatnap	26 Alipius	37	7
9 V.	G2 Leokadia	G2 Joakhim	27 B24 P. Jak.	7 38	4 7
10 H.	Melchiades	Judith	28 U. István	39	7
11 K.	Damáz	Damáz	29 Param.	40	8
12 Sz.	Szinesz	Ottília	30 Andr. ap.	41	8
13 Cs.	Ottília	Lucza	1 Deczember	42	8
14 P.	Nikáz	Nikáz	2 Habakuk	42	8
15 Sz.	Valérián	Johanna	3 Sofoniasz	43	8
16 V.	G3 Özséb	G3 Ananiás	4 B25 Borbála	7 44	4 8
17 H.	Lázár	Lázár	5 Szabasz	45	8
18 K.	Grácián	Kristóf	6 Miklós, a cs.	46	8
19 Sz.	Nemezius	Ábrahám	7 Ambrus	46	9
20 Cs.	Ammon	Ammon	8 Patáp	47	9
21 P.	Tamás ap.	Tamás	9 B. assz. fog.	47	10
22 Sz.	Zeno	Beata	10 Menna	48	10
23 V.	G4 Viktoria	G4 Dagobert	11 B Dániel	7 48	4 11
24 H.	Ádám s Éva †	Ádám és Éva	12 Spiridion	49	11
25 K.	Nagy Kar.	Nagy Kar.	13 Eusztrát	49	12
26 Sz.	István 1. vt.	István 1. vt.	14 Tirzus	49	13
27 Cs.	János ev.	János ev.	15 Eleutér	49	14
28 P.	Apró szentek	Apró szentek	16 Aggeusz	49	15
29 Sz.	Tamás pk.	Jonathán	17 Dániel	49	15
30 V.	G Anisz	G Dávid	18 B Sebestyén	7 49	4 16
31 H.	Szilveszter	Szilveszter	19 Bonifác	49	16

A hold járása s változása.

- ☾ Ujhold 3-án, 11 óra 22 perczkor délelőtt.
  - ☾ Első negyed 10-én, 8 óra 2 p. kor délelőtt.
  - ☾ Holdtölte 18-án, 11 óra 57 p. kor délelőtt.
  - ☾ Utolsó negyed 26-án, 7 óra 16 perczkor reggel.
- Naphossza 1-én: 8 óra 40 percz.
Deczember közepéig a nap még fog, de azután végeig néhány perczet nő.

ZSIDÓ-NAPTÁR.

Kislev 5649.

- 27 Sabbat Mikkecz.
- 30 Roschodes.
- 1 Tebeth, Rosch.
- 4 Sabbat Vajigas.
- 8 Böjt, törv. görög leford. eml.
- 10 Böjt. Egypt. v. szabadulás és Jerusálem ostroml. emlékére.
- 11 Sabbat Vajehi.
- 18 Sabbat Vajislav.
- 25 Sabbat Vajera.

Deczember.

A felséges uralkodóház.

Uralkodó felség:

I. Ferencz József (Károly) ausztriai császár, Csehország, Dalmácia, Horvátország, Szlavonia, Galiczia, Lodoméria és Illyria királya, osztrák főherceg stb. és Magyarország apostoli királya; szül. Schönbrunnban 1830 aug. 18-án. Trónra lépett nagybátyja V. Ferdinánd király leköszönése után 1848 december 2-án, magyar királylyá koronáztatott 1867 június 8-án Budán.

Felséges neje:

Erzsébet (Amália Eugenia) Miksa bajor herceg leánya, szül. Possenhofban 1837 decz. 24-én, egybekelt Bécsben 1854-ben ápr. 24-én, megkoronáztatott 1867 jun. 8-án Budán.

Felséges gyermekeik:

a) *Gizella* (Luísa, Mária) szül. 1856 jul. 12-én, egybekelt Lipót bajor herceggel Bécsben, 1873 ápr. 20-án.

b) *Rudolf* (Ferencz, Károly, József) trónörökös, Magyarország királyi hercege stb. altábornagy és ellentengernagy, a 19. gyalog ezred, a 2. táb. tüzér ezred tulajdonosa szül. Laxenburghan 1858 augusztus 21., házasságra lépett 1881 május 10-én Bécsben *Stefánia*, II. Lipót belga király leányával, született 1864 május 21-én.

Gyermekek: *Erzsébet* (Márianna, Henriette, Stefánia, Gizella), szül. Laxenburghan 1883 szept. 2-án.

c) *Mária Valéria* (Matild, Amália) szül. 1868 ápril 22-én, Budán.

Ő Felsége testvérei:

a) *Károly* (Lajos, József, Mária) ausztriai főherceg, lov. tábornok, a 7. dzsidas ezred tulajdonosa, született 1833 július 30-án.

Harmadik neje: Mária Terézia (Immaculata, Ferdinanda, Eulalia) Portugal királyi hercegnője, szül. 1855 aug. 24., egybekelt 1873 jul. 23-án.

Második házasságból származó gyermekei;

Ferencz (Ferdinánd) szül. 1863 decz. 18.; *Otto* (Ferencz, József) szül. 1865 ápril 21-én; *Ferdinánd* (Károly) szül. 1868 decz. 27-én; *Margit* (Zsófia) szül. 1870 május 13-án.

Harmadik házasságból származó gyermekei;

Mária Annunciata, szül. 1876 jul. 31-én; *Erzsébet* szül. 1878 jul. 7-én.

b) *Lajos* (Victor, József, Antal) ausztriai főherceg, altábornagy, a 65. gyal. ezred tulajdonosa szül. 1842 máj. 15-én.

Ő Felsége nagyatyjának testvérei és ivadékai.

a) *Albrecht* (Frigyes Rudolf) tábornagy, a hadsereg főfelügyelője, a 44. gyal. és 4. dragonyos ezred tulajdonosa, szül. 1817 aug. 3-án.

Gyermeke: Mária Terézia Anna, szül. 1845 július 15-én, egybekelt 1865 jan. 18-án Fülöp württembergi herceggel.

b) *Erzsébet* (Ferencz Mária) szül. 1831 jan. 17-én, Károly Ferdinánd főherceg özvegye 1874 november 20-ika óta.

Gyermekei: 1. Frigyes, altábornagy, szül. 1856 jul. 4-én, egybekelt okt. 8-án *Izabella Croy-Dülmen* hercegnővel, *gyermekei: Mária Christina* szül. 1879 nov. 17-én; *Mária Anna* szül. 1882 jan. 6-án; *Henriette* született 1883 január 10-én; *Natalia* (Mária Terézia) szül. 1884 jan. 12-én; *Stefánia* (Mária Erzsébet) szül. 1886 máj. 2-án. 2. *Mária* (Christina) szül. 1858 jul. 21-én, egybekelt VII. Alfons spanyol királylyal 1879 okt. 8-án. 3. *Károly* (István) szül. 1860 szept. 5-én, egybekelt 1886 febr. 28-án *Mária Terézia* (Antonia, Immacu-

lata, Josefa, Ferdinanda, Leopoldina, Francisca, Carolina, Isabella, Januaria, Aloisia, Christina, Anna) főhercegnővel. 4. *Jenő* (Ferdinánd) szül. 1863 május 21-én.

c) *Mária Carolina* szül. 1825 szept. 10-én, egybekelt 1852 február 21-én Rainer főherceggel.

d) *Vilmos* (Ferencz Károly) a német lovagr. nagymestere, táborszernagy, a tüzérség felügyelője, a 4. és 12. gyal. ezred, és a 6. táb. tüzérezred tulajdonosa, szül. 1827 ápril 21-én.

e) *József* lov. tábornok, a 37. gyal. ezred tulajdonosa, a m. k. honvédség főparancsnoka, szül. 1833 márczius 2-án.

Neje: Mária (Clotild) Szász-Coburg-Gotha-Koháry hercegnő, szül. 1846 jul. 8-án, egybekelt 1864 május 12-én.

Gyermekeik: Mária (Dorottya) szül. 1867 június 14-én, *Margit* (Clementine) szül. 1870 július 6-án, *József* született 1872 aug. 9-én, *László* szül. 1875 jul. 16-án, *Erzsébet* született 1883 márczius 9-én, *Clotild* szül. 1884 május 9-én.

f) *Mária* (Henriette Anna) szül. 1836 aug. 23-án, egybekelt II. Lipót belga királylyal 1853 aug. 22.

g) *Lipót*, lov. tábornok, az 53. gyal. és 2. műszaki ezred tulajdonosa, szül. 1823 jun. 6-án.

h) *Ernő*, lov. tábornok, a 48. gyalog ezred tulajdonosa szül. 1824 augusztus 8-án.

i) *Zsigmond*, altábornagy, a 45. gyalog ezred tulajdonosa szül. 1826 június 7-én.

k) *Rainer*, táborszernagy, az osztrák Landwehr főparancsnoka, az 59. gy. ezred tulajdonosa, szül. 1827 jan. 11-én.

l) *Henrik*, altábornagy, az 51. gyalog ezred tulajdonosa, szül. 1828 május 9-én, egybekelt 1868 február 4-én *Waideck Mária* grófnővel (Hoffmann Leopoldine).

m) *Mária Antonia*, siciliai hercegnő, született 1814 decz. 19-én, II. Lipót toscanai nagyherceg özvegye 1870 január 29-ik óta. Második házasságból származó gyermekek:

α. *Mária Izabella*, szül. 1834 május 21-én, egybekelt Don Francesco di Paolo, mindkét Sicilia herceggével.

β. *IV. Ferdinánd*, toscanai nagyherceg, altábornagy, a

66. gyalog ezred tulajdonosa, szül. 1835 jul. 10-én, egybekelt *Alic*, páрмаi hercegnővel 1868 jan. 11-én. Második házasságból származó gyermekek:

Lipót (Ferdinánd) szül. 1868 decz. 2-án, *Luisa* (Antoinette Mária) szül. 1870 szept. 2-án, *József* (Ferdinánd Salvator) szül. 1872 május 24-én, *Péter* (Ferdinánd Salvator) született 1874 május 12-én, *Henrik* (Ferdinánd Salvator) szül. 1878 febr. 13-án, *Anna Mária Terézia*, szül. 1879 okt. 17-én.

γ. *Károly Salvator*, született 1839 ápril 30-án, tábornok, a 77. gyal. ezred tulajdonosa, egybekelt *Mária Immaculata Clementine* siciliai hercegnővel, szül. 1844 ápril 14-én. *Gyermekeik*: *Mária Terézia*, szül. 1862 szept. 18-án, *Lipót Salvator*, szül. 1863 okt. 15-én, *Ferencz* (Salvator) született 1866 aug. 21-én, *Carolina* (Mária), szül. 1869 szept. 5-én, *Albrecht Salvator*, született 1871 nov. 22-én, *Mária Antonia*, született 1874 ápril 18-án, *Mária Immaculata*, született 1878 szept. 3-án, *Rainer Salvator*, szül. 1880 febr. 27-én.

δ *Mária Luiza*, szül. 1845 okt. 31-én, egybekelt Ysenburg-Birstein herceggel 1865 május 31-én.

ε. *Lajos Salvator* altábornagy, szül. 1847 augusztus 4-én.

ι. *János Nepomuk*, altábornagy, született 1852 nov. 25-én.

Európai uralkodók.

Ausztria-Magyarország: *Ferencz József*, Ausztria császára, Magyarország apostoli királya. Született: 1830 aug. 18. r. kath.

Neje: *Erzsébet*, bajor kir. hercegnő, Magyarország királynéja, született: 1837. decz. 24.

Anhalt: *Leopold Frigyes Ferencz*, Miklós, szász, engerni és westphaliai herceg, askaniai gróf stb. Született: 1831. ápr. 29-én; evangélikus.

Neje: *Antoinette*, szász-altenburgi hercegnő.

Baden: *Frigyes Vilmos*, badeni nhg., született 1826. szept. 9.; evang.

Neje: *Lujza*, a német császár leánya

Bajorország: Wittelsbachi ház, *Otto*, Bajororsz. királya, Frankónia és Svárország hrge stb.; r. k. nőtlen. Herceg-regens: *Luitpold* herceg.

Belgium: II. *Lipót*, Belgium királya, szász-coburg-gothai hg. Sz. Brüsselen, 1835; ápr. 9.; r. kath.

Neje: *Mária Henrietta*, osztr. főhgnő, József nádor leánya; sz. 1836. aug. 23.

Brazília: II. *Pedro*, de Alcantara, János Károly, Leopold, Salvator, Bibiano, Ferencz brazíliai császár. Szül. 1825. decz. 2-án: r. kath.

Neje: *Terézia*, szicíliai hgnő.

Braunschweig: *Albrecht* porosz hg. szül. 1837. május 8-án; lutheránus.

Bulgaria: *Nándor*, (Coburg) herceg, r. kath.

Dánia: IX. *Keresztély*, Dánia s a vendek és góthok királya stb. Sz. 1818. ápr. 8-án; lutheránus.

Neje: *Lujza*, hessen-casseli grófnő.

Francziaország: köztársaság. Elnök: *Grévy Gyula*.

Görögország: I. *György*, a hellenek királya. Szül. 1835. decz. 24-én.

Neje: *Olga*, Nikolajev Konstant orosz nhg. leánya.

Hessen: IV. *Lajos*, hesseni és rajnai nhg. Szül. 1837. sept. 12.; lutheránus.

Lichtenstein: II. *János*. Szül. 1840. okt. 5. r. kath.

Lippe-Detmold: *Waldemar* Günther Frigyes, lippei hg. Született 1824. ápril 18; református.

Lippe-Schaumburg: *Adolf* György, schaumburg-lippei hg. Szül. 1817. aug. 1.; református.

Neje: *Hermína*, waldek-pyrmonti hgnő.

Mecklenburg-Schwerin: III. *Frigyes* Ferencz, mecklenburgi nhg. Szül. 1851. márcz. 19.; lutheránus.

Neje: *Maria*, schwarzburg-rudolfsteini hgnő.

Mecklenburg-Strelitz: *Frigyes*, Vilmos, mecklenburgi nhg. Szül. 1819. okt. 17.; lutheránus.

Neje: *Augusztá*, angol hgnő.

- Monaco**: III. *Károly* Honorius, monacoi hg. Szül. 1818. decz. 8.; r. kath.
- Montenegro**: I. *Nikita* herczeg. Szül. 1840. gör. kel.
- Nagybrittania és Irland**: *Alexandra Victoria*, Nagybritannia és Irland egyesült királyságának, gyarmatainak és hozzátartozandóságainak Európában, Ázsiában, Afrikában, Amerikában és Ausztráliában királynője India császárnője. Szül. 1819. máj. 24.; ang. egyh.
- Németalföld és Luxemburg**: III. *Vilmos*, Németalföld királya. Szül. 1817. febr. 19. református.
Neje: *Zsófia*, württembergi hgnő.
- Német császárság és Poroszország**: I. *Vilmos*, német császár és Poroszország királya. Szül. 1797. márcz. 21.; evang.
Neje: *Augusztá*, szász hgnő.
- Olaszország**: I. *Humbert*, Olaszország királya. Szül. 1844. márczius 14.
- Oldenburg**: *Miklós*, Frigyes, Péter, oldenburgi nhg. stb. Szül. 1827. jul. 8.; lutheránus.
Neje: *Erzsébet*, szászaltenburgi hgnő.
- Oroszország**: III. *Sándor* Nikolajevics, mindea oroszok czárja. Szül. 1845. márcz. 10. gör. kel.
- Pápa**: XIII. *Leó*, családi nevén Pecci Joachim. Született Carpinetóban, 1810. márcz. 2.
- Portugál**: *Lajos* Fülöp, Portugal és Algarbia királya, innen és túl a tengeren és Afrikában stb. Szül. 1838. okt. 31.; r. kath.
Neje: *Pia* olasz királyi hgnő.
- Reuss**: 1. Id. ág: XXII. *Henrik*, reussi hg. stb. Szül. 1846. márcz. 28.; lutheránus.
2. Ifj. ág. XIV. *Henrik*, uralkodó reussi hg. stb. Szül. 1832. máj. 28.; lutheránus.
3. Schleiz-köstrizi ág: LXIX. *Henrik*. Született 1791. máj. 19.

- Romania**: I. *Károly* király, szül. 1839. ápr. 20. r. k.
- Szász-Weimar-Eisenach**: *Károly Sándor* nhg. thüringi gróf. Szül. 1818. jun. 24.; lutheránus.
- Szász-Meiningen és Hildburghausen**: II. *György*. Szül. 1826. ápr. 2.; lutheránus.
- Szász-Altenburg**: *Ernö*, Frigyes, hg. Szül. 1826. szept. 16.; lutheránus.
- Szász-Coburg-Gotha**: II. *Ernö*, Ágost, Károly, hg. Szül. 1818. jan. 21.; lutheránus.
- Szászország**: *Albert*, Frigyes, Ágost, szász király. Szül. 1828. ápr. 23-án.
Neje: *Karolina*, Wassá hgnő,
- Szerbia**: IV. *Milán* Obrenović király, gör. kel.
- Schwarzburg-Sonderhausen**: *Károly*, *Günther* hg. Szül. 1830. aug. 7.; lutheránus.
- Schwarzburg-Rudolstadt**: *György* Albert hg. Szül. 1838. nov. 23., lutheránus.
- Svéd-Norvégország**: II. *Oszkár*, Frigyes, svéd-norvég király stb. Szül. 1829. jan. 21.; lutheránus.
Neje: *Zsófia*, nassaui hgnő.
- Svajc**: köztársaság, minden évben új elnök választatik.
- Spanyolország**: XIII. *Alfons*. Regensné: *Christina*, özv. királyné, r. k.
- Törökország**: *Abdul-Hamid* khán nagyszultán. Szül. 1840-ben, moh.
- Waldeck**: *György* Viktor, hg. Szül. 1831. jan. 14.; evang.
- Württemberg**: I. *Károly* király, Szül. 1823. márcz. 9.; lutheránus.

Országos színek.

- a) *A magyar szent korona alá tartozó tartományokban* :
Magyarország : veres-fehér-zöld.
Horvát-Szlavonország : veres-fehér-kék.
- b) *A Lajtántuli országokban* :
Alsó-Ausztria : kék-arany.
Csehország : fehér-veres.

Dalmátország : kék-arany.
Felső-Ausztria : arany-*veres-fehér-fekete*.
Halicsország : kék-*veres-arany*.
Karinthia : arany-*veres-fehér*.
Kraina : *fehér-kék*.
Krakó : *fehér-*veres**.
Lodomérország : kék-*fehér-*veres**.
Morvaország : arany-*veres-kék*.
Stájerország : *fehér-zöld*.
Szilézia : arany-*fekete*.
Salzburg : arany-*veres-fehér*.
Tirol : *fehér-*veres**.
Trieszt : arany-*veres-fehér-fekete*.

c) A többi európai államokban :

Angolország : *veres-kék-fehér*.
Baden : *veres-sárga*.
Bajorország : kék-*fehér*.
Belgium : *fekete-sárga-*veres**.
Bulgária : *fehér-zöld-*veres**.
Dánia : *veres-fehér*.
Németország : *fekete-fehér-*veres**.
Franciaország : kék-*veres-fehér*.
Görögország : *fehér-kék*.
Olaszország : *veres-fehér-zöld*.
Hessen : *fehér-*veres**.
Mecklenburg : *veres-kék-sárga*.
Montenegro : *veres-fehér*.
Német-alföld : *narancssárga*.
Norvégia : *fekete-sárga*.
Oldenburg : *sötétkék-*veres**.
Portugal : kék-*fehér*.
Poroszország : *fekete-fehér*.
Romania : kék-*sárga-*veres**.
Oroszország : *fekete-narancssárga-fehér*.

Szászország : *zöld-fehér*.
Svédország : *sárga-kék*.
Svajcz : *fehér-*veres**.
Szerbia : kék-*veres-fehér*.
Spanyolország : *veres-sárga*.
Törökország : *veres*.
Württemberg : *fekete-*veres**.

Nevezetes korszakok és korszámítások.

Az 1888-iki szöke év.

A 7759-ik a világ teremtése óta.
A 7619-ik a septuaginta korszámítása szerint.
A 7486-ik a görög egyház korszámítása szerint.
A 7396-ik 97 az ó-alexandriai korszámítás szerint.
A 7390-ik az antiokiai korszámítás szerint.
A 6601-ik a Julius-féle korszámítás szerint.
Az 5894-ik a világóvrend szerint.
Az 5873-ik Petavius megjavított korszámítása szerint.
Az 5872-ik Petavius szokásos korszámítása szerint.
Az 5837-ik Calvisius és Scaliger korszámítása szerint.
Az 5649-ik a zsidók korszámítása szerint.
Az 5613-ik az aranykor letelte után.
Az 5335-ik a vizözön vége után.
A 4670-ik az ebsillagzatról nevezett korszak kezdete óta.
A 3755-ik a zsidók kivonulása óta Egyiptomból.
A 3467-ik az ezüst korszak letelte óta.
A 3417-ik a görög areopág megalapítása óta.
A 2877-ik a jeruzsálemi első templom felépítése óta.
A 2667-ik az olympiada nevű korszak behozatala óta.
A 2638-ik Róma városa megalapítása óta.
Az 1888-ik Krisztus urunk születése óta.
Az 1855-ik Krisztus urunk halála óta.
Az 1757-ik Jeruzsálem 3-ik templomának elpusztulása óta.
Az 1653-ik a zsidóknak teljes szétszórata óta.
Az 1577-ik a keresztények üldözöttségének első betiltása óta.
Az 1305-ik Mahomed menekülése óta.

- Az 1300-ik az érczkor letelte óta.
 Az 1088-ik a német római császárság megalapítása óta.
 A 999-ik őseink első megjelenése óta a mai Magyarországon.
 A 894-ik Géza vezér megkeresztelése óta.
 A 891-ik szent István magyar trónra jutása óta.
 A 888-ik Magyarországnak az európai független államok közé való besoroztatása óta.
 A 707-ik a delejes tájoló (mágnestű) megismertetése óta Európában.
 A 647-ik a tatárok győzelme óta a magyarok fölött.
 A 615-ik a habsburgi háznak a római császárok trónjára jutása óta.
 Az 531-ik Dalmátország meghód. óta I. (nagy) Lajos magyar király által.
 Az 506-ik Nagy Lajos magyar király halála óta.
 A 492-ik a Nikápoly alatt szenvedett csatavesztés óta.
 A 451-ik Hunyadi János nagy győz. óta N.-Fejérvár alatt.
 A 450-ik a könyvnyomtatás fölfedezése óta.
 A 446-ik a várnai csatavesztés óta.
 A 435-ik Konstantinápoly elfoglalása óta a törökök által.
 A 433-ik Hunyadi János 2-ik győz. óta Nándor-Fejérvár alatt a midőn 40,000 török esett el.
 A 430-ik Korvin Mátyás kir. magyar trónra jutása óta.
 A 396-ik Amerika fölfedezése óta.
 A 363-ik a mohácsi vész óta.
 A 361-ik mióta az ausztriai császár ház szakadatlanul Magyarországon uralkodik.
 A 322-ik Zrinyi Miklós hősies eleste óta.
 A 304-ik a burgonya behozatala óta Európába.
 A 224-ik Montecuculi győzelme óta a törökökön Szent-Gothárdnál.
 A 201-ik a lotharingiai herceg győzelme óta Mohácsnál.
 A 191-ik szavoyai Jenő győzelme óta Zentánál.
 A 189-ik a gőzgép föltalálása óta.

- A 85-ik a gőzhajó behozatala óta.
 A 82-ik a vasuti mozdony első kísérletei óta.
 Az 58-ik I. Ferencz József Ő Felsége születése óta.
 A 40-ik a dicső fejedelem trónralépte óta.
 A 21-ik magyar királylyá megkoronáztatása óta.

Névnapmutató tábla.

A dám decz 24.	E duárd (Ede) márcz. 18.
Adelheid decz. 20.	Elek julius 17.
Adolf junius 17.	Eleonóra febr. 21.
Ágnes január 21.	Etelka márcz. 9. decz. 19.
Ágoston aug. 28.	Emma április 19.
Ákos máj. 7. jun. 22.	Emil okt. 11. nov. 24.
Alajos jun. 21.	Ernő pk. jan. 12.
Aloisia jun. 30.	Erzsébet nov. 19.
Albert április 7.	Éva decz. 24.
Aladár okt. 1.	F arkas okt. 31.
Amália április 2.	Ferdinánd május 30.
Ambrus ápr. 4. decz. 7.	Ferencz sal. jan. 29.
András nov. 30.	Ferencz assisi okt. 4.
Anna julius 26.	Ferencz paulai ápr. 2.
Antal (paduai) jun. 13.	Ferencz Xav. decz. 3.
Antal (remete) jan. 17.	Flóra május 4. nov. 28.
Antónia május 18.	Francziska róm. márcz. 9.
Aranka decz. 2.	Frigyes márczius 6.
Árpád nov. 27.	Fülöp május 1.
Aurél decz. 2.	G ábor márcz. 24.
B alázs február 3.	Gergely márcz. 12.
Bálint áld. febr. 24.	Gizella május 7.
Béla jan. 2. április 23.	Gidó márcz. 28.
Benedek márczius 21.	Géza jan. 16. márcz. 23.
Benjámín márczius 31.	Györgyike május 31.
Bernát május 20.	György április 24.
Bertalan aug. 24.	Gyula április 12.
Bódog jan. 14.	Gyöző febr. 25.
Brigitta febr. 1. ok. 8.	H elén aug. 18.
C zeczilia nov. 22.	Henrik julius 12.
Crispin okt. 25.	Henriette márcz. 16.
D ániel jan. 3.	Hermin április 7.
Dezső máj. 23.	Herman április 7.
Dénes okt. 9.	Hugó április 1.
Dömötör április 9.	I da szept. 5.

Ignác Loy. július 31.
 Ignác febr. 1.
 Ilona aug. 18. május 22.
 Imre nov. 5.
 Irén szept. 18.
 István vért. decz. 26.
 Iván jun. 24.
 Izabella jan. 4.
Jakab máj. 1. július 25.
 János decz. 27.
 János aranysz. jan. 27.
 János fejtét. aug. 29.
 János kereszt. nov. 24.
 Janka május 24.
 Jenő jul. 13. nov. 18.
 Jeromos szept. 30.
 Jolán jul. 24. nov. 18.
 József márczius 19.
 Jónás nov. 12.
 Judit decz. 10.
 Julianna febr. 16.
 Jusztin jun. 16.
Kálmán okt. 13.
 Kázmér márcz. 22.
 Károly nov. 4. jan. 28.
 Katalin ápr. 30. nov. 25.
 Karolina jul. 14.
 Kelemen nov. 23.
 Klára aug. 12.
 Klotild junius 3.
 Konrád nov. 26. febr. 19.
 Kornélia jun. 3.
 Kristóf marc. 15.
 Krisztina jul. 24.
Lajos király aug. 25.
 Lajos püspök aug. 19.
 László jun. 27.
 Leander febr. 28.
 Lenke május 22.
 Lujza febr. 9.
 Leona április 22.
 Leó április 11.
 Lénárd nov. 6.
 Lidia febr. 12.
 Lipót nov. 15.
 Lőrincz aug. 10.
 Lucza decz. 13.
 Lukács okt. 18.
Manó márcz. 26.
 Marczel jan. 16. jun. 18.
 Margit jan. 28 jul. 13.
 Mária Magdolna jul. 22.
 Mária nevenapja szept.
 kisassz. utáni első vas.
 Márk április 25.
 Mártha július 29.
 Márton püspök nov. 11.
 Máté szept. 21.
 Matild márcz. 14.
 Mátyás febr. 24.
 Medárd jun. 8.
 Miklós febr. 23. decz. 6.
 Mihály szept. 29.
 Miksa okt. 12.
 Móricz szept. 13. 22.
Nándor máj. 30. okt. 19.
 Nesztor febr. 27.
 Nicodém szept. 15. jun. 1.
 Norbert jun. 6.
Olga április 21.
 Orbán május 25.
 Orsolya okt. 21.
 Oszkár decz. 1.
 Otto nov. 18.
 Ottilia decz. 13.
Örzsébet nov. 19. jul. 8.
 Ödön nov. 16.
 zséb decz. 16.
Pál apostol jun. 30.
 Pál fordulása jan. 25.
 Pál remete jan. 10.
 Pál vért. jun. 16.
 Piroska jan. 18.
 Pantaleon jul. 27.
 Paskál május 17.
 Paulinus jun. 22.
 Peregrin ápril 27.
 Péter és Pál jun. 29.
 Péter gonz. ápr. 16.
 Péter pápa május 19.

Péter üszögös febr. 22.
 Péter vért. ápr. 29.
 Petronella május 31.
 Pius május 5.
 Polikárp jan. 26.
 Pongrácz május 12.
 Porciunkula aug. 2.
 Primus jun. 9.
 Prosper jun. 25.
Rafael okt. 24.
 Rajmond aug. 31.
 Rezső április 17.
 Regina szept. 7.
 Rikárd febr. 7. április 3.
 Róbert jun. 7.
 Rókus aug. 16.
 Román febr. 29. aug. 9.
 Rozália szept. 4.
 Rozina márcz 11.
 Rózsa aug. 30.
 Rupert márcz. 27.
Sámuel aug. 16.
 Sára január 19.
 Sándor márcz 18.
 Sebestyén jan. 20.
 Szervác május 13.
 Szeverin jan. 8.
 Simon febr. 18.
 Simplicius márcz 2.
 Szilveszter decz. 31.
 Szilárd márcz. 11.
 Szevér okt. 13.
 Szaniszló nov. 14. máj. 7.
 Szörény jan. 8.
 Szidónia jun. 23.
Tamás apostol decz. 21.
 Tamás aquinói márcz. 7.
 Terezia okt. 15.
 Thekla szept. 23.
 Tiborc április 14.
 Titus jan. 4.
 Tivadar nov. 9.
 Tóbiás szept. 12.
 Todor nov. 9.
Ulrik junius 4.
Valér január 29.
 Vazul jun. 23.
 Vendel okt. 20.
 Venczel szept. 28.
 Veronika febr. 4. jan. 13.
 Virgil jan. 31.
 Victor febr. 25.
 Victoria decz. 25.
 Vilma július 5.
 Vidor január 13.
 Vilmos május 28. jul. 5.
 Vincze vért. január 22.
 Vincze ferreri ápr. 5.
 Vincze paulai július 19.
 Virgil nov. 27.
 Vitus jun. 15.
Zoltán márcz. 8.
 Zsigmond május 2.
 Zsófia május 15.
 Zsuzsánna febr. 19. aug. 11.

A postai szabályokból.

Levélposta.

A postával közönséges, ajánlott és nem ajánlott sürgöny (express) levelek, levelezési lapok, kereszt-kötésű nyomtatványok, minták, áruminták, postautalványok és hírlapok küldhetők. A levelek és áruminták súlya 250 grm-ig, kereszt-kötésű küldeményeknél pedig 1 klgr.-ig terjedhet.

Díjmentesített levelek *viteldíja* az osztrák-magyar és német birodalom határain belül — tekintet nélkül a távolságra — 20 grm-ig 5 krt tesz, azonfelül 250 grm-ig 10 krt, helyi levelekért ugyanazon postahivatal kerületében 3 krt, 20 grm-tól 150-ig 6 krt.

Elrontott borítékok, levelezési lapok és utalványok, ha postailag még nem voltak kezelve: 1 krnyi felül-fizetéssel darabonként ujakkal cseréltetnek be.

Ajánlott levelek mindig díjmentesítendőek, a Németországba szólókat kivéve, melyek bérmentetlenül is feladhatók. A postahivatal vevényt ad róla, mely a helyes kézbesítésről szóló bizonyítvány hiányánál 20 frtnyi kártérítési követelésre jogosít. Az ajánlási díj 10 kr., helyi leveleknél 5 kr. Levelezési lapok, nyomtatványok és minták szintén küldhetők ajánlva is.

Térti vevények 10 kr. illetékért követelhetők.

Sürgönylevelek megérkezésük után azonnal küldöncz által kézbesítettnek. A címlapon kiteendő, hogy «sürgöny» vagy «express»; a hátlapon pedig legyen megnevezve a feladó neve és lakása. A viteldíj és ajánlási díjon felül 15 krnyi kézbesítési díj fizetendő, ha az illető a postahivatal kerületén belül lakik; ellenben 7¹/₂ km.-ként 50 kr., ha a kerületen kívül lakik.

Kereszt-kötésű küldeményekért a viteldíj belföldön s a Németországgali csereforgalomban minden ötven grammig 2 kr., 50—200 grammig 5 kr., 250—500 grammig 10 kr., 500—1000 grammig 15 kr. és a javítási ívek, árszabályok és kereskedői körözvények kivételével a cím, kelet és aláíráson kívül nem szabad, írott közleményt tartalmazniok.

Áruminták, melyek magukban véve nem értékesek, 250 grammig adhatók fel 5 krnyi díj mellett. Nem lehetnek hosszabbak 20, szélesebbek 10 és vastagabbak 5 cm.-nél. Rá kell írva lennie; «árumintát tartalmaz.» A tartalom megismerhető legyen, péld. szöveteknél kereszt-kötések, gabnaneműeknél pecsétetlen zsákocskák. A címen a feladó nevének, a gyár jegyének és a cikk árán kívül írásbeli közlemény nincs megengedve. Éles és metsző tárgyak, melyek más küldeményeken kárt okozhatnának (pl. szögek, török, üvegek, stb.) mintaküldemények módjára nem továbbíthatók.

Levelezési lapok. A nyíltak 2 kron, a zártak 5 krajczáron, zárt helyiek 3 kron kaphatók minden postahivatalnál. Illemsértő vagy bűnös tartalmú küldemények a szállítás alól kizáratnak. Az első oldalon a címen más közleményt írni nem szabad. Az Ausztria és Magyarország közötti postaforgalomban minden kölcsönösség meg van szüntetve; t. i. Magyarországon az osztrák levélbélyegekkal feladott levelek, Ausztriában pedig a magyar levélbélyegekkal ellátott levelek tekintetnek bélyegteleneknek. Ily levelezések a birodalom egyik feléből a másikba küldetve, a törvény értelmében a bélyegtelen levelekhez hasonlóan 10 krnyi porto-összeg behajtása mellett kézbesítettnek.

H o v á ρ	Bérmentesítési illeték							Ajánlási illeték	Bérmentetlen levelek	
	Egyszerű levél		Levelező lap	Nyomtatvány		Minta			súly	kr.
	súly	kr.		súly	kr.	súly	kr.			
Ausztria-Magyarország	15 gr.	5	2	50 gramm	2	250 gr.	5	10	15 gr.	10
Németország				250 gramm	5					
Helgoland	250 "	10	5	500 gr.	10	50 "	3	10	250 "	20
Luxemburg	15 "	10	5	1 klgr.	15	50 "	3	10	15 "	20
Belgium	15 "	10	5	50 gr.	3	50 "	3	10	15 "	20
Bulgária				50 "	3	50 "	3	10	15 "	20
Dánia, Island, Farői szigetek	15 "	10	5	50 "	3	50 "	3	10	15 "	20
Görögország	15 "	10	5	50 "	3	50 "	3	10	15 "	20
Angolország	15 "	10	5	50 "	3	50 "	3	10	15 "	20
Franciaország, Algíria				50 "	3	50 "	3	10	15 "	20
Olaszország	15 "	7	4	50 "	2	50 "	2	10	15 "	20
Montenegró				50 "	2	50 "	2	10	15 "	20
Németalföld	15 "	10	5	50 "	3	50 "	4	10	15 "	20
Norvégia				50 "	3	50 "	4	10	15 "	20
Portugália, Madeira	15 "	10	5	50 "	3	50 "	4	10	15 "	20
Románia				50 "	3	50 "	4	10	15 "	20
Oroszország	15 "	20	10	50 "	6	50 "	6	10	15 "	20
Svédország				50 "	5	2	50 "	2	50 "	2
Svájc	15 "	20	10	50 "	6	50 "	6	10	15 "	20
Spanyolország, Gibraltár				50 "	5	2	50 "	2	50 "	2
Európai és ázsiai Törökország	15 "	20	10	50 "	6	50 "	6	10	15 "	20
Egyesült államok				50 "	5	2	50 "	2	50 "	2
Egyiptom, Nubia, Szudán	15 "	20	10	50 "	6	50 "	6	10	15 "	20
Kelet-India	50 "	5	2	50 "	2	50 "	2	10	15 "	10
Szerbia	50 "	5	2	50 "	2	50 "	2	10	15 "	10

Posta-utalványok.

Posta-utalványok gyanánt nyomtatott minták használtatnak, a forintok összege számokkal és betűkkel kiirandó, a szelvény közleményekre használható s a címzett által meg is tartható. A lefizetett összegről a postahivatal feladási vevényt állít ki és kezeskedik a pontos kifizetésért.

Postautalványok díjszabályzata.

Ausztria-Magyarországon			Németország, Helgoland és Luxemburgba					
Utalványozott összeg	Díj		Utalványozott összeg	Díj		Utalványozott összeg	Díj	
	frt	kr.		frt	kr.		frt	kr.
5 frtig	—	5	40 frtig	—	20	140 frtig	—	70
50 „	—	10	50 „	—	25	150 „	—	75
150 „	—	20	60 „	—	30	160 „	—	80
300 „	—	30	70 „	—	35	170 „	—	85
500 „	—	50	80 „	—	40	180 „	—	90
1000 „	1	—	90 „	—	45	190 „	—	95
2000 „	1	50	100 „	—	50	200 „	1	—
3000 „	2	—	110 „	—	55			
4000 „	2	50	120 „	—	60			
5000 „	3	—	130 „	—	65			
Belgium, Franciaország, Olaszország, Németföld és Svájcba								
20 frtig	—	20	90 frtig	—	90	150 frtig	1	50
30 „	—	30	100 „	1	—	160 „	1	60
40 „	—	40	110 „	1	10	170 „	1	70
50 „	—	50	120 „	1	20	180 „	1	80
60 „	—	60	130 „	1	30	190 „	1	90
70 „	—	70	140 „	1	40	200 „	2	—
80 „	—	80						

A budapesti és bécsi postahivataloknál s ezen postahivatalokhoz 5000 frtig terjedő összegek utalványozhatók.

Külföldi országok közül a következőkkel lehet posta-utalványt váltani:

Belgium, Észak-Amerika egyesült államai, Franciaország, Algeria, Luxemburg, Németország, Hel-

goland, Olaszország, Tunis, S.-Marino, Románia és Svájc, — egy-egy utalvánnyal legfeljebb 200 frtig terjedhető összeget. Olaszország és Észak-Amerikába szóló utalványok írásbeli közleményt nem tartalmazhatnak.

Utalványokat a posta belföldön sürgönyileg és táviratilag is eszközöl, az utalványozási díjon felül még a kézbesítési díj 15 kr., vagy a küldönczdíj $7\frac{1}{2}$ km.-ként 50 kr. fizetendő. Távirati utalványoknál ezen kívül még 10 kr. viteldíj a távirdahivatalhozi menetért, ha az a postaépületben nincsen és továbbá a táviratozási illeték fizetendő.

Utánvétel.

A kocsipostai szolgálattal foglalkozó magyar kir. és cs. kir. osztrák postahivataloknál 200 frtig terjedő utánvétellel terhelt küldeményeket lehet a monarchia bármely helyére feladni, Németországba és Svájcba csak 75 frtig.

A magyar kir. és osztrák kincstárilag kezelt postahivatalok között váltott küldeményeknél az utánvételi összeg 500 frtig terjedhet. Levelekre is lehet utánvételeket eszközölni. Az utánvételi összeg felvételénél még a rendes portón kívül 10 frtig 6 kr., ezen felül 50 frtig minden 5 frt után 3 kr. s azon túl 100 frtig 2 kr. fizetendő, — tehát ez utóbbi legmagasabb összegnél 50 kr. lesz fizetendő. Ily küldemények bérmentve vagy bérmentetlenül adathatnak fel és beérkezésük utáni 14 nap alatt felveendők, különben visszaküldetnek és az illeték a feladón vétetik meg.

Postai megbizások.

Postahivatalok csak 200 frtig terjedő pénzfelvételekkel bízhatók meg.

A postahivataloknál 0.5 krért bevásárolható ürlaphoz mellékelni kell a beváltandó okmányt, nyugtázott számlát, váltót stb., hogy ezt a fizetésre kötelezettnek kézbesíttessék. Egy megbizáshoz több ily okmány is mellékelhető 200 forint értékig. A megbizás mint ajánlott levél adandó fel azon postahivatal címére,

a melynek a beszédést eszközölnie kell («postai megbizás a....i postahivatalnak»). Ily levelek 15 grm-ig 15 kr., 15 grm-on felül 250 grm-ig 20 kr.; helyi forgalomban 8 és 11 kr. bérmentesítendők. — A beszédett összeg posta-utalvánnyal kézbesíttetik; ha a beváltás megtagadtatik; erről a követelő fél az okmányok visszaküldése mellett értesíttetik.

A távirdai szabályokból.

Táviratozni lehet mindenkinek, minden állami vasuti vagy helyi távirda-állomásra és oly helyre is hol távirda-állomás nincs, ily helyen azonban a távirat tovaszállítása a kijelölt helyhez legközelebbi távirda-állomásról posta útján, küldöncz vagy gyors posta útján történik. Postai szállításért külön díj nem jár, a távirda hivatalból közönséges levélként továbbíttatik; a küldönczdíj rendesen a címzettőhajtatik be.

A távirat eredetijének oly betűkkel kell írva lennie, melyek a távirda által kifejeztethetnek és szokatlan szóképzéseket vagy a nyelv szabályaival összeütköző összevonásokat nélkülöznie kell, az aláírás el is maradhat.

Titkos jegyü (chifirozott) magánsürgönyök is elfogadtatnak. Táviratokért, melyek oly vasuti távirdánál adatnak fel, a melynek székhelyén állami távirda-állomás is van: minden szó után 1 krral több fizetendő.

Távirdai posta-utalványok

csak a belföldi forgalomban fogadtatnak el, ha a feladó és érkezési állomáson állami távirda van és az utalványozott összeg 500 frtot meg nem halad. Az illető összegek a postahivatal által fizettetnek ki. Ha valaki csak egyetlen szót, melyet maga választ, akar cím gyanánt használtatni, akkor ezen rövidített címet hivatalosan be kell jegyeztetni; az ezért fizetendő díj félévenként 10 forint.

Távirni lehet bármely nyelven, a táviratnak szokatlan nyelven való szerkesztése esetén azonban latin betűkkel kell írva lennie.

A távirat szavainak megszámlálása:

a) minden, mit feladó az eredeti táviratba mint tovaközlendőt ír, a díjszabásnál beszámíttatik;

b) egy szó hosszúságának maximuma 15 betű lehet az európai és 10 betű az Európán kívüli sürgönyök-nél, a fölösleg egy szónak vétetik;

c) a számokkal irt összegek annyi szónak vétetnek, a hány öt számjegyet tartalmazó csoportot tesznek ki;

d) minden egyes betű önálló szónak vétetik;

e) hiányjel által összevont szó, pl. qu'il, két szónak vétetik.

Feladó vevényért 5 kr. fizetendő, mely díj elesik, ha a feladott távirat a következő táviratfajok egyikéhez tartozik, kivéve a nyitva kézbesítendő táviratokat, a melyeknek jellege RO (remis ouvert):

1. a fizetett válaszszal bíró sürgönyök jellege RP (réponse payée);

2. a vételjelentéssel feladott sürgönyök jellege CR (accusé de réception);

3. a küldönczczeli továbbítással feladott sürgönyök, melyeknél pénzbeli letét fordul elő, jellege XP (expresse payée);

4. az összeolvasandó sürgönyök jellege TC (telegramme collationné);

5. a sürgős táviratok jellege D (telegramme urgent);

6. az utánküldendő sürgönyök jellege TS (faire suivre);

7. az Európán túl feladott sürgönyök.

Több című táviratoknál

annyiszor 24 kr. fizetendő, a hányszor a táviratban az összes címek hozzászámításával 100 szó vagy ennek megkezdett része foglaltatik, mely szabály a sürgönymásolatoknál is érvényes.

Nem kézbesíthető táviratokról
érkező távirati értesítés a feladónak 24 kr. lefizetése után kézbesíttetik.

A távirat csonkításából

a feladóra háramló károkért az állam semmi esetben sem szavatol és a táviratért fizetett díjat is csak akkor fizeti vissza, ha egy összeolvasott táviratról van szó; az illető felszólamlás irásba adandó be.

Táviratozási díjak.

A nemzetközi távirda-egyezmény Londonban tartott legutóbbi revisiója alkalmával, az egész földön ezen-tül a szódíjazás hozatott be, mely szerint minden országban egy bizonyos alapidíj szedetik be, hozzáadván az illető szavakért járó szorzás folytán kiszámított díjat. Az alapidíj az *Európán kívüli* díjazás-nál elesik.

Díj alá nem esik a feladó állomás neve és a feladás ideje, valamint a mondatok és mondatrészek közé irt jelek u. m. vessző, pontosvessző, pont stb.

Az eddig fizetni szokott agio is elesik. Az *európai díjrendszert* követő országok díjszabási táblázata a következő:

Ország neve	Alapidíj		Egy szó díja	
	frt	kr.	frt	kr.
Belföldi forgalomban	—	24	—	02
Algír és Tunis	1	—	—	20
Belgium	—	65	—	13
Bosznia és Hercegovina	—	24	—	05
Bulgária	—	45	—	09
Corsica	—	75	—	15
Dánia	—	65	—	13
Franciaország	—	70	—	14
Gibraltár	1	10	—	22
Görögország (szárazföld)	—	80	—	16
Helgoland	—	85	—	17
Luxemburg	—	60	—	12
Malta	1	05	—	21
Montenegro	—	35	—	07
Nagy-Brittania	—	95	—	19

Bélyeg.

Bizonyítványok cselédeknek	15 kr.
Bizonyítványok magánosoktól és mesteremberektől	50 „
Beadványok magánszemélyektől hatóságokhoz rendszerint	50 „
Egy játék kártyára	15 „
Egy darab naptárra	6 „
Minden bélyegköteles hirdetésnek vagy tudósításnak a belföldi lapokban egyszeri beiktatásáért	30 „
Minden bélyegilletékes hirdetésért (falragasz) 180 négyszög-hüvelyk nagyságú papírra	1 „
A mennyiben a papír nagyobb	2 „
Szállító-levélre	5 „
Számlára az üzletben 50 forintig ivenkint	1 „
Számlára az üzletben 50 forinton felül ivenként	5 „

Különféle pénznemek betűrendes mutatója.

(Az érték jelzése osztr. ért. ezüst valuta.)

I. Arany pénzek.

August d'or (szász)	8 frt 30 kr.
Carolin (délnémet)	10 „ — „
Christian d'or (dán)	7 „ 18 „
Dollár (amerikai)	2 „ 07 „
Drachma (20) görög	5 „ 15 „
Frank (100) francia	39 „ 82 „
„ (5) „	2 „ — „
„ (10) belga	3 „ 92 „
„ (20) osztr. és magyar	8 „ — „
„ (10) „ „	4 „ — „
Friedrich d'or (porosz)	8 „ 30 „
„ „ (dán)	8 „ 13 „
Forint (bajor)	3 „ 32 „
„ (bádeni)	8 „ 50 „
Guine'e (21 shilling)	9 „ 97 „
Imperial (orosz)	8 „ 25 „
Korona (osztrák)	13 „ 75 „
„ (szász)	13 „ 75 „
Louis d'or (rég)	8 „ 04 „
„ „ (új)	9 „ 14 „

Napoleon d'or (francia)	7 frt 65 kr.
„ „ (német)	9 „ 31 „
Piaster (100) török	9 „ 09 „
Rubel (platina)	4 „ 86 „
Scudi (5) római	10 „ 32 „
Zechino	2 „ 95 „

Az ú. n. „Ducaten“ válfajai:

András (orosz)	4 frt 20 kr.
Dán arany	3 „ 62 „
Osztrák kettős arany	9 „ 45 „
„ egyszerű arany	4 „ 73 „
Magyar arany	4 „ 73 „
Porosz arany	4 „ 75 „
Bajor arany	4 „ 70 „

II. Ezüst pénzek.

Dollár (amerikai)	2 frt 16 kr.
Drachma (görög)	— „ 36 „
Ecu (francia)	4 „ 18 „
Franc	— „ 40 „
Forint (osztrák) régi	1 „ 05 „
„ (magyar) új	1 „ — „
„ (németalföldi)	1 „ 20 „
„ (hannoveri)	1 „ 17 „
Korona (5 shilling)	2 „ 35 „
Líra (olasz)	— „ 49 „
Livre (francia)	— „ 40 „
Piaster (török)	— „ 10 „
Reichsthaler	2 „ 27 „
Rubel (100 kopek)	1 „ 62 „
Soldi 5 (olasz)	— „ 10 „
Sou (francia)	— „ 02 „
Tallér (rég) hannover)	2 „ 10 „
„ (egyleti)	1 „ 50 „
„ (osztrák és bajor korona)	2 „ 31 „
„ (varsói)	1 „ 50 „
Húszas (rég)	— „ 35 „
„ (új)	— „ 20 „
Tízés	— „ 10 „

Mértföld összehasonlítási táblázat.

Tesz egy:	Földrajzi, mértföldet	Ausztriai mértföldet	Német mértföldet	Angol mértföldet	Tengeri mértföldet	Orosz werstet	Svájczyi órát	Kilométert
Egyenlitői fok	15	14·67	14·83	68·16	60	104·3	23·15	111·1
Földrajzi mértföld	—	0·078	0·889	4·610	4	4·610	1·543	7·42
Osztrák mértföld	1·022	—	1·012	4·714	4·089	7·112	1·578	7·586
Német mértföld	1·011	0·989	—	4·660	4·043	7·031	1·560	7·500
Angol mértföld	0·217	0·212	0·215	—	0·868	1·508	0·335	1·608
Tengeri mértföld	0·25	0·25	0·247	1·153	—	1·738	0·386	1·855
Orosz werst	0·144	0·141	0·142	0·663	0·575	—	0·222	1·067
Svájczyi óra	0·648	0·634	0·642	2·987	2·592	4·505	—	4·308
Kilométer	0·135	0·132	0·133	0·621	0·540	0·937	0·208	—

Az összes osztrák-magyar sorsjegy-értékpapírok sorsolási jegyzéke 1888. évre.

Huzás napja	A sorsjegy neve	Névért. o. é. frtban	Legn.	Legk.
			nyeremény osztr. ért. frtb.	
2. jan.	4 ^o /o 1854. államsorsj. (soroz. huz.)	—	—	—
2. "	Osztr. 100 frtos h.-sorsj. 1858. évről	100.—	150000	200.—
2. "	Bécs városi községi sorsjegy... ..	100.—	200000	140.—
2. "	5 ^o /o Duna-szab.-sorsj. 1870. évről	100.—	90000	100.—
2. "	4 ^o /o Trieszti 50 frtos sorsjegy ...	50.—	10000	50.—
2. "	Krakó városi kölcsön... ..	20.—	25000	30.—
2. "	Laibach városi sorsjegy... ..	20.—	25000	30.—
2. "	Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy...	10.—	50000	50.—
3. "	Innsbrucki sorsjegy	20.—	15000	30.—
5. "	Salzburgi sorsjegy	20.—	15000	30.—
14. "	Tiszai- és Szegedi kölcsön	100.—	100000	116.—
14. "	4 ^o /o magy. jelz.-hitelb. záloglevelek	100.—	50000	1000.—
1. febr.	Gróf Genois-sorsjegy	42.—	52500	68.25
1. "	5 ^o /o 1860 ki osztr. állams. (sor. huz.)	—	—	—
15. "	3 ^o /o Földhitel-sorsjegy-záloglevelek	100.—	50000	1000.—
1. márc.	Osztrák 1864-iki államsorsjegy ...	100.—	150000	200.—
1. "	Magyar vörös-kereszt-sorsjegy...	5.—	25000	25.—
1. "	Bazilika sorsjegy	5.—	75000	25.—
1. ápr.	4 ^o /o 1854-ki államsorsj. (szám-huz.)	262.50	105000	315.—
1. "	Bécs városi községi sorsjegy ...	100.—	200000	140.—
1. "	Rudolf-alap.-sorsjegy... ..	10.—	15000	12.—
14. "	Magyar díj-sorsjegy	100.—	100000	148.—
16. "	3 ^o /o Földhitel-sorsjegy-záloglevelek	100.—	50000	1000.—
1. máj.	Gróf Keglevich-sorsjegy... ..	10.50	15750	10.50
1. "	5 ^o /o o. áll.-sorsj. 1860-ról (sz.-huz.)	500.—	300000	600.—
1. "	Osztrák hitel-sorsjegy	100.—	150000	200.—
1. "	Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy...	10.—	25000	50.—
15. "	4 ^o /o magy. jelz.-hitelb. záloglevelek	100.—	50000	1000.—
15. "	Tiszai- és Szegedi-kölcsön	100.—	100000	118.—
1. jun.	O. áll.-sorsj. 1864-ről (sor. és sz.-h.)	100.—	150000	200.—
1. "	4 ¹ / ₂ ^o /o Trieszti 100 frtos sorsjegy	105.—	21000	105.—
15. "	Budai sorsjegy	40.—	20000	60.—
15. "	3 ^o /o Földhitel-sorsjegy záloglevelek	100.—	50000	1000.—
30. "	Magyar vörös-kereszt-sorsjegy ...	5.—	15000	25.—
1. jul.	Bécs városi községi sorsjegy ...	100.—	200000	140.—
1. "	4 ^o /o Duna-gőzhajózási sorsjegy ...	105.—	63000	105.—
2. "	Bazilika sorsjegy	5.—	60000	25.—
2. "	4 ^o /o 1854-ki osztr. áll.-sorsj. (sor.-h.)	—	—	—
2. "	Laibachi sorsjegy	20.—	15000	30.—

Huzás napja	A sorsjegy neve	Névért. o. é. frtban	Legn.	Legk.
			nyeremény osztr. ért. frtb.	
5. jul.	Salzburgi sorsjegy	20.—	10000	30.—
15. "	Gróf Waldstein-sorsjegy	21.—	22000	31.50
30. "	Nagyh. Clary-sorsjegy	41.—	26250	63.—
1. aug.	5% 1860-ki osztr. áll.-sorsj. (sor.-h.)			
14. "	Magyar díj-sorsjegy	100.—	150000	148.—
16. "	3% Földhitel-sorsjegy záloglevelek	100.—	50000	1000.—
1. szept.	Osztrák vörös-kereszt-sorsjegy ...	10.—	15000	50.—
1. "	Osztrák hitel-sorsjegy... ..	100.—	150000	200.—
15. "	Nagyh. Pálffy-sorsjegy	42.—	42000	63.—
15. "	Tiszai- és Szegedi-kölcsön ...	100.—	100000	118.—
15. "	4% magy. jelz.-hitelb. záloglevelek	100.—	100000	100.—
1. okt.	4% O. áll.-sorsj. 1854-ről (szám.-h.)	262.50	31500	315.—
1. "	Bécs városi községi sorsjegy... ..	100.—	200000	140.—
1. "	Rudolf-alapítványi-sorsjegy ...	10.—	10000	12.—
15. "	3% Földhitel-sorsjegy záloglevelek	100.—	50000	1000.—
31. "	Magyar vörös-kereszt-sorsjegy ...	5.—	10000	25.—
2. nov.	5% Osztr. áll.-sorsj. 1860-ról (sz.-h.)	500.—	300000	600.—
2. "	Bazilika sorsjegy	5.—	50000	25.—
1. decz.	Osztrák állam-sorsjegy 1864. évről	100.—	150000	200.—
1. "	Nagyh. Windischgrätz-sorsjegy ...	21.—	21000	37.80
15. "	Magyar díj-sorsjegy	100.—	100000	148.—
15. "	3% Földhitel-sorsjegy záloglevelek	100.—	50000	1000.—

Kamat-kiszámítási tábla 1 és 15 napra.

T ö k e	4%		4½%		5%		6%		8%	
	1 napra	15 napra	1 napra	15 napra	1 napra	15 napra	1 napra	15 napra	1 napra	15 napra
frt	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.	kr.
1	0.01	0.17	0.01	0.19	0.01	0.21	0.02	0.25	0.02	0.34
2	0.02	0.33	0.03	0.38	0.03	0.42	0.03	0.50	0.04	0.66
3	0.03	0.50	0.04	0.56	0.04	0.62	0.05	0.75	0.06	1.00
4	0.04	0.67	0.05	0.75	0.06	0.83	0.07	1.00	0.08	1.34
5	0.05	0.83	0.06	0.94	0.07	1.04	0.08	1.25	0.12	1.66
6	0.06	1.00	0.08	1.13	0.08	1.25	0.10	1.50	0.14	2.00
7	0.07	1.17	0.09	1.31	0.10	1.46	0.12	1.75	0.16	2.34
8	0.08	1.33	0.10	1.58	0.11	1.67	0.13	2.00	0.18	2.66
9	0.10	1.50	0.11	1.69	0.13	1.88	0.15	2.25	0.20	3.00
10	0.11	1.67	0.13	1.88	0.14	2.08	0.17	2.50	0.22	3.34

Vadászati naptár.

Világos = vadászati idő	Január	Február	Márcz.	Április	Május	Junius	Julius	Auguszt.	Szept.	Október	Novemb.	Decz.
Szarvasbika	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX				XXXX	XXXX	XXXX
Dámvadbika	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX					XXXX	XXXX
Szarvas-, dámvad- és őztehén	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX		
Őzbak	XXXX	XXXX	XXXX									
Zergére (zerge-gidára minden időben tilos)	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX					XXXX
Siket- és nyirfajdkakas (jérczékre minden időben tilos)	XXXX	XXXX				XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX
Császár-madár	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX				XXXX
Fácán és tuzok		XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX				
Fogoly	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX					
Nyul		XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX				
Fürj		XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX	XXXX				
Vadlud, vadkacsa, mocsári és vizi-madár				XXXX	XXXX	XXXX						

Megjegyzés. Az általános vadászati tilalom tart febr. 1-től auguszt. 15-ig, mely idő alatt hajtókutyákkal egyáltalában nem szabad vadászni.

Éneklő madárra minden időben tilos vadászni.

Minden időben szabadon löhetőek: (vadászati tilalom alá nem esnek) seregekben vonuló vadludak, vadkacsák, vad- és szelidgalambok, keselyűk, sasok, sólymok, kányák, vércsék, héják, ölyvek, nagy suholy, hollók, szarka, varju, veréb, medve, farkas, róka, hiuz, vadmacska, nyest, vaddisznó, borz, tengeri nyul, hörcsög, ürge, görény, menyét, nyust, vidra.

A magyar királyi és a m. kir. horvát-szlavon csendőrség cím- és névtára.

A magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügye ői teendőivel megbizva:

Murai és köröstarcsai **Török Ferencz**, III-ik oszt. v. k. r. lvg, k. é. k., tábornok és a honvédelmi ministerium IV. ügyosztályának vezetője.

Rangsorozati lajstrom.

Csend.
ker.

Ezredesek:

1887 november 1.

- V. **Westerstetteni gróf Beckers Alfons**, kamarás. csend. ker. par.
II. **Neugeboren Gusztáv**, F. J. r. lvg, a honv. min. IV. ügy. helyettes vezetője, l. f. v.

Alezredesek:

1884 május 1.

- IV. **Báró du Mont de Beaufort-Várhegyi Lajos** kamarás, k. é. k. hdm. csend. ker. par.

1885 november 1.

- VI. **Bodzai Sönsér Nándor**, csend. ker. par.
I. **Báji Patay András**, csend. ker. par.

1887 november 1,

- h.-szl. **Halla Nándor**, F. J. r. lvg, csend. ker. par.

Őrnagyok:

1885 november 1.

- h.-szl. **Tomerlin Márton**, másod törzstiszt.

1836 november 1.

- h.-szl. **Popović János**, F. J. r. lvg, másod törzstiszt.
III. **Rajnai és körösladányi Stesser György**, F. J. r. lvg, csend. ker. par.

1887 május 1.

- I. **Újhegyi Béla**, csend. ker. par. helyettes.
Rangfok. annak idején:
II. **Földvári báró Földváry Lajos**, kamarás, csend. ker. par.

I. osztályú századosok:

1877 május 1.

- VI. **Szinyérszeghi Kereszthúry Sándor**.

1878 september 15.

- h.-szl. **Marjanovic Lukács**, k. é. k.

1879 május 1.

- IV. **Hilibi Haller Béla**, ○, 1., csend. ker. par. helyettes.

1880 november 1.

- V. **Lukács Mózes**, csend. ker. par. helyettes.

1881 november 1.

- h.-szl. **Bach Alajos**,
III. **Reinle Gábor**, csend. ker. par. helyettes.
h.-szl. **Redeković Károly**.

1882 május 1.

- VI. **Pap Mihály**, csend. ker. par. helyettes.

1882 november 1.

- IV. **Inseli Szöts András**, ○ 1.
II. **Bándy Balázs**, III. oszt. v. k. r. lvg, hdm., csend. ker. par. helyettes.

- V. **Étsy Ferencz**.

- III. **Panajott Sándor**.

- VI. **Rusz Illés**.

- I. **Kovács Béla**.

1883 május 1.

- II. **Éderer Nándor**.

- III. **Rosenthál Károly**.

1883 november 1.

- III. **Kubass Mihály**, ○ 2.

- II. **Zgórski László**.

- II. **Windisch Károly**.

1884 május 1.

- IV. Somlyai **Szilágyi Bertalan.**
 I. Rákóczi Rákóczy **Miklós**, k. é. k., ○. 1.
 I. **Szelestey Károly.**
 IV. **Ziegler Károly.**

1884 november 1.

- V. **Hausenblass Károly.**

1885 november 1.

- III. **Fényes Gyula.**

II. osztályu századosok :

1885 november 1.

- h.-szl. **Golubović Károly.**

- h.-szl. **Duduković Tódor.**

- V. **Altörjai Altörjai Imre.**

- I. **Császár János**, k. é. k.

1886 május 1.

- VI. **Postupici Kostka Pál.**

- IV. **Szokolczai Koreska Vilmos**, a honv. minist.

IV. ügyosztályába beosztva. l. f. v.

1886 november 1.

- II. **Wenninger József.**

- II. **Síkabonyi Gálffy Gyula.**

1887 május 1.

- VI. **Dombrádi Nagy Gyula.**

- III. **Szontágh Gusztáv**, a. é. k. kor., (Gödöllön kikülönítve).

1887 november 1.

- VI. **Enyetér Ferencz.**

- IV. **Grozé Győző.**

Főhadnagyok :

1882 május 1.

- III. **Láczay-Szabó Gyula.**

- IV. **Losdorfer Ferencz.**

1883 május 1.

- VI. **Panajoth József.**

- II. **Nagy Gábor.**

1883 november 1.

- V. **Cserszky Lajos**, segédtiszt.

- IV. **László Albert.**

- I. **Kováts Ferencz.**

- VI. **Matékovács Lajos.**

- V. **Adorján Lőrincz.**

- h.-szl. **Blaškovič Márk.**

- VI. **Göttmann Bódog.**

- I. **Sajmann József**, e. é. k. kor.

- III. **Kócz Károly.**

- II. **Klemm Jusztinián**, a. é. k., ○. 2.

1884 május 1.

- II. **Bágya Ferencz.**

- V. **Reviczky Jenő.**

- I. **Szőcs Mihály**, segédtiszt.

- VI. **Várbogyai Bogay Vincze.**

1884 november 1.

- II. **Varjassy József.**

- I. **Balló Rezső.**

- I. **Gergely Ferencz.**

- III. **Missuray János.**

1885 május 1.

- h.-szl. **Quinz Károly**, segédtiszt.

- h.-szl. **Michl Pál.**

- h.-szl. **Petrás Balázs.**

- III. **Schwartzleitner Hugó**, ○. 2.

- VI. **Szabó József.**

- IV. **Szentmihályi Lajos.**

- II. **Tyll László.**

- IV. **Kovássy Kálmán.**

- IV. **Verebélyi Marsó Lőrincz.**

1885 november 1.

- III. **Petrás-Kammerer Gyula.**

- IV. **Polyánszky Dénes.**

1886 május 1.

- VI. **Nádasdy Sárközy Kázmér.**

- II. **Lénárd Pál.**

1886 november 1.

- h.-szl. Lovincié Sándor.
 II. Endrődy Géza.
 V. Holec László.

1887 május 1.

- VI. Jaszuch Ferencz, oktatótiszt.
 V. Soltész Izidor.

1887 november 1.

- I. Reschner Dániel, e. é. k. kor.
 I. Sieber István.

Hadnagyok :

1883 május 1.

- III. Dzurányi Béla.

1883 november 1.

- V. Verebélyi Marsó György.
 IV. Somlyai Szilágyi Ödön.
 II. Kálló Antal, k. é. k.
 III. Serédy Géza, segédtszt.
 IV. Cserniczky Ede.
 II. Angyal József, segédtszt.
 V. Doboss Gyula.
 II. Szalay Béla, oktatótiszt.
 VI. Baksay Sándor.
 V. Vályi Kálmán.

1884 május 1.

- VI. Rákosi Ferencz.
 h.-szl. Karanović Emil.
 h.-szl. Sertić György.
 I. Balkay Árpád, oktatótiszt.
 I. Demény Béla.
 V. Sárpy György, oktatótiszt.

1884 november 1.

- VI. Fery Oszkár, a honv. min. IV. ügyosztályába
 beosztva, l. f. v.
 III. Matolcsy Károly.

1885 május 1.

- h.-szl. Lavrnja János.
 IV. Oláh Ödön,

- V. Muskó Pál.
 V. Stingly Zsigmond.
 III. Omeisz Gábor.
 II. Kisfaludy József.
 VI. Várady Ede, segédtszt.

1885 november 1.

- h.-szl. Schwarz Iván.
 IV. Diósgyőri-Czakó Barnabás, segédtszt.

1885 november 1.

- VI. Emerich Gottfried.
 IV. Csathó Ferencz.
 III. Szűcs János.

1886 május 1.

- III. Török Sándor.
 VI. Tyrmann József.

1886 november 1.

- h.-szl. Ilakovac Lukács.
 VI. Körner Károly.
 IV. Bányai Albert, oktatótiszt.
 IV. Kintis István, e. é. k. kor.
 VI. Szilágyi Gergely.

1887 május 1.

- II. Bencze Bálint.
 VI. Kanyaró Pál.
 II. Soós János.

1887 november 1.

- II. Szathmáry József.
 IV. Zolnay Béla.

Hadapródok :

1884 Szeptember 1.

- III. Molnár József, (prb. szolg. m. kir. 7. sz. honv.
 husz. ezrd.)

1885 september 1.

- IV. Pilisy Jenő, th.
 I. Longhy István, th.

1886 september 1.

- III. Loránth Dénes, th. oktatótiszt.

1887 január 1.

- VI. **Dumbovics Emil.**
 V. **Tisóczky László.**
 V. **Nagy Kálmán.**

1887 május 1.

- II. **Kratochvilla Gyula.**

1887 september 1.

- III. **Szányi Árpád.**
 V. **Rómay Béla.**
 IV. **Molnos Kálmán.**
 II. **Szászvárosi István.**
 IV. **Boronkay Ákos.**
 I. **Móricz György.**
 VI. **Lukáts Zsigmond.**
 III. **Kiss László.**
 I. **Blaskó Gyula.**
 II. **Kacsó Gábor.**
 VI. **Edvy István.**

Számvivők.

I. osztályu századosok:

1876 augusztus 20.

- III. **Entresz Kornél**, a. é. k. kor.

1883 november 1.

- h.-szl. **Karaszkievicz József.**

1884 május 1.

- IV. **Bazsó János.**

II. osztályu százados:

- III. **Nemesszegi Nemesszeghy László.**

Főhadnagyok:

1884 május 1.

- I. **Borbély Ferencz.**

1884 november 1.

- II. **Stolczenberg János.**

Hadnagy:

1883 november 1.

- V. **Misnay Jenő.**

Vizsgázott számvivő őrmesterek:

III. Gál János.	VI. Márton István.
III. Kristóf Lajos.	I. Fabritius János.
V. Sander Vilmos.	h.-szl. Maikić Mile.
IV. Tatay Bertalan.	II. Suba Lajos.

Jelvényes kitüntetéssel biró altisztek és csendőrök.

A magyar kir. osendőrségnél:

Balog Mihály czimz. örsvezető (V. sz. csendőr kerület) ezüst érdemkereszt (1884).

Bauer Antal czímzetes őrmester [V. sz. cs. k.] ezüst érdemkereszt (1884).

Benedek Ferencz (II. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1883).

Bernschütz József cz. őrmester (I. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1882).

Borbola Imre csendőr (III. sz. cs. k.) II. oszt. ezüst vitézségi érem (1878).

Cziriák Mihály örsvezető (VI. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1870).

Csomor József örsvezető (V. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1884).

Drencsényi János csendőr (IV. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1885).

Fejes János cz. örsvezető (III. sz. cs. k.) I. osztályú vitézségi ezüst érem (1878).

Franz János örsvezető (IV. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1885).

Gidró Mihály czimz. őrmester (V. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1887).

Hoss János cz. őrmester (IV. sz. cs. k.) II. oszt. ezüst vitézségi érem (1878).

Hysek Ferencz örmester (V. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1863).

Kis (Opris) Gergely örmester (IV. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1884).

László József cz. örmester (III. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1886).

Löfy Gyula cz. örmester (V. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1884).

Margitai Sándor cz. örmester (IV. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1887).

Mark Zsiva (II. sz. cs. k.) II. oszt. vitézségi ezüst érem (1878).

Matonák Ádám csendőr (V. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1887) és ezüst érdemkereszt (1886).

Moldován Tódor örsvezető (I. sz. cs. k.) II. oszt. vitézségi érem (1882).

Nagy István örmester (I. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1886).

Nagy József örsvezető (I. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1882).

Pál Dániel cz. örmester (III. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1883).

Pintér József cz. örmester (II. sz. cs. k.) II. oszt. vitézségi ezüst érem (1878).

Rác Flórián csendőr (III. sz. cs. k.) I. oszt. vitézségi ezüst érem (1884).

Sausek Géza címz. örmester (VI. sz. cs. k.) II. oszt. ezüst vitézségi érem (1878).

Soós Ignác (I. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1885).

Szabó László örsvezető (IV. sz. cs. k.) I. oszt. vitézségi ezüst érem (1869).

Szandovits Jakab örmester (IV. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1879).

Szigeti György címz. örmester (VI. sz. cs. k.) II. oszt. ezüst vitézségi érem (1878).

Szücs János örmester (IV. sz. cs. k.) koronás ezüst érdemkereszt (1880).

Tóth Bertalan örmester (III. sz. cs. k.) II. oszt. ezüst vitézségi érem (1859).

Ullmann Ferencz prb. csendőr (III. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (?)

Zammer György örsvezető (II. sz. cs. k.) ezüst érdemkereszt (1887).

A m. kir. horv.-szlav. csendőrségnél:

Birtic Mihály örsvezető, ezüst érdemkereszt (1880).

Budák Péter örsvezető, ezüst érdemkereszt (1885).

Butkovic Antal cz. örm., II. oszt. vitézs. ez. érem (1878).

Cepetic István örsvezető, ezüst érdemkereszt (1884).

Ečimovic Mihály csendőr, ezüst érdemkereszt (1884).

Kaiser Lajos örmesrer, kor. ezüst érdemkereszt (1879).

Kenic Péter örmester, kor. ezüst érdemkereszt (1884).

Matiják György örsvezető, ezüst kereszt (1884).

Nyikora József örmester ezüst érdemkereszt (1873).

Pejakovic István cz. örmester, koronás ezüst érdemkereszt (1878).

Peric Miklós cz. örmester, k. ezüst érdemkereszt (1886).

Pesun Mihály örmester, kor. ezüst érdemkereszt (1884).

Prazak Venczel örmester, I. oszt. vitézs. ez. érem (1867).

Udovčić Pál csendőr, ezüst érdemkereszt (1884).

Vukovic József örsvezető, ezüst érdemkereszt (1884).

Wolf János örmester. ezüst érdemkereszt (1884).

A magyar kir. csendőrség elhelyezése.

I. számú csendőr kerület.

Törzs: Kolozsvárt.

Parancsnok: Báji Patay András alezredes.

Parancsnokhelyettes: Ujhgyi Béla őrnagy.

Segédtszt: Szöcs Mihály főhadnagy.

Oktató tisztt: Balkay Árpád hadnagy.

Számvivő: Borbély Ferencz főhadnagy-számvivő.

Hadbíró: Miskolczy Kálmán honvédszázados-hadbíró, a m. kir. VI. honvéd-kerületi parancsnokságtól beosztva.

M e g n e v e z é s e		g y a l o g				
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen

1-ső szárny: Nagy-Szebenben.

Parancsnok: Kovács Béla I. osztályú százados.

1-ső szakasz Nagy-Szebenben.

Parancsnok: Bágya Ferencz főhadnagy.

1	Nagy-Szeben	Schwarcz Mózes cz. őrm.	2	1	8	11
2	Szelistye	Demeter Sándor örsv.	.	1	4	5
3	Szerdahely	Muszka Mózes örsv.	.	1	5	6
4	Dus	Szász Ferencz örsv.	.	1	7	8
5	Sugág	Bene Balázs örsv.	.	1	7	8
6	Szászsebes	Bretz Féter örsv.	.	1	5	6
7	Ujgyház	Török István I. örsv.	.	1	4	5
8	Felek	Szotyori Mihály örsv.	.	1	4	5
9	Verestorony	Bodó Sándor cz. őrm.	.	1	5	6
10	Resinár	Thál János örsv.	.	1	4	5
11	Vizakna	Józsi István örsv.	.	1	4	5
12	Segesvár	Dinka István cz. őrm.	1	.	6	7
13	Medgyes	Titia János cz. őrm.	.	1	5	6
14	Nagy-Selyk	Hajdu József cz. őrm.	.	1	4	5
15	Szent-Ágota	Oncsa József örsv.	.	1	5	6
16	Nagy-Sink	Majerián József örsv.	.	1	4	5

M e g n e v e z é s e		G y a l o g				
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
17	Kőhalom	Fekete András örsv.	.	1	4	5
18	Hévíz	Boér József örsv.	.	1	4	5
19	Fogaras	Spitzkopf János őrm.	1	.	8	9
20	Sárkány	Kroner Mihály örsv.	.	1	4	5
21	Uj-Sinka	Nagy József örsv.	.	1	4	5
22	Vledény	Antal József örsv.	.	1	4	5
23	Alsó-Árpás	Hadnagy Vilmos örsv.	.	1	5	6

2-ik szakasz Déván.

Parancsnok: Balló Rezső főhadnagy.

24	Déva	Szilágyi Ferencz cz. őrm.	1	1	6	8
25	Maros-Ilye	Riebel Albert örsv.	.	1	4	5
26	Dobra	Bucholcz György örsv.	.	1	4	5
27	Zám	Benczédi József örsv.	.	1	4	5
28	Boicza	Marosi Lajos örsv.	.	1	4	5
29	Brád	Kovács András örsv.	.	1	4	5
30	Körösbánya	Ferenczi József cz. őrm.	.	1	5	6
31	Vajda-Hunyad	Horváth Pál örsv.	.	1	4	5
32	Hátszeg	Pauer Frigyes örsv.	.	1	4	5
33	Várhely	Konnerth Dániel örsv.	.	1	4	5
34	Bukova	Kiss József örsv.	.	1	4	5
35	Puj	Szöcs Mihály örsv.	.	1	5	6
36	Petrozsény	Schneller József őrm.	1	.	7	8
37	Vulkány	Török István örsv.	.	1	5	6
38	Cimpuluinyág	Molnár József örsv.	.	1	6	7
39	Piski-Telep	Ralázs Albert örsv.	.	1	4	5
40	Szászváros	Pak Mihály őrm.	.	1	5	6
41	Kudzsir	Bitai Tamás örsv.	.	1	4	5
42	Algyógy	Kraft János örsv.	.	1	4	5

2-ik szárny: Brassóban.

Parancsnok: Császár János II. osztályú százados.

1-ső szakasz Brassóban.

Parancsnok: Saymann József főhadnagy.

43	Brassó	Egyed József őrm.	2	1	6	9
44	Volkány	Szamosi László cz. őrm.	.	1	5	6
45	Predeal	Grosz Frigyes őrm.	1	1	11	13

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendő	összesen
46	Ó-Sáncz	Simon Adám őrsv.	.	1	4	5
47	Hosszufalu	Nözner Vilmos őrsv.	.	1	5	6
48	Prázmár	Kiss Áron őrsv.	.	1	5	6
49	S.-Sz.-György	Csarja Barabás cz. őrm.	1	1	6	8
50	Hidvég	Porzsolt József cz. őrm.	.	1	4	5
51	Nagy-Ajta	Tompa Zsigmond cz. őrsv.	.	1	4	5
52	Baróth	Németh József cz. őrm.	.	1	4	5
53	Bükszád	Rusz János cz. őrm.	.	1	5	6
54	Úzon	Magyari András őrsv.	.	1	4	5
55	Maksa	Busuocu János őrsv.	.	1	5	6
56	K.-Vásárhely	Szabó Tamás őrm.	.	1	6	7
57	Bereczk	Baczoni István őrsv.	.	1	6	7
58	Soósmező	Jencsevics Bódog őrm.	.	1	6	7
59	Kovászna	Szilvási Vidor cz. őrm.	.	1	4	5
60	N.-Borosnyó	Soós Ignác őrsv.	.	1	4	5
61	Szita-Bodza	Gál Lajos cz. őrm.	.	1	5	6
62	Bodza	Bardócz István őrsv.	.	1	5	6
63	Előpatak	nyári őr				
64	Törösvár	Szotyori Lajos őrsv.	össz.	1	6	7

2-ik szakasz Csík-Szeredán.

Parancsnok: *Sieber István* főhadnagy.

65	Csík-Szereda	Keresztély Mózes cz. őrm.	1	1	6	8
66	Kozmás	Kakasi Gyula cz. őrm.	.	1	4	5
67	Káson-Ujfalu	Thiess János őrsv.	.	1	4	5
68	Kökert	Bordás Lázár őrsv.	.	1	5	6
69	Cs.-Sz.-György	Sipos János őrsv.	.	1	5	6
70	Csík-Gyimes	Bedor József őrsv.	.	1	6	7
71	Szépvíz	Kafka Lipót őrsv.	.	1	4	5
72	Sz.-Domokos	Steffel Lipót őrsv.	.	1	4	5
73	Gy.-Sz.-Miklós	Bokor Béla cz. őrm.	.	1	5	6
74	Ditró	Dancs Miklós őrsv.	.	1	4	5
75	Közrésztető	Drágos Tamás őrsv.	.	1	4	5
76	Borszék	Sándor László őrsv.	.	1	4	5
77	Bélbor	Lukács György őrsv.	.	1	7	8
78	Tölgyes	Kovács Ferencz őrsv.	.	1	6	7
79	Zsedánypatak	László Ferencz cz. őrm.	.	1	6	7
80	Sz.-Udvarhely	Glatz Károly őrm.	1	.	7	8

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendő	összesen
81	Oláhfalva	Simon Mihály őrsv.	.	1	4	5
82	Hom.-Oklánd	Baczoni György őrsv.	.	1	5	6
83	Sz.-Keresztur	Soós József cz. őrm.	.	1	6	7
84	Korond	Vlád Mihály őrsv.	.	1	6	7

3-ik szárny: *Maros-Vásárhelyt.*

Par.: Rákóczi Rákóczy Miklós I. oszt. százados.

1-ső szakasz Maros-Vásárhelyt.

Parancsnok: *Gergely Ferencz* főhadnagy.

85	M.-Vásárhely	Issekutz Gergely cz. őrm.	2	1	7	10
86	Mező-Bánd	Kónya Sámuel őrsv.	.	1	4	5
87	E.-Sz.-György	Borbély Ignác őrsv.	.	1	4	5
88	Ny.-Szereda	Pataki János őrsv.	.	1	5	6
89	Hodos	Imre József őrsv.	.	1	4	5
90	Szász-Régen	Török Dániel cz. őrm.	.	1	5	6
91	G.-Sz.-Imre	Sütő István őrsv.	.	1	4	5
92	Disznajó	Kovács Ferencz őrsv.	.	1	5	6
93	Palota-Ilva	András József cz. őrm.	.	1	7	8
94	Oláh-Toplicza	Nisztor Miklós cz. őrm.	.	1	7	8
95	Erzsébetváros	Mészáros József cz. őrm.	1	.	7	8
96	Szász-Nádos	Bodor Károly őrsv.	.	1	4	5
97	Bonyha	Papp Pál cz. őrm.	.	1	4	5
98	Radnóth	Balla Albert őrsv.	.	1	4	5
99	D.-Sz.-Márton	Tóth Imre őrsv.	.	1	5	6
100	Zsidve	Bidiga György őrsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Nagy-Enyeden.

Parancsnok: *Kovács Ferencz* főhadnagy.

101	Nagy-Enyed	Nagy István őrm.	1	1	5	7
102	Tövis	Müller Mihály cz. őrm.	.	1	5	6
103	Balázsfalva	Polgár János cz. őrm.	.	1	5	6
104	Gy.-Fehérvár	Kedecs István cz. őrm.	.	1	5	6
105	Magyar-Igen	Ilyés András őrsv.	.	1	4	5
106	Metesd	Kovács Lajos őrsv.	.	1	4	5
107	Zalatna	Biró Ferencz őrm.	.	1	5	6
108	Abrudbánya	Ráduly József cz. őrm.	.	1	5	6
109	Verespatak	Mezei Dániel őrsv.	.	1	4	5

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
110	Alvincz	Tóth Vincze örsv.	.	1	4	5
111	Vingárd	Elekes János örsv.	.	1	5	6
112	Torda	Budai János örm.	1	.	6	7
113	Egerbegy	Moldován Tódor örsv.	.	1	4	5
114	Maros-Ludas	Orosz János örsv.	.	1	5	6
115	Felvincz	Szilágyi József örsv.	.	1	6	7
116	Toroczkó	Bóga Imre örsv.	.	1	4	5
117	Alsó-Jára	Czimbalmos József örsv.	.	1	4	5
118	Offenbánya	Kovács Gyula örsv.	.	1	4	5
119	Topánfalva	Schnorer Károly örm.	.	1	6	7

4-ik szárny : Kolozsvárt.

Parancsnok : *Szelestey Károly* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Kolozsvárt.

Parancsnok : *Reschner Dániel* főhadnagy.

120	Kolozsvár	Dávid Ignác cz. örm.	2	1	8	11
121	Gyalu	Szabó Mihály örsv.	.	1	4	5
122	Bánffy-Hunyad	Mayer Flóris örm.	.	1	6	7
123	Csucsá	Ambrus József örsv.	.	1	4	5
124	Borsa	Orend Frigyes örsv.	.	1	4	5
125	Kolozs	Nagy József örsv.	.	1	4	5
126	Mócs	Krausz György cz. örm.	.	1	5	6
127	Hidalmás	Ürögdi László örsv.	.	1	5	6
128	Szamos-Ujvár	Rostauscher M. cz. örm.	.	1	5	6
129	Pánczélceh	Kovács Géza örsv.	.	1	4	5
130	Deés	Debreczeni Sándor örm.	1	.	6	7
131	Csáki-Gorbó	Szőcs János örsv.	.	1	4	5
132	Nagy-Ilonda	Balikó János cz. örm.	.	1	5	6
133	Káp.-Monostor	Boné András örsv.	.	1	4	5
134	Magyar-Lápos	Hajdu István cz. örm.	.	1	5	6
135	Oláh-Lápos	Gergelyfi Gergely örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Besztercén.

Parancsnok : *Demény Béla* hadnagy.

136	Besztercze	Wasserer Róbert örm.	1	1	5	7
137	Lekencze	Demény Mihály örsv.	.	1	4	5

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
138	Monor	Kaufmann M. cz. örm.	.	1	6	7
139	Naszód	Kovács György cz. örm.	.	1	5	6
140	O.-Sz.-György	Prónai Károly örsv.	.	1	4	5
141	Ó-Radna	Fodor Lőrincz örsv.	.	1	4	5
142	Poj.-Rotunda	Mihály Dénes örsv.	.	1	5	6
143	Lajosfalva	Grampasz Márton örsv.	.	1	5	6
144	Kosna	Unger István örsv.	.	1	5	6
145	Mag.-Kaluluj	Propper Mózes örsv.	.	1	6	7
146	Borgó-Prund	B. Nagy Sándor cz. örm.	.	1	5	6
147	Teke	Schmidt Ferencz örm.	.	1	5	6
148	M.-Örményes	Klein Izsák örsv.	.	1	4	5
149	Kékes	Csortea Sándor örsv.	.	1	4	5
150	Bethlen	Kramer János örsv.	.	1	5	6

Segéd munkások :

a segédtiszti irodában : Szőke Bálint, Szentpétery Sándor és

Luppinger Sándor örmesterek ;

a számvivőségénél : Fabritius János örmester ;

a hadbiróságánál : Dencz Adolf czimz. örmester ;

az 1. szárnyánál : Koleszár József örmester ;

a 2. „ Halamka Ferencz „

a 3. „ Muszka András „

a 4. „ Binder Frigyes „

*

A csendőr-kerület állománya : 2 törzs-, 15 főtiszt, 26 örmester

142 örsvezető, 732 csendőr ; 4 szárny, 8 szakasz, 150 őr.

A kerület területe : 55731.117 □ kilométer ; a lakosok

száma : 2.153,780.

Egy csendőrre átlag 61,923 □ km. és 2393 lakos esik.

II. számú csendőrkerület.

Törzs : Szegeden.

Parancsnok: Földvári báró Földvály Lajos őrnagy.

Parancsnok-helyettes: Bándy Balázs százados.

Segédtiszt: *Angyal József* hadnagy.

Oktatótiszt: *Szalay Béla* hadnagy.

Számvivő: *Stolzenberg János* főhadnagy-számvivő.

Hadbíró: Dr. *Hamary Béla* honvédszázados-hadbíró
a m. kir. II. honvéd ker.-parancsnokságtól beosztva.

Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
szám	az örsnek	az örs parancsnokának		gyalog	lovak	gyalog	lovak	gyalog	lovak
		gyalog	lovak						

1-ső szárny : Szegeden.

Parancsnok: *Zgórszky László* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Szegeden.

Parancsnok: *Bencze Bálint* hadnagy.

1	Szeged	Ádám János cz. őrm.	1	1	1	8	110
2	Horgos	Kovács Mihály cz. örsv.	.	.	1	6	7
3	Dorozsma	Pap Sándor cz. örsv.	.	.	1	5	6
4	Kistelek	Hefner Jakab cz. őrm.	.	.	1	6	7
5	Csány	Balogh Sámuel örsv.	.	1	5	6	.
6	Csongrád	Laskay Fer. cz. örsv.	.	.	1	6	7
7	Szentes	Szombath József örsv.	.	.	1	6	7
8	Mindszent	Hambach Ernő cz. őrm.	.	1	.	6	7
9	Mágocs	Priviczner J. cz. őrm.	.	.	1	5	6
10	H.-M.-Vásárh.	Koszkocsák J. cz. örsv.	.	.	1	6	7
11	Makó	Fehér Ignác őrm.	.	1	.	7	8
12	Pitvaros	Borka István örsv.	.	.	1	5	6
13	Nagy-Lak	Márton Ferenc örsv.	.	.	1	5	6
14	Batonya	Horváth János örsv.	.	.	1	5	6
15	Kevermes	Dóczy Sándor cz. őrm.	.	.	1	5	6
16	M.-Kovácsháza	Ráfuly András örsv.	.	.	1	5	6
17	Apáca	Pass Ferenc örsv.	.	.	1	5	6

Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
szám	az örsnek	az örs parancsnokának		gyalog	lovak	gyalog	lovak	gyalog	lovak
		gyalog	lovak						

2-ik szárny : Zomborban.

Parancsnok: *Wenninger József* II-od oszt. százados.

1-ső szakasz Zomborban.

Parancsnok: *Klemm Jusztinián* főhadnagy.

18	Zombor	Csala Sándor cz. őrm.	2	.	1	8	11
19	G.-Bogojeva	Kövári Ferenc örsv.	.	.	1	5	6
20	Apatin	Hann Vilmos őrm.	.	.	1	5	6
21	Bezdán	Fekete Sámuel örsv.	.	.	1	5	6
22	Szántova	Csurka József örsv.	.	.	1	5	6
23	Sztanisits	Misits Gyula örsv.	.	.	1	5	6
24	Baja	Virágh György örsv.	.	.	1	5	6
25	Almás	Friedmann M. cz. őrm.	.	.	1	5	6
26	Jankovác	Noé Mátyás őrm.	.	.	1	6	7
27	Bajmok	Grauer György cz. őrm.	.	.	1	5	6
28	Csávoly	Hajdu Gábor örsv.	.	.	1	4	5
29	Szabadka	Selymes A. cz. örsv.	.	.	1	5	6
30	O-Kanizsa	Wetzl János cz. örsv.	.	1	1	6	8
31	Zenta	Neuhut Károly örsv.	.	.	1	6	7
32	Ada	Raská László örsv.	.	.	1	5	6
33	Csantavér	Kovács István örsv.	.	.	1	4	5
34	Topolya	Kiss Illés Lajos örsv.	.	.	1	5	6
35	Ó-Szivác	Szabó István örsv.	.	.	1	5	6
36	Ó-Sztapár	Simics Lajos örsv.	.	1	1	4	5

2-ik szakasz Ujvidéken.

Parancsnok: *Kálló Antal* hadnagy.

37	Ujvidék	Pakay István cz. őrm.	1	.	1	6	8
38	Ó-Futtak	Lengyel József örsv.	.	.	1	5	6
39	Ném.-Palánka	Makovics Gyula örsv.	.	.	1	6	7
40	Bács	Kanyó Forgó J. örsv.	.	.	1	5	6
41	Hódságh	Mrakovics Gábor örsv.	.	.	1	5	6
42	Kula	Nagy Sándor örsv.	.	.	1	5	6
43	Szent-Tamás	Tóth Imre örsv.	.	.	1	6	7
44	Petrovác	Ricz János örsv.	.	.	1	5	6
45	Pivnicza	Aurizsán Ján. cz. örsv.	.	.	1	5	6
46	Temerin	N. Mihály L. cz. örsv.	.	.	1	5	6

Megnevezése		Örmester	Örsvezető		Csendőr		Összesen	
szám	az örsnek		gyalog	lovás	gyalog	lovás	gyalog	lovás
47	Ó-Becse	Vass György örsv.	.	1	6	7	.	
48	Zsablya	Nagy Imre örsv.	.	1	5	6	.	
49	Titel	Varga Albert örsv.	.	1	5	6	.	
50	Felső-Kovil	Vancsa Miklós örsv.	.	1	4	5	.	

3-ik szárny : Nagy-Kikindán.

Parancsnok : *Éderer Nándor* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Nagy-Kikindán.

Parancsnok : *Nagy Gábor* főhadnagy.

51	Nagy-Kikinda	Schachovszk G. örm.	1	1	1	4	1	6
52	Magyar-Pádé	Szigeti Mihály örsv.	.	.	1	4	.	5
53	Ó-Béba	Kovács Pál cz. örm.	.	1	5	6	.	
54	Török-Kanizsa	Váry Lajos örsv.	.	.	1	4	.	5
55	Valkány	Tódor János örsv.	.	1	4	5	.	
56	N.-Szt.-Miklós	Rekovics Gy. cz. örsv.	.	1	5	6	.	
57	Kis-Zombor	Makk Miklós örsv.	.	1	4	5	.	
58	Perjámos	Podhaczky M. örsv.	.	1	5	6	.	
59	Zsombolya	Ehardt József örm.	.	.	1	4	.	5
60	M.-Czernya	László János cz. örsv.	.	1	4	5	.	
61	Bánát-Komlós	Nisztor György örm.	.	1	4	5	.	
62	Cseney	Tomalik János cz. örm.	.	1	4	5	.	
63	Billét	Bányai István örsv.	.	1	4	5	.	

2-ik szárny Nagybecskereken.

Parancsnok : *Lénárd Pál* főhadnagy.

64	N.-Becskekerek	Poszpis Géza örm.	.	1	1	4	4	5	5
65	B.-Szt-György	Balogh Imre örsv.	.	.	1	4	.	5	.
66	Mellencze	Szőke Nándor cz. örm.	.	.	1	4	.	5	.
67	Török-Becse	Wünschel Fülöp örsv.	.	.	1	4	.	5	.
68	Beodra	Pintér József cz. örm.	.	.	1	4	.	5	.
69	Párdány	Farkas Antal örsv.	.	.	1	4	.	5	.
70	Ó-Telek	Czipóth István örsv.	.	.	1	4	.	5	.
71	Módos	Bene Lajos cz. örm.	.	.	1	4	.	5	.
72	Rom.-Szárca	Kreczu Tódor cz. örsv.	.	.	1	4	.	5	.
73	Kanak	Feldusz István örsv.	.	.	1	4	.	5	.
74	Bánlak	Marosi Mózes örsv.	.	.	1	4	.	5	.
75	Zichyfalva	Preiszlér Ignác örsv.	.	.	1	5	.	6	.

Megnevezése		Gyalog				
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
3-ik szakasz Pancsován.						
Parancsnok : <i>Soós János</i> hadnagy.						
76	Pancsova	Zonda Illés Pál örsv.	1	1	6	8
77	Borcsa	Batonai János örsv.	.	1	4	5
78	Homolicz	Kocsis Zsigmond örsv.	.	1	4	5
79	Bánát-Ujfalu	Leitner Antal örsv.	.	1	4	5
80	Alibunár	Bulfán Gábor örsv.	.	1	5	6
81	Dobricza	Végh István cz. örsv.	.	1	4	5
82	Oppova	Háromszéki A. örsv.	.	1	4	5
83	Antalfalva	Trifon Ferencz örsv.	.	1	5	6
84	Uzdin	Tóháti János cz. örm.	.	1	5	6
85	Perlasz	Zillich Ferencz cz. örm.	.	1	4	5

4-ik szárny : Temesvárt.

Parancsnok : *Windisch Károly* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Temesvárt.

Parancsnok : *Varjassy József* főhadnagy.

86	Temesvár	Anyós János örm.	2	1	6	9
87	Beregszó	Kövér István cz. örm.	.	1	5	6
88	Remete	Szőcs Sámuel örsv.	.	1	4	5
89	Bruckenaus	Haschek Adló örsv.	.	1	4	5
90	Vinga	Boer Dániel cz. örm.	.	1	5	6
91	Uj-Arad	Bohár Mihály cz. örm.	.	1	5	6
92	Székesut	Flegel József örsv.	.	1	5	6
93	Lippa	Nagelschmidt F. cz. örm.	.	1	5	6
94	Aljos	Holló Péter örsv.	.	1	5	6
95	Rékás	Bartha József örsv.	.	1	5	6
96	Bresztovác	Vajnai Imre cz. örsv.	.	1	5	6
97	Kiszetó	Lengyel Ignác örsv.	.	1	4	5
98	Buziás	Vitális Márton cz. örm.	.	1	5	6
99	Nagy-Kövérés	Németh K. cz. örm.	.	1	4	5
100	Rittberg	Gradt István örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Verseczen.

Parancsnok : *Endrődy Géza* főhadnagy

101	Versecz	Szegedi József cz. örm.	1	1	6	8
102	Kustély	Jakab József örsv.	.	1	5	6

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen
103	Varadia	Szűj József őrsv.	.	1	4	5
104	Moravicza	Kovács Károly őrsv.	.	1	4	5
105	Gattaja	Gremminger A. cz. őrsv.	.	1	5	6
106	Detta	Kuttalich Konrád cz. őrsv.	.	1	4	5
107	Csakovár	Hajn János cz. őrm.	.	1	5	6
108	Fehértemplom	Gaáli Gyula cz. őrm.	.	1	6	7
109	Jaszenova	Pál János cz. őrm.	.	1	6	7
110	Károlyfalva	Reichardt Elek őrsv.	.	1	5	6
111	Bavanistie	Lauschecker János őrsv.	.	1	5	6
112	Kubin	Boltresz János őrsv.	.	1	6	7
113	Dubovác	Péter Mihály őrsv.	.	1	6	7

5-ik szárny: Lugoson.

Parancsnok: Sikabonyi *Gálffy Gyula* II. oszt. százados.

1-ső szakasz Lugoson.

Parancsnok: *Kisfaludy József* hadnagy.

114	Lugos	Hanuszka József cz. őrm.	2	1	8	11
115	Duleó	Unoka Sándor őrsv.	.	1	4	5
116	Zsidovin	Zackel Pál őrsv.	.	1	4	5
117	Bogsánbánya	Bedő Domokos őrm.	.	1	5	6
118	Resiczabánya	Baustädter János őrsv.	.	1	5	6
119	N.-Zsorlencz	Ágoston József cz. őrsv.	.	1	4	5
120	Kricsova	Hornok Pál őrsv.	.	1	6	7
121	Bálinec	Kiss József őrsv.	.	1	6	7
122	Zabálc	Pálffy József cz. őrsv.	.	1	4	5
123	Birkis	Zammer György őrsv.	.	1	5	6
124	Facset	Takács József őrsv.	.	1	5	6
125	Pojén	Bambach Ferencz őrsv.	.	1	4	5
126	Lunkány	Nincsevics József őrsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Karánsebesen.

Parancsnok: *Szathmáry József* hadnagy.

127	Karánsebes	Németh Lázár őrm.	1	1	5	7
128	Bozovics	Major Dániel őrsv.	.	1	5	6
129	Dalboscec	Klein Dávid cz. őrsv.	.	1	4	5
130	Szászkabánya	Cseholszky János őrsv.	.	1	5	6
131	Jám	Wachsmann Illés őrsv.	.	1	4	5

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen
132	Oraviczabánya	Eisel József őrm.	.	1	5	6
133	Steyerlak	Burián Antal cz. őrm.	.	1	4	5
134	Kákova	Lövy Ignác őrsv.	.	1	4	5
135	Krassova	Hohol József őrsv.	.	1	5	6
136	Lapusnicse	Csiby Alajos őrsv.	.	1	4	5
137	Kormareva	Skrivanek Ferencz őrsv.	.	1	4	5
138	Teregova	Miklós István cz. rsv.	.	1	5	6
139	Szlatina	Fritsch György őrsv.	.	1	4	5
140	Nándorhegy	Benedek Ferencz cz. őrm.	.	1	5	6

3-ik szakasz Orsován.

Parancsnok: *Tytl László* főhadnagy.

141	Ó-Orsova	Barabás Ágoston őrm.	1	1	10	12
142	Toplecz	Ziegler Gusztáv őrsv.	.	1	4	5
143	Herkulesfürdő	Ehrmann Mátyás cz. őrm.	.	1	4	5
144	Mehádia	Vick István János cz. őrm.	.	1	4	5
145	Plavisevicza	Bereczk Mihály őrsv.	.	1	4	5
146	Szvinicza	Fazekas Ferencz őrsv.	.	1	4	5
147	Berzászka	Melchior János őrsv.	.	1	5	6
148	Szikevicza	Baranyi Mihály cz. őrsv.	.	1	4	5
149	Uj-Moldova	Kun György cz. őrm.	.	1	5	6
150	Belobreske	Csoma Béla őrsv.	.	1	6	7
151	Báziás	Réh Dávid őrsv.	1	.	5	6

Segédmunkások:

a segédügyi irodában: Kovács Sándor őrmester, Szabolcsy

Mátyás és Scheirich Károly cz. őrmesterek;

a számvivőségénél: Suba Lajos őrmester.

a hadbírósnál: Jaroch Vilmos őrmester.

az 1. szárnyánál: Winter Antal őrmester.

a 2. " : Orbán István cz. őrmester.

a 3. " : Viosz Bálint őrmester.

a 4. " : Lázár Gábor őrmester.

az 5. " : Kunery József őrmester.

A csendőrkerület állománya: 2 törzs-, 19 főtiszt; 19 gyalog-, 6 lovas őrmester; 123 gyalog, 26 lovas őrsvezető; 589 gyalog-, 152 lovas csendőr; 5 szárny: 11 szakasz; 122 gyalog-, 29 lovas-, összesen 151 őrs.

A kerület területe: 42493,38 □ km.; a lakosok száma: 2.283,824. Egy csendőrre átlag 47,21 □ km. és 2556 lakos esik.

III. számú osendőrkerület.

Törzs: *Budapesten.*

Parancsnok: Rajnai és körösladányi **Stesser Gy. őrn.**

Parancsnok-helyettes: **Reinle Gábor százados.**

Segédtszt: *Serédy Géza hadnagy.*

Oktató tisz: *Loránth Dénes hadapród-tiszthelyettes.*

Számvivő: *Nemesszegi Nemesszeghy László százados-számvivő.*

Hadbíró: *Makay Béla honvédszázados-hadbíró, a m. kir. I. honv.-ker. parancsnokságtól beosztva.*

szám	Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
	az örsnek	az örs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas

1-ső szárny: *Budapesten.*

Parancsnok: *Kubass Mihály I. osztályu százados.*

1-ső szakasz *Budapesten.*

Parancsnok: *Schwartzleitner Hugó főhadnagy.*

1	Budapest	Nagy Lajos cz. őrm.	1	1	1	7	3	9	4
2	Uj-Pest	Andrássy Miklós őrm.	1	1	6	8			
3	Vác	Margineán János őrsv.	1		6	7			
4	Pomáz	Marschal Fr. cz. őrm.		1	5	6			
5	Vörösvár	Sümeghy Pál cz. őrm.		1	5	6			
6	Bia	Martinidesz B. cz. őrsv.		1	5	6			
7	Kóka	Diénes Aurél cz. őrsv.		1	5	6			
8	Budafok	Graf János cz. őrsv.		1	5	6			
9	Ráczkeve	Bodor Márk őrsv.		1	5	6			
10	Soroksár	Fejes János cz. őrs.			1	2	3	2	4
13	Aszód	Türk Albert őrsv.		1	5	6			
14	Gödöllő	Nagy András őrm.	1	1	12	14			
141	Püsp.-Hatvan	Kár József cz. őrsv.		1	4	5			

2-ik szakasz *Kecskeméten.*

Parancsnok: *Petrás-Kammerer Gyula főhadnagy.*

18	Kecskemét	Viderker Márk cz. őrm.		1	1	6	8		
11	Alsó-Dabas	L. Szártory J. cz. őrm.			1	5	6		
12	Ócsa	Tóth András őrsv.			1	5	6		

szám	Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
	az örsnek	az örs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas
15	Nagy-Káta	Batyala János őrm.			1	6	7			
16	Monor	Zsótér Károly cz. őrm.			1	5	6			
17	Irsa-Alberti	Eszényi István őrsv.			1	5	6			
134	Vacs	Szutsu Péter cz. őrsv.			1	4	5			
19	Lajos Mizse	Nedermann József őrsv.			1	5	6			
30	K.-K.-Félegyh.	Nagy Antal cz. őrm.			1	5	6			
31	Nagy-Körös	Nagy István őrsv.			1	6	7			
32	Czegléd	Kovács Mihály őrm.	1			6	7			
33	Tápió-Szele				1	5	6			
34	Nagy-Abony	Forgiarini Kár. őrsv.			1	5	6			
142	Uj-Kécske	Eckstein Gerz. cz. őrsv.			1	4	5			

3-ik szakasz *Kalocsán.*

Parancsnok: *Szücs János hadnagy.*

24	Kalocsa	Pál Ignác őrm.		1	1	5	7		
20	Izsák	Berkes Lajos cz. őrm.			1	5	6		
21	K.-Szt.-Miklós	Miskey Lajos őrsv.			1	5	6		
22	Duna-Vecse	Molnár József hadapr.			1	5	6		
23	Duna-Pataj	Váncsa Mihály őrsv.			1	5	6		
25	Dusnok	Horváth József őrsv.			1	5	6		
26	Sükösd	Viola Márton cz. őrm.			1	5	6		
27	Kis-Körös	Maczek János cz. őrm.			1	5	6		
28	Kis-Kun-Halás	Nemes Sándor cz. őrm.			1	5	6		
29	Majsa	Kóts Péter őrsv.			1	5	6		
135	Tázlár	Papp József cz. őrsv.			1	4	5		
139	Szabadszállás	Viola József őrsv.			1	4	5		

2-ik szárny: *Ó-Aradon.*

Parancsnok: *Rosenthal Károly I. oszt. százados.*

1-szakasz *Ó-Aradon.*

Parancsnok: *Kotz Károly főhadnagy.*

35	Ó-Arad	Bodonyi Kár. cz. őrm.	2		1	7	10		
36	Kurtics	Kósa Imre cz. őrsv.			1	5	6		
37	Radna	Kiszely Béla cz. őrm.			1	5	6		
38	Berzova	Hatvani József őrsv.			1	5	6		
39	Világos	Várhelyi Márton őrm.			1	5	6		

szám	Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
	az őrsnek	az őrs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas
40	Szent-Anna	Kelner Vilmos cz. őrv.	.	.	1	.	5	.	6	.
41	Magyar Pécsek	Soós Ferencz őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
42	Boros-Jenő	Kiss Endre őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
43	Csermő	Hollós Sándor őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
44	Boros-Sebes	Köteles István őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
45	Dézna	Bálint István őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
46	Jószáshely	Szivós István cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
47	Nagy-Halmágy	Szabó János őrsv.	1	.	.	.	5	.	6	.
48	Soborsin	Galambos Pál őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
49	Szlatina	Kolozsvári Fer. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
50	Ternova	Bereczk László őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
51	Taucaz	Halman Simon őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.

2-ik szakasz Békés-Gyulán.

Parancsnok: *Matolcsy Károly* hadnagy.

52	Békés-Gyula	Bessenyei Vendel őrm.	.	1	.	1	.	6	.	8
53	Békés-Csaba	Madarassy Sánd. őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
54	Békés	Baráth József őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
55	Mező-Berény	Kiss János őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
56	Szeghalom	Kondrik Ján. cz. őrsv.	.	.	.	1	.	6	.	7
57	Gyoma	Bárany János őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
58	Szarvas	Kmetykó Pál őrsv.	.	1	.	.	.	6	.	7
59	Prosháza	Szénási József őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
60	Tót-Komlós	Hoffmann Krist. őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
61	Csorvás	Józsa János őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
62	Kis-Jenő	Benkő Sánd. cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
63	Elek	Astellán Sim. cz. őrm.	.	.	.	1	.	6	.	7
140	Vadász	Fohn Dávid cz. őrsv.	.	.	1	.	4	.	5	.
143	Medgy.-Bodzás	Perei Imre őrsv.	.	.	1	.	4	.	5	.

3-ik szárny: *Nagy-Váradon.*

Parancsnok: *Panajott Sándor* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Nagy-Váradon.

Parancsnok: *Láczay-Szabó Gyula* főhadnagy.

64	Nagy-Várad		2	.	1	.	6	.	9	.
65	Bihar	Tárnyik Mihály őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
66	Mező-Telegd	Varga Gábor őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.

szám	Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
	az őrsnek	az őrs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas
67	Remecz	Jung Lajos cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
68	Élesd	G. Nagy István őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
69	Nagy-Báród	Szabó Péter cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
70	M.-Keresztes	Herpai János cz. őrm.	.	.	.	1	.	5	.	6
71	Nagy-Léta	Gudor István cz. őrm.	.	.	.	1	.	5	.	6
72	Derecske	Bikfalvy Zs. cz. őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
73	Szalárd	Komlovszky F. cz. őrs.	.	.	1	.	5	.	6	.
74	Berettyó-Ujf.	Vezér Gyula őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
75	Darvas	László József cz. őrm.	.	.	.	1	.	5	.	6
76	Torda	Bikfalvi Zs. cz. őrm.	.	.	.	1	.	5	.	6
77	Micske	Bugye Mátyás cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
78	Széplak	Fehér Károly őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
79	Margitta	Nagy András cz. őrm.	1	.	.	.	5	.	6	.
80	Székelyhid	Wagner Alf. cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
81	Ér-Mihályfalva	Bene Elek cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.

2-ik szakasz Belényesen.

Parancsnok: *Török Sándor* hadnagy.

82	Belényes	Kis Gergely őrm.	1	.	1	.	6	.	8	.
83	Magyar-Cséke	Orbán Sándor őrsv.	.	.	1	.	6	.	7	.
84	Robogány	Barna Lajos cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
85	Vircsolag	Farkas Lajos cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
86	Felső-Poény	Goldham. E. cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
87	Vaskoh	Orbán Sándor őrsv.	1	.	.	.	7	.	8	.
88	Beél	Payer Sándor őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
89	Ökrös	Strach Adolf cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
90	Gyapju	Szegedi József cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
91	Tenke	Bokor Miklós cz. őrm.	.	.	1	.	5	.	6	.
92	Nagy-Szalonta	Neszmirák Gy. cz. őrm.	1	.	.	.	5	.	6	.
93	Sarkad	Szabó J. II. cz. őrm.	.	.	.	1	.	5	.	6
94	Ugra	Szitár Mihály cz. őrsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
136	Kebeds	Gaál Kálmán cz. őrsv.	.	.	1	.	4	.	5	.

3-ik szakasz Zilahon.

Parancsnok: *Missuray János* főhadnagy.

95	Zilah	Mihályfalvi Ig. cz. őrm.	1	.	1	.	6	.	8	.
96	Zsibó	Simon József cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.
97	Szilágy-Cseh	Lövi Gerzon cz. őrsv.	.	.	1	.	5	.	6	.

Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen	
szám	az örsnek	az örs parancsnokának		gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas
		gyalog	lovas						
98	Egerhát	Eibenschütz Zs. cz.örs.	.	.	1	.	5	.	6
99	Tasnád	Stancz Gy. cz. örm.	.	.	1	.	6	.	7
100	Hadad	Répás Mihály örsv.	.	.	1	.	5	.	6
101	Alsó-Szopor	Csáki Ferencz cz. örsv.	.	.	1	.	5	.	6
102	Sz.-Somlyó	Szentkirályi L. cz. örs.	1	.	.	.	6	.	7
103	Nagy-Falu	Ruff András örsv.	.	.	1	.	5	.	6
104	Kraszna	Dicker Salamon örsv.	.	.	1	.	5	.	6
105	Vármező	Antal Károly cz. örsv.	.	.	1	.	5	.	6
137	Pele	Székely Lehel örsv.	.	.	1	.	4	.	5
138	Náprád	Félegyházi S. örsv.	.	.	1	.	4	.	5

4-ik szárny : Debreczenben.

Parancsnok : *Fényes Gyula* I. osztályu százados.

1-ső szakasz Debreczenben.

Parancsnok : *Dzurányi Béla* hadnagy.

106	Debreczen	Liess János örmester	1	1	.	1	.	6	1	8
107	Vámos-Pércs	Szerth Mihály cz.örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
108	H.-Böszörm.	Pál Dániel cz. örm.	.	1	.	.	.	5	.	6
109	Hajdu-Nánás	Deák Dániel cz. örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
110	Balmaz-Ujv.	György Pál cz. örm.	.	.	.	1	.	5	.	6
111	Nádudvar	Kluzs József örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
112	Tetétlen	Harci György cz. örs.	.	.	.	1	.	5	.	6
113	Egyek	Nagy Lajos örsvezető	.	.	.	1	.	5	.	6
114	Püsp.-Ladány	Kincses Arpád cz. örm.	.	.	.	1	.	5	.	6
115	H.-Szoboszló	Dezső Fer. cz. örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6

2-ik szakasz Szolnokon.

Parancsnok : *Omeisz Gábor* hadnagy.

116	Szolnok	Kassay István cz. örm.	.	1	.	1	.	6	.	8
117	Tisza-Várkony	Pleier József örsv.	.	.	.	1	.	3	.	4
118	Tisza-Földvár	Eisler István cz. örm.	.	.	.	1	.	6	.	7
119	Tisza-Ugh	Madovics J. cz. örm.	.	.	.	1	.	5	.	6
120	K.-Szt.-Márton	Kovács Antal cz. örm.	.	.	.	1	.	4	.	5
121	Mező-Tur	Zingay Gyula cz. örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
122	Kenderes	E. Tóth Mihály örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
123	Kisujszállás	Vágó György örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6

Megnevezése		Örmester		Örsvezető		Csendőr		Összesen		
szám	az örsnek	az örs parancsnokának		gyalog	lovas	gyalog	lovas	gyalog	lovas	
		gyalog	lovas							
124	Dévaványa	Ujvárosy Gy. cz. örsv.	.	.	.	1	.	5	.	9
125	Karczag	Tóth Bertalan örm.	.	1	.	.	2	5	2	6
126	Kunhegyes	Trenkó József örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
127	Tisza-Roff	Furge Fer. cz. örsv.	.	.	1	.	5	.	6	
128	T.-Szt.-Miklós	Tóth István örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
129	Jász-Apáti	Bartha Mór cz. örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
130	Jász-Ladány	Sebestyén Antal örsv.	.	.	.	1	.	5	.	6
131	Jász-Berény	Szigeti Henrik örsv.	.	.	.	1	.	6	.	7
132	Árokszállás	Kárpáti Andr. cz. örsv.	.	.	.	1	.	4	.	5
133	J.-Fényszaru	Grosz István örm.	.	.	1	.	5	.	6	

Segéd munkások :

a segédtiszti irodában: Huber Ferencz, Major János örmesterek, Soós Lajos cz. örmester ;

a számvivősnél : Gál János, Kristóf Lajos örmesterek ;

a hadbírósnál : Kafga Zsigmond örmester ;

az 1-ső szárnyánál : Weiszhausz Menyhért cz. örmester ;

a 2. " Török Imre cz. " "

a 3. " Blegye László " "

a 4. " Kalós Sándor " "

*

A csendőr-kerület állománya : 2 törzs-, 17 főtiszt, 17 gyalog-, 10 lovas örmester ; 72 gyalog-, 65 lovas örsvezető 387 gyalog-, 352 lovas csendőr, 4 szárny, 10 szakasz 1 tiszti különítmény ; 73 gyalog-, 67 lovas-, 3 vegyes összesen 143 örs.

A kerület területe : 45.911,06 □ kilométer ; a lakosok száma : 2.489,271.

Egy csendőrré átlag 51,585 □ km. és 2797 lakos esik.

IV. száma osendőr-kerület.

Törzs: Kassán.

Parancsnok: Beauforti báró du Mont Várhegyi Lajos alezredes.

Parancsnok-helyettes: Hilibi Haller Béla százados.

Segédtszt: Diósgyőri-Czakó Barnabás hadnagy.

Oktató-tiszt: Bányay Albert hadnagy.

Számvivő: Bazsó János százados számvivő.

Hadbíró: Marossy Károly honvédszázados-hadbíró, a m. kir. III. honv. kerületi parancsnokságtól beosztva.

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen

1-ső szárny: Kassán.

Parancsnok: Grozé Győző II-od osztályu százados.
1-ső szakasz Kassán.

Parancsnok: László Albert hadnagy.

1	Kassa	Molnos Kálm. ha. cz. őrm.	2	1	5	8
2	Szepesi	Mintó János cz. őrm.	.	1	5	6
3	Torna	Szabó Elek őrm.	1	.	5	6
4	Selyeb	Kohn Fülöp cz. őrm.	.	1	5	6
5	Szikszó	Nagy Miklós őrsv.	.	1	5	6
6	Encs	Bokor János őrsv.	.	1	4	5
7	Szántó	Balog József őrsv.	.	1	4	5
8	Pálháza	Nagy György őrsv.	.	1	4	5
9	Hidas-Németi	Kerekes János őrsv.	.	1	4	5
10	Zsadány	Balog István cz. őrm.	.	1	5	6
11	Böd	Ferencz József őrsv.	.	1	4	5
12	Kraszn.-Vajda	Tóth Ferencz őrsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Eperjesen.

Parancsnok: Kintis István hadnagy.

13	Eperjes	Füchsel József őrm.	1	1	6	8
14	Girált	Homer Gábor őrsv.	.	1	5	6
15	Szvidnik	Kozák Ágoston őrsv.	.	1	5	6
16	Zboró	Számpias István őrsv.	.	1	5	6
17	Bártfa	Fecso János cz. őrm.	.	1	5	6
18	Palocsa	Hudák János cz. őrsv.	.	1	5	6
19	T.-Raszlavicza	Drencsényi János cz. őrsv.	.	1	5	6
20	Kis-Szeben	Soltész Péter őrsv.	.	1	5	6

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
21	Bertót	Soós Károly cz. őrsv.	.	1	5	6
22	Lemes	Jarzsebszki Károly őrsv.	.	1	4	5
23	Keczer-Peklén	Somogyi Antal cz. őrsv.	.	1	4	5
3-ik szakasz Löcsén.						
Parancsnok: Kovássy Kálmán főhadnagy.						
24	Löcse	Gusbet János őrm.	1	1	5	7
25	Szepes-Váralja	Csifó Miklós őrsv.	.	1	5	6
26	Krompach	Vilmányi József őrsv.	.	1	5	6
27	Göllniczbánya	Horváth Farkas őrsv.	.	1	5	6
28	Szomolnok	Vallepage József őrsv.	.	1	5	5
29	Igló	Deim Lajos cz. őrm.	.	1	5	6
30	Káposztafalu	Buchstabirer Fer. őrsv.	.	1	5	5
31	Poprád	Dávid Mihály őrsv.	.	1	5	6
32	Késmárk	Hoss János cz. őrm.	.	1	5	6
33	Tátra-Füred	Freund Sándor őrsv.	.	1	4	5
34	Szepes-Ófalu	Hollósi Ignác cz. őrsv.	.	1	5	6
35	Lubló	Trucza János őrsv.	.	1	5	6
36	Podolin	Devera János őrsv.	.	1	6	7

2-ik szárny: Ungvárt.

Parancsnok: Somlyai Szilágyi Bertalan I. oszt. százados.
1-ső szakasz Ungvárt.

Parancsnok: Cserniczky Ede hadnagy.

37	Ungvár	Szentistvány Sándor őrm.	2	1	5	8
38	Nagy-Kapos	Fodor Fülöp cz. őrm.	.	1	5	6
39	Csap	Bartha István őrm.	.	1	5	6
40	Szobráncz	Ruszbasán András őrsv.	.	1	5	6
41	Vinna-Banka	Fábri János őrsv.	.	1	5	6
42	Nagy-Berezna	Valent János cz. őrm.	.	1	5	6
43	Sztavna	Groszmann Vilm. cz. őrsv.	.	1	5	6
44	Turia-Remete	Krausz Mihály őrsv.	.	1	5	6
45	Szerednye	Miklós András cz. őrm.	.	1	5	6
46	Orosz-Ruszka	Pontsák György őrsv.	.	1	4	5
47	Szinna	Kovács János őrsv.	.	1	4	5
48	Homonna	Zoltáni Sándor cz. őrm.	.	1	4	5
49	Izbugya-Radv	Szilágyi Sámuel őrsv.	.	1	4	5
50	Mező-Laborecz	Papp István őrsv.	.	1	4	5
51	Nagy-Mihály	Zsarkov István őrsv.	.	1	5	6

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
2-ik szakasz Sátoralja-Ujhelyben.						
Parancsnok: <i>Szentmihályi Lajos</i> főhadnagy.						
52	S.-A.-Ujhely	Pákh János örm.	1	1	6	8
53	Mihályi	Palánkay Antal örsv.	.	1	4	5
54	Terebes	Jakab Ábrahám cz. örm.	.	1	4	5
55	Gálszécs	Magyar János örsv.	.	1	4	5
56	Varannó	Pál János örsv.	.	1	4	5
57	Nagy-Dobra	Kiss Sándor cz. örsv.	.	1	4	5
58	Sztropkó	Koleszár Mihály cz. örsv.	.	1	4	5
59	Málcza	Balogh László örsv.	.	1	4	5
60	Kir.-Helmeicz	Zeffér Miklós cz. örm.	.	1	4	5
61	Nagy-Czigánd	Lászlófi László örsv.	.	1	4	5
62	S.-Nagy-Patak	Antal András örsv.	.	1	4	5
63	Olaszi-Liszka	Mislei György cz. örsv.	.	1	4	5
64	Tokaj	Hartfogel Ferencz cz. örm.	.	1	4	5
65	Szerencs	Kerekes Károly örsv.	.	1	4	5
66	Gesztely	Keresztes Dénes örsv.	.	1	4	5
3-ik szakasz Beregszászon.						
Parancsnok: <i>Zolnay Béla</i> hadnagy.						
67	Beregszász	Györfi Károly örm.	1	1	6	8
68	Munkács	Braun József cz. örm.	1	.	6	7
69	Alsó-Viznicze	Tóth Antal cz. örsv.	.	1	5	6
70	Szolyva	Valkovics György örsv.	.	1	5	6
71	Alsó-Vereczke	Kunfalvi Jakab örsv.	1	.	6	7
72	Drágabártfalu	Németh György cz. örsv.	.	1	5	6
73	Ilosva	Huszár József cz. örsv.	.	1	5	6
74	Tarpa	Bokor György örsv.	.	1	4	5
75	Tisza-Szalka	Böjthe Sándor cz. örm.	.	1	5	6
76	Mező-Kászony	Csobai János cz. örsv.	.	1	4	5
77	Bátyu	Skover János örsv.	.	1	4	5
3-ik szárny: <i>Máramaros-Szigeten.</i>						
Parancsnok: <i>Ziegler Károly</i> I. osztályu százados.						
1-ső szakasz Máramaros-Szigeten.						
Parancsnok: <i>Polyánszky Dénes</i> főhadnagy.						
78	M.-Sziget	Pujda János örm.	2	1	6	9
79	Bárdfalu	Száva György örsv.	.	1	4	5
80	Akna-Sugatag	Pelládi Jenő cz. örsv.	.	1	5	6

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	örmester	örsvezető	csendőr	összesen
81	Bárczánfalu	Balog Mihály cz. örsv.	.	1	4	5
82	Dragomérfa	Pap Gergely örsv.	.	1	5	6
83	Felső-Vissó	Kovács János örsv.	.	1	5	6
84	Borsa	Margineán János cz. örm.	.	1	5	6
85	Petrova	Bozó Pál örsv.	.	1	4	5
86	Rahó	Knizs Sándor cz. örsv.	.	1	5	6
87	Körösmező	Szarukán János cz. örm.	.	1	5	6
88	Nagy-Bocskó	Salamon László cz. örm.	.	1	5	6
89	Akna-Szlatina	Plathy Dónát cz. örm.	.	1	4	5
90	Szaploncza	Fátyol István örsv.	.	1	4	5
91	Taraczköz	Gramm Gyula örsv.	.	1	5	6
92	Dombó	Körödi Antal örsv.	.	1	4	5
93	Királymező	Lukács József cz. örm.	.	1	5	6
2-ik szakasz Nagy-Szöllösön.						
Parancsnok: <i>Csathó Ferencz</i> hadnagy.						
94	Nagy-Szöllös	Huszár Kristóf örm.	1	1	6	8
95	Halmi	Fulcz Frigyes örsv.	.	1	5	6
96	Nagy-Tarna	Moldvai Mihály örsv.	.	1	5	6
97	Técső	Szilágyi János cz. örm.	.	1	4	5
98	Kövesliget	Béres János cz. örm.	.	1	4	5
99	Szinevér	Steiner József örsv.	.	1	4	5
100	Ökörmező	Pantlik János örsv.	.	1	5	6
101	Majdánka	Czeban László örsv.	.	1	4	5
102	Iszka	Blajer Zsigmond cz. örsv.	.	1	5	6
103	Kereczke	Wolf Ede örsv.	.	1	4	5
104	Dolha	Jánszki József cz. örm.	.	1	4	5
105	Berezna	Visnyovszki Kornél örsv.	.	1	4	5
106	Huszt	Mucsi István örm.	1	.	5	6
3-ik szakasz Nagy-Károlyban.						
Parancsnok: <i>Somlyai Szilágyi Ödön</i> hadnagy.						
107	Nagy-Károly	Steiner Keresztély örm.	1	1	7	9
108	Erdőd	Szabó Sándor örsv.	.	1	5	6
109	Erdőszáda	Petrás Simon örsv.	.	1	5	6
110	Nagy-Somkut	Papp Sándor örsv.	.	1	6	7
111	Nagy-Bánya	Nagy Sándor örsv.	.	1	6	7
112	Kapnik-Bánya	Székely Sándor örsv.	.	1	5	6
113	Szinyér-Váralja	Pujda György örsv.	.	1	5	6

Megnevezése		Örmester	Örsvezető	Csendőr		Összesen	
szám	az őrsnek			az őrs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog
114	Avas-Felsőfalu	Szúcs János őrm.	.	1	6	7	.
115	Sárköz-Ujlak	Debreczi Károly őrsv.	.	1	4	5	.
116	Krassó	Petrik Sándor őrsv.	.	1	4	5	.
117	Szalm.-Németi	Marsalko Gyula őrm.	1	.	5	6	.
118	Mikola	Hanyik J. cz. őrsv.	.	1	4	5	.
119	Csenger	Margitai S. cz. őrm.	.	1	5	6	.
120	F.-Gyarmat	Benn Márton őrsv.	.	1	5	6	.
121	Sonkád	Varga Lajos őrsv.	.	1	4	5	.
122	Máté-Szalka	Kolumban L. őrsv.	.	1	6	7	.
123	Fábiánháza	Csipko Mihály őrsv.	.	1	5	6	.
124	Szaniszló	Kelemen János őrsv.	.	1	4	5	.

4-ik szárny: Miskolczon.

Parancsnok: Inceli Szóts András I. oszt. százados.

1-ső szakasz Miskolczon.

Parancsnok: Losdorfer Ferencz főhadnagy.

125	Miskolcz	Boronkay Á. ha. cz. őrm.	2	1	6	9	.
126	Sajó-Szt-Péter	Miesz György őrsv.	.	1	5	6	.
127	Szendrő	Miklós Lajos őrsv.	.	1	5	6	.
128	Sajó-Kaza	Tóth Péter őrsv.	.	1	5	6	.
129	Várkony	Nazer József őrsv.	.	1	5	6	.
130	Apátfalva	Gyulay György őrsv.	.	1	5	6	.
131	Tibold-Darócz	Vitalis György őrsv.	.	1	5	6	.
132	Mező-Kövesd	Kovács János cz. őrm.	.	.	1	6	7
133	Mező-Csát	Nyul János őrsv.	.	.	1	5	6
134	Ónod	Leidolf Ede cz. őrm.	.	1	5	6	.

2-ik szakasz Egerben.

Parancsnok: Verebélyi Marsó Lőrincz főhadnagy.

135	Eger	Deák Mihály őrm.	1	1	6	8	.
136	Pétervásár	Fekete Pál cz. őrm.	.	1	5	6	.
137	Pásztó	Tatár József cz. őrm.	.	1	5	6	.
138	Hatvan	Poandl György őrm.	1	.	1	6	7
139	Gyöngyös	Zinz Mihály őrm.	1	.	5	6	.
140	Parád	Rózsási Lőrincz őrsv.	.	1	3	4	.
141	Verpelét	Gecső János őrsv.	.	1	5	6	.
142	Kápolna	Tavári József őrsv.	.	1	5	6	.
143	Heves	Kristóf Sándor őrsv.	.	1	5	6	.

Megnevezése		Örmester	Örsvezető	Csendőr		Összesen	
szám	az őrsnek			az őrs parancsnokának	gyalog	lovas	gyalog
144	Poroszló	Bondor Bertalan őrsv.	.	1	5	6	.
145	Tisza-Füred	Mándi Imre őrsv.	.	1	5	6	.
146	Füzes-Abony	Pázmányi Kálm. őrm.	.	1	5	6	.

3-ik szakasz Nyiregyházán.

Parancsnok: Oláh Ödön hadnagy.

147	Nyiregyháza	Vona József őrm.	.	1	1	6	8
148	Nagy-Kálló	Földes Samu őrsv.	.	1	6	7	.
149	Nyír-Bátor	Katrenszki János őrsv.	.	1	5	6	.
150	Nyír-Bakta	Leszkay Károly őrsv.	.	1	5	6	.
151	Kis-Várda	Ószi Rudolf cz. őrm.	.	1	6	7	.
152	Mándok	Ferenczi Sándor őrsv.	.	1	5	6	.
153	Kemecse	Csathó Dániel cz. őrm.	.	1	5	6	.
154	Rakamaz	Csúri János őrsv.	.	1	5	6	.
155	Büd Szt Mihály	Miskovics Sánd. őrsv.	.	1	6	7	.
156	Polgár	Kovács Pál őrsv.	.	1	5	6	.
157	Uj-Fehértó	Tollár József őrsv.	.	1	5	6	.
158	Nyír-Acsád	Szabó Sándor cz. őrm.	.	1	6	7	.

Segéd munkások:

a segédtiszti irodában: Demeter Sándor, Horovicz Sámuel és Mencsik Nándor örmesterek;

a számvivősnél: Tatay Bertalan örmester;

a hadbírósnál: Lamboy Miksa örsvezető;

az 1-ső szárnyánál: Reiz Jenő örmester,

a 2-ik " Szandovics Jakab örmester,

a 3-ik " Dobsa István örmester,

a 4-ik " Baranyik Ignác örmester,

A csendőr-kerület állománya: 2 törzs-, 19 főtiszt; 27 gyalog-, 1 lovas örmester; 134 gyalog-, 17 lovas örsvezető; 671 gyalog-, 91 lovas csendőr; 4 szárny, 12 szakasz; 141 gyalog, 17 lovas, összesen 158 örs.

A kerület területe: 54525·96 □ km.; lakosainak száma: 2.290,810.

Egy csendőrre átlag 58·56 □ km. és 2461 lakos esik.

V. számú osendőr-kerület.

Törzs : Pozsonyban.

Parancsnok : Westerstetteni gróf Beckers Alfonz ezredes.

Parancsnok-helyettes : Lukács Mózes százados.

Segédtszt : Cserszky Lajos főhadnagy.

Oktató-tiszt : Sárpy György hadnagy.

Számvivő : Entresz Kornél százados-számvivő.

Hadbíró : Hochenburger Antal honvédszázados-hadbíró a m. kir. IV. honv. ker. parancsnokságtól beosztva.

M e g n e v e z é s e		Gyalog				
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen

1-ső szárny: Pozsonyban.

Parancsnok : Étsy Ferencz I. osztályu százados.

1-ső szakasz Pozsonyban.

Parancsnok : Tisóczky László hadapród (ideigl.).

1	Pozsony	Nemetsek János őrm.	2	1	8	11
2	Stomfa	Horváth János őrsv.	.	1	5	6
3	Magyarfalva	Lázár János őrsv.	.	1	4	5
4	Nádas	Weber Rezső őrsv.	.	1	5	6
5	Nagyszombat	Ursprunger Imre őrsv.	.	1	5	6
6	Szered	Schuster Mihály őrsv.	.	1	5	6
7	Bazin	Müller János őrsv.	.	1	5	6
8	Szempecz	Zungorszky Tivadar őrsv.	.	1	5	6
140	Kis-Magyar	Csekine József cz. őrsv.	.	1	4	5
9	Somorja	Kisfaludi Sándor őrm.	.	1	5	6
13	Bőös	Péter János őrsv.	.	1	4	5
10	Duna-Szerdah.	Bártfay Gábor cz. őrsv.	.	1	5	6
11	Galánta	Kozma Mihály őrsv.	.	1	5	6

2-ik szakasz Nyitrán.

Parancsnok : Marssó György hadnagy.

12	Nyitra	Chittil István őrm.	1	1	6	8
13	Ürmény	Pál István őrsv.	.	1	3	4

M e g n e v e z é s e		Gyalog				
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen
14	Ghymes	Vidra Lajos őrsv.	.	1	4	5
15	Nagy-Rippény	Varga Boldizsár őrsv.	.	1	4	5
16	N.-Tapolcsány	Maurer János őrsv.	.	1	5	6
141	Nagy-Appony	Bobok Henrik őrsv.	.	1	4	5
17	Ny.-Zsámbokr.	Kléri János őrsv.	.	1	5	6
18	Privigye	Bauer Antal cz. őrm.	.	1	5	6
19	Rudnó	Magyar László őrsv.	.	1	4	5
20	Tornócz	Romsauer Károly őrsv.	.	1	5	6
21	Érsek-Ujvár	Mózes Lajos őrsv.	.	1	5	6
22	Nagy-Surány	Beckert János őrsv.	.	1	5	6

3-ik szakasz Miaván.

Parancsnok : Stingly Zsigmond hadnagy.

23	Miava	Spán István cz. őrm.	1	1	6	8
24	Vág-Ujhely	Ivankovics György őrsv.	.	1	5	6
136	Wittencz	Galléh Mátyás őrsv.	.	1	4	5
25	Pöstyén	Herberth András cz. őrm.	.	1	5	6
26	Galgócz	Mátsek István őrsv.	.	1	7	8
27	Szenicz	Lutor Mihály cz. őrm.	.	1	5	6
28	Verbócz	Magyar György őrsv.	.	1	4	5
29	Holics	Bartha János őrsv.	.	1	5	6
30	Sasvár	Bros András őrsv.	.	1	4	5
31	Szent-János	Matulyák András őrsv.	.	1	5	6
32	Malaczka	Szaniszló Sámuel cz. őrm.	.	1	5	6

2-ik szárny: Trencsénben.

Parancsnok : Enyetér Ferencz II. osztályu százados.

1-ső szakasz Trencsénben.

Parancsnok : Reviczky Jenő főhadnagy.

33	Trencsén	Popovics Pál őrm.	2	1	7	10
34	Baán	Kohn Bernát őrsv.	.	1	5	6
35	Zsolna	Nagy Elek őrsv.	.	1	5	6
137	Tyerhova	Gonser Vilmos őrsv.	.	1	4	5
36	Vág-Besztercze	Balogh Ferencz cz. őrm.	.	1	6	7
37	Csácza	Kaufmann Lév őrsv.	.	1	4	5
38	Kisucza-Ujh.	Schuster György őrsv.	.	1	5	6
39	Nagy-Bittse	Lippert József őrsv.	.	1	5	6

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen
40	Puchó	Steinmeyer István cz.örsv.	.	1	4	5
41	Illava	Schwarz István cz. őrm.	.	1	6	7
42	Melsicz	Horváth Márton örsv.	.	1	4	5
43	Turzovka	Tamási István örsv.	.	1	4	5
44	Bajecz	Tontsch Mihály örsv.	.	1	4	5
45	Nemsova	Matuska Lajos örsv.	.	1	4	5
46	Ó-Besztercze	Cseh Sámuel örsv.	.	1	5	6
47	T.-Szt-Márton	Kovács Lajos örsv.	1	.	4	5
48	Ruttka	Draguny Antal örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz: Liptó-Szent-Miklóson.

Parancsnok: *Soltész Izidor* főhadnagy.

49	L.-Szt-Miklós	Tekercs Lajos őrm.	1	1	6	8
50	Koritnyicza		nyári őr			
51	Oszada	Vas Márton örsv.	.	1	5	6
51	Rózsahegy	Soós Ferencz örsv.	.	1	5	6
53	Tepla	Lár Gábor örsv.	.	1	4	5
54	Szjelnicze	Ozvald Lajos örsv.	.	1	4	5
55	Liptó-Ungvár	Róhn János őrm.	.	1	4	5
56	Vazsecz	Schorscher János cz. örsv.	.	1	5	6
57	Alsó-Kubin	Ferencz Sándor őrm.	1	.	5	6
58	Árva-Váralja	László János örsv.	.	1	4	5
59	Turdosin	Kleberz Sándor örsv.	.	1	4	5
60	Trsztena	Bartal Ignác örsv.	.	1	4	5
61	Jablonka	Czimra István cz. örsv.	.	1	4	5
62	Polhora	Erdőfi Gusztáv örsv.	.	1	4	5
138	Klin-Zakamene	Moldován János örsv.	.	1	4	5
63	Námesztó	Duldner Ignác örsv.	.	1	4	5
64	Znió-Váralja	Gyürky János örsv.	.	1	4	5
65	Stubnya-Fürdő	Butyka Barabás örsv.	.	1	4	5

3-ik szárny: Balassa-Gyarmaton.

Parancsnok: *Hausenblaus Károly* I. oszt. százados.

1-ső szakasz Balassa-Gyarmaton.

Parancsnok: *Adorján Lőrincz* főhadnagy.

66	B.-Gyarmat	Tóth István cz. őrm.	2	1	7	10
67	Kékkő	Sütő György örsv.	.	1	5	6
68	Kis-Terenne	Mihácsa Simon örsv.	.	1	4	5

M e g n e v e z é s e			Gyalog			
szám	az őrnek	az őr parancsnokának	őrmester	őrsvezető	csendőr	összesen
69	Divény	Mészáros Lajos örsv.	.	1	5	6
139	Málnapatak	Mátyás Péter örsv.	.	1	4	5
70	Losonc	Szász János cz. őrm.	.	1	5	6
71	Szécsány	Dávid Ferencz örsv.	.	1	5	6
72	Rétság	Csiszér Ferencz örsv.	.	1	5	6
73	Verőcze	Schäffer Jakab cz. őrm.	.	1	4	5
74	Berczel	Csomor József örsv.	.	1	4	5
75	Szirák	Májer Bertalan örsv.	.	1	5	6
76	Salgó-Tarján	Kimpián Vaz ul örsv.	.	1	5	6
77	Fülek	Világi János örsv.	.	1	5	6
78	Gács	Balogh Mihály örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Rima-Szombatban.

Parancsnok: *Vályi Kálmán* hadnagy.

79	Rima-Szombat	Scherer András őrm.	1	1	6	8
80	Nyustya	Andrejka Nándor cz. örsv.	.	1	4	5
81	Tiszolcz	Knapik János örsv.	.	1	4	5
82	Ratkó	Teutsch János örsv.	.	1	4	5
83	Nagy-Röcze	Treihaf Mór cz. őrm.	.	1	4	5
84	Zlatnó (vasgy.)	Sipos József örsv.	.	1	4	5
95	Dobsina	Demeter Ferencz örsv.	.	1	4	5
86	Rozsnyó	Beder Mózes örsv.	.	1	4	5
87	Csetnek	Sándor József örsv.	.	1	4	5
88	Pelsőcz	Nagy János örsv.	.	1	4	5
89	Tornallja	Ungár Ignác örsv.	.	1	5	6
90	Ragály	Galba Mihály örsv.	.	1	4	5
91	Putnok	Fabó János örsv.	.	1	4	5
92	Rimaszecs	Nagy Imre örsv.	.	1	4	5
93	Ajnácskő	Rásky Mihály örsv.	.	1	4	5

3-ik szakasz Besztercebányán.

Parancsnok: *Dobos Gyula* hadnagy.

94	Beszterceb.	Löfy Gyula cz. őrm.	1	1	6	8
95	Zólyom	Soltész András örsv.	.	1	4	5
96	Tót-Pelsőcz	Török Sándor örsv.	.	1	4	5
97	Nagy-Szalatna	Rhein János örsv.	.	1	4	5
98	Gyetva (Detva)	Kareba Pál örsv.	.	1	4	5

VI. számú osendőrkerület.

Törzs : Székes-Fehérvárt.

Parancsnok : Bodzai Sönsér Nándor alezredes.

Parancsnok-helyettes : Pap Mihály százados.

Segédtszt : Várady Ede hadnagy.

Oktató-tiszt : Jaszuch Ferencz főhadnagy.

Számvivő : Misnay Jenő hadnagy-számvivő.

Hadbíró : Bihar József honvédszázados-hadbíró,
a m. kir.V. honv.-kerületi parancsnokságtól beosztva.

Magnevezése		gyalog				
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen

1-szárny : Székes-Fehérvárt.

Parancsnok : Dombrádi Nagy Gyula II. oszt. százados.

1-ső szakasz Székes-Fehérvárt.

Parancsnok : Szabó József főhadnagy.

1	Szék.-Fehérv.	Lollok Lajos örmester	2	1	7	9
2	Nádasd-Lad.	Csiszér Imre cz. örm.	.	1	4	5
3	Seregélyes	Szolak Imre cz. örm.	.	1	4	5
4	Kálóz	Gubovics Sándor örsv.	.	1	4	5
5	Sárbogárd	Bán Sándor örsvezető	.	1	5	6
6	Czecze	Varga Vincze örsv.	.	1	4	5
7	Duna-Pentele	Németh Dávid cz. örsv.	.	1	5	6
8	Adony	Gecse István cz. örm.	.	1	5	6
9	Ercsi	Baday István cz. örm.	.	1	5	6
10	Vaál	Keszler Ferencz cz. örm.	.	1	5	6
11	Bicske	Boros Sándor örsv.	.	1	5	6
12	Csákvár	Holló János örsv.	.	1	5	6
13	Moór	Vidák János cz. örm.	.	1	5	6
14	Nyék	Csizmadia János örsv.	.	1	4	5
15	Polgárd	Vida János cz. örsv.	.	1	4	5
161	Soóskút	Latzin Viktor örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Veszprémben.

Parancsnok : Szilágyi Gergely hadnagy.

16	Veszprém	Mantsch Gusztáv örm.	1	1	6	8
17	Város-Lőd	Fogl Alajos örsv.	.	1	5	6
18	Nagy-Vársony	Gácsér József örsv.	.	1	5	6
19	Devecser	Gergely György cz. örm.	.	1		7

Magnevezése			gyalog			
szám	az örsnek	az örs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen
20	Nagy-Alásony	Tulok Miklós cz. örsv.	.	1	4	5
21	Pápa	Fidesz Frigyes cz. örm.	.	1	4	5
22	Ugod	Papp Sándor örsv.	.	1	4	5
23	Lázi	Lévai Gábor cz. örm.	.	1	4	5
24	Zircz	Vitt József örsv.	.	1	4	5
25	Várpalota	Hirschler Vilmos örsv.	.	1	4	5
26	Siófok	Görbe Péter örsv.	.	1	4	5
27	Enying	Sperling Ede örsv.	.	1	5	6
28	Szilas-Balhas	Palásti János örsv.	.	1	5	6
29	Lovász-Patona	Lenárt Mihály cz. örm.	.	1	4	5
30	Csesznek	Hegedüs János örsv.	.	1	4	5

3-ik szakasz Szegszárdon.

Parancsnok : Nádasdi Sárközy Kázmér főhadnagy.

31	Szegszárd	Várad János örm.	1	1	6	8
32	Bátaszék	Mikó János örsv.	.	1	4	5
33	Bonyhád	Somogyi Lajos örsv.	.	1	5	6
34	Tevel	Nagy Károly örsv.	.	1	4	5
35	Dombovár	Csökönyi Sándor örsv.	.	1	4	5
36	Szakes	Zsebeházi Gyula örsv.	.	1	4	5
37	Tamási	Högyey Sándor cz. örm.	.	1	5	6
38	Gyöng	Réfi Károly örsv.	.	1	5	6
39	Simontornya	Molnár Lajos örsv.	.	1	5	6
40	Duna-Földvár	Badics László cz. örm.	.	1	4	5
41	Paks	Stubán Gyula cz. örsv.	.	1	5	6
42	Fadd	Kovács János cz. örsv.	.	1	4	5

2-ik szárny : Sopronban.

Parancsnok : Rusz Illés I. osztályu százados.

1-ső szakasz Sopronban.

Parancsnok : Várkonyai Bogay Vincze főhadnagy.

43	Sopron	Szakács Géza örm.	.	1	6	9
44	Füles	Schmidt Flórián örsv.	.	1	4	5
45	Kapuvár	Szalmutter József örsv.	.	1	4	5
46	Csorna	Hofer Mihály cz. örm.	.	1	4	5
47	Szany	Kolonics József örsv.	.	1	4	5
48	F.-Szt.-Miklós	Jenei András örsv.	.	1	4	5
49	Német-Lövő	Szilva György cz. örm.	.	1	4	5
50	Csepreg	Moldován Sánd. cz. örm.	.	1	4	5

Megnevezése			gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen
51	Felső-Pulya	Prohászka Mih. cz. őrm.	.	1	5	6
52	Nagy-Marton	Flachbart János örsv.	.	1	4	5
53	Kis-Marton	Kovács András örsv.	.	1	4	5
54	Feketeváros	Fürst Gyula örsv.	.	1	4	5
55	Lajta-Szt.-M.	Sörös Károly cz. örsv.	.	1	4	5
56	Kabold	Stumpf Mátyás örsv.	.	1	4	5
160	Iván	Pongrácz Pál örsv.	.	1	4	5
162	Nagy-Czenk	Molnár Bálint örsv.	.	1	4	5
164	Beled	Borzsci János cz. őrm.	.	1	4	5

2-ik szakasz Győrött.

Parancsnok: *Tyrmann József* hadnagy.

57	Magyar-Óvár	Maurovics Gál őrm.	1	.	5	6
58	Rajka	Monori Károly cz. örsv.	.	1	4	5
59	Nezsider	Bernhardt János örsv.	.	1	4	5
60	Boldogasszony	Mózer József örsv.	.	1	4	5
61	Szent-János	Balogh Lajos örsv.	.	1	4	5
62	Lébény	Preis János cz. örsv.	.	1	4	5
63	Zurány	Petrusz Gábor cz. örsv.	.	1	4	5
64	Magyar-Bruck	Spisák András cz. őrm.	1	.	5	6
65	Győr	Berényi Adolf örmester	1	1	6	8
66	Hédervár	Halász János örsv.	.	1	4	5
67	Kóny	Naszáros Antal örsv.	.	1	4	5
68	Téth	Simon Károly örsv.	.	1	5	6
69	Gy.-Sz.-Márt.	Borsányi István cz. őrm.	.	1	6	7
70	Gönyő	Szeghő István örsv.	.	1	4	5

3-ik szárny: *Pécsett.*Parancsnok: *Postupiči Kostka Pál* II. oszt. százados1-ső szakasz: *Pécsett.*Parancsnok: *Körner Károly* hadnagy.

71	Pécs	Neumayer Szilárd cz. őrm.	2	1	6	9
72	Egerág	Hoszni Lajos örsv.	.	1	4	5
73	Szederkény	Fodor Mihály örsv.	.	1	4	5
74	Pécsvárad	Faragó Ferencz cz. őrm.	.	1	5	6
75	Mágocs	Cziriák Mihály örsv.	.	1	4	5
76	Sásd	Ranga János cz. örsv.	.	1	5	6
77	Bakocza	Müller Jakab örsv.	.	1	4	5
78	Szent-Lőrincz	Angyal János örsv.	.	1	5	6
79	Sellye	Schrédel Károly őrm.	.	1	4	5

Megnevezése			gyalog			
szám	az őrsnek	az őrs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen
80	Baksa	Babos Ferencz örsv.	.	1	4	5
86	Vaiázló	Pelczmann Ignác örsv.	.	1	4	5
82	Siklós	Bozsing József cz. őrm.	.	1	4	5
83	Beremend	Török Mihály örsv.	.	1	4	5
84	Dárda	Mody János őrm.	.	1	5	6
85	Főherczeglak	Tarcsafalvi Lajos cz. őrm.	.	1	4	5
86	Mohács	Klein Gyula cz. őrm.	.	1	5	6
87	Duna-Szekső	Schwarz András cz. örsv.	.	1	4	5
88	Vörösmart	Karán János cz. örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz: Kaposvárt.

Parancsnok: *Baksay Sándor* hadnagy.

89	Kaposvár	Arany József cz. őrm.	1	1	4	6
91	Báté	Filó József örsv.	.	1	4	5
92	Gálosfa	Szalai György örsv.	.	1	4	5
93	Kadarkut	Bökönyi Lajos örsv.	.	1	4	5
94	Latocsa	Szuepek János örsv.	.	1	4	5
95	Szigetvár	Szűcs János örsv.	.	1	4	5
96	Barcs	Marcza Dániel örsv.	.	1	6	7
97	Vizvár	Cziprusz Mihály örsv.	.	1	4	5
98	Nagy-Atád	Boér János cz. őrm.	.	1	4	5
99	Szulok	Úrge Ferencz cz. örsv.	.	1	4	5
100	Babocsa	Klausznitz Fr. cz. őrm.	.	1	4	5
101	Harságy	Nagy János örsv.	.	1	4	5
168	Görgeteg	Turi János örsv.	.	1	4	5
113	Zákány	Bartos Márkus cz. örsv.	.	1	5	6
114	Csurgó	Szigethi György cz. őrm.	.	1	4	5
115	Iharos-Berény	Olasz Béla örsv.	.	1	4	5

3-ik szakasz: Marzaliban.

Parancsnok: *Dumbovics Emil* hadapród. (ideigl.)

102	Marzali	Lánni István cz. őrm.	1	1	4	6
103	Nemes-Vid	Baumholczer Dávid örsv.	.	1	4	5
104	B.-Berény	Kovács János örsv.	.	1	4	5
105	Boglár	Varga Sándor örsv.	.	1	4	5
106	Lengyeltóti	Porc András örsv.	.	1	4	5
107	Jaád	Tánczos Mihály cz. örsv.	.	1	4	5
108	Karád	Németh Athanáz örsv.	.	1	4	5
109	Köröshegy	Vass János cz. örsv.	.	1	4	5
110	Ságvár	Kovács Mihály cz. örsv.	.	1	4	5
111	Tab	Bognár János örsv.	.	1	4	5

szám	Megnevezése		gyalog			
	az őrsnek	az őrs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen
112	Igal	Tverdusi János örsv.	.	1	4	5
90	Nagy-Bajon	Sausek Géza ez. őrm.	.	1	4	5
169	Tör.-Koppány	Urge Lőrincz örsv.	.	1	4	5

4-ik szárny : Szombathelyen.

Parancsnok : Szinyérszeghi Keresztury Sándor

I osztályu százados.

1-ös szakasz Szombathelyen.

Parancsnok : *Mátékovics Lajos* főhadnagy.

116	Szombathely	Achel Bertalan ez. őrm.	2	1	6	9
117	Pornó	Mang Ede ez. örsv.	.	1	4	5
118	Acsád	Zsizsek János ez. örsv.	.	1	4	5
119	Kőszeg	Dánn Simon ez. őrm.	.	1	4	5
120	Borostyánkő	Orehoja Sándor örsv.	.	1	4	5
121	Sárvár	Monez Sándor örsv.	.	1	4	5
122	Urai-Ujfalu	Rausz Antal örsv.	.	1	4	5
123	Káld	Káldár Lajos örsv.	.	1	4	5
124	Kis-Czell	Schneider István örsv.	.	1	4	5
125	Kemen.-Högy.	Győre Ferencz örsv.	.	1	4	5
126	Jánosháza	Hamrik Ferencz örsv.	.	1	4	5
163	Rohonc	Tanai Antal örsv.	.	1	4	5

2-ik szakasz Körmenten.

Parancsnok : *Rakosi Ferencz* hadnagy.

127	Körment	Fellmer Henrik őrm.	1	1	6	8
128	Vasvár	Simoka Jakab örsv.	.	1	4	5
129	Baltavár	Kósa József örsv.	.	1	4	5
130	Német-Ujvár	Vasvári Mór örsv.	.	1	4	5
131	Szent-Elek	Martin Dénes örsv.	.	1	4	5
132	Felső-Eőr	Flamm Bertalan ez. őrm.	.	1	4	5
133	Pinkafő	Roch Károly örsv.	.	1	4	5
134	Sz.-Gotthárd	Hetényi Dávid ez. őrm.	.	1	4	5
135	Gyanafalva	Kajtár Ödön örsv.	.	1	4	5
136	Óri-Sz.-Péter	Gáspár Gábor örsv.	.	1	4	5
137	Felső-Lendva	Táncsis István örsv.	.	1	4	5
138	Mura-Szombat	Hunyadi Sánd. ez. őrm.	.	1	4	5

3-ik szakasz : Zala-Egerszegen.

Parancsnok : *Panajoth József* főhadnagy.

139	Zala-Egerszeg	Orbán Elek őrm.	1	1	6	8
140	Zala-Lövő	Márky Imre örsv.	.	1	5	6

szám	Megnevezése		gyalog			
	az őrsnek	az őrs parancsnokának	Örmester	Örsv.	Csendőr	Összesen
141	Nova	Gulyás József örsv.	.	1	5	6
142	Pacsa	Molnár István örsv.	.	1	4	5
143	Keszthely	Bernschütz Józse. ez. őrm.	.	1	5	6
144	Tapoleza	Unger Lőrincz örsv.	.	1	5	6
145	Köveskállya	Palovics János örsv.	.	1	4	5
146	Balaton-Füred	Preidt Mihály ez. őrm.	.	1	4	5
147	Sümeg	Németh József ez. őrm.	.	1	4	5
148	Szent-Grót	Kiss József ez. őrm.	.	1	5	6
165	Nyirád	Bambek József örsv.	.	1	4	5
166	N.-Kapornak	Kovács János örsv.	.	1	4	5
170	Nagy-Lengyel	Kasztner István örsv.	.	1	3	4

4-ik szakasz Nagy-Kanizsán.

Parancsnok : *Göttmann Bódog* főhadnagy.

149	Nagy-Kanizsa	Borbély István őrm.	1	1	6	8
150	Gelse	Balta János örsv.	.	1	4	5
151	Kis-Komárom	Horváth Kálmán ez. őrm.	.	1	4	5
152	Bánok-Sz.-Gy.	Máthé Elek örsv.	.	1	4	5
153	Letenye	Vámos Károly örsv.	.	1	5	6
154	Perlak	Vuxán Szilárd örsv.	.	1	4	5
155	Csáktornya	Szücs Lajos ez. őrm.	1	.	4	5
156	Stridó	Dragin Simon örsv.	.	1	4	5
157	Alsó-Lendva	Bodiczki Lajos örsv.	.	1	5	6
158	Bellatincze	Schápi János ez. örsv.	.	1	4	5
159	Ba	Kázár Ferencz örsv.	.	1	5	6
167	Alsó-Domboru	Németh István örsv.	.	1	4	5

Segédmunkások : a segédtiszti irodában : Reider Lónárd,

Wenczel András és Agócs István őrmesterek ;

a számvivőségénél : Márton István őrmester ;

a hadbírósnál : Czike Sándor őrmester ;

az 1. szárnyánál : Rác Elemér őrmester ;

a 2. " Rosenauer Péter "

a 3. " Risztics Pál "

a 4. " Gillyén Albert "

A csendőr-kerület állománya : 2 törzs-, 24 főtiszt ; 24 őrmester, 167 őrsvezető ; 740 csendőr ; 4 szárny ; 12 szakasz ; 170 őrs.

A kerület területe : 40510.43 □ kilométer ; lakosainak száma : 2.415,246.

Egy csendőrre átlag 44.10 □ km. és 2631 lakos esik.

Magyar királyi horvát-szlavon csendőrparancsnokság.

Törzs : Zágrábban.

Parancsnok : *Halla Nándor* őrnagy.

Másod törzstisztek : *Tomerlin Márton* és *Popović János* őrnagyok.

Segédtszt : *Quinz Károly* főhadnagy.

Számvivő : *Karaszkievicz József*, százados-számvivő.

Hadbíró : *Say Károly*, honvédszázados-hadbíró, a m. kir. VII. honvéd kerületi parancsnokság törzsétől beosztva.

1. szárny : Zágrábban.

Állománya : 3 tiszt, 5 őrmester, 51 őrsvezető, 179 csendőr.

Parancsnok : *Bedekovich Károly* százados.

1. szakasz : Zágrábban.

Parancsnok : -----

Őrsök : Zágráb (10), Sesevete (4), Brdovec (4), Samobor (4), Brezovica (4), Sv. Ivan Zelina (5), Drugoselo (4), Podused (4), Sisak (5), Vel. Gorica (5), Gušće (4), Jaska (4), Pizarovina (4), Krašić (4), Kupčina (4), Pokupsko (4), Kostanjevac (4), Lasinja (4).

2. szakasz : Belovárt.

Parancsnok : *Ilakovac Lukács* hadnagy.

Őrsök : Belovár (6), Rača (5), Garešnica (5), Grubišnopolje (5), Pitomaca (5), Gjurgjevac (5), Gor. Kovačica (4), Ivanjska (4), Križevac (5), Sv. Ivan Zabno (4), Vrbovec (4), Križ (4), Popovača (5), Kutinja (5), Časma (4), Kloštar Ivanić (4), Góla (4), Kapronca (5),

3. szakasz : Varasdon.

Parancsnok : -----

Őrsök : Varasd (5), Vinica (5), Ivanec (4), Novimarov (4), Bednja (4), Stubica (4), Zlatar (4), Marija Bistrica (4), Sv. Kriz. Zagorje (4), Krapina (4), Pregrada (4), Klaujec (4), Desinic (4), Ludbreg (4), Bistra dol. (4), Riska gor. (4).

2. szárny : Eszéken.

Állománya : 4 tiszt, 5 őrmester, 54 őrsvezető, 186 csendőr.

Parancsnok : *Marjanović Lukács* százados.

1. szakasz : Eszéken.

Parancsnok : *Sertić György* hadnagy.

Őrsök : Eszék (11), Valpovo (4), Dolj. Miholjac (4), Mostavina (5), Koška (4), Čepin (4), Tenje (4), Dálja (4), Šljivoševci (4), Bizovac (4), Našice (4), Orahovica (5), Podgorač (4), Slatina (5), Sopje (4), Gradina (4), Virovitica (5), Vucin (4),

2. szakasz : Vukovárt.

Parancsnok : *Petrás Balázs* főhadnagy.

Őrsök : Vukovár (5), St. Mikanovci (4), Otok (4), Nemci (4), Županja (4), Babinagreda (4), Drenovci (4), Vrpolje (4), Lev. Varoš (4), Djakovo (5), Vuka (4), Vinkovce (4), Markušiča (4), Ilok (4), Čerević (4), Erdevik (4), Sid (5), Opatovac (4), Bobota (4), Moravić (4).

3. szakasz : Mitroviczán.

Parancsnok : *Blašковиć Márk* főhadnagy.

Őrsök : Mitrovic (5), Martinci (4), Klenak (4), Hrtkovci (4), Kupinovo (4), Boljevci (4), Zimony (5), Simanovci (4), Stara Pazua (4), Stari Banovci (4), St. Slankamen (4), Karlócza (4), Calma (4), Ruma (4), Dobrinci (4), Irig (4), Kamenica (4), Indjija (4), Gregurevci (4).

3. szárny : Petrinján.

Állománya : 4 tiszt, 5 őrmester, 53 őrsvezető, 193 csendőr.

Parancsnok : *Duduković Tódor* százados.

1. szakasz : Petrinján.

Parancsnok : *Schwarz Iván* hadnagy.

Őrsök : Petrinja (9), Bednik (4), Sunja (4), Mećenčani (4), Crkvenibok (4), Dubica (4), Kostajnica (4), Jasenovac (4), Zrinj (4), Dvor (5), Rujevac (5), Jamnica (4), Zirovac (5), Klačnić (5), Maligradac (4), Kraljevčani (4), Glina (5), Oblaj (6), Novska (4), Lipovljani (4), Divuša (5).

2. szakasz : Pozsegán.

Parancsnok : *Lovincić Sándor* főhadnagy.

Őrsök : Pozsega (6), Begtez (5), Kamensko (4), Ruševo (4), Pleternica (4), Lučinci (4), Daruvár (5), Uljanik (4), Pakrac (5), Čaglić (4), Kukunjevac (4), Okučani (4), Ó-Gradiska (4), Új-Gradiska (5), Oriovac (4), Odvorci (4), Gjulovac (5), Petrovoselo (4), Brod (4), Garčin (4).

3. szakasz: Károlyvárosban.

Parancsnok: *Lavrnja János* hadnagy.

Örsök: Károlyváros (5), Topusko (5), Paunovac (5), Vrginmost (4), Bović (4), Vukmanić (4), Vojnić (4), Perjasica (4), Barilović (4), Sluin (5), Vališselo (5), Krstinja (5), Veljun (4), Primišlje (4), Modsušpotoke (4).

4. szárny: Ogulinban.

Allománya: 3 tiszt, 5 őrmester, 46 örsvezető, 160 csendőr.

Parancsnok: *Bach Alajos* százados.

1. szakasz: Ogulinban.

Parancsnok: *Golubović Károly* százados.

Örsök: Ogulin (9), Generalskistol (4), Jasenak (4), Modruš (4), Josipdol (4), Plaški (4), Delince (4), Čabar (4), Fužine (4), Novi (4), Kraljevica (4), Sušak (4), Severin (4), Vrbovko (4).

2. szakasz: Otocsáczon.

Parancsnok: -----

Örsök: Otocsácz (5), Dabar (4), Vrhovine (4), Vratnik (4), Senj (4), Jezerane (4), Brinje (4), Močila (4), Vaganac (4), Rakovica (5), Zavalje (5), Nebluje (5), Priboj (4), Korenica (4), Bunić (4), N. Kršlje (5).

3. szakasz: Gospicson.

Parancsnok: *Michl Pál* főhadnagy.

Örsök: Gospics (5), Medak (5), Brušani (4), Kula (4), Perušić (4), Gornje Kosinje (4), Janjče (4), Karlopago (4), Podlapac (4), Udbina (4), Doln. Lapac (5), Doljani (5), Srb (5), Popina (4), Vrelo (4), Gračac (4), Bruvno (4), Lovinac (4), Šiljci (4).

A magyar királyi horvát-szlavon csendőrség állománya: 3 törzs-, 17 főtiszt, 24 őrmester, 206 örsvezető, 718 csendőr; 4 szárny, 12 szakasz, 215 örs.

A parancsnokság területe: 42,516,015 □ km.; a lakosok száma: 1,892,499.

Egy csendőrre átlag 44,848 □ km. és 1,996 lakos esik.

Történeti és statisztikai adatok
az 1887-ik évről.

A lefolyt 1887-ik év történelme annyira gazdag az intézményünket érintő fontos eseményekben s a testület beléletében is oly hatalmas lépések történtek a fejlődés terén; hogy ezen évet eredményei után méltán sorolhatjuk legmozgalmasabb éveink közé.

Midőn hivatkoznánk az alább következő részletes kimutatásokra és jegyzetekre; itten csak röviden óhajtunk rámutatni egyrészt a külszolgálat terén előfordult fontosabb mozzanatokra, másrészt pedig azon munkálkodásra, a melyet szakképzettségünk emelése terén felmutathatunk.

Első sorban is nagy örömmel hozzuk köztudomásra azon legfelsőbb dicséretet, a melylyel *Ő császári és apostoli királyi Felsége*, a múlt évben lefolyt nagy hadgyakorlatok alkalmával, az általa megtekintett csendőr-csapatok katonás magatartása és kinézéseért az illető csendőr-kerületi parancsnokságokat legkegyelmesebben kitüntette s hogy a m. kir. IV. és VI. sz. csendőr-kerületek illető legénységét pénzjutalomban is részesítette. Ezen legfelsőbb dicséret a legszebb jutalom, mi koronázhatja működéseinket s méltán büszkeséggel töltheti el a testület minden egyes tagját.

Hazánk alkotmányos életében is emlékezetes eseményt jegyezhet fel a múlt évről a történetíró, t. i. az első 5 éves országgyűlés választási mozgalmi ekkor folytak le. Úgy mint a hogy három év előtt kiállotta az intézmény a pártszenvedély által felzaklatott kedélyek között a tűzpróbát s áldásosnak bizonyult a csendőrség szilárd szolgálati fellépése; ép úgy megfelelt a múlt évben is a hozzá fűzött reményeknek s mindenesetre illő rész illeti meg az érdemből, hogy

az egész országban lefolyt izgalmaknál, egy-két esetet kivéve, minden nagyobb rázkódások nélkül eshettek meg az országgyűlési képviselő választások. Sajnos, hogy mégis előfordult, miszerint sokan áldozataivá lőnek a fékezhetetlen szenvedélynek és a törvény lábba taposásának, mit az izgalmak e napjaiban még a járőrök megtámadásával is tetézték. S midőn újra is sajnálatunkat fejezzük ki ily gyászos esetek megtörténte felett; másrésről nem hagyhatjuk annak kiemelését sem, hogy ott, hol a fegyverbecsület állott koczán, ez alkalommal is a szellemhez és hagyományhoz híven az bátran és vitézül megőrizve lőn és jogtalan fegyverhasználat nem zavarta a köz-elismerés szülte kedvező összhangot.

Az országos csapásként dühöngött tűzvészek alkalmával a vagyon és emberélet megmentése, a rend fentartása és a veszély elhárítása körül ez év is mutathat szép és önfeláldozó tényeket; mely szép működés jól megérdemelt jutalmát nyerte a legfelsőbb jelvényes kitüntetésekben s az előljáró parancsnokságok dicséretében és a lakosság hálás elismerésében.

Nem volna teljes a múlt év történelmének jellegzése, ha itt fel nem említenénk azon áldozatkésztséget, a melyet a magyar kir. csendőrség a leégettek felsegélésére országosan megindított mozgalmaknál tanúsított, a mennyiben az adományok kimagasló tételét képezik a csendőrség fillérei. Maga a csendőrség sok ezer forinttal járult az ezen országos csapások által előidézett nyomor és kétségbeesés enyhítésére s újabb jelét adta élénk érdeklődésének, melyet a közélet minden fontosabb, az emberbaráti szeretetet felhívó mozzanata iránt mindenha tanúsít.

Egy egész ország rész volt színhelye azon kétségbeesett küzdelemnek, melyet a megáradt vizek ellen a végromlással fenyegetett lakosság vivott s a melynél a nagyszámban ott volt csendőrség oly hathatós támogatást nyújtott, oly eredménynyel és erélylyel működött, hogy a vész elmulta után minden oldalról felhangzott az élénk elismerés, melyet annyira

kiérdemelték hosszú napokon át, éjjel és nappal szakadatlanul és felváltás nélkül, veszély között önfeláldozóan teljesített segédkezési és mentési munkálataikkal. Erdemes megemlíteni, mert jellemző, hogy egy község lakosai, kiket a Tisza árja elöntött s így magok is véginségbe jutottak; a csendőrségnek az árvízzel való küzdelemnél érdekükben elkövetett fáradhatlan és önfeláldozó magatartását meghálalando, utolsó filléreiket is összetéve, azt jutalmul ajánlották fel. E tény nem szorul magyarázatra!

Hasonló megnyugvással tekinthetünk azon működésre is, a melyet egyes osztagok a múlt évben a II. és VI. csendőr-kerületek területén előfordult nagy rablóüldözések alkalmával tanúsítottak. Véres küzdelmek árán, fáradságteljes kitartással és ügyesen véghezvitt üldözéssel, az általános közönnyel szemben csupán a saját erejökre támaszkodva, tisztítottak meg csapataink egész ország részeket az idegen földről betört vagy a börtönökből megszökött veszélyes gonosztevőkből alakult félelmes bandáktól s bünszövetségeseiktől.

Akár az elemek elleni küzdelemben, akár a gonosztevők elleni harcban, de mindenütt megnyugvással és meglelégedéssel szemléllhetjük a kifejtett buzgalmat, önfeláldozó vitézséget és kitartást, mik a legszebb eredményeket szülték s a legjobb zálogát nyújtják a jövőbe vetett reményeink teljesülésének is.

A mily eseménydús volt az intézmény külélete, ép oly sokoldalú eredmények szülője volt a múlt év a belélet terén.

Az új *örjárat*i rendszer hivatva van a szolgálat jól felfogott érdekeinek szem előtt tartása mellett a szellemnek és a testnek a szükséges kimélést is nyújtani.

Az örshálózat a múlt évben is gyarapodott s így természetesen vele együtt az állomány.

De különösen a szakkönyvek szerkesztése és kiadása körül mutat fel a múlt év örvendetes eredményeket. Felette érzékeny hiánynon lőn segítve, midőn az *«általános és különleges határozmányok»*-kal a nél-

külözött egyöntetőség megteremtetett, nemkülönben ép oly fontos volt az «illetmény szabályok», valamint a gyakorlati szolgálat tapasztalataira alapultan helyesbített új «szervezeti és szolgálati utasítás» kiadása. Végül az ugyancsak múlt évben megjelent új «Szolgálati szabályzat» régi óhajainkat valósította meg, midőn a feszélyezve érzett bizonytalanságon segítve megállapította a csendőrségnek a fegyveres hatalommal való kölcsönös viszonyát s a csendőrségnek az őt megillető helyet a katonállományban kijelölte.

*

Midőn így nagyjában érintettük a múlt év eredményeit, kifejezést adunk azon óhajunknak, vajha a következő idők is ez irányban s hasonló eredménnyel haladva: a folytonos fejlődés és haladás által valósítsák meg legszebb reményeinket.

*

Most pedig a következőkben adjuk a részletes adatokat:

Az 1887. év folyamán a m. kir. csendőrségnél a következő újabb alosztályok állítottak fel:

Szakasz parancsnokságok:

Pancsován (II. sz. csendőr kerület) 1887. évi január hó 1-vel és

Kalocsán (III. sz. csendőr kerület) 1887. évi május hó 1-vel; továbbá

örs parancsnokságok:

a II. m. kir. számú csendőrkerületnél:

Pivnitzán --- 6 fővel, 1887. évi május hó 1-én
Ó-Sztapáron --- 5 " " " " " "

a III. m. kir. számú csendőr kerületnél:

Szabadszálláson --- 4 fővel, 1887. évi január hó 1-én
Vadászon --- 4 " " " " " "
Püspökhatvanban 5 " " " október " "
Új-Kécskén --- 5 " " " " " "
Medgyes-Bodzáson 6 " " " " " "

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél:

Tátrafüreden --- 5 fővel, 1887. évi július hó 1-én az eddigi nyári örs helyett állandóan.

Parádon --- 4 fővel, 1887. évi február hó 19-én

a m. kir. VI. sz. csendőrkerületnél:

Görgetegen --- 5 fővel, 1887. évi november hó 1-én
Török-Koppányban 5 " " " május " "
Nagy-Lengyelen 4 " " " október " "
vagyis összesen 12 örs, 12 altiszt és 46 csendőrből álló állománnyal.

Az év folyamán a következő örsök létszáma változott és pedig:

a m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

a székelyudvarhelyi örs felemeltetett 1 fővel, és
a maros-ludasi " " 1 " míg
a kozmási " leszállított 1 " és
a magyar igeni " " 1 "

a m. kir. II. számú csendőrkerületnél:

a pitvarosi örs --- felemeltetett 1 fővel, és
az apáczei " --- " 1 " míg
a makói " --- leszállított 2 " és
a nagygáji " --- (7 fő) teljesen feloszlattatott.

a m. kir. III. számú csendőrkerületnél:

a kalocsai örs --- felemeltetett 1 fővel,
a szabadszállási " --- " 1 "
a vadászi " --- " 1 "
az újpesti " --- " 2 " míg
a kis-jenői " --- leszállított 1 " és
a félegyházi " --- " 1 "

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél:

az avasfelsőfalusi örs felemeltetett 1 fővel,
Áthelyeztetek a következő örsök:

a m. kir. I. számú csendőrkerületnél:

küküllővári örs Zsidvére 5 fővel, 1887. július 1-én
a válaszuti " Borsára 5 " " szept. "
a m.-sámsondi " M.-Bándra 5 " " okt. "

a m. kir. II. számú csendőrkerületnél :

a mocsericsi örs Dalboseczre 5 fővel, 1887. július 1-én

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél :

a perecsenyi örs Vinna-Bankarra 6 fővel, 1887. jan. 1-én

a toronyai « Majdankára 5 « « aug. «

a m. kir. V. számú csendőrkerületnél :

a becskei örs Berczelre 5 fővel, 1886. nov. 1-én

a zlatnói « Pohorellára 5 « « decz. 1-én

a Magyarfalvára rendszeresített s ideiglenesen Gajáron elhelyezett örs Nagy-Levárdra 5 fővel, 1887. április 4-én

a perbetei « Udvardra 5 « « ápr. 28-án

a bánai « Ácsra 5 « 1887. szept. 29-én

a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél :

a homok-szt.-györgyi örs Szulokra 5 fővel, 1886. decz. 20.

a latrányi « Boglárára 5 « 1887. május 1.

a tárnoki « Soóskútra 5 « « jun. 25.

a nagyberki « Bátéra 5 « « szept. 1.

Lovasítva lettek :

a m. kir. II. sz. csendőrkerületnél :

a szegedi örs --- --- --- --- 10 fővel és

a Mindszenti « --- --- --- --- 7 «

a m. kir. III. számú csendőrkerületnél :

a szabadszállási örs --- --- --- --- 6 fővel

az új-kécskei « --- --- --- --- 5 «

a Bihar-tordai « --- --- --- --- 5 «

a Berettyó-ujfalusi « --- --- --- --- 6 «

ellenben *gyalogosítottak* :

a m. kir. III. számú csendőrkerületnél :

a Kis-jenői örs --- --- --- --- 6 fővel

a budapesti örsön --- --- --- --- 1 fő

a soroksári « --- --- --- --- 2 «

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél :

a miskolczi örs --- --- --- --- 7 fővel

az Ónodi « --- --- --- --- 6 «

a Hatvani « --- --- --- --- 7 « és

a Füzesabonyi « --- --- --- --- 6 «

Továbbá *csendőr különítmények* működtek :

a m. kir. I. számú csendőrkerületnél :

a vulkóji aranybánya telepen 3 fő 1886 márcz. 18. óta

a tusnádi fürdőben 2 fő 1887. évi jun. 16-ától szept. 12-ig

a zajzoni « 2 « « « jul. 1-től aug. 31-ig

a m. kir. II. számú csendőrkerületnél :

Nagy-Gyógyfalván --- --- 5 fő az egész éven át

a m. kir. III. számú csendőrkerületnél :

Feketetón 5 fő 1887. évi május 24-től szept. 20-ig

a m. kir. IV. számú csendőrkerületnél :

Ránkon 2 fő 1887. jun. 1-től szept. 15-ig

a szobránczi fürdőben 2 « 1887. « « aug. 31-ig

Volóczon 5 fő 1886. ápr. 12-től 1887. ápr. 3-ig

Szalonnán 4 fő 1887. ápr. 13-tól aug. 21-ig

a m. kir. V. számú csendőrkerületnél :

a trencsén-teplíci fürdőben 3 fő 1887. május 1-től szeptember 20-ig.

a koritnyiczai fürdőben 3 fő 1887. jul. 1-től aug. 21-ig

a szliácsi « 2 « « jun. 1-től szept. 30-ig

a vichnyei « 2 « « jun. 15-től aug. 31-ig

Pusztá-Emődön « 2 « « máj. 28-tól jul. 26-ig

a m. kir. VI. számú csendőrkerületnél :

a harkányi fürdőben 2 fő a fürdőévad tartama alatt

a tarcsai « 2 « « « «

a hévizi « 2 « « « «

a balatonfüredi « 2 « « « «

Becsehelyen « 5 « 1887. július hó 1-eje óta.

*

A testület kebelében ez év folyamán előfordult egyéb változások röviden a következők :

Tisztikar :

Ő császári és apostoli királyi Felsége, 1887. évi évi szeptember hó 6-án Nyitrán kelt legfelsőbb elhatározásával **Kálló Antal**, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli hadnagynak, a közbiztonsági szolgálat terén teljesített kiváló szolgálataiért, a *katonai érdem-*

keresztet legkegyelmesebben adományozni méltóztattott. (Lásd 150 lapon a bács-bodrogmegyei rabló-üldözést.)

A Királyné Ő Felségének az 1887. év tavaszán Hercules fürdőben való legmagasabb időzése alkalmával tanusított buzgalom és hű szolgálatok elismeréseül, a magyar minister-tanácsnak 1887. évi június 28-án hozott határozata alapján, a m. kir. honvédelmi minister Úr Ő Nagyméltósága *Szontágh Gusztáv*, m. kir. III. számú csendőrkerületbeli századosnak, teljes elismerését nyilvánította,

László Albert, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli főhadnagynak, segédtiszt minőségében teljesített hosszas, eredményes és buzgó szolgálataiért a m. kir. honvédelmi minister Úr Ő Nagyméltósága dicsérő elismerését nyilvánította.

Előléptetések: *a magyar királyi csendőrségnél:*
1887. évi május hó 1-vel

örnagygyá kineveztetett: *Újhegyi Béla* I. oszt. százados és az I. sz. csendőrkerület parancsnokának helyettese;

örnagyi illetményekben részesített: *hilibi Haller Béla* I. oszt. százados és a IV. sz. csendőrkerület parancsnokának helyettese;

továbbá kineveztettek:

II. oszt. századosokká: *dombrádi Nagy Gyula* és *Szontágh Gusztáv* főhadnagyk;

főhadnagykká: *Jaszuch Ferencz* és *Soltész Izidor* hadnagyk;

hadnagykká: *Bencze Bálint*, *Kanyaró Pál* és *Soós János* hadapródok.

1887. évi november hó 1-vel

ezredesekké: westerstetteni gróf *Beckers Alfons* alezredes s a m. kir. V. sz. csendőrkerület parancsnoka és *Neugeboren Gusztáv* alezredes s a m. kir. honvédelmi miniszterium IV. ügyosztályának helyettes vezetője;

I. oszt. századosokká: *Hausenblas Károly* és *Fényes Gyula* II. oszt. századosok;

II. oszt. századosokká: *Enyetér Ferencz* és *Grozé Győző* főhadnagyk;

főhadnagykká: *Reschner Dániel* és *Sieber István* hadnagyk;

hadnagykká: *Szathmáry József* és *Zolnay Béla* hadapród-tiszthelyettesek;

II. oszt. százados-számvivővé: nemesszegi *Nemes-szeghi László* főhadnagy-számvivő;

a magyar királyi horvát-szlavon csendőrségnél:

1887. évi november hó 1-vel

alezredessé kineveztetett: *Halla Nándor* őrnagy s ezen csendőrség parancsnoka.

Meghalt: *Kárpáthy Kamilló*, m. kir. IV. számú csendőrkerületbeli I. oszt. százados, kassai szárnyparancsnok, és *Bistrić Ferencz* m. kir. horv.-szlav. csendőr parancsnokságbeli I. oszt. százados, zágrábi szárnyparancsnok.

A nyugállományba helyeztetett: *Wester Vilmos*, m. kir. II. sz. csendőrkerületbeli főhadnagy, orsovai szakaszparancsnok és *Peér Mátyás* I. oszt. százados, miskolczi szárnyparancsnok.

Legénység.

A csendőrségi szolgálatra jelentkezők felvételénél a követelmények fokozott szigorral betartattak, s mind e mellett is a csendőr-legénység állomány kiegészítésének nehézségei már annyira kevesbedtek, hogy 1887. évi június hó 1-vel honvéd karhatalmi segédlet további beosztása szükségtelenné vált.

1886. évi október hó 1-vel volt még karhatalmi segédletül kirendelve

az I. sz. csendőrkerületnél	---	---	---	---	honvéd
a II. "	"	---	---	188	"
a III. "	"	---	---	---	"
a IV. "	"	---	---	---	"
az V. "	"	---	---	157	"
a VI. "	"	---	---	77	"

Összesen 422 honvéd

Az 1886. évi december hó 1-én eszközölt főlévi felváltásnál a II. sz. csendőrkerülethez 110, a VI. szhoz pedig 100, összesen tehát már csak 210 honvéd osztatott be karhatalmi segédletül, kik valamennyien a kedvező kiegészítési viszonyok folytán még a félév lefolyása előtt elbocsáthatók voltak.

Hogy mily arányban javultak a kiegészítési viszonyok, azt a következőkből vehetjük ki.

1885. június 1-én 1287 főnyi fogyatéknél 1000

1885. decz. " 883 " " " 640

1886. június " 638 " " " 460

1886. decz. " 324 " " " 210

honvéd lett karhatalmi segédletül beosztva; ezen javulás annál szembetűnőbb, miután a m. kir. csendőrség állománya 1885. évi június hó 1-je óta 337 fővel szaporítottatott.

1887. évi május hó 1-én mind a hat magyar kir. csendőrkerületnél az összes fogyatéknél már csak 81 főt tett ki, mely fogyatéknél pótlására az egyes kerületeknél 86 önként jelentkező állott rendelkezésre.

Megjegyezni kívánjuk még azt is, hogy az 1885. évi június hó 1-je óta a m. kir. csendőrséghez karhatalmi segédletként beosztott honvédek közül egy sem vált csendőrségi szolgálat közben sebesülés folytán vagy más módon szolgálatképtelenné.

A fogyatéknél volt:

Csendőrkerületnél és pedig	1886. évi			1887. évi								
	Október	Novemb.	Decz.	Január	Február	Márcz.	Április	Május	Június	Július	Auguszt.	Szept.
I. sz.	2	1	4	7	18	9	9	5	2	6	5	8
II. "	139	105	60	20	0	0	0	4	14	17	15	31
III. "	+1	7	9	22	21	20	17	21	27	18	10	21
IV. "	29	8	4	37	34	41	38	35	31	39	34	33
V. "	156	75	25	6	2	5	3	1	8	1	7	17
VI. "	142	128	92	67	25	13	14	15	19	31	30	20
Összesen	468	324	194	159	100	88	81	81	101	112	102	135

Szolgalati kötelezettségének betöltése után kilépett:

Csendőrkerületnél	1886. évi			1887. évi									Összesen
	Október	Novemb.	Decz.	Január	Február	Márcz.	Április	Május	Június	Július	Auguszt.	Szept.	
I. sz.	7	4	21	5	2	0	2	1	0	1	3	3	49
II. "	4	4	11	3	4	4	1	1	14	2	3	4	55
III. "	12	4	14	17	2	6	4	3	8	2	0	12	82
IV. "	17	5	5	25	15	5	4	4	4	23	5	12	124
V. "	3	3	5	13	3	2	1	4	1	0	3	10	58
VI. "	5	4	10	4	2	4	2	2	7	9	7	8	64
Összesen	48	24	66	67	30	21	14	15	34	37	21	49	432

A magyar királyi csendőrség legénységi egyéneinél: 1887. évi szeptember hó 30-án volt:

Csendőrkerület száma	Igazolványos	Koronás ezüst érdemkereszt	Ezüst érdemkereszt	I. oszt. ezüst vitézségi érem	II. oszt. ezüst vitézségi érem	Hadi érem	I. oszt. legénységi szolgálati jelvény	II. oszt. legénységi szolgálati jelvény	Szolgalati pót-díjjal bíró csendőr	Szolgalati pót-díjjal bíró altiszt	Nős
I.	24	2	1	.	1	62	59	6	329	173	70
II.	8	.	2	.	2	56	30	.	139	156	90
III.	17	2	2	2	2	39	26	.	237	92	70
IV.	12	1	4	.	1	66	32	.	189	167	71
V.	9	4	4	.	.	48	31	5	127	141	50
VI.	4	1	1	.	2	74	20	1	121	146	58
Összesen:	74	10	14	2	8	345	198	12	1142	875	409

Azon fogyatéknél, mely a legénységi állományban 1886. okt. 1-től 1887. szept. 30-ig előfordult, számszerint a következő:

Csendőrkerület száma	Meghalt	Szökevény	Nyugdíjazva lett	Végkielégítéssel elbocsátva	Családi tekintetből elbocsátva	Fegyelmi uton eltávolított	Hadtörvényszéki leg elbocsátott	Polgári államban szolgálatba lépett	Szolgalatban megesesült	Sebesülés folytán meghalt
I.	5	3	21	9	.	1	15	1	1	.
II.	13	.	9	10	5	21	37	1	4	.
III.	7	1	7	4	1	18	8	2	.	.
IV.	13	.	18	8	.	8	25	1	2	1
V.	5	.	13	7	1	11	20	1	2	.
VI.	10	.	9	2	2	18	12	2	5	.
Összesen:	53	4	77	40	9	77	117	8	14	1

A magyar kir. csendőrség rendszere

Csendőr- kerület	Ezredes	Alezredes	Őrnagy	I. II.		Főhadnagy	Hadnagy	Számvivő			Örmester			Örsvezető				
				száza- dos	száza- dos			főhadnagy	hadnagy	gyalog	lovás	összesen	gyalog	lovás	összesen	gyalog	lovás	összesen
I.	1	1	4	10	1	26	.	26	142	.	142							
II.	1	1	5	12	1	19	6	25	123	26	149							
III.	1	1	4	12	1	20	11	31	69	64	133							
IV.	1	1	4	14	1	27	1	28	134	17	151							
V.	1	1	4	12	1	24	.	24	135	.	135							
VI.	1	1	4	14	1	24	.	24	167	.	167							
Összesen	3	3	6	17	8	37	37	2	1	2	1	140	18	158	770	107	877	

Ehhez a m. kir. horv.-szlav. csendőrség

Horvát- szlavon.	1	1	1	3	1	5	8	1	.	.	.	24	.	24	206	.	206
Összesen	4	4	7	20	9	42	45	3	1	2	1	164	18	182	976	107	1083

Kitüntetések

(az 1886. október 1-től 1887. szeptember 30-ig terjedő időszakban).

I. Jelvényes kitüntetést nyertek:

1. *Margitai Sándor* örsvezető, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában.

1886. augusztus hó 30-án estve *Margitai Sándor* örsvezető és *Szabó Zsigmond* csendőrből álló járőr, a csengeri örsről, a szatmármegyei Gacsály községbe segélyszolgálatra lévén kirendelve, észrevette, hogy

sitett állománya 1887-ik év végével

Csendőr			Főösszeg							Örs				Polgári alkalm.		
gyalog	lovás	összesen	Tiszt	Legénység örmestertől lef.			Szolg. ló	Szárny	Szakasz	Tiszti különit- mény	gyalog	vegyes	lovás	összeg	Irnok	Irodaszolg.
				gyal.	lovás	össz.										
732	.	732	17	900	.	900	.	4	8	.	150	.	.	150	1	2
589	152	741	20	731	184	915	184	5	11	.	122	.	29	151	.	2
387	352	739	19	476	427	903	427	4	10	1	73	3	67	143	1	2
671	91	762	21	832	109	941	109	4	12	.	143	.	17	160	1	2
636	.	636	19	795	.	795	.	4	10	.	141	.	.	141	1	2
740	.	740	21	931	.	931	.	4	12	.	170	.	.	170	1	2
3755	595	4350	117	4665	720	5385	720	25	63	1	799	3	113	915	5	12

ideiglenesen rendszeresített állomány

718	.	718	21	948	.	948	.	4	12	.	215	.	.	215	.	2
4473	595	5068	138	5613	720	6333	720	29	75	1	1014	3	113	1130	5	14

a szomszédos Rozsály községben tűz ütött ki, mely rohamosan terjedt.

Erre az örsvezető Gacsály község lakosságát segélyezésre felhíva, a falu fecskendőjével Rozsályra sietett és csakis az ő erélyes közbenjárásának s helyes intézkedéseinek köszönhető, hogy a már nagy mérveket öltött tűzvész tovaterjedésének gát vettetett s így a község a végelpusztulástól megmenekült.

Az oltási munkálatok közben *Margitai Sándor* örsvezető arról is értesült, hogy *Joczák András* teljesen lángbaborult házában két gyermek benrekedt. Az örsvezető habozás nélkül s az őt is fenyegető

veszélylyel nem törődve a füsttel telt szobába hatolt, a gyermekeket megtalálva karjára vette, a nagyobbik leányt pedig kezénél megfogva, mindkettőt a már düledező házból szerencsésen kimentette, de ő maga a háztetőről lehullott égő zsarátnok által arcán és jobb szemén megsérült, valamint ruházatán is kárt szenvedett.

Ezen önfeláldozó magatartásaért, valamint tekintettel arra, hogy ő már előzőleg a közbiztonsági szolgálat terén szerzett érdemeiért 3 ízben dicsérő okiratot kapott, hét ízben pedig nyilvánosan megdicsértetett, részére Ő cs. és apostoli kir. Felsége 1887. évi február hó 19-én Bécsben kelt legfelsőbb elhatározással az *ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott, mely kitüntetés után *Margitai* örsvezető f. é. április hó 1-je óta napi tíz krajczárnyi jelvény-pótdíjban részesül.

A járőr másik tagja, *Szabó Zsigmond* csendőr az emberélet és vagyon megmentése körül tanusított rendkívül buzgó s önfeláldozó működéseért a m. kir. honvédelmi minister Úr Ő Nagyméltósága által dicsérő okirattal láttatott el (lásd ministeri dicséreték 13. szám alatt).

*

2. *Zammer György* örsvezető, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában.

Román-Resiczán, Krassó-Szörény megyében 1886 évi december hó 10-én éjfél utáni 1 órakor *Gorobina János*, ottani lakos háza teljesen leégett.

Ezen tűzvésznel *Zammer György* örsvezető, a resiczabányai örs parancsnoka, hivatásának teljesítése közben észrevette, hogy a házban lakó *Plischkó Raveka*, ki holmijait megmentendő, lángokban álló szobájába hatolt, a hőségtől eszméletét veszve a gyilkos elem biztos martaléka; minek következtében elszántan s a veszélyes helyzetre nem is gondolva, rögtön az asszony megmentéséhez látott. Behatolt a már égő ajtón a szobába, de útját kifelé az eszméletlen asszonynyal s annak pénzes szekrényével

együtt már csak az ablakon vehette, mire a padlás csakhamar be is roskadt.

Ő cs. és apost. kir. Felsége 1887. márcz. 9-én Budapesten kelt legfelsőbb elhatározásával részére egy embernek a megégés halálától saját élete koczkáztatásával véghezvitt megmentése elismeréseül az *ezüst érdemkeresztet* legkegyelmesebben adományozni méltóztatott.

3. *Gidró Mihály* örsvezető címzetes örmester és 4. *Matonák Ádám* csendőr, mindketten a m. kir. V. sz. csendőr-kerület állományában.

Hont megye Tészér községében 1886. évi augusztus hó 11-én *Paulovicz Pál* háza délután 1 és 2 óra között kigyuladván, a tűz gyors tovaterjedése következtében 9 ház, melléképületeivel együtt leégett. A tűzhöz a helyben állomásozó örsről azonnal segélyző járőrbe *Gidró Mihály* örsvezető címzetes örmester és *Matonák Ádám* csendőr vezényeltetett ki.

Alig ért ezen járőr a rohamosan kifejlődött tűz színhelyére, midőn több oldalról a megrémült tömegben jajveszékelés keletkezett, hogy egyik házban *Menjár Anna* nevű fekvőbeteg asszony benrekedt. Nevezett csendőrök a forró füsttel és lecsapódó lángokkal telt szűk udvaron keresztül haladéktalanul — saját életöknek felette nagy koczkáztatásával — az égő házba berohantak s a nőt, ki már hetek óta tartó súlyos betegsége miatt járni nem tudott s az ágyról legurulva a kémény alatt várta halálát, a forró füsttel telt szobában felkutatták, felragadták s ugyanazon most már még veszélyesebb úton a lángok és füst között kihozták.

Alig hogy a járőr *Menjár Annát* megmentette, máris más oldalon akadt dolga. Tudomására jutott ugyanis, hogy egy *Hubács Mária* nevű idős nő, mivel a tűz házát már teljesen ellepte, onnan többé kijönni nem tud. A csendőrök az égő házhoz sietve — miután a szobába a tűzzel telt szűk udvar és az égő háztető miatt az ajtón be nem hatolhattak, — a kiszedett ablakon át s az ereszről lecsapódó lángok és lehulló izzó parázs között mentették ki

az éltes nőt, miközben ez altestén több égési sebet szenvedett.

Míg ezen jelenet lefolyt, addig ismét egy más égő házból *Buda Mihály* papnövendék a bennrekedt *Paulovicz Máriát* s ennek Pál nevű 7 éves fiát megmentendő, a házba hatolt, de kijönni a hirtelen minden oldalról lángba borult házrészek miatt már nem tudott. *Gidró Mihály* címz. őrmester és *Matonák Ádám* csendőr, kik az előbb leírt módon megmentett *Hubács Máriát* helyezték épen biztonságba, ekkor értek ide és az általános veszélyben gyors áttekin-téssel az ablakon keresztül először a gyermeket, azután az anyát s végre magát *Buda Mihály* papnövendéket is megmentették és biztos helyre hozták.

Ez alkalommal tehát a csendőrség e két derék tagja, kik közül az egyik *Matonák Ádám* csendőr már 1886. évben lett jelvényesen kitüntetve (lásd az 1886. évi zsebkönyv 136. lapját), a dühöngő tűz közül, a lángokból és füstből saját életök kockáztatásával és magasztos felebaráti szeretetből, elszántan, katonai bátorsággal és erélylyel öt embert mentett meg, miközben *Gidró Mihály* címz. őrmester jobb arcán, *Matonák Ádám* csendőr pedig bal fülén égési sebeket is szenvedtek s mégis daczára az érthető kimerülésnek, még ezután is a tűz eloltása körül fáradhatatlan buzgalmat és körültekintő erélyességet fejtettek ki.

Mindezekért *Gidró Mihály* őrsvezető címz. őrmesternek és *Matonák Ádám* csendőrnek Ő cs. és apost. kir. Felsége által 1887. évi május hó 21-én Lainzban kelt legfelsőbb elhatározással a *koronás ezüst érdemkereszt* adományoztatott.

II. A m. kir. honvédelmi miniszter úr ő Nagyméltósága dicsérő elismerésében részesültek:

1. *Simóka Jakab* (ezelőtt Butz Simon) őrsvezető, a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában.

Vasmegeye vasvári járásában több éven át egy szervezett tolvajbanda működött, melynek — miután

tömérdek orgazdával állottak bűnszövetségben — nehéz volt nyomára akadni; azonban *Simóka Jakab* őrsvezető, vasvári őrsparancsnok, tapintatos, erélyes és fáradhatlan működése által sikerült az 1885. évi február hó 14-én virradóra, *Szemes Ferencz* vasvári lakós kárára elkövetett betörési lopás tetteseit ki-nyomozni, elfogni és az igazságszolgáltatásnak átadni.

Ez képezte ama hirhedt «*Egyed József, Domokos és társai*»-féle bűnügy kezdőpontját, minek folytán a körültekintő és ügyes őrsvezetőnek sikerült 61 bűnesetet kideríteni, ezek közt 30 betöréses — részben fegyveresen elkövetett — lopást, két tehénlopást, 26 egyszerű lopást, egy csalást, egy lopási kísérletet és egy jogtalan elsajátítás büntettét, melyek miatt a letartóztatott 10 gonosztevő 1—8 évig terjedő fegyházra ítéltetett.

Ezen a közbiztonsági szolgálat terén tanúsított kiváló buzgalma és sikerdús működéseért *Simóka Jakab* őrsvezetőnek a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirat adatott és egyszersmind részére a m. kir. belügyministerium által 30 frtnyi jutalomdíj engedélyeztetett; míg a vele közreműködött *Márton József* őrsvezető és *Miholics István* csendőr a m. kir. VI. sz. csendőrkerületi parancsnokság által kiállított dicsérő okirattal lettek ellátva.

*

2. *Thomás Adolf*, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományába tartozott őrsvezető, a Zemplénmegyei Terebes községben 1886. évi augusztus hó 28-án dühöngött tűzvész alkalmával, saját életének veszélyeztetésével tanúsított azon kötelességű tetteért melylyel egy 8 éves leányt a megégés halálától, megmentett: a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot kapott.

*

3. *Steininger János*, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli csendőrnek, ki az árvamegyei Ljeszek községben 1886. évi augusztus hó 8-án kiütött tűzvésznél az emberélet és vagyon megmentése körül fáradhat-

lan és önfeláldozó buzgalmat, körültekintést, erélyt és eredménydús működést tanusított: a m. kir. honvédelmi ministerium részéről teljes elismerés nyilvánított ki.

*

4. *Bartha István*, m. kir. IV. sz. csendőrkerületbeli őrmesternek a csendőr legénység létszámának kiegészítését előmozdító és az önként jelentkezők szerzése körül kifejtett eredményteljes működéseért a m. kir. honvédelmi ministerium részéről elismerés fejeztetett ki, míg

5. *Kacsó István*, ugyanazon kerületbeli őrmester, ki már a múlt évben hason indokból kapott dicsérő okiratot, ez évben a m. kir. belügyministerium által 15 frtnyi jutalomdíjban részesített.

*

6. *Kovács Mihály* őrmester, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában.

Az Arad megyében levő kisjenői és ehhez szomszédos örskörletekben rövid hat hónap lefolyása alatt több nagyobb szabású közbiztonsági zavar fordult elő, melyeknek kiderítése s a tettesek elfogása *Kovács Mihály* őrmester kitartó buzgalmának és észszerű eljárással párosult tevékenységének köszönhető; miért is a m. kir. honvédelmi ministerium részéről dicsérő okirattal láttatott el, a m. kir. belügyministerium részéről pedig 20 frtnyi jutalomdíjban részesített; az örs többi legénysége pedig u. m. *Kondrik János, Kövári Ferencz, Károlyi Pál, Maróthi Ferencz* és *Győrfi József* csendőrök a m. kir. III. sz. csendőrkerületi parancsnokság által dicsértettek meg.

*

7. *Gusbeth Márton*, m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli csendőr, Hunyad megye Poklisa községében 1886. évi április hó 14-én éjjel támadt tűzvész alkalmával az emberélet és vagyon megmentése körül — saját életének kockáztatásával — tanusított fáradhatlan és önfeláldozó buzgalmáért a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot, a m. kir.

belügyministeriumtól pedig 15 frtnyi jutalomdíjat nyert; míg az ugyanazon alkalommal közreműködött *Flinta János, Mircse Ferencz* és *Jakab Elek* csendőrök a m. kir. I. sz. csendőrkerületi parancsnokság által lettek dicsérő okirattal ellátva.

*

8. *Tolna János* és

9. *Sipos Gábor* csendőrök, a magyar kir. III. sz. csendőrkerület állományában.

Nevezett csendőrök 1886. évi szeptember hó 27-én Szilágy megye, Szakácsi községében nyomozó szolgálatban megjelenvén, az ott éjjel 11 óra tájban kiütött tűznél az oltás iránti helyes intézkedéseik által, valamint az élet- és vagyonbiztonság érdekében tanusított buzgó és áldozatkész magatartásuk által úgy a polgári hatóságok, mint egy egész vidéknek elismerését maguknak kivívták, miért is a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirattal láttattak el, a m. kir. belügyministerium részéről pedig, — miután ezen tűz alkalmával 6 gyermek életét is megmentették, 150 frtnyi életmentési díjban részesítették.

*

10. *Moncz Sándor* örsvezető, a m. kir. VI. sz. csendőrkerület állományában.

A sajtoskáli rablás tetteseinek kiderítése.

1885. évi november hó 2-án este Ruprecht János sajtoskáli (Sopron megye) nagybirtokos és cukorgyáros három bekormozott arcú s lőfegyverrel ellátott egyén által a gyár udvarán megtámadtatott s tőle veszélyes fenyegetések, sőt bántalmazások között mintegy 8000 frt elraboltatott.

Daczára annak, hogy a rablók eltávozása után a gyáros 450 főből álló gyári munkásait felriasztotta, a rablóknak sikerült az üldözés elől menekülni s nyomuk a környékbéli örsök legerélyesebb nyomozása daczára, teljesen elveszett.

Az országszerte nagy port felvert eset különösen a vidéket és a szomszédos megyék lakosait felette

felizgatta s minden oldalról erélyes intézkedések és puhatolások tétettek e vakmerő rablók kiderítésére és elfogására; de mind hiába. Az eszközölt számos letartóztatások nem hozták meg a kívánt eredményt s minden erőlködés meddőnek bizonyult. A letartóztatottak ismét szabad lábra helyeztetek, de az örsök folytatták a feltűnés nélküli nyomozást.

Már-már feledésbe kezdett az eset menni, midőn végre sikerült egy altisztnek az első helyes kiindulási alapot a nyomozáshoz megszerezni s ennek czélutudatos felhasználásával, a kellő erélylyel és ügyességel ezen ravaszul kivitt büntény összes tetteit kideríteni és letartóztatni.

Ugyanis 1886. évi november hó 20-ika táján *Moncz Sándor* örsvezető, a Vas megyében fekvő sárvári örs parancsnoka, bizalmas úton tudomást nyert arról, hogy Tót József, szentivánfai lakos és községi segédbíró, bár jómodú földműves, mégis jövedelméhez képest feltűnően költekezik s az utolsó időben nagyobb mennyiségű földeket is vásárol.

Moncz örsvezető a titokban eszközölt hosszas megfigyelés és nyomozás után azt is megtudta, hogy *Majsa János*, Tót Józsefnek kebelbarátja, ki ezelőtt egy évvel Szentivánfán lakott de azóta Mártonfára kocsisnak elszegődött, — jövedelméhez képest szintén túlköltekezik, Szentivánfán lakó családját úri módon bebutorozta és 10-es bankóit dicsekedőleg mutogatja.

Ezen körülmények folytán *Moncz* örsvezető azon gondolatra jött, hogy az illetők talán a Sajtoskálón elkövetett 8000 frtos rablásnak, ha nem is főtetteseik de bűnrészesek lehetnek.

A fáradságosan gyűjtött adatok alapján *Moncz Sándor* örsvezető *Nagy Ferencz* csendőrrel 1886. évi december hó 18-án Mártonfára, tehát a harmadik örs körletébe átportyázott és ott *Majsa János* kocsisnál ház- és személy motozást tartott, mely alkalommal nála 2 drb. 200—200 frtról szóló adóslevelet, 2 drb. 60 frtnyi értékű sertést, 1 drb. 40 frtnyi értékű

női arany órát egy 5 frt 40 krnyi értékű ezüst lánczczal, 5 frt 6 kr. készpénzt és 1 drb. Kincsem-sorsjegyet talált.

Ezen tárgyak mikénti szerzésének beigazolására felhívatván, *Majsa* feltűnően habozott s midőn neki az örsvezető adatait előtárta, tanuk előtt töredelmesen bevallotta, hogy *Ruprecht* czukorgyárost ő Tót József szentivánfai és *Kis János* berekaljai (Sopron megye) lakókkal együttesen rabolta ki és pedig utóbbinak indítványára, — ki azelőtt éveken át *Ruprecht*nél mint béresgazda szolgált.

Ezen bemondás után a járőr *Majsát* azonnal letartóztatta, majd *Berekalján*, Sopron megyében, *Kis Jánost* és *Szentivánfán*, Vas megyében, *Tót Józsefet* is, kik *Majsával* szembesítve csakhamar töredelmes vallomást tettek.

A megejtett házmotozások alkalmával Tót József és *Kis János*nál készpénzben és értékneműekben 3241 frt találtatott meg; a hiányzó összegből Tót József az általa vezetett jegyzék szerint társainak már kiadott 2300 frtot, a többit pedig saját szükségleteire fordította.

A bűnjelvények a három letartóztatottal együtt a járőr által a sárvári kir. járásbiróságnak adattak át, honnan a soproni kir. törvényszékhez átkisértetve. ott Tót József 8, *Majsa János* és *Kis János* 6—6 évi fegyházra ítéltettek.

Moncz Sándor örsvezető ezen, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított ügybuzgalma és eredményteljes működéseért a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirattal láttatott el s egyszersmind a m. kir. belügyministerium által 30 frtnyi jutalomdíjban részesítettet, míg *Nagy Ferencz* csendőr, jelenleg czünz. örsvezető, a csendőrkerületi parancsnokságtól nyert dicsérő okiratot.

*

11. *Bálint István* örsvezető, a III. sz. csendőrkerület állományában.

Toma István, Laáz községbeli lakos, 1887. évi

márczius 26-án a megáradt Restyirata patakot áthidaló padlón keresztül akarván menni, megcsuszott s a tovarohanó árba zuhant.

A víz partján számos ember állott ugyan, de a habokkal küzködőnek segélykiáltása daczára senki sem merészelt megmentésére vállalkozni. Nevezett egyént tehát a habok menthetetlenül elnyelik, ha *Bálint István* örsvezető — déznai örsparancsnok — váratlanul a helyszínén nem terem, magát minden habozás nélkül ruhástul a vízbe nem veti s a már elmerülőt meg nem ragadja s a partra ki nem vonszolja.

Ezen bátor, önfeláldozó tetteért a m. kir. honvédelmi ministerium *Bálint István* örsvezetőnek dicsérő okiratot állított ki, a m. kir. belügyministerium pedig 25 frtnyi életmentési díjat utalványozott.

*

12. *Budai János*, m. kir. I. sz. csendőrkerületbeli őrmester.

Váltópénz-hamisítóknek kézrekerítése.

Budai János őrmester, tordai örsparancsnok, *Bágya Árpád* csendőrrel 1886. évi deczember hó 6-án a Tordán megtartott országos vásáron arról értesült, hogy a vásár alkalmával több hamis 20 krajczáros váltópénz hozatott forgalomba.

A járőr a rögtön megkezdett s észszerűen és cél-tudatosan eszközölt nyomozás során kiderítette, hogy a hamisítványokat Szabó Mihály, Jakab Márton és Ádámosi Károly kövendi lakosok hozták forgalomba, kik — midőn a hamisítványokból 11 drb náluk megtaláltatott, — beismerték, hogy azokat Bölöni Péter, ugyancsak kövendi lakos nejétől részint gabona ára, részint adósság fejében kapták.

A netalán még meglevő hamisítványok és egyéb bűnjelek megsemmisítésének elejét veendő, *Budai* őrmester — miután Bölöninét a vásáron feltalálni nem sikerült — annak további nyomozását *Schuster Márton* és *Andrei György* csendőrökből álló járőrre bízván, ő maga *Bágya* csendőrrel szekéren azonnal

Kövendre hajtatott, hol bizalmi férfiakat véve maga mellé Bölöni Péter lakására ment, kit, valamint az általa forgalomba hozott hamis pénz elkobzásának értesülése után Tordáról azonnal eltávozott s kerülő utakon épen azon pillanatban haza érkezett nejét is, alapos gyanu alapján felügyelet alá helyezve, onnan az ezermesternek ismert Bölöni Ferencz lakására sietett, hol a házi gazdát, — ki a járőr megpillantására láthatólag zavarba jött, — az udvaron meg is találta.

Bölöni Ferencz a járőr által felszólíttatott, hogy a netalán nála levő hamisítványokat, esetleg az azok készítéséhez használt készüléket adja elő, de sem ez, sem pedig fivére Péter arról mit sem akartak tudni, mely körülmény a járőrt arra kényszeríté, hogy a legrészletesebb ház- és test motozást fogantossítsa, melynek eredménye az lett, hogy a 26 órai — később, a rendőrség feljelentése folytán, az nap este 7—8 óratájt *Schuster Márton* és *Andrei György* csendőrök kíséretében a helyszínére érkezett Bod Gyula tordai kir. törvényszéki bíró közreműködésével folytatott — folytonos kutatás után Bölöni Ferencz zsebében 10 drb, a kamrában egy lisztes zsákban elrejtve húsz drb 20 krajczáros hamisítvány s az annak készítéséhez használt vágógép, a nyomóprés, az azokhoz tartozó lemezek, csavarok, anyag hulladékok és egyéb alkatrészek a pinczében, kamrában, lakatlan szobákban és a szomszéd kertjében tengeri szárazak közé kötve és a földben elásva, — továbbá Bölöni nadrágjának belsejében bevarva 171 drb és ennek nejénél 20 drb hamisítvány találtatott.

A két Bölöni testvér a tagadás hasztalanságát belátván, beismerte, hogy a környéken forgalomba hozott 20 kros hamisítványokat a talált vágógép és nyomóprés segítségével ők készítették és hozták forgalomba, tudatván egyszersmind a járőrrel azt is, hogy a vágógépet és prést hol és kinél vásárolták, mely körülmény a letartóztatott Bölöni Ferencz és Péter, valamint nejeik és az előbbinek Ágnes

nevü leánya átadásához szerkesztett tényvázlattal a tordai kir. törvényszéknek bejelentetett.

Budai Junos örmester ezen pénzhamisító bandának a hamisításhoz használt összes gépezettel és nagy mennyiségű hamis váltópénzzel együtt igen fáradságos, buzgón és észszerűen keresztülvitt nyomozás után eszközölt kézrekerítéseért a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okirattal tüntettetett ki, míg a magyar kir. belügyministerium részéről 20 frtnyi jutalomdíjban részesítettetett, *Bágya Árpád*, *Schuster Márton* és *Andrei György* csendőrök pedig, kik örsparancsnokukat a nyomozás keresztülvitelénél hathatósan támogatták, a csendőrkerületi parancsnokság által nyilvánosan megdicsértettek.

*

13. *Szabó Zsigmond* csendőr, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában *Margitai Sándor* örsvezetőt (lásd jelvényes kitüntetések 1. szám alatt) nemcsak hogy az 1886. évi augusztus hó 30-án estve a Rozsály községben dühöngött tűzvésznel az oltási munkában hathatósan támogatta, hanem *Joczák János*, rozsályi lakost, ki — öngyilkossági szándékkal — a már lángokban álló házába rohant, ezen szándékában megakadályozta, miért is *Szabó Zsigmond* csendőr a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot, a m. kir. belügyministeriumtól pedig 25 frtnyi életmentési díjat kapott.

*

14. *Czibalmos József* örsvezető, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában.

Ezen örsvezető mint a Torda-Aranyos megyében fekvő alsójárai örs parancsnoka, az alája rendelt csendőrök által hathatósan támogatva, rövid 2 év lefolyása alatt 89 bűneset tettéseit derítette ki és szolgáltatta át az illetékes hatóságnak. Ezen bűnesetek közül sok igen lényeges, sőt főben járó ügy is volt.

Czibalmos József örsvezető a mellett örsét minden tekintetben a legnagyobb rendben tartotta, csendőreit odaadó szorgalommal és kitartással oktatta és

vezette, mi által előjárói bizalmát, a hatóságok elismerését, valamint a lakosság háláját teljes mérvben kivívta.

Ennek következtében ő a magyar kir. honvédelmi ministerium által a közbiztonsági szolgálatban kifejtett ügybuzgalma és eredményes működéseért dicsérő okirattal, a m. kir. belügyministerium által pedig 25 frtnyi jutalomdíjjal láttatott el, míg a vezénylete alatt állott *Izsák Márton*, *Kömüves Pál* és *Gál Imre* csendőrök a csendőrkerületi parancsnokság által dicsértettek meg.

*

15. *Zeffler Miklós* örsvezető czimzetes örmester a a magyar kir. IV. sz. csendőrkerület állományában, a zemplénmegyei Nagy-Kázmér és Velejte községekben 1886. évi október hó 27-én, illetve ugyanazon év november hó 20-án kitűzött tűzvések alkalmával az élet és vagyon megmentése körül tanúsított rendkívüli erélye, elszántsága és odaadó buzgalmaért a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot, a m. királyi belügyministeriumtól pedig 20 frtnyi jutalomdíjat kapott.

*

16. *Földes Samu* örsvezetőnek, a m. kir. IV. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálat terén több ízben tanúsított kiváló buzgósága, valamint fáradhatlan szorgalmaért és eredményteljes működéseért a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirat adatott és egyszersmind részére a m. kir. belügyministerium által 25 frtnyi jutalomdíj engedélyeztetett.

*

17. *Klebercz Sándor*, m. kir. V. sz. csendőrkerületbeli örsvezetőnek, az árvamegyei Turdossin községben 1887. évi február hó 9-én kiűtött tűzvész alkalmával két ember életének megmentésénél tanúsított elszánt és önfeláldozó magatartásaért a m. kir. honvédelmi ministerium teljes elismerését fejezte ki, míg a m. kir. belügyministerium részére 50 frtnyi életmentési díjat engedélyezett.

*

18. *Schmidts János* és

19. *Orbán Ferencz* csendőrök, a m. kir. I. sz. csendőrkerület állományában.

1887. évi május hó 21-én a Maros rohamosan áradni kezdett s miután délfelé Déva városának a Maros felé fekvő alantabb része már víz alatt állott s a lakosság veszélynek volt kitéve, ennél fogva *Schmidts János* és *Orbán Ferencz* csendőrök segélyszolgálatba kivezényeltettek.

A járőrnek tudomására jutván, miszerint a Déva városával szemben fekvő maros-solymosi szigeten körülbelül 100 marha van és azok az őrzésükre kirendelt emberekkel együtt, miután az árvíz már az egész szigetet ellepte volt, a vizbefulás veszélynek vannak kitéve; egy kis ladikon saját életök veszélyeztetésével a hullámozó Maroson felfelé egész Harró községig evezett, onnan *Reiner Sándor* harrói lakós nagy kompját elkérve, több harrói lakós segítségével a maros-solymosi szigetre érkezőn, még az nap este a marha állomány egy részét nagy fáradsággal megmentette.

Ezen járőr mentési munkálatát, — nagy kimerültsége, de főképen a nagy sötétség miatt és mivel támogatására ember nem akadt, — az nap már nem folytathatta, hanem másnap reggel 2 órakor a helyettük kivezényelt *Müller Márton* és *Ribnyicz Mihály* csendőrök az első járőr által szerzett kompon a szigetre átkelve a többi marhát is szerencsésen a biztos partra áthozták, úgy hogy 6 drb kivételével, melyek elpusztultak, az összes, körülbelül 5000 frtnyi értékű marhaállomány a csendőrök által meg lett mentve.

A felsoroltak alapján *Schmidts János* és *Orbán Ferencz* csendőrök, mivel saját életök veszélyeztetésével mentő eszközt szereztek, melylyel a veszélyben forgott marhák egy részét magok megmentették, annak hátra levő része pedig az általok szerzett kompon mások által volt megmenthető, — a magyar kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot és

a magyar királyi belügyministeriumtól egyenként 20—20 frtnyi jutalomdíjat kaptak, míg *Müller Márton* és *Ribnyicz Mihály* csendőrök a csendőrkerületi parancsnokság által láttattak el dicsérő okirattal.

20. *Szabó János* örsvezető, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományában.

A tartós esőzések folytán 1887. évi május hó 20 és 21-dike közötti éjjel bekövetkezett vízáradás alkalmával a kis-halmágyi és banosdi patakok az Arad megyei Nagy-Halmágy községnek területét elöntötték és az áradat három házat teljesen elvitt, 22 házat és sok melléképületet pedig megrongált.

Hogy a rohanó árnak emberélet áldozatul nem esett, az egyedül és kizárólag *Szabó János* örsvezető éberségének és önfeláldozó buzgalmának köszönhető, ki éjjeli 1 órakor a lakosságot a harangok félreverésével figyelmeztette az áradatra, ezen felül saját élete veszélyeztetésével a rohanó árban az elöntött s már roskadozó házakba hatolt, egy 65 éves nőt és 5 gyermeket a biztos haláltól megmentett és segédkezett a házi állatok és a butorok megmentésénél.

Ezen emberfeletti erővel, szolgálati buzgósággal és észszerűen teljesített működéseért *Szabó János* örsvezető, ki hasonló emberbaráti tettért már egy ízben ministeri elismerésben részesült (lásd az 1886. évi csend. zsebk. 23. szám alatt) a honvédelmi ministeriumtól ismét okiratot kapott, a belügyministerium által pedig részére a szabályszerű életmentési díj utalványoztatott. *

21. *Pakay István* örmester,

22. *Nagy Mihály* Lajos örsvezető címz. örmester,

23. *Ternanov Antal*,

24. *Malonyai Pál*,

25. *Nagy János*,

26. *Schwach József*,

27. *Tályai István*,

28. *Lavenka János*,

29. *Csöke Mihály* csendőrök, továbbá

30. *Bartha Sándor* és

31. *Barak Antal* próba csendőrök, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományában, a közbiztonsági szolgálatban tanúsított ügybuzgalmuk és eredményes működésükért a m. kir. honvédelmi ministeriumtól dicsérő okiratot nyertek s egyszersmind a m. kir. belügyministerium részéről *Nagy Mihály Lajos* czímz. őrmester és *Ternanov Antal* csendőr 40—40 frtnyi, *Malonyai Pál*, *Nagy János* és *Schwach József* csendőrök pedig 25—25 frtnyi jutalomdíjban részesítettek.

Rablóüldözések

Bács-Bodrog megyében.

Az 1886. évben nagy fáradság, erély és buzgalommal folytatott — mult évi zsebkönyvünkben részletesen leírt — folytonos üldözéssel szétugrasztott rablóbandának vezére *Tyoszity Lázár* 1886. évi július 8-án történt elfogatása után néhány hétre, vagyis 1886. év augusztus 22-én, az elfogatása alkalmával szenvedett súlyos sebektől kiépülve, a zombori kir. ügyészség börtönéből újból megszökött s csakhamar még az eddiginél is rettegettebb és vakmerőbb tagokból álló rablóbandát szervezett.

A banda nevezetesebb tagjai: *Mrdzsics Zsiván*, *Medakov Péra*, *Csuravia Péter*, *Apality Milán*, *Kovacsév Tósa*, *Mility Paja*, *Jokity Milán* és *Torma Mihály* voltak.

Hogy ezen rablóbanda minden egyes tagja már a szövetkezés előtt mily elvetemült gonosztevő volt, mutatják a következő adatok:

Mrdzsics Zsiván, ó-bánovczai illetőségű, több súlyosabb beszámítás alá eső büntetendő cselekmények elkövetése miatt 12 évi börtönre ítélt rabszökevény;

Medakov Pera turiai illetőségű, szándékos emberölés büntetése miatt 12 évi börtönre ítélt rabszökevény;

Csuravia Péter, ó-pazovai illetőségű, gonosz előélete folytán illetősége helyéről hatósági üldözés elől menekült gonosztevő;

Apality Milán ó-sztapári illetőségű hirhedt közártalmú és hatósági üldözés elől menekült gonosztevő;

Kovacsév Tósa deszpót-szt-iváni illetőségű, több rendbeli lopás és egyéb büntetendő cselekmények miatt szökésben levő gonosztevő;

Mility Paja és *Zakity Milán* mindkettő felső-kovili rovott előéletű közártalmú gonosztevő;

Torma Mihály ó-becsei illetőségű, 4 évi börtönre elítelt és az ujvidéki kir. ügyészség börtönéből megugrott rabszökevény.

A rablóbanda hátultöltő vadászfegyverekkel és forgó pisztolyokkal volt felfegyverkezve, mely fegyvereket, — mint az később bebizonyult — Ujvidéken vásárolták maguknak a felelős éjjeli örök közbenjöttével.

A rablóbanda mindjárt megalakulása után a következő gaztetteket követte el:

1886 augusztus hó 25-én éjjel özv. *Vujkev-Náta* deszpót-szt-mihályi lakosnőt meggyilkolták és kirabolták; szeptember hó 4-én *Doroszló* és *Rác-Militics* között a postakocsist meggyilkolták és a postát kirabolták; november hó 10-én éjjel *Nacsil József* bács-ujhelyi pusztai lakost azért, mivel ez az őrzésére bizott juhokból nem akart egyet sem átengedni, agyonlőtték.

November 10-én éjjel 11—12 óra között a banda 3 tagja, nevezetesen *Tyoszity Lázár*, *Medakov Péra* és *Apality Milán*, úgyszintén ez utóbbinak *Sztanijevics Deszenka* nevű szeretője is kocsin, melyet az elébe fogott két jó lóval együtt a gróf *Chottek* kisalpári pusztájáról loptak, *Pivniczára* értek, hol a község háza előtt szintén kocsin levő csendőrségi járőrt megpillantva, megfordultak és *Hódságh* felé a lehető legnagyobb sebességgel visszahajtottak, mi a járőr előtt gyanusnak tűnván fel, a menekülőket ugyancsak kocsin üldözőbe vette.

A hajsza közben a mintegy 200 lépésnyi előnnyel bíró üldözőt kocsiról egy útkanyarulatnál *Tyoszity Lázár* és *Medakov Péra* — a nélkül hogy ezt az üldöző csendőrök az éj setétsége és a kanyarulat

miatt észrevehették volna — a kocsiról leugrottak, az út két oldalán elrejtöztek és midőn a csendőrök oda érkeztek, a rablók által váratlanul orvúl keresztűzbe fogattak, úgy hogy *Doró Mihály* csendőr halálosan megsebesülve még a helyszínén meghalt. Az épen maradt *Nagy Mózes* örsvezető és *Verner Antal* segédleti honvéd a harcot azonnal felvették, de eredmény nélkül, mert a rablók felhasználva a járőrnek az elesett bajtárs felé pillanatnyira irányult figyelmét, kocsijukra kaptak és elmenekültek.

Folytatva gazságukat, ugyanazon évben *Nikolics Zukó* gulubinczi lakoson követtek el rablógyilkosságot s ez alkalommal nagyobb pénzösszeget vittek el s még számtalan oly betöréses lopás és lopásnak voltak tettesei, melyeket néha együttesen, de gyakran egyenként egymástól elválva követtek el.

1886 december hó 2-án *Tyosity Lázár* öt czinkostársával kocsin *Hódsághra* indult azon szándékkal, hogy a takarékpénztárt, esetleg *Schumacher* nevű jómódu polgárt kirabolják,; azonban véletlenül *Hódságh*tól mintegy 1500 lépésnyire este 8—9 óra között *Maron István*, *Vida Sándor* és *Agazony József* csendőrökből álló és *Parabuty* felé portyázó járőrrel találkozva, ezáltal az úton megállásra szólítottak fel, mire a rablók — kiket a járőr az uralkodó sötétség miatt azonnal fel nem ismert — lövésekkel feleltek. A csendőrök azonnal felvéve a harcot, rögtön oly erélylyel viszonozták a tüzelést, hogy a rablók a járőr határozott felléptén elrémülve, a kocsiról leugrálva minden irányban széjjelfutottak és elmenekültek.

Ez alkalommal csupán *Apality Milán*, a rablók egyike szenvedett kisebb sérüléseket, ki a lovakat, melyek szintén megsebesültek, *Hódságh* alá a szérüs kertekig hajtotta és a kocsival együtt ott hagyta, hol is a kocsin levő és a rablók tulajdonát képező több rendbeli ruhaneműekkel együtt a járőr által még ugyanazon éjjel megtalálva elkoboztattak.

A járőrnek a rablókkal itt elmondott összeütközéséről a II. csendőrkerületi parancsnokság decz. 3-án távirati jelentést kapván, *Kálló Antal* hadnagy, *ujvidéki* szakaszparancsnok a helyszínére való azonnali kiszállásra és a legerélyesebb nyomozás bevezetésére szintén táviratilag utasítottatott, ki is deczember 4-én reggel 9 órakor *Hódsághra* megérkezve, a nyomozást megkezdette. A vele közreműködő járőr *Mrakovics Gábor* és *Nagy Mózes* örsvezetők, *Nagy János*, *Ternanov Antal*, *Malonyai Pál*, *Imhoff György* és *Wetzl János* csendőrökből állott.

A nyomozás során mindjárt kezdetben sikerült *Krivakutya Velicska Lality* községi lakost, a banda egyik veszedelmes orgazdáját elfogni és a bíróságnak átadni. Nyomozását a szakaszparancsnok *Pivniczán* deczember 7-én folytatva értesült, hogy *Torma Mihály* a banda egyik tagja előző éjjel *Arovácson* két lovat lopott s *Pivniczáig* üldöztetett, itt azonban üldözői elől eltűnt.

Ezen értesülésen alapuló s mintegy 6 órai nyomozás után *Imrek Samu* ottani lakos színjében — már biztos értesülés alapján — kezdetett meg a kutatás, mely célból a színben levő nagy rakás polyva *Mrakovics* örsvezető által szuronynyal több helyt eredmény nélkül megszurkáltatott, miután azonban a további kutatás eredmény nélkül maradt, *Nagy Mózes* örsvezető fegyverre tűzött szuronyával újból szurkálni kezdte a polyvarakást s abból egyszerre a keresett *Torma Mihály*, három könnyebb sebből vérezve, forgópisztolylyal kezében kiugrott, de *Nagy Mózes* örsvezető által, mielőtt még lőhetett volna, lefegyvereztetett. *Torma* azonban még mindig nem adta meg magát, hanem egy hosszú kést előrántva, *Kálló Antal* hadnagynak rontott, de sikertelenül, mert nevezett hadnagy és *Malonyai* csendőr által újból lefegyvereztetvén, megbilincseltetett. Megjegyzendő, hogy ezen haramia, ki fegyverrel kezében fejtett ki ellenszegülést, csak az által került ki a lelövetést, hogy a csendőrök által körülvéve, egyik

vagy másik csendőr életének veszélyeztetése nélkül nem lehetett reá löni.

A letartóztatott Torma Mihály kikérdezése során *Kálló* hadnagy a nyomozás folytatására nézve felette fontos adatok birtokába jutott, melyeknek alapján *Nagy Mózes* örsvezető, *Nagy János*, *Malonyai Pál Imhoff György* és *Ternanov Antal* csendőrökkel Petrováczra ment, hol a fáradt kincstári lovak mellett *Imhoff György* csendőrt visszahagyva, az üldöző járőrbe *Schwach József* csendőrt osztotta be s Petrováczról a nyomozást folytatva december 11-én reggel 8 órakor Felső-Kovil községbe érkezett.

Ezen községbe megérkezve, *Kálló Antal* hadnagy a rablóbandához tartozó Mily Peja házáat körülfogatta s ez alkalommal ott 2 gyanus egyént letartóztatott. Ezen letartóztatott egyéneknek a község házához való kísérése közben Szekulics Mihály háza előtt a járőr gyanus körülményekre lőn figyelmessé, mire a ház rögtön körülvéetett, *Kálló* hadnagy pedig a ház udvarára belépve a házban benn a folyosóra nyíló ablakon át több felfegyverkezett egyént pillantott meg s így gyanuját beigazolván látva, gyors elhatározással azokat a konyhaajtóból a törvény nevében megadásra és fegyverek nélküli kijövetelre felszólította. A rablók azonban a felszólításnak — daczára, hogy az *Schwach József* csendőr által nekik szerb nyelven is ismételtetett — nem engedelmeskedtek, hanem e helyett Apality Milán rabló szeretőjét Sztanijevics Deszenkát és Szekulics Mihálynét a házból kiküldték, — kik az udvarra érve a járőr által letartóztatottak, — s a bent maradt rablók pedig az ablakon és nyitva levő konyhaajtón át a kívül álló csendőrökre tüzelni kezdetek.

A járőr egyes tagjai *Kálló* hadnagy intézkedései szerint szintén fedett állásba helyezkedtek s a rablók tüzelését viszonzták, minek következtében d. e. 9—10 óra között két rabló folytonos tüzelés közben a házból kirohant s a kirohanásnál ezek egyike *Ternanov Antal* csendőr balkarját a könyök tájékán átlötte, egy másik lövéssel pedig hasát sértette meg,

viszont *Ternanov Antal* csendőr a másik rablót azon pillanatban, midőn ez a konyhaajtón kiugorva a csendőrökre tüzelt, úgy czombon lőtte, hogy az össze-rogyott; de pillanat alatt felugorva, másik társával együtt a kerten keresztül menekülni iparkodott, a midőn is *Kálló* hadnagy és *Malonyai* csendőr által üldöztetve, *Kálló* hadnagy egy lövésétől találva ismét felbukott, de újra felkelt s a szénaboglyák és kukoriczszárakkal telt apró udvarokban súlyos sebei daczára a másik szintén megsebesült rablótársával úgy eltűnt, hogy bár délután 4 óráig 150 ház motoztatott meg, többé reájuk akadni nem lehetett.

Jellemző Felső-Kovil község előljáróságára, a községi rendőrségre és a lakosságra nézve azon körülmény, hogy bár a csendőrök és rablók közötti fentebb leirt és egy óránál tovább tartó harcot az előljáróság, a jól felfegyverzett 9 főből álló rendőrség és több százra menő lakos végig nézte, a küzdő csendőröknek nem csak nem segítettek, de midőn a letartóztatva levő két gyanus egyének és a két nőnek azon célból való őrizetre átadása szándékolattott, hogy a fogoly őrizetet teljesítő csendőr is a harczba belevonathatván, annyival több harczos álljon rendelkezésre; sem az előljáróság, sem a rendőrség, sem a lakosok közül bárki is az őrizetet vagy felügyeletet teljesíteni nem akarta s minden felhívás és figyelmeztetés daczára még ezen csekély — különben köteles — szolgálatot is megtagadták s így egész határozottsággal állítható, miszerint a megszökött két sebesült gonosztevő menekülése is csak a lakosság segélyével volt lehetséges.

Az elmenekült rablók egyike Medakov Pera, a másik Zsivics Zsiván volt, a házból való vakmerő kitörésre őket azon körülmény készítette, hogy két czinkostársuk névszerint Apality Milán és Jokity Milán a járőr sikeres tüzelése következtében agyonlövetett.

Az agyonlőtt Apality Milán letartóztatott szeretője Sztanijevics Deszenka a nyomozás további folytatá-

sára, valamint a rablók büntetteinek kiderítésére nézve igen fontos vallomásokot tett, úgy hogy ennek alapján a csendőrség által december 15-ig a rablóbandának 14 részint rabló, részint orgazda-tagja tartóztatott le és adatott át az igazságszolgáltatásnak, s ugyancsak átadattak a bíróságnak a Theodorovics Ilia karloviczai (Szerém megye) lakos orgazdánál december 12-én két ládában feltalált, a még mindig szökésben levő Tyoszity Lázár rabló tulajdonát képező ruházati és más különféle tárgyak, valamint a két rabló agyonlövésére alkalmával tömegesen előtalált és a nyomozás folytatására nézve igen értékes dolgok is.

Ternanov Antal csendőr lösebei 4 hét alatt minden káros utókövetkezmények nélkül begyógyultak.

Az eddig elért szép eredmény után *Kálló Antal* hadnagy a még szökésben levő rablók kézrekerítése körül oly erélyes és czélszerű intézkedéseket tett, hogy a gonosztevők a legnagyobb mérvben zaklatva érezvén magukat, a helyzetnek ilyenén tarthatatlansága folytán a banda teljesen feloszlott s menekülendő a teljes megsemmisítés elől, összeköttetésük mellett *Popovics György* volt újvidéki lakostól jó fizetésért álnevekre készített hamis útleveleket szereztek s ezek segélyével Szerbiába kiszöktek. Így vonta ki magát a további üldöztetés alól Tyoszity Lázár a banda vezére, ennek szeretője *Sztojanovics Anka* egy festői szépségű 16 éves leány, *Medakov Péra*, *Csuruvia Péter*, *Kotor Mihály*, *Mrdzsics Zsiván* és *Mility Paja*, kik Belgrádba s onnan Schabaczra mentek, hol is az ottani gonosztevőkkel szövetkeztek.

Am de Kálló Antal hadnagy szorgalmas és buzgó utánjárással szerit tudta ejteni annak is, hogy a gazok rejtekhelyét kitudja, minek megtörténte után az osztrák-magyar konsulátust — az ügy sürgős és a késedelem veszélylyel járó lévén — az üldözött rablók letartóztatása iránt megkereste. Mielőtt ez azonban megtörténhetett volna, az üldözött gaz-

emberek ottani kiűzöbön álló üldöztetésüknek is neszit vévén, ismét széjjelszórodtak oly szándékkal, hogy egyenként Magyarországra visszalopódzva itt újból egyesülnek.

Csuruvia Péter már 1887. január havában jött vissza Szerbiából, de az akkor Ó-Pázuán kiszállva volt, jól értesült *Kálló* hadnagy intézkedése folytán Iregen a csendőrség által meglepetve elfogatott a nélkül, hogy ellentállásra ideje lett volna — noha jól fel volt fegyverkezve — és fegyverzetével valamint hamis útlevelével együtt a zimonyi kir. törvényszéknek átadatott.

Kotor Mihály, ki február havában jött vissza Magyarországra, Uj-Karlóczán az ottani csendőrség által erős és kétségbeesett ellenállás után, miközben három szuronydöfés által lett harczképtelenné téve, fogatott el és adatott át az illetékes bíróságnak.

Mility Paja látván czinkostársainak szomorú sorsát, a zombori kir. törvényszéknél önként jelentkezett; úgyszintén önként jelentkezett *Szekulics Mihály* a titeli és *Bulek Balza Mihály* a hódásághi kir. járásbíróságnál.

A még mindig Szerbiában tartózkodó Tyoszity Lázár folyó év márczius havában szeretőjét *Sztojanovics Ankát* rokonaihoz *Martiniczára* küldötte, miről *Kálló* hadnagy értesülvén, az eszéki csendőr-szakaszparancsnokságot letartóztatása iránt megkereste, mi foganatosíttatván e nő is a zombori kir. törvényszéknek átadatott.

1887. márczius havában Tyoszity Lázár, *Medakov Pera* és *Mrdzsics Zsiván* Szerbiából visszajöve Szerém megyében kezdtek garázdálkodni, hol *Arcseszkó Koszta*, *Arcseszkó Lázár krnyaceszki*, *Theodorovics Ilia*, *Popovics Trifun karloviczai* és *Zsulyevics Ignat* marodéki illetőségű rovott előéletű közártalmú gazemberekkel szövetkezve nagy mértékben veszélyeztették a személy- és vagyonbiztonságot; különösen pedig *Karlovicza* volt garázdálkodásaik színhelye a hol többek között május 20-án *Sereglics Jócza* házába

betörve, 1200 frtnyi papir, arany és ezüst pénzen kívül még több értékes tárgyat is elvittek.

Ugyanott betörték Straub Julianna házába és több értékes tárgyat elvittek, — de a Jankovics Szvetozár bolthelyiségébe megkísérelt betörés nem sikerült.

Tyoszity Lázár, Medakov Pera, Mrdzsics Zsiván és Zsulyevics Ignat Szerém megyéből, czinkostársaik oltalma és óvintézkedései mellett, Bács-Bodrog megye területére, sőt Újvidékre is átlátogattak néha, mely alkalmakkor Turián, Paragán, Ó-Sztapáron és Tovarisonván fordultak meg, azonban eddigelé a csendőrség éber figyelme — minthogy nyomoztatásuk illetve üldöztetésük mindig folyamatosan tartatott — minden gaz vállalatukat megghiúsította.

Így történt többek között, hogy május hóban egy újvidéki rovott előéletű czinkostársukkal abban állapodtak meg, miszerint egy Újvidéken, a temerini utczában lakó gazdag kereskedőt kirabolnak. *Kálló Antal* hadnagy erről értesülvén megtette a kellő intézkedést a bűnös cselekmény megghiúsítására illetve a gazemberek elfogatására, de ezek összeköttetésüknél fogva az intézkedésekről értesülve, tervük kivitelét abban hagyták.

A m. év június havában sok és fáradságos utánjárás és pénzáldozatok árán végre sikerült *Kálló* hadnagnak értesülnie, miszerint a rablóbanda június 11-én eljön Újvidékre és a kiszácsi utczában levő egyik korcsmában mulatni fog.

A rablóbanda két tagja, nevezetesen Tyoszity Lázár és Mrdzsics Zsiván Újvidékre a kijelölt időben el is jött; mielőtt azonban a jelzett korcsmába mentek volna, a Schücz Albert tulajdonát képező nyilvános helyre (bordély) tértek be; hol magukat jól találhatták, mert még 10 óra után is ott voltak.

Kálló Antal hadnagy a rablók hollétéről értesülvén, *Pakay István* őrmester, *Lavenka János*, *Tályai István* csendőrök, *Barach Antal*, *Csöke Mihály* és *Bartha Sándor* próbacsendőrökkel elfogásukra indult és tekintve a rablók határtalan vakmerőségét, hogy

minden menekülhetésnek elejét vegye, az épület és udvar szoros körülzárolásához szükséges karhatalmi segély kirendelése iránt a cs. és k. állomásparancsnokságot és a városi rendőrkapitányságot megkereste s a szükséges segédlet csakhamar meg is érkezett.

Az épület és udvar a Károly román király nevét viselő 6-ik sz. cs. és kir. gyalogezredből karhatalom gyanánt kirendelt katonák és a városi rendőrök által teljesen körülzároltatván, *Kálló Antal* hadnagy *Tályai István* csendőrrel azon szobához közeledett, melyben a rablók mulattak s őket magyar és szerb nyelven a megadásra felszólította, mire azonban a rablók nem válaszoltak, hanem a szoba padlására felhuzódva a cseréppel fedett tetőt hirtelen kibontották s a kerten át akartak elmenekülni, de ebben lövések által akadályoztattak meg.

A rablók látva, hogy a menekülés lehetetlen, kétségbeesett harczra határozták magukat és a tetőn lövéseket csinálva forgópisztolyaikból erős lövöldözést kezdtek, folytonosan tüzelve a csendőrök és a többi karhatalmi segédletre, mi ezek részéről mérsékelten viszonztatott.

A rablók kitünő védett helyzetben voltak, megközelítésük emberáldozat nélkül úgyszólván lehetetlen volt.

Végre körülbelül éjfél után Mrdzsics Zsiván a csendőrök lövésétől találva összerogyott és szenvedett sérüléseiben reggel fél 4 órakor meghalt.

Tyoszity rablóvezér még mindig nem adta meg magát, hanem folytatta a tüzelést, míg végre *Pakay István* őrmester, *Tályai István* csendőr és *Barach Antal* próbacsendőr a ház végében a tetőt kibontották és ez oldalról is kezdtek tüzelni a makacs rablóra, ki ennek folytán hátán és jobb karján csakhamar megsebesülve, miután még a kezében levő forgópisztoly is egy a hengert talált lövedék által hasznavehetetlenné tétetett, végre magát reggel 1—2 óra között megadta; letartóztatott és következő nap a zombori kir. törvényszékhez átkísértetett.

A támadók közül csupán Becker Sebestyén cs. és k. 6. gyalogezredbeli őrmester sebesült meg, sebéből azonban minden káros következmények nélkül már felgyógyult.

Hogy a rablóbanda, daczára a csendőrség részéről kifejtett fáradhatlan nyomozásoknak és minden irányú tevékenységnek még is oly aránylag hosszú időn át tudta magát fentartani, az a m. évi zsebkönyvben részletesen vázolt terepviszonyokon kívül főleg annak tulajdonítható, hogy a lakosság, a legtöbb községi előljáróság és rendőrség a csendőrséget — mint ez a felső-kovili összeütközés lefolyásából is világosan kitünik — soha nem támogatta, sőt a sok orgazda, czinkostárs valamint a gonosztevőknek minden irányban kiterjedő szövetkezete az üldözötteket nem csak, hogy idejekorán értesítette az üldözés mozzanatairól, de őket számtalanszor el is rejtette s valóban elismerést érdemel azon körültekintő, ügyességgel és szakértelemmel párosult bátor és erélyes eljárás, melynek mégis sikerült ily veszélyes egyénekkal és viszonyokkal szemben is az intézmény jó hírnevét nemcsak feuntartani, hanem az elért szép eredmények által a benne helyezett bizalmat igazolva, még jobban megszilárdítani.

***

32. *Mészáros Farkas* őrmester,

33. *Szilveszter György*,

34. *Hauer József*,

35. *Kristály András* és

36. *Sándor József* csendőrök, a magyar kir. 1. sz. csendőrkerület állományából, a Torda-Aranyos megyei Toroczkó községben 1887. évi május hó 1-én és 2-án dühöngött tűzvész alkalmával tanusított fáradhatlan és önfeláldozó működésükért a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirattal lettek ellátva; azonkívül *Mészáros Farkas* őrmester részére, ki ez alkalommal férfias, bátor és elszánt fellépése, valamint tapintatos és higgadt magatartása által magát igen kitüntette, a magyar kir. belügyministerium

40 frtnyi, a fennebb megnevezett csendőrök részére pedig 10—10 frtnyi jutalomdíjat engedélyezett.

Hogy mily áldásteljes működést fejtett ki a toroczkói csendőrörs legénysége ezen alkalommal, azt a Torda-Aranyos megye toroczkói járásának szolgabirája által a nagyenyedi csendőr szakaszparancsnoksághoz intézett s alább kivonatilag közölt átirat minden részletes leírásnál jobban kitünteti.

Sz. 1394—887.

Torda-Aranyos megye
Toroczkói járás szolgabirája.

M. kir. csendőrszakasz t. parancsnokságnak

N.-Enyed.

A már országosan tudvalevő, s Toroczkó közönségének egy negyed részbeni lakóseit végpusztítással sújtott nagy tüzesetnél, — hol a község minden lakósa, a város összes lakosságát fenyegető tűzvészről megfélemlítve, csak saját érdekeire gondolt — a tűz nagy küzdelmek közötti elfojtásának, meggátlásának sikere kizárólag a helybeli, *Mészáros Farkas* csendőr őrmester által tapintatosan vezényelt csendőrségi legénységnek tulajdonítható, kiket névszerint *Szilveszter György*, *Hauer József*, *Kristály András* és *Sándor József* csendőrök személyeiben jelölök meg.

Toroczkó, 1887. május 12-én.

Csongvay Lőrincz, s. k.
főszolgabíró.

*

37. *Gaáli Gyula* őrmester, a m. kir. II. sz. csendőrkerület állományából.

Marković Jancsa, Rama községi szerb alattvaló 1886. évi november hó 17-én az új-palánkai határhoz tartozó Csibuklia szigetre fagyűjtés végett a

Dunán átcsónakázván, a szigeten nyomtalanul eltűnt s miután később előkerült csónakja vérfoltokkal volt telve, subája pedig egy olvas fában találtatott meg; ennél fogva azon gyanú merült fel, hogy nevezett meggyilkoltatott s hullája a Dunába dobatott.

A Bécsben székelő szerb királyi követségnek kezdeményezése folytán ezen ügy diplomatiai úton a bűntény kiderítése végett Krassó-Szörény megye alispánjának kiadatván, ezúton 1887. évi márczius hó 13-án, — tehát a bűntény elkövetése után 4 hó múlva, — *Gaáli Gyula* őrmester, fehértemplomi őrsparancsnok tudomására jutott.

Bár az eredményt a hosszú időköz igen kétesse tette s a nyomozás e miatt sok nehézségekbe ütközött, mindamellett *Gaáli Gyula* őrmester észszerűen és kitartással eszközölt nyomozás után nemcsak a tettest Ranyiszav Markó juhász személyében kiderítette, hanem hosszas utánjárás és puhatolás alapján bizonyítékokat, sőt szemtanukat is szerzett, úgy hogy a gyilkos jogérvényesen volt elítélhető.

Ezen a környék közbiztonságára előnyös befolyással levő erélyes, buzgó és eredményes szolgálataiért a m. kir. honvédelmi ministerium *Gaáli Gyula* őrmestert dicsérő okirattal látta el, míg a m. kir. belügyministerium részére 30 forintnyi jutalomdíjat engedélyezett; *Szentmihályi Márton* csendőr pedig, ki őrsparancsnokát a nyomozások keresztülvitelénél hathatósan támogatta, a magyar kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnokságtól kapott dicsérő okiratot.

*

38. *Astilan Simon* őrsvezető, címzetes őrmester,

39. *Erdélyi Béla*,

40. *Kovács János*,

41. *Balog Sándor* és

42. *Schuller Ádám* csendőrök, a m. kir. III. sz. csendőrkerület állományából.

A Fehér-Körös 1887. évi május hó 22-én kiáradván, a harkályi hidnál levő gátat átszakította, minek következtében hat község határa víz alá került.

Hogy az ár tovaterjedését megakadályozni s ez által 5000 hold területet és mintegy 80 holdnyi tanyatelepet megmenteni sikerült: az főképen az *eleki örs* fennmegnevezett legénységének érdeme. Ezen legénység ugyanis hat nap és éjjelen át rendkívüli erélylyel, fáradhatlan kitartás és önfeláldozással munkálkodott a mentés körül; a lakósságot, mely a védekezésben már-már kimerülni kezdett s a munkálatot abban hagyni szándékozott, folyton buzdította s a mentésre teljes erélylyel serkentette.

Ennek következtében *Astilan Simon* őrsvezető, címzetes őrmester, *Erdélyi Béla*, *Kovács János*, *Balog Sándor* és *Schuller Ádám* csendőrök, a m. kir. honvédelmi ministerium által dicsérő okirattal láttattak el, azonkívül a m. kir. belügyministerium ezen derék örs parancsnokának, *Astilan Simon* cz. őrmesternek, 20 frtnyi jutalomdíjat engedélyezett.

*

A m. k. II. sz. csendőrkerület területén az 1887. év folyamán pusztított árviz alkalmával tanúsított kiváló szolgálatokért a következők nyertek a m. kir. honvédelmi ministerium részéről dicsérő okiratot és pedig:

a) 43. *Fehér Ignác* őrmester,

44. *Kovács Mihály*, 52. *Irgang Gábor*,

45. *Fekete János*, 53. *Weil Sándor*,

46. *Bogyó Ernő*, 54. *Palágyi Péter*,

47. *Toth István*, 55. *Molnár János*,

48. *Czuczor Vendel*, 56. *Rozsa István*,

49. *Rosko Gyula*, 57. *Gordos József*,

50. *Gyurik Lajos*, 58. *Dombi János* és

51. *Kontros Ferencz*, 59. *Köpeczi Géza* csendőrök

a kistiszai zsilipszakadás következtében a Földeáknál és a lelei töltéseknél lezajlott árvízveszély alkalmával tanúsított kiváló csaknem emberfölötti erőt kifejtő s odaadó tevékenységük, buzgalmuk és fáradhatlan önfeláldozó szolgálataikért; — nevezettek részére ezenfelül a m. kir. közmunka- és közlekedés-

ügyi ministerium összesen 200 frtnyi jutalomdíjat engedélyezett.

b) 60. *Tomalik János* czimzetes őrmester és

61. *Holmik Károly* csendőr, — az Auréllháza, Ujvár és Ó-Telek községek határában pusztított árvíz alkalmával a védekezési munkálatoknál tanúsított férfias erélyért, körültekintésért, önfeláldozó szorgalomért és derék magatartásért; ezenfelül a m. kir. belügyministerium részéről *Tomalik* czimzetes őrmester 30 frtnyi, *Holmik* csendőr pedig 15 frtnyi jutalomdíjat nyert.

c) 62. *Bene Lajos*, czimzetes őrmester,

63. *Farkas Antal*,

64. *Czipóth István*,

65. *Balogh Imre* és

66. *Feldusz István* örsvezetők,

67. *Czucz Sándor*,

68. *Mixics Sándor* és

69. *Vlaskalics Lajos* csendőrök, a Berzava folyó áradása következtében Széchénfalva és Krivabara községekben pusztított árvízveszélynél teljesített kiváló szolgálataikért; ugyanezen alkalomból a m. kir. belügyministerium *Bene* czimzetes őrmesternek 25 frtnyi, *Farkas*, *Czipóth*, *Balogh* és *Feldusz* örsvezetőknek 15—15 frtnyi s *Czucz*, *Mixics* és *Vlaskalics* csendőröknek 10—10 frtnyi jutalomdíjat engedélyezett.

d) 70. *Kövér István* és

71. *Ányos János* őrmesterek, a Béga és a Temes áradásai alkalmával tanúsított önfeláldozó és sikeres, erélyes szolgálataikért.

e) 72. *Flegel József* örsvezető, ki a Berzava folyónak Detta és Topolya községekben történt kiáradása alkalmával egy nőt és két gyermeket az árból kimentett, a közmunka erővel a veszély pillanatában észszerűen és ügyesen rendelkezett és ezáltal Dettát nagyobb pusztulástól megmentette; ezenfelül a m. kir. belügyministerium részére ez alkalomból 25 frtnyi jutalomdíjat engedélyezett.

f) 73. *Takács József* örsvezető, a Facséton pusztított árvíz alkalmával tanúsított buzgó szolgálataiért s mivel ez alkalommal egy 3 főből álló családot az árvíz okozta szorongatott helyzetéből megmentett.

Az 1887. évi vízveszélyek a m. kir.

II. sz. csendőrkerület területén.

A *Temes*, *Béga*, *Birducza*, *Berzava* folyók s ezek mellékfolyói a tavaszi hóolvadáskor s nagy esőzések alkalmából minden évben kisebb-nagyobb károkat szoktak ugyan okozni áradásaikkal a magyar királyi II. számú csendőrkerület területéhez tartozó *Krassó-Szörény*, *Temes* és *Torontál* megyékben; az 1887. év tavaszán azonban nagyobb és szomorubb jelentőségüvé váltak ama folyók áradásai, és pedig nemcsak azért, mert óriás területet öntöttek el s kiszámíthatlan károkat okoztak — hanem különösen azért: mert a hóolvadás ez évben a *krassó-szörényi* hegységekben a hosszantartó tél miatt csak a verőfényes májusban s ekkor aztán hirtelen kezdődött meg s a tavaszi esőzések is ekkor és hatalmas arányokban állván be, — a *krassó-szörényi* és *temesi* hegyekből az óriás víztömeg egyszerre rohant alá, úgy, hogy a határos vidékeket váratlanul lepve meg, még az emberéletben való nagy veszteség is csak úgy volt elkerülhető, hogy a hatóság és csendőrség a veszély nagyságához mért buzgalom, gyorsaság és erőfeszítéssel látott a nagy veszélyben forgott vagyon és élet megmentéséhez.

Kétséget nem szenved, hogy országos csapással nőtte volna ki magát *Dél-Magyarország* ezen szerencsétlensége, ha a hatóság és a csendőrség oly példátlan lelkiismeretességgel, erélylyel és gyorsasággal nem jár el, — mert a nép a helyett hogy a veszély nagyságához mértén igyekezett volna védekezni, keleti fatalismussal adta meg magát a sorsnak s összetett kezekkel nézte vagy várta a történendőket.

Eléggé fogják a fent mondottakat bizonyítani az alább röviden felemlítendő esetek.

A magyar királyi II-dik számú csendőrkerület 6 kiterjedt vármegyét magában foglaló területén, *Krassó-Szörény* megye fekvén legmagasabban, természetesen ott keletkezett a veszély, azaz a hirtelen és rendkívüli mérvben bekövetkezett hóolvadás és esőzések okozta rohamos vízáradás ottan és különösen a *Béga* mellett *Facsét*on tette váratlan látogatását.

Ugyanis a *Béga Facsét*-nál az 1887. évi május hó 20-án éjjel oly hirtelen dagadt meg, hogy a községet — melyben még senki sem sejtette a veszélyt — pillanat alatt nagy részben elöntötte.

Az éjjel meglepett népnek ijedelmét leírni alig lehet. Mindenki elvesztette lélekjelenlétét, s menekülésre és mentésre ki sem gondolt.

Az ott állomásozó csendőrségi őrs legénysége azonban megőrizte férfias nyugodtságát s ha nagy volt a meglepetés és szerencsétlenség, nagy bátorsággal is álltak ezzel szembe.

Takács József őrsvezető ottani őrsparancsnok, ugyanis *Fogarasy Eulavius* és *András Tamás* csendőrökkel valamint *Eberlin János* próba csendőrrel éjjeli 1/212 órakor gyorsan a községben termettek, s miután az őrsvezető igen helyesen úgy vélekedett, hogy maga a rohanó folyó mellett lehet a községben a legnagyobb baj, — oda sietett; hol midőn látta, hogy a malom mellett lakó *Majthényi Mihály* lakása már vízben áll, csendőreivel a már mély árba gázolva, nemcsak a családba öntött bátorságot és határozatosan segített nékiek a menekülésben, hanem még az ingó vagyont is megmentette.

Innen ismét a legveszélyeztetettebb helyre, *Szűjbely Béla* megyei utmester lakásához sietett, kinek lakásában már 2 méter magasságu víz volt, maga az utmester, neje és szegény beteges 9 éves leánya pedig a padlásra menekültek. *Takács* őrsvezető azonban fentemlített csendőreivel feltalálta magát; tutajt rögtönzött s a kétségbeesett családot kimentette szorult

helyzetéből. Az istállóban 2 ló volt; a boldogtalan állatok ösztönszerűleg nyerítettek segély után, és nem hasztalan, mert az őrsvezető hátukra ülve s átusztatva az árvízen meg is szabadította őket a biztos vízbe-fulástól.

Ezeken kívül még tekintélyes értékű vagyont mentett meg az őrs legénysége: de a mi itt földolog volt, a fejvesztett népet helyes tanácscsal és gyors segélylyel látta el, minek folytán a nép is magához tért ijedtebből, s maga-magán képes volt ezután segíteni.

A *Krassó-Szörény* megye völgyeiben összeszaladt óriás víztömeg feltartóztathatlanul rohanván lefelé, *Temes* megyét lepte el nagy hirtelenséggel.

A *Temes* folyó már május hó 20-án hajnalban a 4. szárny területén *Parác*z községnél, *Saág* község mellett pedig 22-én éjfél után 1 órakor kiszakított s a kitóduló rohamos ár *Parác*z, *Saág*, *Gilád*, *Petromány*, *Csebza* és *Maczedonia* községeket víz alá borította.

A nép ennek daczára nem menekült a földből készült s gyors összedüléssel fenyegetett falak közül.

A *Bányai Albert* hadnagy temesvári szakaszparancsnok vezénylete alatt a vész színhelyén lévő *Kövér István* és *Ányos János* őrmesterek, továbbá *Grádt István* őrsvezető azonban felfogva a veszély nagyságát, *Klug Olivér*, *Brodaj István* csendőrök, továbbá *Tary János*, *Kuszli Imre* és *Égető Lajos* próba csendőrökkel, — nemes erélylyel fogtak a vagyon- és életmentéshez. Egészségüket és életüket kockáztatva rohantak a zugó vízárba, s azon keresztül felette sok megrémült embert vezettek ki biztos helyekre, sőt nagy mennyiségű vagyont is hurczoltak ki az iszapos vízből. Míg *Bányai* hadnagy a veszély csökkenése után a *N.-Petromány*-on működő *Mayn János* őrmestert 7 csendőrrel magához véve, a holt és a folyó *Temes* által rendkívül veszélyeztetett *Csáková*-ra és *Gilád*-ra sietett s ott a mentési munkálatok keresztülvitelénél nagy tevékenységet fejtett ki: addig a fentebb említett 2 őrmester és a csendőrök május hó 21—25-ig folyton, lańkadatlanul

buzdították a kifáradt, közmunkát teljesítő népet a mentés és a védőművek helyreállításának erőfeszítő munkájában. A hol legveszélyesebb volt a helyzet, ott mindenütt lehetett találni altisztet vagy csendőrt, kik midőn látták, hogy a munkások a buzdító szavak daczára lankadni kezdenek: tetteleg mutatták meg, hogy miként kell védeni a tűzhelyet, melynek elveszte esetén elpusztulnak ők is.

Mig a fent elsoroltak itt küzdöttek a pusztító elem megfékezésére, addig *Barta József* őrsvezető a *rékási* járásban a *Béga* gátjainak kiszakadását megakadályozó hatalmas munkálatoknál működött s buzdító- és lelkesítő szavaival s fáradhatlanságával nem kis mértékben járult hozzá, hogy e helyen a védelem sikeres lett.

A *temesvári* szakaszparancsnokság területén azonban még nem mult el a veszély.

A *Temes* folyó apadása lentebb (Temesváron alól) a *Béga* áradását jelentette, úgy hogy május 25-én az előbb említett vidékről *Kövér István* őrmestert a rendkívül fenyegetett *Utvín* és *R.-Szt.-Mihály* községek védelméhez kellett vezényelni. Ezen őrmester az őrsébeli *Birkenhayer János*, *Popa Luka János*, *Heich János* és *Müller Ede* csendőrökkel itt is oly rendkívüli tevékenységet, kitartást és ügyességet fejtett ki a védmunkálatokra tett intézkedések végrehajtásánál, hogy a védelemben résztvevő hatósági előkelőségeket és szakférfiakat is elismerésre ragadta az eredményes működés.

Ha a 4. szárny 1-ső szakasza hatalmas részt vett az árvízveszély okozta veszedelem enyhítése vagy elhárításában, a *versecki* 2-ik szakasznak is kijutott a teendőkből.

A *Temes* és *Birducza* folyók által *Detta* gazdag és virágzó nagy, valamint *Gilád* kis községet, továbbá *Obádot*, *Zsebelyt*, *Ligetet* és *Petrományt* megvédendő, *Endrödy Géza* főhadnagy *versecki* szakaszparancsnok kellő karhatalommal szintén kiment a veszélyeztetett területre. Ezen működés köz-

ben történt, hogy midőn a kiszakított *Temes* folyó árja 1887. évi május hó 21-én *Detta*t rohamosan elborította s a lakosság a kiköltözködési rendeletnek engedelmeskedni nem akart; *Flegel József* őrsvezető *dettai* őrsparancsnok egy már düledező házból egy kétségbeesett asszonyt 4 apró gyermekével — derékig érő sebes árban gázolva — mentett ki. De számos más esetben is követett el ily szép és önfeláldozással járó tettet, s nagy összeget képvisel azon vagyon is, melynek megmentése egyedül neki köszönhető.

Midőn pedig a *Birducza* folyó is kiszakadással fenyegetett s a munkások halálra fáradva nyugalomra tértek, *Flegel* őrsvezető, de a vele működő *Kozári Ferencz*, *Szász Király János*, *Brozer Mihály* csendőrök, továbbá *Barts Mihály* és *Kövér József* próba csendőrök is rá sem gondolva a pihenésre, rendkívüli buzgalmukban képesek voltak még kocsikat is szerezni, s azokkal a veszélyeztetett házakból a lakosságot kiköltöztetve, biztos helyre vinni.

1887. évi augusztus hó 24., 25. és 26-án pedig a szintén feldagadt *Berzova* folyó által veszélyeztetett *Topolya* községnél látjuk ezen tevékeny altisztet imént említett csendőreivel. Itt úgy ő, mint csendőrei 3 nap és 3 éjjel szakadatlanul örködve és buzgólkodva oly módon lelkesítették a csüggedő munkásokat, hogy a védőművek végre is elkészítették s a vidék ezzel egy nagy csapástól mentetett meg.

A *Krassó-Szörényt* és *Temes* megyét ellepett hatalmas víztömegek a vidék terepalkatánál fogva most már az előttük fekvő *Torontálba* rontottak s e gazdag vidéken jóval több kárt tettek, mint ama két megyében, jóllehet a *temesi* vízár hírére megelőző óvintézkedések tétettek.

Lénárd Pál főhadnagy *nagybecskereki* szakaszparancsnok *Kanak*-ról már 1887. évi május hó 23-án jelentette: hogy a *Berzova* folyó, a kétségbeesett védelem daczára, *Krivabara* és *Pártos* között 80 méternyi szélességben kitört, s az áradat *Krivabarát* és *Szécsénfalvát* s néhány nagy birtokot elöntött,

A szakaszparancsnok az imént említett két községből a *kanaki* és *zychifalvi* örsök segélyével rendkívüli nehézségek között ki is lakoltatta a népet; mert azok ép úgy mint *Krassó-Szörény* és *Temes* megyékben, itt sem akartak a kilakoltatási parancsnak engedelmeskedni.

Ezen vagyon és életmentéssel is járó kilakoltatásoknál *Bene Lajos* őrmester, *Farkas Antal*, *Czipoth István*, *Balogh Imre*, *Feldusz István* örsvezetők, továbbá *Czencz Sándor*, *Mixich Sándor* és *Vlaskalics Lajos*, *Blau Lipót*, *Brogity Bojdan*, *Földesi Dénes*, *Simon Mátyás*, *Kohn Jenő*, *Petri János*, *Pál Ferencz*, *Kiss Gedeon*, *Székely Imre*, *Oláh Mihály*, *Galot István*, *Vollák Samuel*, *Jovanov Vásza* és *Popa Demeter* csendőrök bámulatos tevékenységet, ügyességet és bátorságot árultak el.

A szegény, kétségbeesett lakosságból nagy találékonysággal rögtönzött tutajon számtalant mentettek ki, ingó vagyonaikkal együtt. E mellett vigasztalták és bátorították a szerencsétleneket, kik oly nagy mértékben valának kétségbe esve, hogy készek lettek volna dűledező házaik romjai alá temettetni el magukat.

A *páncsovai* (3-ik) szakasz területe sem kerülte el a vízveszélyt.

Soós János hadnagy szakaszparancsnoknak 1887-ik évi május hó 25-éről kelt jelentése szerint a *Terézia* csatorna példátlanul feldagadt vize május hó 22-én délután *Hlánca* község határában átcsapott a töltésen és *Sándorfalva* határát elöntötte; azon hó 22-én éjjel pedig már közvetlen *Hlánca* alatt szakított át a víz s elöntötte eme község dűs határát is, valamint elöntötte részben *Margitiszát*, mely utóbbi azonban rendkívüli károkat — a víznek bekövetkezett gyors apadása miatt — nem szenvedett.

A nép szokott közönyösségével nézte itt is, hogy mint dagad az óriási víztömeg, s midőn az kitört: mit sem gondolva a mentési parancsokkal, lucskos

lakásainak ingadozó padlásaira luzódott vissza, mit annyiban hagyni saját érdeükben sem lehetett.

Az itt levő 17 csendőr tehát fáradhatlan erélylyel és ellenzést nem ismerő felszólításokkal valóban rá is birta a lakosságot, hogy saját magát és vagyonát biztosságba helyezve, a további védelmi munkálatokban részt vegyen. El is éretett a cél, mert a tervbe vett védmunkálatok csakugyan befejeztettek, s a víznek a mederből való további kirolanása a szakadások betömésével csakugyan megakadályoztatott; s ezzel nemcsak a közvetlen érdekelt községek kiméltettek meg az elpusztulástól, de egy terjedelmes és gazdag szomszéd vidék is megóvatott a csapástól.

Az 1887. évi május hó végén már azt lehetett hinni, hogy felső *Torontál Béga*-menti vidékét még sem fogja árvíz sújtani, mert a *Béga* ugyan május hó 21- és 22-én a felülről kapott vizek következtében hatalmasan feláradt, de a célszerű védekezés mellett ki sehol nem tört, sőt 23-án erősen apadt is; — de május hó 27-én a *h.-csenyei* főszolgabírószágtól váratlanul egy távirat érkezett, melyben csendőrségi karhatalmat kér a hajózható *Béga*-nál levő vízveszélyhez kivezényelni.

Ezen táviratra az intézkedés azonnal megtéetett, s a táviratilag kivezényelt karhatalmi segédlet parancsnokságát átveendő, a területileg különben is illetékes *n.-kikindai* 1. szakasz parancsnoka, *Nagy Gábor* főhadnagy, a vész színhelyére rögtön útnak indult.

Szakadó esőben és feneketlen sárban másnap reggel ért *Öregfalura*, hova a főszolgabírószág a karhatalmat kérte, azonban ott senkit sem találván, a szomszédos Ó-Telekre ment, hol a veszély mérvéről már személyesen is meggyőződött.

Miután a veszélyen kívül lévő felső-torontáli községekből a vész színhelyére rendelt munkás lakosság nem nagy kedvet mutatott a szorongatott *Béga*-menti községeknek segíteni, sőt a műszaki közegekkel és hatóságokkal makacskodni kezdettek, pedig a víz a töltéseket már több helyen csak nem meghágtá

és szétnyomni is kezdette: a főhadnagy szakaszparancsnok a Zsombolyáról magával hozott egy járőrt a hatósági személyek védelmére s a munkásoknak munkára való kényszerítésére a kellő utasításokkal ellátva visszahagyván; ő — közben a *h.-csenyei* járás főszolgabirájával, *Dellimanich Imrével*, valamint a vonalra bocsott *Cseresnyés Károly* mérnökkel értekezve, — egész a *Temes* megyei *R.-Szt-Mihály*-ig, s onnan le *Ittebé*-ig megszemlélte a védőműveket, útközben munkára buzdítván s kényszerítvén a töltéseken ácsorgó nagyszámú idegen lakosságot.

A szemle eredménye felette szomorú volt.

Ugyanis a töltések *Ittebé*-től egészen *Ujvárig* alacsonyságuk mellett is védhetőknak látszottak, de *Ujvár*-tól *R.-Szt-Mihály*-ig, különösen *Aurelháza* felett, a télben, homokos és könnyü réti földből épített töltések szánameles látványt nyújtottak.

Ezek oldalain, sőt aljazatán is, mint a rostán folyt a víz, s néhol már oly vastag sugarakban, hogy rögtön átszakadástól lehetett tartani.

Az ide beosztott mérnök azonban egész szenvedélylyel dolgoztatott, hogy a víz kitörését megakadályozza, a *h.-csenyei* járás szolgabirája, *Chemez János* pedig, valamint a *h.-csenyei* őrsparancsnok, *Tomalik János* őrmester, ki fáradhatlan csendőreivel már 21-ike óta éjjel-nappal, s éhen-szomjan a töltéseken állott, a munkás néppel óriás erőfeszítéseket tettek a víztömeg felefogására.

A veszély a *Béga* jobb partján május 28-án este még elkerülhetőnek látszott, de a 28-án este beállott és 29-én hajnalig tartott nagy esőzések nem csak a töltést puhították fel, hanem a vizet is ijesztő mérvben feldagasztották; úgy, hogy a víz hajnalra még soha el nem ért magasságra emelkedett, kétségbe és rémületbe ejtve a partvidéknek egész éjjel át félrevert harangokkal ébren tartott lakosságát.

Daczára, hogy ezen az éjjelen a főhadnagy szakaszparancsnok, továbbá *Tomalik János* őrmester, *Holmik Károly*, *Karajos János*, *Szablyák György* és *Kolofon*

Sándor csendőrök egy pillanatot sem nyugodva, a körülbelül 60 klmtr hosszúságú jobb parti vonalon a felázott, feláskált töltéseken, a szakadó eső és vihar daczára, a 3—4000-re menő munkás nép szigorú felhasználásával minden lehetőt elkövettek a víz kitörésének megakadályozására; mégis valószínűleg már ezen éjjel bekövetkezett volna a végveszély, ha a *n.-kikindai* szárnyparancsnokság parancsa folytán az 1-ső szakasz őrséről éjfél tájon a zuhogó zápor és vihar közepette a vész színhelyére nem érkeznek *Sabján Vendel*, *Vida Sándor*, *Józsa Antal*, *Vujkovity Mihály*, *Tudeszku Mihály*, *Agg Márton*, *Ignea János*, *Csiky Mihály*, *Szabó Ferencz*, *Andó György*, *Szeller Ferencz* gyalog, *Breáz János*, *Osváth Balázs*, *Szabó István* és *László József* lovas csendőrök, kik a már ott lévő fentebbiekkel a töltésekre czélszerűen elosztva, kétségbeesett erőfeszítésekre szorították a szakadó esőben és metsző hideg szélben dolgozni nem akaró népet.

Végre megvirradt, s az éjjeli végveszély iszonyaitól féltő falvak lakossága megkönnyebbülve lélekzett fel, a vihart megszűnni, s a legszebb tavaszi napot feltűnni látván.

A szegény nép öröme azonban nem sokáig tartott.

A főhadnagy szakaszparancsnok hajnal tájon *Ó-Telek*-re vonult vissza, mert tudomására jött, hogy a vízveszélytől rettegő *ó-teleki* nép az átellenes t. i. a jobb partot kivágni akarja.

Itt éppen a csendőr kerületi parancsnoksághoz *Szegedre* tett jelentését fejezte be s küldötte el, midőn reggel 9 órakor *Temesvár*-ról távirat érkezett, mely *Temes* felső részéből s *Krassó*-ból 28-ikáról felhőszakadást jelzett.

Ezen rémületet gerjesztő hirt a helyzettel súlyosbítható — mintha már egy szerencsétlenség sohasem járhatna egyedül — az ég is hirtelen beborult s vastag és sűrű cseppekben kezdett hullani az eső, mely $\frac{1}{2}$ 9 órára hatalmas záporrá fejlődött ki. A felkerekedett szél pedig szembe fútt a víztöme-

get, azt a folyás ellen fölfele nyomván. A víz állása ekkor 304° volt. A község népe üzetve a balsejtelem-től kétségbeesetten, sírva és átkozódva már ekkor gyülekezett a hídhöz.

A főhadnagy szakasparancsnok is *Szabó István* csendőrrel a hídhöz sietett s megütődve látta, hogy közvetlen a község felett a töltés mintegy 10 öl hosszant a falu felé becsuszott, a hídon felül 30 méternyire pedig a víz által derékban átfúratott.

Azonban a szakközegeknek bár óriás erőfeszítés-sel, de mégis sikerült a vizet tovaterjedésében megakadályozni, s ezek elhárítottak látván a veszélyt, más fenyegetett pontra távoztak.

Szerencsére az eső is elállott, a szél megcsendesedett, s a jelen volt *Dellimanich* főszolgabíró és a főhadnagy szakasparancsnok reményt nyújtó biztatásai a vész színhelyéről rémülten futni kezdő munkásoknak vissza adták egy kissé a nyugalmat s habár remény nélkül és kétségbeesetten is, de tovább dolgoztak.

A hídnál gyülekezett öregekkel és jajveszéklő nőkkel szintén sikerült nagy nehezen elhíttetni, hogy a veszély még elkerülhető, s egy asszony kivételével a ki makacsul a hídon maradt s az «urakat» különösen a mérnököket egész szenvedélylyel átkozta; — sikerült őket a főhadnagy szakasparancsnoknak, biztatások mellett, eltávolítani, sőt végre még ezen szenvedélyében elvakított nő is engedett a hízalgő szavaknak.

A vízállás ekkor már 310° volt, s még mindig rohamosan áradt.

Most újból s meglepően egyszerre kerekedett fel a folyamot visszafelé toló szél s nyomába jött egy óriási terhes felleg, melyből az eső szakadni kezdett.

A fent említett csuszamlás helyén, *Ó-Telek* felett, egy szempillanat alatt ismét és még hatalmasabb csuszamlás állott be, a hídon alól pedig a töltésen már átzuhogott a víz; s mi-lőn a főhadnagy, ki *Dellimanich* főszolgabíróval még folyton a messze kilátást nyújtó hídon állott, oda letekintett; a dol-

gozó népet már vad futásban látta a község felé menekülni.

Egy pillanat mulva tompa s fokról-fokra jobban kivehető moraj hallatszott a községből. Ez már a menekülő munkások által felriasztott s rémületbe ejtett lakosságtól származott.

A lakosság a mellékutczákból mintegy adott jelre rohant a hídhöz vezető főutczára, hol egyesülvén: az óriás tömeg mint az áradat, zúgva s feltartóztathatatlannul hömpölygött a híd felé; egyrészt ösztöntől vezetve, hogy ama magasabb helyen életét megmentse, másrészt, hogy a hídon áttörvén a jobb parti töltést — mire már két nap óta törekedtek — átvágja; a férfiak kezeikben ásókkal, kapákkal esztelenül hadonázva s szitkozódva, a nők karjaikon síró gyermekeikkel, kibomlott hajjal örülten szaladva és átkozódva.

Szerencsére a főhadnagy még idején átlátta a veszélyt, s a *Béga* bal töltésén közel örködő *Hegedüs Ferencz* örsvezetőt, *Szoboszlai Szabó János*, *Kiss József*, *Balló Ferencz*, *Hajós Ferencz* és *Dudás Sándor* 2-ik szakasbeli csendőröket sietve magához vonta. Ezen erővel és a körülbelül 12—14 gyalogos kíséretében a balpartról nagy gyorsasággal segítségül jövő *Kozarev Milos* cs. és kir. 29-ik ezredbeli százados segélyével a hidat a már ott levőktől gyorsan letisztította és megszállotta.

A nép azonban a hídon minden áron át akart törni s fülsiketítő zajjal rohanta azt meg.

A fegyverhasználat már-már elkerülhetlenné látszott; de ekkor a szerencsétlen népet minden áron kimélni akaró százados és a főhadnagy szakasparancsnok kivont karddal szuronyt szegezett csapatjaik elé ugrottak s a rohanó népet nagy nehezen megállásra kényszerítették. Most a *párdányi* járás szolgabírája s a község előljáróságának segélyével sikerült addig visszatartani a tömeget, míg a hatósági személyek, a két tiszt kérésére, a csapat háta mögött tanácskozássra összegyűltek. Az ádázul sikol-

tozó nők azonban annyit időt sem akartak engedni, s örülten, szenvedélyes kitéréssekkel és átkozódásokkal buzdították a férfiakat, hogy verjék le a tiszteket s legénységet és hányják a vízbe.

A hatósági személyek, a két tiszt sürgető kérésére, gyorsan de eredmény nélkül tanácskoztak s látva a végveszély kikerülhetlenségét és nem akarva a történendőkért elvállalni a felelőséget; gyorsan elszlottak.

Még csak ekkor állott be a leirhatatlan zaj.

Az *ó-teleki* hatóság belátva, hogy — mint hatáskörében nem álló — csakugyan nem engedélyezhető a jobb parti töltés átvágása, *Hirschler* nagybirtokos és kincstári bérlővel — mint a jobb parton különösen érdekelt birtokossal — egyezkedni kezdett; de a nép és különösen a nők most sem akartak egy pillanatot is várni, sőt ez utóbbiak a töltés csúszását s a hídon alul a víz átesapását látván, tüzelték támadásra a férfiakat. Nyomorultaknak, gyáváknak nevezték őket, a miért nem támadják meg a csapatot, hanem inkább oda hagyják őket a vízbe veszni. Több nő gyermekét ledobta, s az ásót kiragadván a férfi kezéből, a csapatra akart törni.

Az elől állók, kiket hátulról óriás tömeg is tolt, e borzasztó zajtól és a félrevert harangok tompa kongásától mintegy kábultan, erre ismét előnyomulni kezdtek. A csapatok parancsnokai által azonban ismét megállásra kényszerítették, mire a fent említett főhadnagy a legbékéltetőbb hangon ismét figyelmeztette a népet törvényellenes szándékuk következményére, s a rettentő szerencsétlenségre, mely a fegyverhasználatból származnék, ha a csapatot megtámadnák; rá akarta bírni őket, hogy térjenek vissza a védelemhez vagy veszélyeztetett tűzhelyeikhez, de süket fülekre talált. Kijelentették, hogy inkább fegyver által halnak meg vagy a hörtönbe kerülnek, mint a vízbe vesszenek, s kérték a parancsnokokat, hogy ne öljék őket a vízbe, bocsássák át a töltést elvágni, mert ellenesetben megrohanják a

csapatot; s csakugyan vad és kétségbeesett elszántsággal nyomultak ismét előre. Nem akarták bevárni az előljáróság és *Hirschler* nagybirtokos tanácskozásának eredményét sem, ordították, miszerint csak azért tanácskoznak, hogy őket rászedjék.

A főhadnagy szakaszparancsnok látván hogy veszteni való idő nincsen, mert a feltüzelt, kétségbeesett s a veszély okozta izgatottságtól idegesen reszkető nép a tettelegességtől már vissza nem tartható, a tanácskozást sürgette, sürgette azért is, mert bár a töltés megvédésére felszóllítással nem is birt, de a néppel tanácskozó előljáróságot, s említett nagybirtokost a népnek bizonyosan ellenük forduló dühétől megvédendő, állását el nem hagyhatta, másrészt pedig még is óhajtotta a fegyverhasználatot elkerülni, mert az bizonyára óriás emberáldozatba került volna.

A tömeg magasra emelt fegyvereivel e közben már kardhosszaságra megközelítette a csapat előtt álló két parancsnokot s egyetlen ásonak aláeresztésére iszonyú harcz keletkezett volna; de a szemtől-szembe álló támadók a fegyvercsövekben reájuk várakozó haláltól maguk is megdöbbentek s egy pillanatra tétovázva álltak meg.

E pillanat s a karhatalom részéről még e végső pillanatban is megtartott nyugodtság volt *Ó-Telek* megmentője.

Ugyanis az előljáróság ekkor éppen kiegyezett az említett nagybirtokossal, hogy a jobb parti töltést az ő birtoka mellett átvágják.

A kiegyezés rögtön tudtára adatott a tömegnek.

E kiegyezés a karhatalmi parancsnokokkal is közöltetvén; miután a nép a fegyver tekintélyének még ezen alkalommal való megóvása céljából is szigorúan figyelmeztetve lett, hogy közvetlen a csapatok után ne nyomuljon; a parancsnokok csapataikat a hídról a jobb part felé levezették s «lábhoz» vétettek. A nép ekkor felszabadulva, örülten, egymás hátán, egymást elütve rohant a hídon s izgatottsá-

gában előbb össze-vissza kezdte vagdosni a töltést, míg végre a túlparton maradtak rémült kiáltásaira két csoportra oszlottak — úgy délutáni 1/21 órakor — megtörtént az átvágás, melyen keresztül a szomszéd községekig hallatszó morajjal zúgott át a víz, néhány perc alatt a legelőkből már óriás területet borítván el.

Ó-Telek virágzó magyar község, mely közvetlenül a *Béga* torkában, de annak fenekénél jóval lejjebb fekszik, csak így kerülhette el a végpusztulást.

A színhelyen mihamar megjelent magasabb hatósági személyek és szakmérnökök, a még meglevő nyugtalanság lecsillapítására egyhangúlag kinyilatkoztatták, hogy az átvágás a biztosan beálló végveszéllyel szemben teljesen indokolva van.

A szegény nép ezen nyilatkozatokat hallva és megszabadulva a fenyegető veszélytől, egyszerre visszanyerte szokott békés voltát, és míg az előbb vad elszántsággal és kegyetlenséggel lett volna hajlandó ölni, gyilkolni: most már kibékülve sorsával, de a kiállott izgatottságtól megtörve, egykedvűen nézte a víznek hatalmas kirohanását.

Egy hasznos tanulság vonható le ezen esetből, s ez az: hogy ha jóra való és csupán kétségbeesésében támadó, de más különben józan tömeggel állunk szemben, bármily erős legyen is a karhatalom — sőt épen akkor! — ne hagyja az magát izgatottságában s fegyverhasználati jogának érzetében mindjárt elragadtatni, mert mint ezen esetnél is látszik, ilyen néppel szemben még a legkétségbeejtőbb, legreménytelenebb s a legvégsőbb pillanatban is sikerül a meggondolt öntudatos és erélyes fellépésnek véráldozatok nélkül is oly eredményt elérni, minőt maga az esetleg győzelmes harcz sem hozhatott volna meg.

Jóval előbb már említettett, hogy mily váratlanul lepte meg a vízáradat *Krassó-Szörény* megyének egyik vidékét, továbbá *Temes* és *Torontál* megyét; de ha ezt — és joggal — meglepetésnek s szerencsétlenségnek nevezzük, mit mondjunk akkor a

Tiszá-nál 1887. évi június hó 1-én történt országos szerencsétlenségről!?

Június elején beállottak a sok esőzés után azon gyönyörű verőfényes tavaszi napok, melyeknek a magyar gazda oly kimondhatlanul örvend; azok a napok, melyeknek kedves melege még a félig elhervadt gyökeret is hajtásra kényszeríti, s a melynek jótékony melegétől a rengő aranykalászkok csaknem szemmel láthatólag nőnek oly nagyra, hogy annál csak a szorgalmas gazda öröme, reménye nagyobb.

Június hó 1-én is ilyen gyönyörű nap volt, s hogy sötétült ez el?!

Mint a cikázó villám futja be az eget bösz viharok alkalmával, úgy futotta be azon hír e napon a mindenféle elemi csapásoktól ez évben sokat szenvedett országot, hogy a *kis-tiszai* zsilip beomlott s a magas vízállású *Tiszá*-ból mennydörgésszerű robbajjal száguld a víz *Csongrád* és a paradicsomkerthez hasonló gyönyörű és dús *Csanád* megye síkjaira, s hogy *H.-M.-Vásárhely*, *Szentes* és *Makó* is veszélyben vannak.

Csak az 1879-iki *szegedi* iszonyú katasztrófa híre rázta még így fel az országot. A veszélyt elhárítandó, a legmesszebbmenő intézkedések tétettek a veszélyeztetett vidék megmentésére. A szegedi 1-ső szárny 1-ső szakaszának parancsnoka, *Bencze Balint* hadnagy is kiszállt a vész színhelyére, de fájdalom, június hó 5-én éjjel már *Leléről* (*Csanád* megye) kellett neki jelentenie, hogy a töltés megtartása lehetetlen; a mi be is bizonyult, mert daczára a kétségbeesett példátlan erőfeszítésnek, június 6-án reggel 4 órakor meg is hágt a ár a töltést.

A kormány teljhatalmú biztosa és a szakmérnökök egyelőre a tudomány és az eszközök legczélszerűbb s bámulatos mérvű alkalmazásával sem birván a zsilipnél a tátongó szakadást betömni: fokról-fokra a *batidai*, *lelei*, *szarazéri* és *gencsháti* csatorna vonalaknál védelmezték a vad áradat ellen az elpusztulással fenyegetett két megye területét.

Ezen óriás mérvű munkálatok között történt, hogy a

kis-tiszai zsilipnél a töltés baloldalán kavargó árvízbe *Nagy Ambrus, Antal Tamás* és *Gacsári Kálmán mindszenti* lakosok fürödni beszálltak. Azonban a zsilip szakadásán örületes sebességgel átrohanó ársodrához közeledvén, az örvény őket elkapta s alá-sodorta.

De az altiszti iskolából karhatalmi segédletül oda vezényelt csendőrök közül *Regauer Mihály* és *Miklós István* csendőrök gyorsan egy közel levő csolnakba ugrottak s míg a többiek e közben valahogyan kimenekültek, a már háromszor elmerült eszméletlen *Gacsarit* még is szerencsésen kimentették s visszaadták az életnek.

Ezeken kívül *Ringer Alajos* és *Noé Mátyás* őrmesterek, *Reihárt János* őrsvezető, *Rózsa Sándor, Dombi János, Köpeczi Géza, Molnár János, Neupauer Mihály, Bogyó Ernő, Boskó Gyula, Czuczor Vendel, Palágyi Péter, Fekete János, Tóth István, Tánczos Lajos, Glac József, Gyurik Lajos, Kontros János, Kovács Mihály, Weil Sándor, Irgang Gábor, Gordos József,* valamint *Gavrilov István,* különösen és főleg *Fehér Ignác* őrmester tettek oly kiváló, buzgó és eredményes szolgálatokat, melyek nagy mérvben hozzájárultak ama hatalmas eredmény biztosításához, melynek közvetlen következménye lett, hogy a végveszély még sem öltött oly rettentő mérveket, mint általában félték.

Itt is ismétlődtek ama boszantó jelenetek, mint a *krassó-szörényi, temesi* és *torontáli* nagy vízveszélyeknél, t. i. hogy a kirendelt közmunka erő nem akart kivonulni, a kivonultak pedig zúgolódtak, szökdöstek, lázongtak. A veszélyeztetett lakosság semmikép sem akart rozsanó lakásából menekülni. Lépten-nyomon csendőrségre volt szükség, hogy a lakosságnak legalább élete megmentessék.

Hanem itt is, mint mindenütt, fényes eredménnyel teljesítette a csendőrség kötelességét. Hol erélyes, hol vigasztaló, békéltető szavakkal, de mindig sikerült a cél elérni; pedig ezen alkalmakkor is nem egyszer

jutott azon helyzetbe a csendőr, hogy az elkeseredésében lázongó és ellenszegülő nép között már-már a fegyver tekintélyére kellett hivatkozni.

Főleg *Gavrilovics István* csendőr, de különösen *Fehér Ignác* őrmester mutattak fel ezen ténykedéseknél ügyességet, tapintatot és türelmet. Amaz a *kis-tiszai* zsilipnél tudta ügyes fellépésével visszartartani s munkára vinni az erővel haza menni készülő, lázongó munkás tömeget; az utóbbi pedig mindenütt, de különösen *Makó* védelménél tanúsított oly önfeláldozó tevékenységet és ember fölötti erőfeszítést, a melyért *Makó* város vészbizottsága külön is kifejezte meleg hangú elismerését és háláját.

Nagy erőfeszítéseket igényeltek az elsorolt árvízveszélyek az ország és a hatóságok részéről — de nagyot a m. kir. II-ik sz. csendőrkerület állományába tartozó azon csendőrségi egyének részéről is, a kik az említett szolgálatokban részt vettek, s felemelt fővel és férfias önérettel tekinthetünk vissza az elmúlt 1887. évre, mert az annak vízveszélyeinél részt vett nagyszámú bajtársaink a 14—15 napig, zápor, metsző szél és hidegben, szakadatlanul éjjelnappal, a szűk és nyomorult élelmezés mellett tett szolgálatokkal bebizonyították, hogy a csendőrség nem ismer fáradalmat, nem álmatlanságot, hideget, éhséget, szomjúságot, nem semmiféle akadályt.

És ha bár bizton állítható is, hogy ama nehéz szolgálatok teljesítésében senkit sem vezetett más érdek, mint a mindenek felett álló szolgálat érdeke, s a tiszta szentelen katonai becsület és önértet: mégis tagadhatatlanul benső örömmel látjuk, hogy ama szolgálatok, felülmulhatatlan odaadással és tapintattal történt teljesítésük miatt — magasabb előjáróink s magasabb személyek és hatóságok figyelmét is felköltötték.

Fényes bizonyosságot tesz ez utóbb körülmény felől, hogy mint az ezen évkönyvnek más lapjain látható, a m. kir. honvédelmi minister úr a feltüntetett szolgálatokban részt vett több egyént dicsérő

okmányokkal tüntetett ki, a m. kir. belügy-, valamint a közmunka és közlekedési minister urak pedig magas elismeréseik nyilvánítása mellett többeket megjutalmazni is kegyeskedtek.

Hogy pedig a hatóságok és polgártársaink is mint vélekednek a tett szolgálatok felől: annak bizonyítására álljon itt néhány adat.

A *facséti* járás főszolgabirája a *lugosi* 5-ik szárnyparancsnoksághoz 1887. évi július hó 22-én intézett átiratában járásának lakossága nevében és saját részéről is meleg hangon nyilvánítja elismerését az árvízveszéllynél részt vett csendőrök bámulatos tevékenységeért.

Facsét községe egy július hó 19-én felvett jegyzőkönyvben ugyanezt teszi.

Temes megye központi és a *dettai* járás főszolgabirája a folyó évi június hó 10-én, illetve július 15-én a *temesvári* 4-ik szárnyparancsnoksághoz intézett átiratában ugyan így cselekedett.

Temes megye törvényhatósági bizottsága, a június hó 2-án tartott rendkívüli közgyűlésén hozott határozathoz képest, egy a m. kir. II. sz. csendőrkerületi parancsnoksághoz intézett átiratban elismerését s köszönetét nyilvánítja a 4-ik szárny állományabeli csendőrségi egyéneknek.

Torontál vármegye törvényhatósági bizottsága egy az 1887. évi június hó 9-én *Nagy-Becskereken* tartott rendes tanácsülésben felvett jegyzőkönyv szerint nemes lelkesedéssel szavaz elismerést a 3-ik szárny állományabeli csendőrség részére.

Torontál megye *csenyei* járásának főszolgabirája, a június hó 15-én a *n.-kikindai* 3-ik szárnyparancsnoksághoz intézett átiratában gyönyörű szavakban köszöni meg járasa községeinek nevében is az 1-ső szakasz által tett önfeláldozó szolgálatokat.

III. A m. kir. és a m. kir. horvát-szlavon csendőrségi jutalmazási alapból jutalomdíjat nyertek.

a) Az 1886. évben.

A m. kir. I. sz. csendőr-kerületnél:

1. *Debreczeni Sándor* őrmester --- --- --- 30 frt.

A m. kir. II. sz. csendőr-kerületnél:

2. *Nisztor György* őrmester --- --- --- 30 frt.

3. *Tóháti János* őrmester --- --- --- 30 frt.

A m. kir. III. sz. csendőr-kerületnél:

4. *Kis (Opris) Gergely* őrmester --- --- --- 30 frt.

5. *Várhelyi Márton* őrmester --- --- --- 30 frt.

6. *Tóth Bertalan* őrmester --- --- --- 25 frt.

7. *Nagy Mózes* őrmester --- --- --- 25 frt.

8. *Goldhammer Ede* őrmester --- --- --- 25 frt.

9. *Nagy Antal* őrmester --- --- --- 25 frt.

10. *Kindea János* csendőr --- --- --- 15 frt.

A m. kir. IV. sz. csendőr-kerületnél:

11. *Mislei György* csendőr --- --- --- 20 frt.

A m. kir. V. sz. csendőr-kerületnél:

12. *Popović Pál* őrmester --- --- --- 30 frt.

13. *Herberth András* czimz. őrmester --- --- --- 30 frt.

14. *Bauer Antal* czimz. őrmester --- --- --- 20 frt.

15. *Kaiser János* csendőr --- --- --- 15 frt.

A m. kir. VI. sz. csendőr-kerületnél:

16. *Szántó István* csendőr --- --- --- 15 frt.

A m. kir. horvát-szlavon csendőrségnél:

17. *Živčić Iván* őrmester --- --- --- 20 frt.

18. *Poznanović Mihály* őrmester --- --- --- 20 frt.

Tehát 1886-ik évi augusztus hó 18-án, mint Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján a jutalmazási alap kamataiból 18 altiszt és csendőr összesen 435 frtnyi jutalomdíjat nyert.

b) Az 1887. évben.

A m. kir. I. sz. csendőr-kerületnél:

1. Nagy István őrmester	---	---	---	30	frt.
2. Szilvási Vidor czimz. őrmester	---	---	---	20	frt.
3. Kaufmesz Mihály czimz. őrmester	---	---	---	20	frt.

A m. kir. II. sz. csendőr-kerületnél:

4. Ringer Alajos őrmester	---	---	---	25	frt.
5. Kövér István czimz. őrmester	---	---	---	25	frt.

A m. kir. III. sz. csendőr-kerületnél:

6. Andrássy Miklós őrmester	---	---	---	15	frt.
7. Lex Antal őrmester	---	---	---	25	frt.
8. Batyala János czimz. őrmester	---	---	---	20	frt.
9. Kiss Endre czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.
10. Neszmirák Gyula czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.
11. Herpai János czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.
12. Orbán Sándor őrsvezető	---	---	---	15	frt.

A m. kir. IV. sz. csendőr-kerületnél:

13. Kelemen István csendőr	---	---	---	15	frt.
14. Bukoveczky József csendőr	---	---	---	10	frt.
15. Soltész Péter őrsvezető	---	---	---	15	frt.

A m. kir. V. sz. csendőr-kerületnél:

16. Graef Vilmos czimz. őrmester	---	---	---	25	frt.
17. Schwartz István őrmester	---	---	---	25	frt.
18. Helegd János csendőr	---	---	---	20	kr.
19. Mihácsa Simon csendőr	---	---	---	15	frt.
20. Fekete János őrmester	---	---	---	15	frt.
21. Wagner János őrmester	---	---	---	15	frt.
22. Kusza István czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.

A m. kir. VI. sz. csendőr-kerületnél:

23. Schrédli Károly őrmester	---	---	---	20	frt.
24. Vajda István czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.
25. Preidt Mihály czimz. őrmester	---	---	---	15	frt.
26. Moncz Sándor őrsvezető	---	---	---	20	frt.

27. Simoka Jakab őrsvezető	---	---	---	20	frt.
28. Schreiner András csendőr	---	---	---	10	frt.
29. Nagy Ferencz csendőr	---	---	---	15	frt.

A m. kir. horvát-szlavon csendőrségnél:

30. Wolf Iván őrmester	---	---	---	30	frt.

Tehát 1887-ik évi augusztus hó 18-án, mint Ő császári és apostoli királyi Felsége legmagasabb születése napján a jutalmazási alap kamataiból 30 altiszt és csendőr összesen 555 frtnyi jutalomdíjat nyert.

IV. A csendőr-kerületi parancsnokság által dicsérő okirattal láttattak el.*A m. kir. I. sz. csendőr-kerületnél:*

Thalgott Mihály csendőr (Pojenár Laszk, veszélyes gonosztevőnek lelövés által történt kézrekerítéseért).

Miklós Lajos őrsvezető (gyilkosság tetteseinek és bűnrészeseinek kinyomozása és elfogásaért).

Rapó József csendőr (nagyobb betöréses lopás tetteseinek kézrekerítéseért.)

Flinta János, Mircse Ferencz és Jakab Elek csendőrök (tűzvész alkalmával tanúsított önfeláldozó működésükért).

Dancs Miklós őrsvezető (gyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért).

Nagy Mózes csendőr (egy embernek a kútból, saját élete kockáztatásával, való kimentéseért);

Koloszár József őrmester (a szárny számveteli teendőinek dicséretes szorgalommal való ellátásaért).

Moldován Tódor őrsvezető és Kőmives Pál csendőrök (egy 8 főből álló veszélyes tolvajszövetkezet kézrekerítéseért).

Biró Ferencz őrmester (két rablógyilkos kézrekerítéseért).

Kaufmesz Mihály czimz. őrmester (egy marhalopással foglalkozott bűnszövetkezet tagjainak kézrekerítéseért).

Kovács Gyula örsvezető, *Sechler Tamás*, *Izsák Márton* és *Gima Ferencz* csendőrök (három — 25 rendbeli bűncselekményt elkövetett — fegyveres csavargó kézrekerítéseért).

Müller Márton és *Ribnyicz Mihály* csendőrök (a dévai árvíz alkalmával tanusított önfeláldozó működésükért).

Bosiocu János örsvezető (egy lólopással foglalkozott tolvajbanda számos tagjának kézrekerítéseért).

Imre József örsvezető és *Vass János* csendőr (a Hodoson volt vízáradás alkalmával tanusított önfeláldozó működéseért).

Czimbalmos József örsvezető (gyilkosság tetteinek kézrekerítéseért).

Kovács Lajos örsvezető (egy embernek a vízbe-fuástól való megmentéseért).

Vámos János csendőr (egy embernek az árvíz-veszélyből való megmentéseért).

Heidel János csendőr (tűzvésznel tanusított önfeláldozó tevékenységeért).

*

A m. kir. II. sz. csendőr-kerületnél:

Ráfuly András örsvezető (egy 13 főből álló s már hosszabb időn át garázdálkodott betörőbanda kézrekerítése körül tanusított körültekintő, ügyes és teljes eredményt biztosító működéseért).

Mrakovits Gábor, *Kanyó Forgó József* és *Ritz János* örsvezetők, *Máron István*, *Agazony József* és *Vida Sándor* csendőrök (az 1886. évi deczember havában Bács-Bodrogmegye területén eszközölt rabló-üldözés alkalmával tanusított buzgó, eredménydús és kiváló működésükért).

Csala Sándor czimz. őrmester, *Nagy Imre* örsvezető és *Wetzl János* czimz. örsvezető (a 1887. évi június 17-én Kernyaján megejtett képviselőválasztás alkalmával az izgatott választóközönséggel szemben tanusított katonás és bátor, s e mellett tapintatos és észszerű eljárásukért, mivel az összeütközés elhárí-

tása és a rend fentartása csak is ezen eljárásuknak volt tulajdonítható).

Kurucz Miklós és *Molnár Antal* csendőrök (a közbiztonsági szolgálatban tanusított buzgó és eredményteljes működésükért).

Ringer Alajos és *Noé Mátyás* őrmesterek, *Reichhard János*, *Regauer Mihály* és *Miklós István* czimz. örsvezetők, *Neupauer Mihály* és *Gavrilov István* csendőrök: (a kistiszai zsilip-szakadás következtében keletkezett árvízveszély alkalmával tanusított kiváló tevékenységük és fáradhatlan szolgálataikért). Ezzel kapcsolatban *Regauer Mihály* és *Miklós István* cz. örsvezetők még azért is, mivel a vész színhelyén teljesített szolgálatuk alkalmával, egy az ártérben fürdő és az árvíz sodra által elkapott munkást a vizbefulladás halálától bátorság és lélekjelenléttel megmentettek.

Gradt István örsvezető (a Temes és Berzova folyók áradása alkalmával pusztított árvízveszély alkalmával teljesített kiváló szolgálatai, fáradhatlan buzgalma, tevékenysége és az alárendelt csendőrök helyes vezetéseért).

*

A m. kir. III. sz. csendőr-kerületnél:

Bencska János örsvezető (mivel a Sáfár Lajos mezőtúri lakos kárára elkövetett lólopás tetteit, továbbá Német Áronné szül. Simon Julia gyilkosát s a Varga Sándor kisujszállási lakoson elkövetett rablás tettesét kiderítette).

Fehér Károly örsvezető (a Tóth András bátyoki szőlőkerületen öt évvel ezelőtt elkövetett gyilkosság tettesének kiderítéseért).

Bálint István örsvezető (vízáradás alkalmával a vízbe esett Toma Stefan életének megmentéseért).

Stand Antal czimz. őrmester, *Czizmadia József* és *Takács György* csendőrök (Aradmegye Nagy-Halmágy községében 1887. évi május 20—21-ike közti éjjen bekövetkezett vízáradás alkalmával a közveszély el-

hárítása, élet és vagyonmentés körül tanusított fáradhatlan, buzgó és önfeláldozó működésükért).

Kiss Ferencz és Matéka János csendőrök (mivel a Kismarja községében 1887. évi június hó 12-én képviselői beszámoló beszéd meghallgatása végett ezeken felül összegyűlt, elégedetlenkedő és már tettlegességre kész néptömeget erélyes s tapintatos fellépésükkel lecsendesíteni és ez által esetleges rendzavarásnak, de sőt vérengésnek elejét venniök sikerült.)

Batyala János czimz. őrmester (a közbiztonsági szolgálatban kifejtett ernyedetlen szorgalmáért, több esetben tanusított észszerű eljárásáért, valamint szolgálatának mindig kötelesség-hű teljesítéseért).

Rácz János csendőr (mivel 1887. évi június hó a 3-án Dombo Gyika felső-poényi lakos égő házából annak alvó nejét és két gyermekét bátor elszántsággal kimentette).

*

A m. kir. IV. sz. csendőr-kerületnél:

Szandovics Jakab őrmester (számvivői teendőinek odaadó buzgósággal való végzéseért).

Noé Mátyás őrmester és *Miesz György* őrsvezető (egy gyilkosság tetteseinek kiderítéseért).

Czap György csendőr (jelentkezők gyűjtésénél elért szép eredményeért).

Moldvai Mihály őrsvezető (árvíz alkalmával egy leánynak megmentéseért).

Nagy Sándor őrsvezető (a közbiztonsági szolgálat terén tanusított eredményes működéseért).

Kovács János czimz. őrmester, *Szapor Sándor*, *Kassimir József* és *Klein Ignác* csendőrök, továbbá *Strosz István* őrsvezető és *Fogarasi István* csendőr (egy 7, illetve 6 tagból álló szervezett vásári tolvajbandának fáradságos nyomozás után történt letartóztatásaért).

Fulcz Frigyes őrsvezető, *Kalamár Ádám* és *Bendik István* csendőrök (4 hirhedt betörő tolvajnak fáradságos nyomozás után történt letartóztatásaért).

Katzenszky János czimz. őrsvezető, *Seres Sándor* és *Major Ferencz* csendőrök, valamint *Gresz Polgár Ferencz* prb. csendőr (egy 3 tagból álló vásári tolvajbandának és 31 orgazdának kiderítése és letartóztatásaért).

Bukoviczki József csendőr, *Platky Donát* czimz. őrmester, *Abkorovics József* csendőr, *Steinesz Keresztély* őrmester, *Kolumbán Lukács* és *Szotay Ferencz* őrsvezetők, *Szegedi József*, *Molnár János*, *Kulai Fülöp*, *Schneider Gyula* és *Lakó József* csendőrök *Szendrei Mihály* prb. csendőr, *Szabó Sándor* őrsvezető, *Wéber Mihály*, *Lakó József*, *Rácz Béla* és *Pavelka András* csendőrök (tűzvész alkalmával az élet- és vagyonbiztonság körül teljesített elismerésre méltó szolgálatukért).

Elek Ferencz és *Fábián Mihály* csendőrök (Takács János hirhedt betörő tolvajnak fáradságos nyomozás után történt letartóztatásaért).

*

A m. kir. V. sz. csendőr-kerületnél:

Deák Sándor őrsvezető (egy fogoly kiszabadítását követelő 40 főnyi népcsoportnak fegyverhasználat nélkül történt széteszteléseért).

Iványi Dezső őrsvezető és *Klein József* csendőr (egy nőnek a víz hullámaiból való kimentéseért).

Batia Miklós őrsvezető (egy nagyobb mérvű tűzvésznel tanusított erélyes közreműködéseért).

Lagin János csendőr (tűzvész eloltása körül tanusított körültekintő és önfeláldozó magatartásaért).

Kusza István czimz. őrmester (két rablógyilkosnak észszerű, erélyes és fáradhatatlan nyomozás általi kiderítése és letartóztatásaért).

Hodosy Miklós csendőr (a szécsényi őrskerületben előfordult több rendbeli bűncselekmény tetteseinek kiderítéseért).

Bobok Henrik őrsvezető (a nagyapponyi őrs területén előfordult több rendbeli közbiztonsági zavarok tetteseinek kiderítéseért és az őrsparancsnokság pontos, mintaszerű vezetéseért).

*

A m. kir. VI. sz. csendőr-kerületnél.

Márton József örsvezető és *Miholics István* csendőr (betörő tolvajok kézrekerítéseért).

Nagy Ferencz czimz. örsvezető (Moncz Sándor örsvezető vezetése alatt egy 8000 frtos rablás tetteseinek kiderítése és elfogásáért).

Wenczel András őrmester (a kerületi parancsnokság szervezése óta a szolgálat minden ágában s különösen az állomány-kiegészítés és nyilvántartása körüli eredménydús működéseért).

Vajda István czimz. őrmester (egy gyilkosság tettesének gyors kinyomozása és kézrekerítéseért, továbbá egy védállásba helyezkedett felfegyverkezett gyilkosnak önfeláldozó bátorsággal eszközölt megtámadása és lelövéseért).

Preidt Mihály czimz. őrmester (egy rablógyilkosság tettesének, az elrablott összeggel együtt, a leg-rövidebb idő alatt eszközölt kézrekerítéseért, továbbá örskörletében egy éven belül előfordult más három gyilkossági eset tetteseinek kiderítése és elfogatásaért).

Risztics Pál őrmester (a szárny számvitele körül hosszú időn át kifejtett eredménydús működéseért).

Francz István csendőr és *Szijgyártó János* prb. csendőr (ökörtolvajok kinyomozása- és elfogatásaért).

Boricza János örsvezető (egy löfegyverrel fölfegyverkezett hirhedt közártalmú egyén letartóztatása alkalmával tanusított bátor és önfeláldozó magatartásaért).

*

V. A csendőrkerületi parancsnokság által nyilvánosan megdícsértettek.

A m. kir. I. számú csendőr-kerületnél:

Szilvási Vidor czimz. őrmester, *Majláth Károly* és *Paul András* csendőrök (rablógyilkosság tettesének kézrekerítéseért).

Pauer Frigyes örsvezető (egy ember életének megmentése körül nyújtott segélyért).

Harai Mihály és *Balog Károly* csendőrök (gyilkosság tettesének kézrekerítéseért).

Nagy Antal, *Sándor János* és *Grünfeld Mór* csendőrök (rablógyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért).

Csöregi Ferencz és *Sipos Péter* csendőrök (marhalopással foglalkozott tolvajbanda tagjainak kézrekerítéseért).

Bágya Árpád, *Schuster Márton* és *Andrej György* csendőrök (egy pénzhamisító szövetkezet tagjainak kézrekerítéseért).

Bagoly Ferencz csendőr (gyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért).

Kovács Ferencz és *Ziegler János* csendőrök (gyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért).

Papp Pál czimz. őrmester és *Kovács János* csendőr (betöréses lopás tetteseinek kézrekerítéseért).

Tolnai Dénes és *Benedek András* csendőrök (rablás tetteseinek kézrekerítéseért).

Kakasi Gyula czimz. őrmester és *Rácz István* csendőr (tűzvésznél tanusított kiváló tevékenységért).

Kedves István czimz. őrmester és *Forró Ferencz* csendőr (ugyanazért).

Lőrinczi Ferencz csendőr (ugyanazért).

Darvas István, *Zsigmond Ferencz* és *Kourád Antal* csendőrök (egy tolvaj-szövetkezet számos tagjának kézrekerítéseért).

Varró András, *Böjthe Mihály* és *Deák Sámuel* csendőrök (gyilkosság tetteseinek kézrekerítéseért).

Kömives Pál, *Nagy József* és *Páska Vazul* csendőrök (betöréses lopás tetteseinek kézrekerítéseért).

Kiss Zsigmond csendőr (tűzvésznél tanusított kiváló ténykedéseért).

*

A m. kir. II. sz. csendőr-kerületnél:

Ehrmann Mátyás czimz. őrmester, *Schmidt Ferencz* örsvezető, *Schurschanczku Vazul*, *Nagy Ferencz*, *Erllich Antal*, *Szijártó Károly*, *Tauninger András*, *Rittinger Ferencz*, *Kálóczy Ferencz*, *Borsos Ferencz*,

Peszkar János, Szász István, Kálmán Imre, Missurda János, Tóth József, Vinkits Gyula, Stefanovics László és Láposi Sándor csendőrök, valamint a m. kir. III. sz. csendőr-kerület állományába tartozó *Jakabfy József* csendőr (a m. kir. honvédelmi minister úr Ö. Nagyméltóságának rendelete folytán: a királyné Ö. Feliségének az 1887. év tavaszán a Herkules-fürdőben töltött legmagasabb tartózkodási ideje alatt a rendfentartása körül kifejtett buzgalmuk és tevékenységükért).

Wünschel Fülöp örsvezető, *Gálos István, Kiss József, Balló Ferencz és Majláth Miklós* csendőrök (egy nagyobb tűzvész alkalmával a pusztító elem megfékezése, a veszélyeztetett élet és vagyon biztosítása körül tanúsított bátor és buzgó működésükért).

Kün György czimz. őrmester (gyilkosság tettesinek kiderítése- és kézrekerítéseért).

Hanuszka József czimz. őrmester, *Cseholszky János, Csibi Alajos és Major Dániel* örsvezetők, *Klein Dávid* czimz. örsvezető, *Papp Bálint, Péterfy József, Begovics János, Nagy Mihály, Grozea Sándor, Agazoni József, Kirchberger János, Botorok István és Freimann József* (az 1887. évben megejtett képviselőválasztásoknál a közönséggel szemben tanúsított higgadt, katonás és tapintatos eljárásukért).

Forgó István és Wagner Mátyás csendőrök (búcsú alkalmával ittás emberek által előidézett, a községi előljáróság és a járőr ellen irányuló nagyobb mérvű zavargást tapintatos, észszerű és higgadt eljárásukkal lecsillapították, a tömeget széteszlásra birták s a főczinkosokat letartóztatták).

Varga János, Dudás Imre, Tünczos Lajos és Glac József csendőrök (a kis-tiszai zsilip-szakadás következtében keletkezett árvíz-veszély alkalmával tanúsított kiváló tevékenységük és fáradhatlan szolgálataikért).

Sabján Vendel, Szücs Karajos János, Vida Sándor, Sabják György, Oszváth Balázs, Breáz János, Józsa Antal, Tudeszka Mihály, Ignea János, László József,

Kolofon Sándor, Vujkovics Mihály, Agg Márton, Szabó Ferencz, Andó Györgg, Fule András, Dudás Sándor, Blau Lipót, Bogics Bogdán, Földesi Dénes, Simon Mátyás, Kohn Jenő, Petei János, Pál Ferencz, Kiss Gedeon, Székely Imre, Oláh Mihály, Gállas István, Volák Sámuel, Jovánov Vásza és Popa Demeter csendőrök (a Berzova áradása következtében Széchénfalva és Krivabara községekben pusztított árvízveszéllyel teljesített kiváló szolgálataikért).

Bartha József örsvezető, *Klug Olivér, Bodai István, Birkenheier János, Popa Luka János, Heck István, Müller Ede, Kozári Ferencz, Szász Király János, Bartics Mihály, Broser Mihály* csendőrök, *Kövér István, Tari János, Kuszli Imre és Égető Lajos* próbacsendőrök (a folyó évben a Temes és Berzova folyók áradása alkalmával pusztított árvízveszély ideje alatt teljesített kiváló szolgálataik-, fáradhatatlan buzgalmuk- és tevékenységükért).

Fogarasi Evlavius, András Tamás csendőr és *Eberlein János* próbacsendőr (a folyó évben Facséton pusztított árvíz alkalmával tanúsított buzgó szolgálataikért, bátor fellépésükért továbbá, mivel ugyanazon alkalomból egy 3 főből álló családnak az árvíz okozta szorongatott helyzetéből való megmentése és biztonságba helyezése körül sikeresen közreműködtek).

*

A m. kir. III. sz. csendőr-kerületnél:

Horváth József örsvezető (egy elhanyagolt örsöt kiváló szorgalommal és odaadó igyekezettel rövid idő alatt minden tekintetben rendbe hozott).

László József czimz. őrmester (jelentkezők szerzésében tanúsított kiváló buzgalmaért).

S. Tóth Áron csendőr (a Tóth András bályoki szőlőkerülön ezelőtt öt évvel elkövetett gyilkosság tettesének kiderítéseért).

Andrássy Miklós őrmester (a Kiss Sándor vácsi püspöki erdővéd ellen állítólag elkövetett rablás ügyében azon körülmény kiderítéseért, miszerint az

erdővéd az elraboltnak mondott összeget elsikkasztván, a rablás hírét sikkasztásának palástolása végett csak költötte).

Astelán Simon czimz. örmester (a Sikló község határában földméréssel foglalkozó mérnök ellen felázadt és már-már tettelegességre vetemedni hajlandó néptömeget tapintatos és erélyes fellépésével lecsendesítette).

László József czimz. örmester, *Szitar Mihály* és *Mezei József* örsvezetők, *Kovács János* czimz. örsvezető, *Debreczeni Miklós*, *Halblehner János*, *Effenberger Márton*, *Tóth Sándor* és *Czifra István* csendőrök (a Sebes-Körösnek 1887. évi május hó 21-én történt rohamos áradása alkalmával a mentési munkálatokat vezető főmérnököt éjjel-nappal, a legnagyobb odaadással és fáradságot nem ismerve támogatták, mi által a védgátak átszakadását meggátolni sikerült).

Nagy Mózes czimz. örmester, *Csontos Ferencz* czimz. örsvezető, *Pesti Károly*, *Tóth János*, *Varga Lajos*, *Gombos Imre*, *Szabó Lajos* és *Károlyi István* csendőrök (a Vaskoh községen keresztül folyó Körös áradása alkalmával a vagyonmentés körül teljes odaadással és buzgalommal közreműködtek).

*

A m. kir. IV. sz. csendőr-kerületnél :

Steff György csendőr (gyilkosság tettesének kiderítésénél tanúsított szolgálati buzgóságaért).

Volf Ede örsvezető és *Stark Erős Lajos* csendőr (egy lopás tetteseinek észszerűen fogatosított nyomozás folytán történt letartóztatásáért).

Devera János örsvezető, *Burlász Mátyás* és *Spirko János* csendőrök, továbbá *Lászlófi László* örsvezető, *Forgó József* és *Friedmann Jakab* csendőrök (tűzvész alkalmával a vagyonbiztonság fentartása körül tanúsított magatartásukért).

*

A m. kir. V. sz. csendőr-kerületnél :

Knapkó András csendőr (tűzvésznel tanúsított erélyes és körültekintő közreműködéseért).

Popovics Pál örmester, *Polacsek Pál*, *Thacsik János* és *Kvassay Istók János* csendőrök (a Trencsénben dühöngött tűzvész alkalmával az oltás és rend fentartása körül tanúsított magatartásukért).

Vincze András csendőr (tűzvész alkalmával tanúsított körültekintő és észszerű magatartásaért).

Szabó Beniam örsvezető, *Seregi János* és *Keviczky János* csendőrök (tűzvész alkalmával tanúsított erélyes közreműködésükért).

Löfy Gyula örmester és *Kevitzky János* csendőr (négy veszélyes betörő tolvajnak észszerű és tapintatos nyomozása- és letartóztatásaért).

Filyo András (tűzvész alkalmával az oltás körül tanúsított erélyes magatartásaért).

Duldner Ignác örsvezető, *Gál János* csendőr és *Négyesi* segédleti honvéd (tűzvész alkalmával tanúsított erélyes magatartásukért).

Simkovics János és *Nagy Henrik* csendőrök (egy hét betörő tolvajból álló bandának kézrekerítéseért).

Mihácsa Simon örsvezető és *Gleich András* csendőr (négy rablónak kézrekerítéseért).

Filyo András örsvezető, *Laczo István* és *Pelle János* csendőrök (egy öngyilkos életének megmentéseért).

Mészáros Lajos örsvezető, *Varga János*, *Kis János*, *Kakai Imre* és *Chlebus Samu* csendőrök (Divény községben dühöngött tűzvész eloltásánál tanúsított erélyes közreműködésükért).

Bogyó István és *Arczberger József* csendőrök (két hirhedt betörő tolvaj kézrekerítéseért).

Biró Antal és *Vrana Pál* csendőrök (a nagy-apponyi örskerületben előfordult közbiztonsági zavarok tetteseinek, *Bobók Henrik* örsvezető vezetése alatt történt erélyes kinyomozása és kézrekerítéseért).

Bogner Ferencz czimz. örsvezető és *Martinecz*

Bálint. csendőr (tűzvész alkalmával az oltás körül tanusított magatartásukért).

Hugyecz Samu és *Liska Péter* csendőrök (Turdosinban dühöngött tűzvésznél tanusított magatartásukért).

Fekete János őrmester (örsének mintaszerű rendbentartása és vezetéseért, valamint a szakasparancsnoki teendők körül tanusított szorgalomért).

*

A m. kir. VI. sz. csendőr-kerületnél:

Krasiczky József és *Kaczor Mihály* csendőrök (egy Zalamegyében és környékén a közbiztonságot veszélyeztetett fegyveres gonosztevő kézrekerítéseért).

Klein Gyula és *Vajda István* czimz. őrmesterek (rablóüldözés alkalmával tanusított fáradhatlan buzgalmuk- és kitartásukért).

Szakács Géza, *Nemesszeghy Kálmán* őrmesterek, *Szücs Lajos* czimz. őrmester és *Molnár István* örsvezető (a legénységi létszám kiegészítése körül tanusított buzgalmukért).

Risztics Pál őrmester és *Dull Ferencz* örsvezető (a pécsi vasuti állomás főmühelyének leégése alkalmával tanusított tevékenységükért).

Petrus József csendőr (egy felfegyverkezett gyilkos elfogásánál tanusított bátor és elszánt magatartásaért).

Kovács János örsvezető és *Baksa Márk* csendőr (egy gyilkosság tetteseinek kiderítése körül tanusított fáradhatlan buzgalmukért).

Tóth József és *Kaczor Mihály* csendőrök (egy embernek a megfagyás halálától való megmentéseért).

Schreiner András és *Gulyás István* csendőrök (egy rablógyilkosság tettesének gyors kiderítése és elfogásánál való közreműködésükért).

Marcza Dániel örsvezető, *Tóth György*, *Bucskó István* és *Pál György* csendőrök (egy nagyobb mérvű tűzvész alkalmával tanusított erélyes és tapintatos közreműködésükért).

Hoszni Lajos örsvezető és *Szabó Sándor* próba-

csendőr (egy tűzvész alkalmával a vagyon megmentésében és a tűz eloltásában való tevékeny részvételükért).

Spalla Aurél és *Schrédl Károly* őrmesterek, *Arany József*, *Tarcsafalvi Lajos*, *Vajda István*, *Lányi Ignác*, *Szigeti György*, *Sausek Géza*, *Klein Gyula* és *Bozsing József* czimz. őrmesterek, *Kovács János*, *Bognar János*, *Olasz Albert*, *Tverdusi János*, *Czirják Mihály*, *Török Mihály*, *Kálmáncsi László*, *Kovács Mihály I.*, *Üрге Lőrincz*, *Marcza Dániel*, *Nagy János* és *Turi Károly* örsvezetők, *Mészáros János*, *Tánczos Mihály* és *Kazán János* czimz. örsvezetők, *Bucskó István*, *Vankovics Ferencz*, *Siskó László*, *Fischbach András*, *Tatár Prokop*, *Németh Sándor*, *Gubola János*, *Szobor Ágoston*, *Varga János*, *Zsohár György*, *Tóth Károly*, *Baksa Márk*, *Németh József*, *Kiss János*, *Kovács János*, *Kompa István*, *Szántó István*, *Tuboly Alajos*, *Domonkos Pál*, *Gáspár Dániel*, *Branilovics János*, *Horváth József*, *Faller János* és *Kopcsándi Lajos* csendőrök (mindannyian a lefolyt képviselőválasztások alkalmával tanusított erélyes, higgadt, férfias és tapintatos magatartásukért).

Németh Gábor I. csendőr (egy hirhadt s löfegyverrel fölfegyverkezett közártalmú egyén letartóztatásánál tanusított férfias magatartásaért).

Petrucz Gábor czimz. örsvezető és *Kocsis Pál* csendőr (tűzvész alkalmával tanusított kiváló s önmegtágadással teljesített szolgálatukért).

Tverdusi János örsvezető (egy 251 forintos lopás tettesének kiderítése és az elloptott összeggel együtt sikerült kézrekerítése alkalmával tanusított kiváló ügyes eljárásaért).

Császári királyi csendőrség.

Főfelügyelő:

Gieslingeni Giesl Henrik báró, altábornagy stb.

Parancsörtiszt:

Felsenberg Edgár, főhadnagy.

1. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Bécs.

Parancsnok: Otthausi *Uhle Eduard*, alezredes.
Oszt. par.: 1. Bécs, 2. Bécs, 3. Krenis,
4. St.-Pölten, 5. Bécs-Ujhely.

2. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Prága.

Par.: *Dürr Frigyes*, ezredes; helyettese: *neustawmi Deitenhofen Adolf*, alezredes.
Oszt. par.: 1. Prága, 2. Leitmeritz, 3. Budweis,
4. Jičín, 5. Pilsen, 6. Csaszlau, 7. Eger, 8. Cseh-Laipa,
9. Königrätz, 10. Chrudim, 11. Tábor,
12. Pisek, 13. Komotau, 14. Prága.

3. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Innsbruck.

Par.: *Friedlsbergi Kraus Antal*, ezredes.
Oszt. par.: 1. Innsbruck, 2. Trient, 3. Roveredo,
4. Bozen, 5. Bregenz, 6. Bruneck.

4. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Brünn.

Par.: *Gallina Antal*, alezredes.
Oszt. par.: 1. Brünn, 2. Olmütz, 3. Neutitschein,
4. Magyar-Hradisch, 5. Igláu.

5. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Lemberg.

Par.: *Lovag Appel Sándor*, ezredes; helyett.: *Schönborn Rezső*, őrnagy; másod-törzstiszt: *Rduch Ferencz*, százados.
Oszt. par.: 1. Lemberg, 2. Krakkó, 3. Rzeszów,
4. Przemysl, 5. Tarnopol, 6. Stanislaw, 7. Sanok,
8. Tarnow, 9. Tarnobrzeg, 10. Kolbuszowa, 11. Rava-ruska,
12. Bródy, 13. Brzezany, 14. Zaleszczyki,
15. Kolomca, 16. Stryj, 17. Uj-Sandec, 18. Wadovice.

6. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Grác.

Par.: *Gramposchich Roman*, alezredes.
Oszt. par.: 1. Grác, 2. Feldbach, 3. Leoben, 4. Marburg.

7. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Triest.

Par.: *Marchetti Antal*, őrnagy.
Oszt. par.: 1. Triest, 2. Görz, 3. Pola; különítmény a tengerészeti szertárnál Polában.

8. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Linz.

Par.: *Neuerer Gottfried*, őrnagy.
Oszt. par.: 1. Linz, 2. Linz, 3. Ried.

9. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Zara.

Par.: *Grössl Engelbert*, őrnagy.
Oszt. par.: 1. Zara, 2. Spalato, 3. Cattaro, 4. Sebenico, 5. Ragusa, 6. Risano.

10. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Troppau.

Par.: *Hermann Simon*, őrnagy.
Oszt. par.: 1. Troppau.

11. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Salzburg.

Par.: *Julienheimi Schrötter Antal*, százados.
Oszt. par.: 1. Salzburg.

12. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Laibach.

Par.: *Smetana János*, százados.
Oszt. par.: 1. Laibach, 2. Laibach, 3. Rudolfswerth.

13. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Czernovitz.

Par.: *Braulik János*, őrnagy.
Oszt. par.: 1. Czernovitz, 2. Suczawa, 3. Radlantz.

14. sz. országos csendőrparancsnokság.

Törzs: Klagenfurt.

Par.: *Oppitz Adolf*, százados.
Oszt. par.: 1. Klagenfurt, 2. Villach.

Állomány átnézet.

Országos csendőr- parancs- nokság	Osztag	Járás	Őrsök	Törzstisztek			Főtisztek				Számvivők	Legénység			
	parancsnok- ságok			Ezredes	Alezredes	Őrnagy	I. o.	II. o.	Főhadnagy	Hadnagy		Őrmester	Őrsvezető	Csendőr	Összesen
							századosok								
1	6	18	169		1				7		1	23	118	395	536
2	14	89	588		2				16		1	100	318	1167	1585
3	7	24	132		1				8		1	28	104	442	574
4	6	31	311		1				7		1	35	125	463	623
5	19	74	284		2				22		1	85	246	1409	1740
6	5	19	130		1				6		1	23	107	398	520
7	3	11	52		1				4		1	14	52	220	285
8	3	12	76		1				4		1	14	60	197	271
9	7	13	120		1				8		1	18	106	509	633
10	1	7	47		1				1		1	9	31	103	143
11	1	4	42		—				1		1	6	27	95	127
12	3	11	63		—				3		1	14	57	203	274
13	3	8	48		—				3		1	11	49	192	252
14	2	7	46		—				3		1	10	41	158	209
Összesen	80	328	1967	3	4	6	26	10	30	31	14	389	1440	5950	7790

Cs. és kir. csendőrség Bosznia- és Herczegovinában.

Törzs: Sarajevo.

Parancsnok: Gorikai *Tomičić János*, ezredes. —

Szemlész-törzstiszt: *Pavellic Balázs*, őrnagy. —

A portyázó csapat parancsnoka: *Cvetičanin Emanuel*, őrnagy.

Szárnyparancsnokságok: Sarajevo, Travnik, Banjaluka, Bihač, D.-Tuzla, Mostar, Trebinje.

Szakaszparancsokságok: Sarajevo, Kiseljak, Višegrad, Foča; — Travnik, Jajce, Bugojno, Livno; — Banjaluka, Dervent, Bosn.-Kostajnica; — Bihač, Petrovac, Krupa; — D.-Tuzla, Brčka, Bjelina, Vlasenica; — Mostar, Konjica, Nevesinje; — Trebinje, Stolac, Gačko, Bilek.

Rendszeresített állomány: 3 törzstiszt, 12 I. és II. oszt. százados, 29 főhadnagy, 4 hadnagy, 8 kezelőtiszt, 50 őrmester, 152 őrsvezető, 1682 csendőr, összesen 48 tiszt, 1884 főnyi legénység.

Ehhez:

a) Állandó karhatalmi segédlet 900 fő.

b) Pandúr-csapat és pedig: 8 serdár, 5 podserdár, 6 buljukbaša, 21 harambaša, 127 pandúr.

c) Zaptia-tisztek és pedig: 1 bimbaša (őrnagy), 3 jusbaša (százados), 3 mulazim (hadnagy).

d) Portyázó csapat: 6 szárny 100—100 fővel, összesen 600 fő, ezek közt 200 csendőr és 400 önként jelentkező közös hadseregbeli katona.

7 szárny, 25 szakasz és 216 őrs.

Vegyes közlemények.

Irányelvek a tüzesetek kiderítéséhez.

Azon rendkívül érzékeny és nagy kár méltánylása következtében, melyet a tüzesetek ritkábban az emberi élet, de oly gyakran és nagy mérvben a vagyon megsemmisítése körül okoznak, s mely tüzesetek néha — mint a lefolyt 1887-ik évben is — járványszerűleg dühöngve, a közjólétet aláásó országos csapásként jelentkeznek: a magyar büntető törvénykönyv a szándékos gyújtogatást büntettnek, a gondatlanságból okozott gyújtogatást pedig vétségnek minősítve; szigorú fenytésekkel sújtja azt, ki ily szerencsétlenségnek akarattal vagy gondatlanságból előidézője. Ebből kifolyólag kötelessége tehát a csendőrségnek minden tüzesetben kinyomozni, hogy forog-e fenn tiltott cselekmény s ki ellen irányul a jogos vád.

Hogy mily nagy nehézséggel jár a tüzesetek kiderítése, azt a szolgálat tapasztalatai is bizonyítják. Ennek oka egyrészt éppen a tüzeknél fenforogható sokféle keletkezési ok s ennek következtében a nyomozásnál nélkülözött kiindulási alap; másrészt azonban a járőrök részéről a legtöbb esetben tanúsított tájékozatlanság és áttekintés hiánya. Ezen hiányt lehetőleg pótolni czélja e soroknak, a gyakorlati szolgálat tapasztalataira alapultan világosságot hozni a szolgálat eme nehéz és fontos ágazatába s tisztázva az eshetőségeket, megállapítani nagyjában azon irányokat és feltevéseket, a melyek ily esetek kiderítése körül létjogosultsággal, mert valószínűséggel bírnak, — bár a gyakorlati szolgálatban fordulhatnak elő esetek, midőn az adott helyzetben a járőr tapasztalni kénytelen, hogy az élet az ő

számlálhatlan és változatos esélyeivel ismét egy oly újabb bonyodalmat dobott elébe, melylyel szemben minden előrelátás gyarlónak bizonyul s melyre előre ki sem gondolt, mert nem is gondolhatott és ezzel szemben kénytelen minden útmutatás hiányában csupán saját leleményességébe vetni bizalmát és reményét.

Épen ezen okból az alábbi fejtegetések csupán a rendes viszonyokra vonatkoznak, tehát azon tüzesetekre, melyek a falvakban és pusztákon leggyakrabban szoktak előfordulni, s mellőzve ezúttal a tüzeseteknél való segédkezés mikénti fogantatásának tárgyalását, csakis azon bűnügyi mozzanatok kiemelésére szorítkozik, melyek a tüzesetek körül mutatkoznak.

A hazánkban fenforgó sajátlagos viszonyok között kiváló figyelmet érdemelnek a szolgálati tapasztalaton alapuló következő észleletek:

A járőr helyesen cselekszik, ha addig, míg a tűzoltás tart s már eleitől fogva valami kézzelfogható irány a nyomozásra elő nem került s elő nem adódott, ha — mondjuk — a segédkezés alkalmával, néha a tűzoltásnál rendszeren közvetlenül közre nem működő s mérsékelt távolságban a tűzhelyet környékező nép, túlnyomólag nők és gyermekek között is megfordul s feltűnés nélkül megfigyeli szavaikat. Bár eleinte itt is csupa találgatást hall, mégis előbb-utóbb az ezerszemű közönség között, ha egyáltalán történt valahol és valaki által a tűz kiütésére vonatkozó megfigyelés, ez emlegetés tárgyává válik s ha nem is mindig igaz, s ha nem is volt a nép gyanúja mindig beigazolható, mégis nagyon sok esetben a legvalószínűbb nyomon jár.

A járőr a tűznél, a mennyire lehetséges a kiütés helyénél keres oly nyomokat s bűnjeleket, melyek a nyomozásra fontosak és döntők lesznek. Ha ilyen nem létezik — mint a hogy ritkán is marad, mivel a gerjesztett tűzben ez is megsemmisül — akkor a

kiütés mikor, hol keletkezte iránt szerez magának bizonyosságot s azon károost hol a tűz kiütött s hozzátartozóit kérdezi ki először, azután a közvetlen szomszédokat s azokat, kik a tűz első kifejlődésének közvetlen tanúi valának. Ha mindezekről határozott értesítést nem nyer, úgy a szabályszerű, alapos, messze kinyúló nyomozást kell megindítania, mely bár ha az első alkalommal sikertelen is maradna, mégis időközökben, úgyis mint kiderítetlen közbiztossági zavarra, a járőrök figyelme ismét ennek ki-nyomozása felé irányuljon annál is inkább, mert bűneset vagy vétkesség esetén a bűn vagy vétség keletkezésének titka a legkülönbözőbb úton-módon kiszivárog s bizonyos idő multával mind több egyén bírván róla tudomással; alkalomadtán jóhiszeműleg is, mint már lejárt közönyös dolog, avagy mint bizalmas közlemény a járőr tudomására jut s ily módon a nyomozás újra felvétele a rég óhajtott eredményt érheti el.

Ismételten hangsúlyoztatik tehát, hogy a nép sejtelve nem megvetendő útmutatás a nyomozás irányának megválasztásánál, különösen ha annak megérésére egy-két napi idő engedtetett s a nyomozás ekkor azután erélylyel indíttatik meg. Mert, mint mondva volt, a legritkább esetek közé tartozik az, hogy a tűznek gonosz szándékból ki által történt szítása rögtön, még az égés alatt, de még közvetlen utána is kiderül. Ily elvetemedett gonoszsággal végrehajtott tüzesetek a legjobb esetben is csak bizonyos idő lejáta után gyermek, asszony és ital vagy boszú útján derül ki.

Másrésről azonban nincsen ezzel az mondva, hogy a nép gyanúja bírálat nélkül elfogadható; a járőr általában csakis a saját meggyőződése alapján jár el s mielőtt valamely fontos elhatározást foganatosítana, jól latolja meg a körülményeket s csupán a létjogosultsággal bíró feltevések avagy más meglévő közvetlen vagy közvetett bizonyítékok alapján intézkedjék.

*

Ezek előrebocsátása után áttérve a részletekbe, felállíthatjuk azon elvet, hogy minden tűz csak a következő négy okok egyikéből keletkezhet:

1. elemi csapás; —
2. gondatlanság- vagy vigyázatlanság; —
3. haszonleső számításból és
4. boszúból eredt gyújtogatásból; —

Ad 1. Hogy valamely tüzesetnek az oka elemi csapás-e? — azt a járőr minden fáradság nélkül megtudhatja, mert az elemi csapás békés körülmények között csakis mint villám szerepel. Zivatarok alkalmával általánosan szemléllhető volt a becsapás, s így ha az ezt elszenvedett épület vagy tárgy nyomban reá kigyúl, mindenki előtt világos lehet, hogy itt a tűz oka a villám volt s így a kárért kit sem lehet terhelni.

Ad 2. Nehezebb már azon tüzek kiderítése, melyek vigyázatlanság vagy gondatlanság következményei. Az okozott kár miatti lelkipurdalások, a büntetéstől, az emberek haragjától való félelem, az ennek folytán való hallgatás s a hozzátartozóknak hasonló indokokból való némasága, figyelésre nem alkalmas idő- és helyviszonyok stb. stb. mind megannyi ok, hogy bár kiütött és puztított a tűz: mégis azt, hogy ki az okozója, a legritkább esetben lehet kideríteni.

Hozzávetőleg mégis a következő okok egyike szerepelhet a gondatlanságból vagy vigyázatlanságból keletkezett tüzek kiütésénél:

a) A *gyermek*ek a tüzesetek hatalmas százalékának okozói. A mezőre munkába távozott szülők a gyermekeket otthon felügyelet nélkül hagyják, ezek pedig a kezők ügyébe akadt — mert nem számukra hozzáférhetlen helyre eltett — gyufával játszva, az ösztönből kedvelt tüzet rakják, tekintet nélkül, mert nem képesek felfogni, hogy arra alkalmas helyen-e? Oly vidéken, hol a sertéseket pörkölik, a gyermekek rendszeren azt utánzandók, szalmával tüzet csinálnak és pedig az elrejtettebb helyeken, például

a csűrben, hol egyszersmind a hozzávaló szalma is meg van. Itt azután a tűz a felhalmozott szalmában elharapódzik s mivel az e felett megijedt gyermekek széjjel szaladnak s a kiállandó büntetéstől félve rejtőzve hallgatnak; a még azonnal tán elfojtható tűz széjjelterjedve, nyomornak és pusztulásnak lesz szülője.

b) Falvainkban kevés takaréktűzhelyet találhatunk, hanem majdnem kizárólag a nyitott tűzhely van alkalmazásban. — Az itt hagyott parázsok ugyancsak alkalmasak arra, hogy — különösen télen — a gyermekek vele játszásból tűzkarikákat hányva, gondatlanságból elhányják s így a falusi, többnyire szalmafedelű házak, takarmány vagy tengeri-szár boglyák stb. gyakran ettől fognak tüzet.

c) Nyáron, midőn a termés a mezőről behordatik s a felszaporodott munkát nappal nem győzván, a lerakodást éjjel is gyertya, lámpás vagy más világító eszköz mellett folytatják, a szekéren a felrakáskor, a behozatalkor és lerakásnál a dohányzó egyének gondatlansága vagy vigyázatlansága a magukkal hordott gyúszerek gondos megőrzésénél; némely vidéken dívó azon szokás, hogy a kalap zsinórja vagy szalagja mellé bedugdosva hordják a gyufát, — okozza: miszerint a gyúszér kihull, a dörzsölés következtében meggyúl s rendszeren lappang a betakarított termésben, míg végre órák, gyakran napok múlva azután kitör a láng. Innen van az, hogy takarításkor járványszerűleg lép fel a tűz s úgy kiterjedésére, mint az okozott kárra nézve a leg-sújtóbb csapást méri a nemzeti vagyonosságra.

d) A nyomtatási, cséplési stb. csűr munkáknál a pipálás sok helyt betiltva nincs, vagy ha igen, akkor is eldugva megteszik ezt a dolgosok s épen az a baj, hogy rajtakapástól félve, a tüzes pipát nem dugják testök mellé az ing mögé vagy zsebbe, hanem gyorsan bárhová, sokszor oly helyre, hol a takarmány vagy szalma tüzet foghat tőle ép úgy, mint a gondatlanul eldobott gyufavégtől is.

e) Daczára, hogy a kéménytisztogatás a belügyminis-

ter által 1868. évi 4209. sz. a. kelt rendelettel tűzrendészeti szempontból meg lett hagyva s annak havonkint legalább egyszeri, sőt a helyi körülmények, szokások s a lakosok foglalkozásához képest esetleg többszöri foganatosítására mindenki kötelezve van; mégis a mi viszonyaink között ezen rendeletnek pontos betartása nem mindenütt mutatható fel s mi természetesebb, mint hogy a nyitott tűzhelyről az alacsony — már régebben nem tisztított s így vastag koromú — kéménybe felcsapódó láng és hő ezt könnyen meggyújtja. Sok a kéménytűz, de ez elharapódzva, különösen a vályogolt fakéményeknél a legtöbb helyen nem cseréptetőt s vele együtt a házat is megfogja s elhamvasztja. Hasonló okból a konyhai sütés-főzés alkalmával túlhajtott tüzelés, nem ritkán a zsír kigyuladása is oka sok tűzbajnak, valamint különösen a kenyér-sütésnél követett azon gondatlanság, hogy a hamut egyszerűen a szemét- vagy trágyadombra szórják, holott abban mindig feltűnően sok ideig tarthatja magát a parázs, sőt a légtől elzárva napokig elpislog, míg azután ha véletlenül egy erősebb szél felkapja s nátra, szalmára vagy rőzsére, avagy általában gyúlékony anyagra viszi: kész a tűz, mi annál végzetesebb, mivel a kenyér-sütés rendszeren éjjel vagy kora hajnalban történik s így a lakosok vagy még alusznak, vagy a gazdaközönség az istállóban gondolzza marháit s a tűz rendszeren csak már kiütése után, midőn nagyon elmérgesedett, vétetik észre.

f) Ugyancsak a padláson, az istállóban való pipázásnál, avagy a világítás körül elkövetett vigyázatlanságnak is sok tűz lesz okozatja.

Összegezve tehát a mondottakat, állíthatjuk, hogy a vigyázatlanságból vagy gondatlanságból keletkezett tűz okozói a gyermekek, a világító szerek felületes kezelése, a pipatűzre való nem ügyelés, kéménygyulladás, túlhajtott tüzelés és kiszórt hamu.

Ezek alapján tehát a járőr, ha sem a számításból, sem pedig a boszúból eredő gyújtás gyanúja

nem forog fenn: a legközelebb eső fentebbi észleletek azon módján indul, mely a viszonyoknak, helyeknek, időnek és évszaknak legjobban megfelel s melyre útmutatást magának még a tűzoltás ideje alatt, avagy közvetlenül utána már szerzett.

Ne feledje továbbá a járőr, hogy a szomszédok vagy véletlenül arra járt egyének akaratlanul is tanúi lehetnek oly jelenségeknek, mik később a vizsgálat eredményes folytatására döntő súlyúak.

Természetes, hogy ha az adott irányok egyike nem válna be, a nyomozást kiterjeszti a másik feltevésre s így fáradságot nem kimélve, kitartással végre ezélt mégis fog érni.

Ad 3. Ha a gyanú haszonleső számításból eredett tüzet sejtet: a járőrnek fölötté óvatosan, ügyesen, de erélylyel és kitartással kell a nyomozást ez irányban felvenni.

Két eshetőség áll előtte: az egyik, hogy vagy maga a károsult követte el a gyújtogatást, a másik, hogy ezzel egy más egyént bízott meg. Mindkét esetben a károsult személye a központ, a mely körül forogjon a nyomozás; az ő személyére tekintettel kell minden mozzanatot megbírálni. Az olyan esetek, midőn a tettes e cselekmény elkövetésénél megfigyeltetett: a legritkábbak közé tartozik, — sőt ellenkezőleg, el kell készülni arra, hogy a járőr előtt egy nagy furfanggal és előrelátással véghezvitt, gyakran más ügyetek háta mögé rejtett ténykedés áll, melyekkel szemben az eredményt csakis a leleményesség és kitartás adják meg.

E pont alatt ki kell emelni azon tapasztalati tény, hogy a tűzbiztosítások behozatala óta a tűzesetek száma mód felett megszorodott, jeléül annak, hogy itt nem csupán a véletlen az okozó, hanem a nyereszkeskedési szándék is nagy tényező. Ha értéken jóval felül biztosított tárgyak gyúlnak ki: gyanús dolog s nagyon alapos nyomozást érdemel. Oly esetekben tehát, midőn az öngyújtás gyanúja forog fenn, a járőr a tűzeset után meggyőződést szerez magának

a biztosítás egész állásáról, mihez az illető biztosítási ügynökségek már saját érdekükben is készségesen segédkezet nyújtanak, s ha a fennebbi értelemben gyanús dolgot észlel, akkor ez irányban a következő módon folytatja a puhatolást.

Kinyomozza, hogy a károsult anyagi viszonyai milyenek, hol vannak és mennyi adósságai, hol volt a tűz kiütése előtt, hol a kiütésnél, mily kedély változás volt rajta észlelhető, nem-e volt feltűnő nyugodt, avagy ellenkezőleg túlságosan megindult, mit tettetés is lehet, mit tett a mentés érdekében, általában pedig mily magaviseletet tanúsított a tűz alatt. A tűz előtt nem szerzett-e be valahol gyújtó anyagot, kanóczot, löport vagy égő folyadékot, a melyek segélyvel esetleg a gyújtás eszközölthetett. Mit tett, hol járt a tűz után. A tüzet megelőzőleg nem helyezett vagy küldött-e el tárgyakat idegenekhez s így tehát előre tudni látszott a bekövetkezendőket. A káros háznőpe mit tud mondani az esethez, mily magatartást tanúsítottak a tűznél, a mentés körül, különösen ha nő az illető, mint viselte magát neje, kivel valószínűleg előre közöltetett a bekövetkezendő eset. A tűz után a káros magatartása a biztosítási összeg folyóvá tétele körül.

Az is előfordul, hogy káros a tűz kiütése előtt napokkal el is utazik, de felhasználva a viszonyokkal való teljes ismeretséget, alkalmas időben, más által észre nem véve, visszalopódzik, a felgyújtást eszközli s ismét eltűnik, hogy bizonyos idő múltán hazajöve, a súlyos veszteség felett tettető nagy meglepetést és fájdalomt színleljen. Ily esetben az állítólag távolvoltnak minden tartózkodási idejét hitelt érdemlőleg, ha kell folytatva és kiterjesztve a puhatolást a legtávolabbi helyekig is, ki kell mutatnia. A hivatkozott tanúk hitelességének kétségen felül kell állania s ha gyanú forog fenn, hogy az illető hamis tanúkat szerzett vagy szerezni szándékozik, akkor a letartóztatás által kell megakadályozni az összehozását.

Ugyanezen eljárás követendő a káros hozzátartozóival, valamint cselédeivel szemben is, különösen utóbbiakkal azon esetben, ha — mint gyakran előfordul — jutalom fejében egy ily bizalmas egyéne által eszközölteti a felgyújtást.

Természetes, hogy ha a nyomozás eredményt nem is mutathatna fel rögtön, a megfigyelés feltűnés nélkül folytatandó s a tapasztalt magaviselet, életmód mindmegannyi adatként használandó fel a rejtély felderítésére.

A gyermekek felette alkalmasak minden bűnügyben a bementásokra, a mennyiben előttük azon önámítással, hogy hisz a gyerek úgy sem tudja mit jelent ez vagy ama cselekmény vagy szó, nem óvakodnak — a közös egyetlen szoba természeténél fogva is — előttük, szemök láttára vagy fülök hallattára elkövetni vagy megbeszélni bűncselekményeket; s épen azon okból azután, hogy a gyermek ezek horderejét be nem láthatja, ha valaki kérdezi kivel rokonszenvez, vagy ki rokonszenvét ha pillanatra is meg tudta nyerni: ennek a látottakat és hallottakat őszintén elmeséli.

Sohasem feledje azonban a járőr, hogy senki sem tartozik hozzátartozóira terhelőleg vallani s így a gyermekeket hozzátartozóik előtt akár csak erős rábeszéléssel is ez irányban faggatni nem célirányos sőt tiltott, szabályellenes eljárás.

Ad 4. A boszúból való felgyújtás — sajnos — hazánk egyes vidékein rendszeresen üzetik. Az élet az ő ezer esélyeivel eszközli, hogy a legkülönbözőbb indokokból keletkezett boszúját kielégítendő, felgyújtja egyik ember a másik embertársának vagyonát, elkövetve így egyikét a legsúlyosabb bűnöknek.

Fel lehet tenni a legtöbb esetben, hogy a károsult a majdnem kivétel nélkül előfordult előzményekből nagyjában sejtheti a tűz okát s körülbelül a tettet is. Egy, a megelőző összetűzésnél vagy később elejtett szó, fenyegetés, állandó ellenségeskedés, a vidéken szokásosan követni szokott ezen boszú mód

mindmegannyi eszköz a kiderítéshez. Ily esetben az előzmények alapos ösmerete szükséges a járőrnek, nehogy a szenvedett kár felett nem rendes kedélyállapotban lévő egyén vak indulata után menve, az esetleg ártatlanul gyanúsítottat zaklatva, az erre fordított időben adjon előnyt az igazi tettesnek a bizonyítékok elenyésztetésére. Kikérdezendő tehát az előzményekre a káros, hogy hogyan keletkezett a harag közte és a gyanúsított között, milyen viszonyban voltak ez előtt egymással, mire állapítja gyanúját, szólott-e a gyanúsított valamikor bűnös tervéről, elárult-e erre vonatkozólag más előtt is és hol valami szándékot; fenyegetődött-e és kik előtt; a tanúk szintén kikérdezendők s lehetőleg élethűen való előadásra kérendők fel. Ha a gyanúsított a tűzzel egy időben valahová huzamosabb időre avagy napokra is elutazott vagy híradás nélkül távozott, joggal gyanús, éppen úgy, mint ha — midőn az egész község a tűzhöz siet s ott van, — ő tette a tüzet észre sem vette volna, vagy nem tudva érdeklődni ily szerencsétlenség iránt, nyugodtan tovább folytatja dolgát avagy tovább tétlenkedik. Ha állítólag távol volt a tűz idejében, kikérdezendő, hogy hol volt a tűz alkalmával, hol a tűz előtt stb. stb. éppen úgy, mint a 3. pont alatt a károsult, ki örgyújtogatással van gyanúsítva. Hozzátartozói szintén kikérdezendők, valamint a szomszédok is az általok esetleg észlelt gyanús körülményekre.

Az is megtörténhetik azonban, hogy a gyanúsított nem személyesen, hanem erre felbérelt egyén által követtette el a gyújtogatást. Tudvalévő, hogy léteznek ily közártalmúak, kik néhány frtnyi jutalomért ezen bűnre üzletszerűleg vállalkoznak s összeköttetéseiknél fogva távolabb tájékról is felkerestetnek ily vállalatra való megnyerés végett. Bár nem éretett még tetten, s tán nem is bűnhődött még hasonló bűnökért; mégis általánosan rebesgeti a nép ily tulajdonságukat s ritkán ártatlanul. Kikutatandó tehát, hogy vajjon ezen egyén — ki rendszeren az iszákosságnak

már áldozata s ezen szenvedélyét kielégítendő, az erre szükséges pénz megszerzésének módjában épen nem válogatós — nem-e költekezett a szokottnál jobban; kinek volt adósa s nem-e törlesztett adósságot; mivel pedig az ital a nyelvet feloldja, nem-e árult el valamit önkéntelenül is a későbbi vagy már elmúlt tűzre vonatkozólag egyes elejtett szavak, s az ily iszákosoknál ittas állapotban nem ritkán szokásos saját magukkal való hangos beszélgetés által. Ha a gyanúsított ezen egyénnel a tüzet megelőzőleg érintkezett — mi kinyomozandó — s ezt különben nem szokta tenni, akkor ezen egyének a találkozás óta folytatott életmódja kipuhatólandó, hogy hol töltötte azóta idejét stb. stb. éppen úgy járandó el, mint az fennebb a gyanúsított boszúállónál előadatott. A hirtelen és erélylyel megejtett ház- és személymotozás nem ritkán a gyújtogatásnál használt vagy ezért jutalomképen nyert bűnjelvények megkerítését is eredményezheti s tanácsos is mihelyt ily egyének ellen alapos gyanú merült fel, azt a bűnjelvényeknek a megsemmisítéstől vagy elrejtéstől való megmentése végett fogatosítani.

Ki nem derített tüzesetek után ha gyanúsítva lettek, de reájuk bizonyítani mit sem lehetett, az ily egyének is felügyelendőek, mivel előbb-utóbb általuk valami bűnjel, midőn már mindent elfeledtetnek hisznek, előkerülhet, avagy elszólhatják magukat.

Hangsúlyoztatik, hogy felette óvatosan járjon el a gyanúsítottak megbírálásánál s ne feledje a járőr, hogy ő mint pártatlan, a felek felett álló törvény embere, hivatva van higgadt megfontolással latolgatni a körülményeket s a szabályok értelmében amúgy is elővigyázatra lévén intve minden feladás mérlegelésénél (lásd Alt. szolg. határozványok 100. pontját); a jelen esetben sokszorosán forog fenn az ok az izgatott embereknek gyakran pillanatnyi ötletében támadt gyanúját óvatosan fogadni és minden esetre először puhatólni s csak valószínűség esetén járni el tovább a szabályok értelmében nyomozólag.

A nép, de kivétel nélkül a káros gyakran vádol az első felindulásban ártatlanokat, vagy nem lehetetlen az sem, hogy véletlen esélyek felette összejátszanak a vád valószínűségére, de ily veszélyes órákban épen a csendőrség kötelessége úgy ezek, mint az ügy érdekében a valódi tényállás kiderítése végett higgadt, tárgyilagos és nyugodt, mindamellett határozott magatartást tanúsítani s megóvni úgy magát, mint másokat az elhirtelenkedéstől.

A csavargók által különösen a puszták és tanyák kerestetnek föl előszeretettel. Neki legrosszabb esetben a szalma és takarmány-kazlak is jó meleg éjjeli szállást nyújtanak, hol észrevétlenül meglúzhatja magát. Vigyázatlanságból, gyufának elejtése által, vagy mivel a nappal történt kéregetésnél e helyen durván elutasítottak, tehát boszúból, de gyakran indokolatlan pajkosságból is felgyújtják a kőborlók a kazalokat s az éj homályában eltűnnek s mivel senki által sem vétetett ott létök észre, pihenő helyök pedig elpusztult; nyomuk vész és nem is gyanakodnak rájuk. Épen ezen okból oly tüzeseteknél, melyeknek ily módon való keletkezése valószínű, a környéken található csavargókkal szemben kiméletlen szigorral kell eljárni s a tűz kiütése idejében hol történt tartózkodásuk hitelt érdemlőleg való bebizonyítására szorítandók akkor, ha ők a tüzet szenvedett pusztán vagy tanyán, avagy annak közelében megfordultak, a csűrök alatt és boglyák között észleltettek. Ép úgy megállítandók, ha éjjel a tűz irányából vagy az égő községből jönni láttatnak és reájuk is kiváló mérvben kiterjesztendő a nyomozási eljárás.

E pont alatt tartjuk megemlítenedőnek a gyújtogatók egy nem épen ritka fajtát, kiknél a gyújtogatós iránti hajlam tulajdonképen betegség, s kik ezen végzetteljes betegsögeknek maguk is áldozatai még másokat is, de beszámíthatóság nélkül, szerencsétlenné tesznek: ezek a tűzkórosok.

A tűzkórban szenvedők valódi átkai azon község-

nek, hol léteznek s ha időközönként ezen kór őket meglepi. Tény, hogy vannak oly szerencsétlen egyének, kiket a tűzláng szemlélésénél bizonyos kéjérzet fog el s nekik a lángnak nézése érthetetlen gyönyört nyújt. Még nem tudjuk e különös betegségnek okát találni, de tény, hogy az ily szenvedélynek rabjai ha őket e kór meglepi, minden alkalmat felhasználnak nagy tűz élesztésére s ezen bűnös cselekményöknek kivitele körül a legkörmönfontabb ravaszsággal járnak el. Ha tehát a járőr tudja — mint a hogy ily egyéneknek az örskörletben létezéséről az örsnek értesülve kellene lennie — hogy a tüzeset helyén ily tűzkóros egyén létezik, első sorban is ennek a tűz előtti hollétéről s minden idejének hol történt töltéséről szerez magának bizonyosságot s folytatja a nyomozást a tűz kiütéséig. Szükség esetén a gyújtószerkezt után megejtendő szigorú motozások adhatják meg a kiderítéshez a kulcsot. Ugyanis az ily betegek előtt rendesen dugdosák hozzátartozóik a gyúszereket, s ha azután az ily beteg mégis valahogy ilyest szerezhet, azt féltett kincs gyanánt rejtegeti az általa e célra kiszemelt, rendesen félreeső helyen. Ugyanez értelemben, ha egy és ugyanazon községben, pusztán, tanyán vagy vidéken is, feltűnő gyakori a tüzeset s a lakosok nem állanak egymással oly ellenségeskedésben, mely a bosszúból való gyújtogatást igazolhatná: majdnem biztosra vehető, hogy ily tűzkóros szerencsétlen keze működik közre. Ily kóros tünetekre az örsnek folyton figyelni kell s ha a járőrök szolgálatban létök alatt olyféle megjegyzéseket hallanak, hogy valaki — többnyire a serdülő korban lévő gyermekek közül — a tűzzel mennyire szeret játszani vagy ok nélkül felesleges tüzet rakni stb., jegyezzék fel az előjegyzési könyv számára, mert a fennebbiek értelmében később még nagy hasznát láthatják a nyomozásoknál. Bár az ily betegek gyújtogatásai nem esnek a beszámíthatóság alá, mégis hozzátartozóit — kik rendesen tájékozva vannak erről —

méltán sújthatja a köteles felügyelet elmulasztása miatt a vád, s ez alapon, ha a tűz okozójának egy ily tűzkóros bizonyult be, a nyomozásnak a hozzátartozók miként alkalmazott s végrehajtott felügyelet gyakorlásának kipuhatólására kell átmenni, — de bebizonyított mulasztás esetén is a csendőrség működése ily esetben csak a feljelentésre terjedjen.

*

Hogy mi a járőr teendője a kiderített tüzeseti bűntények és vétségeknél a tettesekkel és esetleg megkerült bűnjelvényekkel, az eljárási szabályainkkal s a törvénnyel szemben nem szorul magyarázatra: itt teljes érvényében áll a letartóztatás és lefoglalás joga.

A házkutatásról.

«Az én házam, az én váram» — egyik sokszor hangoztatott jelszava a személyes szabadság híveinek. Valóban magasztos eszme, hogy a bár földhöz ragadt szegény állampolgár hajléka még a leghatalmasabbak, sőt maga az államhatalom előtt is szent és sérthetetlen legyen; kivéve természetesen azon eseteket, a melyekben a házjog védelméül még a hatalmasoknak sem szolgálhat. Ennek tudata az állam minden polgárát nemcsak emberi méltóságának érzetére juttatja, hanem az ő egyéni jogait ily módon biztosító államhatalommal szemben minden áldozatra is készbbé teszi.

Ugyanezért minden rendezett jogállamban a magánlak szentségének minden jogtalan megsértése szigorúan büntetetik, s e tekintetben úgy a büntetettokről és vétségekről szóló magyar büntető törvénykönyv, mint a nálunk érvénynyel bíró katonai büntető törvények is hasonlóképp intézkednek.

De ha a törvény azon állampolgárra, a ki polgártársát a házjog békés gyakorlatában megháborítja, szigorú büntetést határoz: bizonyára még sokszorta súlyosabban büntetendő azon közszolgálatban álló egyén, a ki ily jogtalanosságot, hivatalos állásával

visszaélve követ el, holott hivatalos állása őt épen arra kötelezné, hogy a megtámadott jogrendet mindenkor védelmezze.

A magyar királyi csendőrség szolgálati utasítása bizonyos esetekben megengedi a szolgálatot teljesítő csendőrnek, hogy szolgálati eredmény elérhetése végett házkutatásokat tarthasson. Míg azonban a házkutatás kellő pillanatban és azt indokoló körülmények között kötelességnek tekintendő, addig az alapos indok nélkül és tapintatlanul megejtett ily eljárás igen komoly beszámítás alá eső visszaélést képez, mely szigorú megtorlás nélkül egy esetben sem hagyathatik. A házkutatással való indokolatlan zaklatások ugyanis nem csupán az illető egyének személyes jogait sértik, hanem az összes lakosságnál az egész csendőrségi intézmény iránti idegenkedést, sőt ellen-szenvet fölkelteni alkalmasok, vagy legjobb esetben is az illető csendőrök értelmi színvonalát tüntetik föl kedvezőtlen világításban, a mi szintén csak az intézmény tekintélyének csorbulását vonja maga után.

Fölöttébb szükséges tehát, hogy arra nézve, vajjon házkutatásnak mikor, ki ellen lehet helye, s hogy az egész eljárás mi módon történjék — minden csendőr teljesen tisztában legyen, s mindenkor szorosán az utasítások határozványaihoz alkalmazkodván, ez által úgy saját magát minden tekintetben fődözze, mint törvényszerű és tapintatos eljárásával a csendőrségi intézménynek is becsületet, elismerést, a lakosságnál bizalmat, rokonszenvet szerezzen.

A házkutatásra vonatkozó határozványokat a csendőrségi szolgálati utasításnak 43—48. §§-ai tartalmazzák. Lehető rövid és könnyen áttekinthető előadásra törekedve, e határozványokat néhány magyarázó megjegyzéssel az alábbiakban összefoglaljuk.

1. Mit értünk házkutatás alatt?

Házkutatás vagy házmotozás alatt a lakás vagy háztartáshoz tartozó helyiségek vizsgálatát értjük. (Szolg. ut. 43. §.)

A házkutatás hivatalos cselekmény; mint ilyen, csakis *szolgálatban álló* csendőr által fogatosítható, és pedig tisztán csak a közbiztonsági szolgálat, illetőleg az igazságszolgáltatás érdekében. A ki házkutatást bármiféle magántermészetű indokból tartana, ez által a büntető törvényekbe ütköző cselekményt követne el.

2. Kiknél tarthat a csendőr házkutatást?

Azon általános határozvány, hogy «a szolgálatban lévő csendőr felhívásának mindenki, legyen az akár polgári, akár katonai személy, utólagos panaszlási jogának fenntartása mellett, engedelmeskedni tartozik» (csend. szerv. ut. 9. §) — miután a szolgálati utasításnak a házmotozásra vonatkozó §§-ai személyek tekintetében kivételt nem tesznek — a házkutatásokra nézve is mérvadó. Ennélfogva tarthat házkutatást a csendőr:

a) oly egyéneknél, a kiket valamely büntett vagy vétség elkövetésének, vagy az elkövetésben való bűnrészességnek gyanúja terhel;

b) olyanoknál, kikre nézve nagy mérvben létezik a valószínűség, hogy gyanús tárgyak birtokában vannak;

c) a kik ugyan a fennforgó esetben gyanú által nem terhelhetnek, de egyébként rendőri felügyelet alatt állanak, s végre

d) még olyanoknál is, a kik ugyan sem gyanú, sem rendőri felügyelet alatt nem állanak, de alapos okok forognak fenn annak föltételezésére, hogy házukban — bár az ő tudtuk és beleegyezésük nélkül — valamely büntettes elrejtőzött, vagy hogy valamely bűncselekményből származó tárgyak oda rejtettek el.

Megjegyzendő, hogy a szolg. utasítás 45. §-a értelmében: «ha katonai vagy katonaság (hadtengerészeti vagy honvédcsoport) által megszállott épületben esz-közlendő a házmotozás, akkor ez a laktanya-parancsnoknak bejelentetik, s egy kijelölt katonai közeg közbenjöttével történik». Ettől eltérésnek csakis a

legsürgösebb esetekben lehet helye (pl. ha a csendőrség által nyomon üldözött veszélyes gonosztevő valamely katonai épületbe menekül, s az illető katonai parancsnokság a távolság vagy egyéb körülmények miatt azonnal nem értesíthető, a késedelem következtében pedig a gonosztevő megszökésétől lehetne tartani).

Katonaság által megszállt épületeknek tekintendők pl. a tiszti pavillonok; előbb polgári egyének által használt oly épületek, melyekben — ha a laktanya szüknek bizonyúl — a legénység egy része állandóan vagy ideiglenesen elhelyeztetik, irodák, hivatalos helyiségek stb. Ellenben a katonai egyéneknek laktanyán s tiszti pavillonon kívül bérelt magánlakásaik nem esnek ugyanily szempont alá; minélfogva ezekben házkutatás előzetes bejelentés nélkül is tartható.

3. Melyek azon esetek, a melyekben a csendőr házkutatást tarthat?

Tarthat a szolgálatot teljesítő csendőr házkutatást:

1. az arra illetékes hatóságtól vett felhívás vagy birói végzés folytán (szolg. ut. 45. §.), és
2. saját hatáskörében.

Házkutatásnak rendszerint az 1. alatti feltétel alatt, míg a 2-ik módnak csakis kivételesen lehet helye.

Azon kivételes eseteket, a melyekben a csendőr házkutatást saját hatáskörében eszközölhet, a szolgálati utasítás 46. §-a következőkép határozza meg: «A házmotozás a bünfenyítő eljárás érdekében és ha a késedelem veszélylyel jár, a közbiztonsági közegek által saját hatáskörükben is eszközölhető: ha valaki ellen elővételési vagy elfogatási rendelet adott ki, vagy ha valaki büntetendő tett elkövetésén eretik, vagy ha büntetendő cselekmény gyanújával terheltek, hatósági nyomozás alatt áll, vagy az ellene kibocsátott nyilvános idézés szövegében büntetendő cselekmény elkövetésében gyanúsak van

jelezve, vagy oly tárgyak birtokában találhatik, melyek bűnrészességéről tesznek tanuságot».

Elemezzük bővebben ez annyira fontos § tartalmát.

Mindenek előtt hangsúlyozandó, hogy ennek értelmében a csendőr házkutatást csak akkor tarthat, ha annak megtartása a «bünfenyítő eljárás érdekében» áll. Kell tehát, hogy fennforogjon egy bünfenyítő eljárás alá tartozó eset, a melynek körülményeit a csendőr ki akarja deríteni, és kell, hogy alapos legyen azon föltevés, miszerint a házkutatás azok kiderítését előmozdíthatja; mert ellenkező esetben házkutatásnak helye nem lehet. Ugyanazt tartalmazzák a szolgálati utasítás 43. §-ának következő sorai: «házmotozás, az az a lakás vagy háztartáshoz tartozó egyéb helyiségek megmotozása csakis azon esetben fogatosítható, ha alapos gyanú forog fenn az iránt, hogy azokban bűntény vagy vétség elkövetésében gyanús egyén van elrejtözve, vagy hogy azokban oly tárgyak vannak, melyeknek kézrekerítése vagy megtekintése a vizsgálat folyamára és biztonságára jelentőséggel bírhatna».

Vegyünk most már például két esetet. Egy őrsparancsnoknak A. jelentést tesz, hogy B. tőle ezüst evőeszközöket kért kölcsön, s visszaadni nem akarja. Az ezüstműiek átvételét az őrsparancsnok előtt B. is elismeri, de állítja, hogy időközben ő A.-nak pénzt adott kölcsön, s ennek következtében elszámolás útján az ezüstműiek már az ő tulajdonává váltak. Minthogy A. továbbra is vitatja tulajdonjogát, az őrsparancsnok B.-nél házkutatást tart, s a megtalált ezüstműeket lefoglalja. Helyes volt-e az őrsparancsnok eljárása? Ellenkezőleg, a miatt szigorú felelőségre vonást érdemel; mert a hozzá ekkép följelentett eset nem «bünfenyítő eljárásnak», hanem vitás magánjogi kérdésekben való törvénykezésnek tárgyát képezte volna, s így neki abba beleavatkozni egyáltalában nem lehetett. — Egy községben betöréses lopás történt. A csendőrök két gyanús egyénnél

mindjárt házkutatást tartanak, daczára annak, hogy ezek a tett elkövetésének idejében más helyen létüket kimutatják, és különben is semmi sem mutat arra, hogy ők a tettel összeköttetésben állottak vagy egyetértettek volna. Helyén volt-e éppen ez alkalomból a házkutatás? Felelet: bár a szolgálati utasítás megengedi, hogy gyanús, illetőleg rendőri felügyelet alá helyezett egyéneknél házkutatás bármikor is tartathassék, ez esetben annak megtartása teljesen felesleges volt, nem lévén észszerű ok azon föltételezésre, hogy a házkutatás által az eset felderítéséhez adatok lesznek szerezhetőek, vagyis a «bűnfenyítő eljárás érdeke» előmozdíthatatik.

Ismételjük tehát: ha nincs bűnfenyítő eljárás alá tartozó eset, ha a házkutatás eredményre különben sem vezethet, vagy ha annak a bíróság határozásáig való elhalasztása a nyomozás eredményét nem veszélyezteti: a csendőr házkutatást nem tarthat.

A szolgálati utasítás következőkben sorolja el azon eseteket, a melyekben a csendőr a házkutatást saját hatáskörében megejtheti:

a) *ha valaki ellen elővezetési vagy elfogatási rendelet adatott ki, s alapos okok vannak annak föltételezésére, hogy azon házban rejtőzött el, a melyet kézrekerítése végett a csendőr átkutatni szándékozik;*

b) *ha valaki büntethető tett elkövetésén éretik, s azután az üldözők elől valamely házba menekül, vagy jogosan föltehető, hogy bűnjelekül szolgálható egyes tárgyakat valamely épületbe elrejtett;*

c) *ha valaki büntetendő cselekmény gyanújával terheltetik.*

Szükséges azonban, hogy az illető ellen a kérdéses bűncselekményre nézve valóban terhelő körülmények forogjanak fenn, vagyis hogy a gyanú *alapos* legyen; mert ellenkező esetben nála házkutatásnak helye nem lehet. Alapos gyanúk, pl. ha valamely beismerésben levő büntetett oly bűncselekményre nézve, a melyet társakkal kellett elkövetnie, oly egyénről, a kiről a bűnrészesség különben is föltételezhető,

állítja, hogy a büntetből származó egyes tárgyak annak lakásán rejtettek el. Ellenben előfordult a következő eset: egy cselédleány ruhái s a konyhából egyes tárgyak ellopattak. Az örsparancsnok a följelentés következtében mindazon gazdalegényeknél, kik az illető cselédleánynál megfordultak (bár különben gyanúsak vagy rovott előéletűek nem voltak) mindjárt házkutatást tartott; természetesen eredménytelenül és bizonyára helytelenül.

Megtörténhetik még az is, hogy néha még a kellő indok nélkül megtartott házkutatás is vezet eredményre; de azért a házkutatásnak alapos ok nélkül való megtartása mégis csak tiltott dolog marad. Egy falusi gazda pinczéből egy hordó pálinkát elloptak. Gyanú tulajdonkép senkit sem terhelt, de feltűnt, hogy egy a községben lakó vagyontalan napszámos, a nélkül, hogy kocsmában látták volna, egymásután két reggel ittas állapotban volt. A csendőrök ez alapon nála házkutatást tartottak s az ellopott pálinkás hordót padlásán elrejtve meg is találták. Ez esetben tehát a házkutatás megtartását az eredmény igazolta; de ebből egyáltalában nem következik, hogy netán előfordulható hasonló esetben minden mámoros állapotban látott vagyontalan egyén házkutatásokkal zaklattassék.

d) *A ki hatósági nyomozás alatt áll, vagy az ellene kibocsátott nyilvános idézés szövegében büntethető cselekmény elkövetésében gyanúsnak van jelezve, annak házánál akár az ő személyének, akár a bűncselekményből származó tárgyaknak kézrekerítése végett házkutatás tartható; úgy szintén annál is,*

e) *a ki oly tárgyak birtokában találtatik, melyek bűnrészességről tesznek tanúságot, — föltéve természetesen, hogy a nála talált tárgyak daczára is a házkutatás még mindig a bűnfenyítő eljárás érdekében fekvő lehet, pl. még kézre nem került több ellopott tárgy is találtathatik, vagy az illető egyén bűnrészességét bizonyító más bűnjelek is előkerülhetnek.*

Magától értetődik, hogy házkutatás a bűnrészesek-

nek látszó egyéneknél is csak *alapos* gyanú esetében tartható; mert azt jól meg kell fontolni, nehogy valaki mint bűnrészes, egy egészen titokban alig maradható házkutatás megtartásával mások ítéletének kitéssék. Pl. lúdlopást követtek el egyik községben. Lábnyomok (úgy lehet, a tolvaj lábnyomai) a ház mögötti szántóföldön át az országútig vezettek s ott elmosódtak. A csendőr már ennek alapján egy az országút másik oldalán lakó, büntetlen előcletű, jó módú kereskedőnél házkutatást tartott. — Nem teljes joggal emelt-e panaszt a kereskedő a csendőrség ezen eljárása ellen? Hiszen e házkutatás nemcsak jogtalan zaklatás volt, hanem a mellett rossz hírének keltése által neki üzletében, keresetében is károkat okozhatott.

Említettük, hogy a csendőr — lopott tárgyak, bűnjelek, kézrekerítése végett — még teljesen gyanútlan egyéneknél is tarthat házkutatást. Ennek azonban csak a legritkább és legsürgősebb esetekben lehet helye, egyébként pedig, ha a házkutatás csakugyan szükségesnek látszanék, az illetékes bíróság elhatározása eszközendő ki.

Vége a szolgálati utasítás 43. §-a kimondja ugyan, hogy oly személyeknél, kik rendőri felügyelet alá vannak helyezve, házkutatás a rendőri felügyelet érdekében bármikor eszközölhető; de jól megjegyzendő, hogy még ily egyéneknél is házkutatás csakis *«a rendőri felügyelet érdekében»* történhetik, nem pedig pusztán önkénykedésből és a végett, hogy az illető szükségtelenül zaklattassék vagy helyzetének szégyene vele minduntalan éreztessék.

4. Eljárás a házkutatásnál.

Általános megjegyzések.

A szolg. ut. 47. §-a a házkutatásokra nézve elvül mondja ki, hogy azok *«mindenkor minden felesleges feltűnés és az érdekeltnek nem okvetlenül szükséges megterhelése vagy háborgatása mellőzésével, hírnevök és a nyomozás tárgyával nem szorosán kap-*

*csolatos magánlittok lehetőleg megkímélése, valamint az illem és tisztesség megóvása mellett eszközö-
lendők».*

Tapintat és kimélet tehát minden házkutatás megajtésénél föltétlenül szükséges, és pedig úgy az illető személyére, mint vagyona nézve. Zárak csak akkor nyitathatók fel, ha a tulajdonos azok kulcsát előadni vonakodik; bármiféle tárgyak szükségtelen szétlányása, bútorok szétszedése kerülendő, kivéve természetesen, ha azt alapos okok miatt mellőzni nem lehet; pl. igen nagy valószínűség szól a mellett, hogy valamely hamis okirat, vagy hamis bankjegy tükör vagy képeret alá rejtetett el stb.

Ugyancsak a szolg. ut. most idézett szavaiból következik, hogy a házkutatás rendszerint nappal, vagyis a napnak oly szakában tartassék, a midőn az *«nem okvetlenül szükséges háborgatásnak»* nem lesz tekinthető; s ettől eltérés csak különösen sürgős esetben történjék.

A mi pedig a feltűnés kerülését illeti, azt sokszor nemcsak az érdekelt egyén iránti kimélet teszi szükségessé, hanem azt magának az eljárásnak sikerére való tekintetből is szem előtt kell tartani; mert ha az ily kutatásokkal feltűnés okoztatik, akkor arról a bűnrészes egyének is értesülhetnek, s a náluk levő gyanús tárgyak eltüntetéséről idejekorán gondoskodhatnak, még mielőtt a további fejlemények nyomán a házkutatás náluk is megtartatnék.

Előkészület a házkutatás megtartásához.

Házkutatás megtartása végett mindenkor lehetőleg két vagy több csendőrből álló járőr vezénylendő szolgálatba. E járőr az illető községben megjelenván, a házkutatás megtartásához *«egy község-elöljárósági közeget visz magával»* (szolg. ut. 47. §.). E községi elöljárósági közeget lehetőség szerint maga a községi bíró vagy a községi képviselő-testületnek valamely tekintélyben álló tagja legyen; mert ezt az eljárás komolysága s az annál jelenlévő tanú megbízható-

sága teszi kívánatossá. A szolg. utasítás nem mondja ki, hogy ezen községi előjárósági közeg a házkutatás tartásáról előzetesen értesíttessék. Ha tehát azt bármiféle tekintetek szükségessé nem teszik, az egyelőre előtte elhallgatható, s elegendő, ha ő az érdekelt egyén lakásának megmutatására, s oda a csendőrökkel való elmenetelre szólíttatik fel; elhívásának tulajdonképeni célja pedig vele csak a helyszínén közöltetik.

Végre fordulhatnak elő egyes igen rendkívüli esetek (pl. valamely a községtől távol fekvő tanyának azonnal szükségessé vált átkutatása), midőn a házkutatás községi előjárósági közeg jelenléte nélkül is megtartható; de ez, a mennyire lehet, ily esetben is valamely érdektelen s megbízható (bizalmi) egyénnel pótolassék.

A házkutatás megtartása.

A csendőr midőn azon házba, melyben kutatást tartani szándékozik, de «különösen rossz hírben álló személyek lakásába léptekor úgy a saját személyére, valamint a szolgálati cselekvény végrehajtására nézve megkivántató elővigyázattal jár el» (szolg. ut. 47. §.); s míg a járőrvezető a községi előjárósági közeggel a ház átkutatását eszközli, addig a másik csendőr lehetőleg oly helyen (pl. a bejáratnál) foglal állást, hogy ne csak a kutatásnál történőkre ügyelhessen, hanem azt is megakadályozhassa, hogy esetleg a közben az épület többi helyiségeiből egyes tárgyak eltávolíttassanak, vagy hogy az érdekelt egyén vagy ennek hozzátartozói által bármiféle gyanút keltő cselekmény követtessék el, netáni bűnrészesekhez üzenet küldessék stb.

«A megmotozandó helyiségek tulajdonosa, illetőleg birtalója ezen működésnél való jelenlételre felszólítandó; ha ő akadályozva vagy távol lenne, vagy egyáltalában erre hajlandó nem lenne, akkor ezen felszólítás a család valamely nagykorú tagjához, vagy ilyenek hiányában valamely laktárshoz vagy szomszédhoz intézendő» (szolg. ut. 37. §.); ez azonban

nem zárja ki, hogy a házkutatás még ilyenek nem létében is megtartathassék.

Ha a házkutatás az illetékes hatóságtól vett felhívás vagy végzés következtében tartatik meg, «ezen felhívás vagy végzés az érdekeltnek a motozás megkezdése előtt felmutatandó, a mennyiben pedig ez azonnal nem volna eszközölhető, akkor az érdekeltnek a motozás indokairól a községi előjárók vagy a motozásnál jelen volt községi bizottsági tagok által utólagosan értesítendő» (szolg. ut. 45. §.).

A végzés felmutatása, illetőleg a csendőrök jövelele céljának tudtul adása után következik az érdekelt egyénnek — ha jelen van — kikérdezése; mert «a megmotozás szabály szerint csakis annak meghallgatása után fogatosíttatik, a kinél vagy a kin az eszközendő, és csak annyiban hajtatik végre, a mennyiben a kihallgatás a kutatott tárgynak önkéntes kiszolgáltatását, vagy pedig a megmotozást előidéző indokok elenyésztét nem eredményezi. — Rossz hírben álló személyeknél a kikérdezés mellőzhető, nem különben azon esetben is, ha a késelelem veszélylyel járna, vagy ha a motozás a község számára nyílt helyiségekben, milyenek kocsinák, éttermek, vendéglők, vaspálya-indóházak stb. eszközendő» (szolg. ut. 44. §.).

Ha a kikérdezés után az illető egyén a házában tartózkodó büntettest vagy az ott keresett tárgyakat kiszolgáltatja, akkor — ha nincs alap annak föltételezésére, hogy nála még több bűnjelek is elrejtve lehetnek — a házkutatás megtartása elmarad, de ha ez iránt a gyanú el nem oszlott, a házkutatás megtartandó. Lehetnek azonban oly esetek is, midőn a gyanús (rossz hírben álló) személyek kikérdezése által ezek oly körülményeknek juthatnának tudomására, hogy ez által a nyomozást könnyen megghiusíthatnák. Ily esetben természetesen az előzetes kikérdezés elmarad, s az illető egyénnek az, hogy a házkutatással miféle tárgy kézrekerítése célozttatik, előzetesen tudomására nem juttatandó.

Az egyes helyiségek lehetőleg magával a tulajdonossal nyittatandók fel, s a tulajdonképeni átkutatást a községi előjárósági tag végezze, a csendőr pedig lehetőség szerint csak a felügyelésre szorítkozzék.

Mindazon tárgyak, melyek a nyomozott vagy más bűncselekményből származtak vagy azzal összefüggésben állóknak látszanak — lefoglalandók.

Mi történjék a házkutatás alkalmával lefoglalt tárgyakkal?

A lefoglalt tárgyakat, ha szállításuk nincs nehézséggel egybekötve (pl. egyes iratokat, ékszereket stb.) a járőr magával viszi és az őrsparancsnokság az illetékes bírósághoz juttatja. Ha a házkutatás alkalmával egyszersmind a tettes letartóztatva lett, ez a bűnjelkép szolgáló egyes tárgyak vitelére is felhasználható.

Nagyobb terjedelmű vagy mennyiségű tárgyak, melyeknek elszállítása nehézséggel járna, — átvételi elismervény mellett a községi előjáróságnak adatnak ki. Ez elismervényben az átadott tárgyak tüzetesen leírassanak, hogy azok kicserélése meggátoltassék.

El nem tartható tárgyak (pl. hús- és csontosanyagok) szintén a községi előjáróságnak adatnak át, s ennek gondja leendő azok értékesítése, mielőtt teljesen megromlanának.

Magának az érdekeltnek is, ha úgy kívánja, azon tárgyokról, a melyeket a csendőr esetleg magával elvisz, elismervény állítandó ki (szolg. ut. 46. §.).

«Irományok motozásánál arról kell gondoskodni, hogy azok tartalma hivatlanok tudomására ne jusson. Ha az irományok tulajdonosa azoknak motozását megengedni vonakodik, akkor azok lepecsételve az illető bíróság vagy közigazgatási hatóságnak adandók át. A csendőr lepecsételt levelek és csomagok felbontására nincs jogosítva.»

«Ily csomagok lepecsételése minden gyanúsítás kikerülése végett, akképen eszközlendő, hogy a cso-

mag a tulajdonos, a községi előjáróság és a csendőr pecsétjével is el legyen látva» (szolg. ut. 48. §.), mely elővigyázat különben nemcsak irományoknál, hanem minden oly csomagoknál vagy tárgyaknál helyén leendő, a melyek ily módon lepecsételhetők.

Magyarország rövid ismertetése.

Magyarország királyság, — Horvát-Szlavonországgal az osztrák-magyar monarchia egyik állama; — az északi szélesség 41—49, a keleti hosszúság (Greenwichtől) 32—44 foka között fekszik, 322,250 □kmtr. területű, 15,642.002 lakóval.

Magyarország északról, keletről és nyugatról hegyektől körítve, belseje katlanszerűnek mondható, de míg a hegységek a határok felé mintegy védfalat képeznek, sőt keleten az erdélyi felföldet természetes erődként alkotják, nyujtványaik ama katlan fenekéül szolgáló síkságban enyésznek el. — Főhegység a *Kárpátok*; a Morvának a Dunába szakadásánál Dévénynél kezdődnek, s innen nagy félkörben Morva-, Szilézia- s Gácsország, Bukovina és Románia felé határt képezve, Orsovánál a Czrna torkolatánál ismét a Dunáig érnek. — A Kárpátok (l. Zsebkönyv első évf. 318. lap) külön hegyrendszert képeznek, mely az Alpes- és a Balkán- (Hæmus)-rendszerrel nem függ össze; — a Duna és a Dráva, s a Dráva és Száva, valamint utóbbi és az Una között a *Keleti-Alpesek* (l. Zsebkönyv első évf. 304. l.) részei emelkednek és terjesztik szét nyujtványaikat.

E hegységek talpain a következő nagyobb síkságok terülnek el, úgy mint: a *kis-,* vagy *felső-magyarországi síkság* Pozsony és Komárom között, a Duna ágai körül 125 mtrre a tenger színe fölött 17,000 □kmtr. kiterjedéssel, termékeny vidék a Hansággal, a Szigetköz- és Csalóköz-szigetekkel; — ettől délkeletre a *Nagy-Magyar síkság,* vagyis a *Magyar Alföld,* mely megszakítás nélkül a Vác, Hatvan, Miskolcz, Szerencs, Ungvár és Munkács által észak

felől képezett vonal által határolva, dél felé a Tisza mindkét partján a Dunáig, keletről a Szatmár, Nagyvárad és Világos által jelzett vonalig, nyugatról Budapest, Székesfehérvár és csaknem a Balatonig terjed, átlagos magassága 95 méter, kiterjedése 97,700 □ kmtr, rajta emelkednek a Duna és a Tisza között számtalan homokbuczkák és a *Telecskai dombok*.

A Királyhágón túl a *Kenyérmező* Szászváros körül, a *Keresztesmező* Tordától keletre, a *Barczaság* Brassó megyében és a *Szépmező* Háromszékmegyében történelmi nevezetességű csatateretek; végül érdekesek az *Al- és a Fel-Csík* és *Gyergyó* völgy-síkságok.

Magyarország *vizhálózata* hatszáznál több nagyobb-kisebb folyóval bír, s a *Visztula folyamrendszeréhez* tartozó Poprád és Dunajecen kívül (l. Zsebkönyv első évf. 323. lap), valamennyi folyó a *Duna folyamrendszeréhez* tartozik és ebbe szakad, mely (l. Zsebkönyv, I. évf., 312. l.) nyugat felől jöve, Dévénynél éri el Magyarországot, s Vácznál déli irányt váltva, Eszéknél keleti főirányt vesz és Zimonytól kezdve Magyarország és Szerbia között határt képezve, miután jobbról a Lajta, Rába, Sárviz, Dráva és Száva folyókat, balról a Morva, Vág, Nyitra, Garam, Ipoly, — a Bodrog, Sajó, Zagyva, továbbá a Szamos, három Körös és Marossal szaporodott — Tisza, a Béga, Temes és Czrna folyókat felvette, a magyar területet Orsovánál — az Adahkaléh szigetét képezve — teljesen elhagyja.

A *Kárpátokban* kisebb tavak — tengerszemek — fordulnak elő, ilyen a Szent-Anna tó is Csik- és Háromszékmegyék között; — nagyobb tavak: a Fertő és a Balaton, mely utóbbi Dél-Európa legnagyobbika, továbbá a Czegei tó az úgynevezett Erdélyi-Mezőségen; — nagy kiterjedésű mocsarak a Sárviz, a Bodrog és a Kraszna mentén vannak, legnagyobbak a Hanság, a Szernyemocsár és az Ecsedi láp; nevezetesek az Alföld szikós tavai, melyekből évenként

10,000 mázsánál több sziksó termeltetik; hajózható csatornák: a Sárviz-, az Albrecht-Karasicza-, a Ferencz- és a Béga-csatorna, melyek részben a mocsarak kiszáritására is szolgálnak.

Magyarország *földrajzi fekvése* és terepviszonyai folytán általában a szelidebb égaljú országok közé tartozik, s kivételt csakis a zord Poprád-völgy, az Erdős-Kárpátok Verchovina-völgye, az Aranyos-Beszertercze s az Olt- és a Maros-forrás vidékei tesznek, mert az ország a Kárpátok által a zord északi szelek ellen védett és a déli enyhe szeleknek nyílt, melyeknek nem ritkán tikkasztó hatását ismét a számos vízer enyhíti. Az ország szárazföldi égalji jellegénél fogva — eltekintve a hegyvidékekben előforduló gyakori időváltozástól — a síkságokon, kivált az Alföldön és homokos vidékeken, általában tikkasztó meleg napok és hűvös éjek uralganak; mocsáros vidékeken a váltóláz gyakori, mely nem megfelelően rendes életmód mellett veszélyes betegségek is fajul. Mindemellett az égalj egészséges és az ország kemény testalkatú lakói átlag, de kivált a hegyi lakók nem ritkán a legmagasabb életkort érik el. Így a Gyimesben (Csikmegye) lakók között 90—100 év nem ritka.

Ezen égalji viszonyok, a talaj termékenységevel kapcsolatban, Magyarországot Európa egyik legdúsabb vidékévé teszik, mely az élet mindennemű szükségleteit nyújtja; növényzete magában foglalja Észak-, Dél-, Kelet- és Nyugat-Európa terményeit s földjének művelése már annyira haladt, hogy földünk egyik főbb *gabonatermő* országa. Termőföldje 180,000, és a magyar korona összes országait számítva 296,487.5 □ kmtr területet tesz, s a gabona- és veteményneműek közül kivált a buza, cukorrépa, dinnye érdemelnek említést. 364,273 hektár szőlő területein évenként 10—15 millió hektoliter *bor* szüreteltetik s a hegyaljai (tokajvidéki) ménesi, magyarági és ruszti elismert világhirűek, míg a somlyai, badacsonyi, neszemélyi, diószegi, érmelléki, sze-

rednyei, czelnai és rózsamáli másodosztályú híres fehér borok; az egri, visontai, szegszárdi, villányi és buda-sashegyi vörös borok a francia Bordeaux-borokkal vetélkednek, sőt a sashegyi bor Franciaországba kivitetvén, mint valódi Bordeaux jut ismét kereskedésbe.

A *gyümölcs* termelése is annyira haladt, hogy Sopron vidéke, a Balaton környéke, a Duna-Tisza-köz gazdag városai stb. temérdek mennyiséget szállítanak a külföld piacaira.

Az *eperfa* és vele a *selyem* tenyésztése is haladásnak indult, éppen úgy a len, kender és egyéb kereskedelmi ipar- és olaj, valamint fűszer-növények termelése, s a paprika 1872 óta világszerte elterjedt kereskedelmi cikké vált; a *dohány* Magyarországon nagyobb mennyiségben terem, mint Európa bármely országában, s 1882-ben 70·2 millió kilogramm váltatott be, míg Franciaországban 17, Oroszországban 47, Olaszországban 7¹/₂, az osztrák örökös tartományok pedig 2·5 millió kilogramm dohányt termeltek.

A terjedelmes *erdőkből* nagy mennyiségű tüzelő- és épületfa jut kereskedésbe, nem csak a belföldön, de külföldön is, sőt épületfa nagy mennyiségben Kis-Ázsiába is szállítatik. Éppen oly nagy a kereskedés makk, gubacs, szurok, hamuzsír és más erdei terményekkel. De mindemellett az Alföld és királyhágóntuli Mezőség is fahiányban szenvedvén, ott sás, nád, szalma és trágyából készített tőzeggel tüzelnek; a kormány újabb intézkedései az erdőpusztításoknak gátat vetvén, az erdészetet jól szabályozzák.

A *marhatenyésztés* igen fontos és a *lovak* részben nemesített fajúak. 1880-ban 1.819,500 ló volt. A valódi magyar fajú ló, bár kisebb termetű, de gyors és kitartó. A Mezőhegyesen, Bábolnán, Kisbéren és a fogarasi uradalomban létező állami méneseken kívül több nagy magánménés is van. 1883-ban 9670 ló vitetett külföldre, melyek ára 3.191,000 forint volt. — *Szarvasmarha* 1880-ban 4.597,543 db, *juh*

9.252,123 db, *sertés* 4¹/₂ millió volt. — A baromfi- és méhtenyésztés utóbbi időben szintén tetemesen gyarapodott. — A *vadászat* újabb törvény által szabályoztatván, a hasznos vadak tenyésztése előmozdítatik. Medve, farkas és róka helyenkint nagy mennyiségben fordul elő, míg a hiúz és vidra igen megritkult. — Igen jelentékeny a *halászat*.

A *bányaterményeket* illetőleg Magyarország Európa egyik leggazdagabb országa. 1883-ban 1,628·8 kgr. arany, 17,708·3 kilogramm ezüst, 8.102,750 kgr. réz, 210,510 kgr. ólom, 176.456,400 kgr. vas, 2,466.280,000 kgr. kőszén aknáztatott ki. Drága-kövek, mint a Magyarországon sajátos nemes-opál, jáspis, kalcedon, ametiszt, topáz, gránát stb. nagyobb mennyiségben fordulnak elő, továbbá minden színű márvány. — A sóaknákból 1882-ben 163.929,300 kgr. 12·6 millió forint értékű kősót termeltek; tetemes még a timsó-, salétrom- és aszfalttermelés is. A legkiválóbb ásványos gyógyforrásokban Magyarország földrészünk leggazdagabb tájéka.

A *lakók* száma közel 14 millió, kik 143 város, 1822 nagy- és 10,870 kis községben, továbbá 3917 pusztán és tanyán laknak.

Az *ipar és kereskedés* tulajdonképpen még csak a jelenlegi század negyedik évtizedében kezdett fejlődni s az 1867-dik évi kiegyezés után nyert lendületet, miről az 1885-dik évi orsz. kiállítás eléggé tanúskodott. A kereskedést a 9,000 kilométer hosszúságú meghaladó vasúti hálózat tetemesen segíti elő, mihez a 15,831 kilométer hosszúságú képviselő táv-irdahuzal-hálózat, az évente fejlődő postaösszeköttetés, az ország- és megyei utak szaporodása és javulása és a hajózható folyók is járulnak, melyeken 1884-ben 194 gőzhajó és 763 társulati vontató hajó közvetítette a személy- és teherszállítást. — Az első magyar hitelintézet még csak 1840-ban létesült Budapesten s 1883-ban már 120 kereskedelmi, ipar- és hitelbank, 348 takarékos- és 326 takarékos- és előlegező-pénztár állott fenn Magyarországon.

A *közoktatás* és szellemi művelődés 1868 óta tett feltűnő haladást s 1868-ig 12,780 községben 13,145 népiskola volt, azok száma 1884-ben már 16,205-re szaporodott. — A népiskolákat látogató gyermekek száma 1.395,698, az ismétlő iskolákat látogatóké 405,042 volt, mihez a románok, oroszok és szerbek aránylag a legcsekélyebb számmal járulnak. — Van továbbá 136 polgári iskola, 54 tanító- és 16 tanítónőképezde; 150 gimnázium, 27 reáliskola. Ezekben a középiskolákban 2,678 tanár 42,937 tanulónak, a budapesti egyetemen 180 tanár 3,369 hallgatónak, a kolozsvárin 64 tanár 449 hallgatónak és a budapesti műegyetemen 37 tanár 662 hallgatónak tartott 1885-ben előadást.

Az egyetemekhez még 13 jogakadémia, 24 római kathol., 12 protestáns, 1 unitárius, 3 görög egyesült és 2 görög nem egyesült theologiai intézet járul. — Van továbbá 1 bányász- és 1 erdészakadémia, 2 bányásziskola, 1 gazdasági akadémia, 4 gazdasági intézet, borászati iskola, 2 kereskedelmi akadémia, 15 kereskedelmi iskola, 1 tengerészeti akadémia s több más szakiskola.

A Tudományos Akadémia és több tudományos és szaktársulat működése, valamint a könyvkereskedés, nyomdászat és a szabad művészetek gyakorlása évről-évre nagyobb lendületnek örvend, s a magyar nyelv és irodalom eddig is már magas fokot ért el, míg ötven évvel ezelőtt alig pangott.

A közigazgatási beosztás az 1886: XXI. t.-cz. szerint 63 vármegyei és 25 városi törvényhatóságban állapított meg.

Magyarország *alkotmánya* Európa országai egyik legrégebbike s a II. András király aranybullája kelteől az 1848. és 1867-diki alaptörvényekig következő főbb mozzanatok fordultak elő, úgy mint: az 1687: IV. t.-cz., az 1723: I—II. t.-cz. azaz a *pragmatica sanctio*, melyek az 1791. és 1848-diki törvényekkel a kir. jogokat és a kormányzat alakját megszabják, mihez képest a magyar korona a habs-

burg-lotharingiai dinasztia férfi- s ennek kihalta esetén női ágában örököltetik.

A király felelős ministerium útján uralkodik és a törvényhozást az országgyűléssel osztja, mely utóbbi a képviselőházból és a főrendiházból áll és az 1886: I. t.-cz. folytán öt-öt évre hívatik össze.

A képviselők nemzet- és valláskülönbség nélkül öt évre választatnak; a választásra jogosító adófok oly csekély, hogy a választási jogosultság csaknem az általános népszavazat kiterjedésével bír. A képviselők száma 453, közülök negyven horvát-szlavonországbeli.

A főrendiház tagjai: a nagykorú főherczegek, a zászlós urak és a pozsonyi gróf, a koronaörök, a fumei kormányzó, a curia elnöke, másodelnöke és a budapesti kir. tábla elnöke, a kath. és gör.-keleti érsekek és megyés püspökök, a két evang. protestáns vallás 3—3 legidősebb püspöke és három világi főgondnoka, az egyetemes felügyelő és 2 kerületi felügyelő, az unitárius egyház feje, minden nagykorú magyar herczeg, gróf és báró, ki legalább 3000 frt földadót fizet évente; 50 életfogytig választott és 50 életfogytig a király által kinevezett tag; végre Horvát-Szlavonország három küldöttje.

Az országgyűlést a király hívja össze, elnapolja és feloszlatja. A választások akként intézendők, hogy az új országgyűlés képviselőháza három hó alatt összegyűlhessen.

Magyarország lakói nemzetiség- és valláskülönbség nélkül teljesen jogegyenlők s választott képviselőik által a törvényhozásba, valamint a megyei és községi önkormányzatba egyaránt folynak be; az önkormányzat fölött azonban a kormány gyakorolja a törvényszerű ellenőrzést. A hivatalos nyelv Magyarországon a magyar, Horvát-Szlavonországban a horvát.

Magyarország czímere egy függélyesen ketté osztott vörös mezejű paizs, melynek jobboldali mezején négy vörös és négy ezüst vízszintes pólva (szalag) van,

baloldali mezején pedig, alsó részén hármás zöld dombon, koszorúval ékesített arany koronából kiemelkedő ezüst kettős-keresztet mutat; a címerpaizs fölött Szent-István koronája nyugszik.

Az egyesített címeren a fennebbi címer a paizs közepén foglal helyet, míg mögötte — heraldikailag értve az irányokat — fenn jobbra van Dalmácia címere: kék mezőn három koronás leopárdfej; fenn balra Horvátország címere: negyven négyszögű koczka, melyek közül húsz vörös és húsz ezüst; lenn jobbra Szlavonia címere: széltében két folyó, melyek a címerpaizsot három mezőre osztják, ezek közül a felső közepén egy csillaggal s az alsó kék-színű, a középső pedig vörös s rajta egy jobb felé szaladó nyest látható; lenn balra Erdély címere: vörös pólával széltében két mezőre osztott paizs, a felső kék, jobbról arany nap, balról pedig a megújuló holddal (székelyek címere), e két égi test között az aranycsőrű s vörösnyelvű, emelkedő fekete sas kiterjesztett szárnyakkal (erdélyi magyarok címere), az alsó mező arany, rajta három-ormú hét vár, ezek közül felül négy, alant három; Szlavonia és Erdély címereinek érintkezési oldalaira illesztetik Fiume címere: paizson kétfejű sas; — az egész fölött a Szt.-István koronája van.

Az országos színek vörös, fehér, zöld, ezen sorrendben egymás alá illesztve; Horvátországé vörös, fehér és kék, ugyanoly összeállítással.

Táblázat

a m. kir. csendőr legénység részére a betöltött szolgálati idő után egyszer s mindenkorra szóló végkielégítésről (az összegek o. é. forintokban)

Betöltött szolgálati idő, év		Csendőr részére				Örsvezető részére				Örmester részére			
		ha szolgálati pótdíjat nem élvez	ha napi			ha szolg. pót- díjat nem élv.	ha napi			ha szolgálati pótdíjat nem élvez	ha napi		
			15	22	25		20	25	30		20	25	30
-tól	-ig	krnyi szolgálati pótdíjat élvez				krajezárnnyi szolgálati pótdíjat élvez				krajezárnnyi szolgálati pótdíjat élvez			
a 3 évi csendőr- ségi szolg. kötele- zetts. lejártá előtt		83·70	—	—	—	108	—	—	—	132·30	—	—	—
3	5	—	339	—	—	—	438	—	—	—	537	—	—
5	10	—	679	825	861	—	876	1058	1095	—	1073	1256	1292

Táblázat

a m. kir. csendőr legénység részére a betöltött szolgálati idő után esedékes évenkénti nyugdíjról (összegek osztr. ért. forintokban)

Betöltött szolgálati idő, év		Csendőr részére							Örsvezető részére							Örmester részére						
		ha napi							ha napi							ha napi						
		15	20	25	35	40	45		20	25	30	40	45	50		20	25	30	40	45	50	
-től	-ig	krnyi szolgálati pótdíjat élvez							krnyi szolgálati pótdíjat élvez							krnyi szolgálati pótdíjat élvez						
—	10	113	113	137	144	—	—	—	146	146	176	182	—	—	—	179	179	209	215	—	—	—
10	15	113	113	137	144	156	—	—	146	146	176	182	195	—	—	179	179	209	215	228	—	—
15	20	127	127	155	162	175	182	189	164	164	198	205	219	226	233	201	201	235	242	256	263	270
20	25	170	170	206	215	234	243	252	219	219	265	274	292	301	310	268	268	314	323	341	350	360
25	30	212	212	258	269	292	303	315	274	274	331	342	365	376	388	335	335	392	404	427	438	449
30	35	255	255	309	323	350	364	378	328	328	397	411	438	452	465	402	402	471	485	512	526	539
35	40	297	297	361	377	409	425	441	383	383	463	479	511	527	543	469	469	549	565	597	613	629
40	—	339	339	412	431	467	485	504	438	438	529	547	584	602	620	537	537	628	646	683	701	719

FÜGGELÉK

Katonai- és polgári czímtár.

I. KATONAI CZIMTÁR.

Legfőbb hadúr:

Ő cs. és apost. kir. Felsége I. FERENCZ JÓZSEF.

Cs. és kir. közös hadsereg.

Főhadsegédek: gróf *Paar Ede* altábornagy, v. b. t. t.; br. *Popp Leonidas* altábornagy, v. b. t. t. a katonai iroda főnöke.

Szárnysegédek: 8 törzstiszt.

Testőrség: a) Arcier testőrség; állománya 45 tiszt; feláll. 1793. b) m. kir. testőrség; állománya 45 tiszt; feláll. 1760. c) Darabont testőrség; állománya 6 tiszt, 44 altiszt; feláll. 1767. d) Lovas testőr-század; állománya 7 tiszt, 72 altiszt; feláll. 1849. e) Gyalog testőr-század; állománya 6 tiszt, 248 altiszt; feláll. 1802.

A hadsereg főfelügyelője: Ő cs. és kir. Fensége *Albrecht* főherczeg, tábornagy.

Cs. és kir. hadügyminister: gr. *Bylandt-Rheidt Arthur* táborszernagy, v. b. t. t.

A hadügyministerium segédközegei: A vezérkar főnöke: Br. *Beck Frigyes* altábornagy. — Tüzérségi felügyelő: Ő cs. és kir. Fensége *Vilmos* főherczeg, táborszernagy. — Hadmérnöki felügyelő: br. *Salis-Soglio Dániel* altb. — Lovassági felügyelő: *Croy Lipót* herczeg, altb. — Vonatfelügyelő: lovag *Ritschl Hugó* tbrn. — Pótlovazási felügyelő: gr. *Grünevitz Győző* altb. — Egészségügyi csapatparancs-

nok: *Venturini Sándor* ezredes. — Apostoli tábori püspöki helynök: *Gruscha Antal* püspök. — Hadi levéltári igazgató: betöltetlen. — Műszaki és köz-igazg. katonai bizottság. Elnök: *Kreutz Frigyes* altb. — Katonai egészségügyi bizottság. Elnök: dr. *Hoór Venzel*, vezértörzsorvos. — Katonai földrajzi intézet. Igazgató: br. *Wanka József* altb. — Katonai legfőbb törvényszék. Főnök: báró *Knebel Albert* tbsz. — Katonai főtörvényszék. Főnök: br. *Döpfner József* tbsz. — Szakszámvezetőség főnöke: *Mikesch Frigyes* miniszteri tanácsos.

Hadtest-parancsnokságok.

1. *hadtest*: *Krakkóban*. Területe: Nyugati Galiczia; a 10., 13., 20., 40., 45., 56., 57., 77. és 90. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: herczeg *Windisch-Graetz Lajos* altb.

2. *hadtest*: *Bécsben*. Területe: Alsó-, Felső-Ausztria, Salzburg; a 4., 14., 49., 59. és 84. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Bauer Nándor* tbsz.

3. *hadtest*: *Grácban*. Területe: Stájerország, Karinthia, Krajna, Triest, Istria, Görz és Gradiska; a 7., 17., 27., 47., 87. és 97. gyalog ezred hadkieg. területe. Par.: br. *Kuhn Ferencz* tbsz.

4. *hadtest*: *Budapestben*. Területe: Magyarország; a 6., 23., 32., 38., 44., 52., 68., 69. és 86. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: verőcsei gr. *Pejacsevich Miklós* lov. táb.

5. *hadtest*: *Pozsonyban*. Területe: Magyarország; a 12., 19., 26., 48., 71., 72. és 76. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Catty Adolf* tbsz.

6. *hadtest*: *Kassán*. Területe: Magyarország; az 5., 25., 34., 60., 65., 66., 67. és 85. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: *Braumüller Tódor*, altáb.

7. *hadtest*: *Temesvárt*. Területe: Magyarország; a 29., 33., 37., 39., 43., 46., 61., 83. és 101. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: gr. *Degenfeld-Schomburg Kristóf* tbsz.

8. *hadtest*: *Prágában*. Területe: Csehország; a 11., 28., 35., 73., 75., 88., 91. és 102. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Philippović József* tbsz.

9. *hadtest*: *Josefstadtban*. Területe: Csehország; a 18., 21., 36., 42., 74., 92., 94. és 98. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *König Gusztáv* altb.

10. *hadtest*: *Brünnben*. Területe: Morvaország és Szilézia; az 1., 3., 8., 54., 81., 93., 99. és 100. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Reinländer Vilmos* altb.

11. *hadtest*: *Lembergben*. Területe: Keleti Galiczia és Bukovina; a 9., 15., 24., 30., 41., 55., 58., 80., 89. és 95. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: herczeg *Württemberg Vilmos* tbsz.

12. *hadtest*: *Nagy-Szebenben*. Területe: Erdély; a 2., 31., 50., 51., 62., 63., 64. és 82. sz. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Schönfeld Antal* altb.

13. *hadtest*: *Zágrábban*. Területe: Horvát- és Szlavonország; a 16., 53., 70., 78., 79. és 96. gyal. ezr. hadkieg. területe. Par.: br. *Ramberg Ármín* lov. tb.

14. *hadtest*: *Innsbruckban*. Területe: Tirol és Vorarlberg; a tiroli vadász-ezred hadkieg. területe. Par.: br. *Teuchert-Kaufmann Frigyes* altb.

15. *hadtest*: *Sarajevóban*. Területe: Bosznia és Hercegovina; az 1., 2., 3. és 4. sz. bosznia-hercegovinai zászlóalj hadkieg. területe. Par.: br. *Appel János* lov. tb.

Katonai hadparancsnokság Zúrában:

Területe: Dalmácia; a 22. sz. gyal. ezr. hadk. ter. Par.: *Blažekovic Károly* altb.

Gyalog-hadosztály- és dandárparancsnokságok:

I. gy. hdoszt: Sarajevo. 1. ddr: Plevje, 2. ddr: Sarajevo, 7. hegyi ddr: Sarajevo, 8. hegyi ddr: Foča.

II. gy. hdoszt: Bécs. 3. ddr: Bécs, 4. ddr: Bécs.

III. gy. hdoszt: Lincz. 5. ddr: Lincz, 6. ddr: Salzburg.

IV. gy. hdoszt: Brünn. 7. ddr: Znaim, 8. ddr: Brünn.

V. gy. hadoszt. : Olmütz. 9. ddr : Olmütz, 10. ddr : Troppau.

VI. gy. hadoszt. : Grác. 11. ddr : Grác, 12. ddr : Grác.

VII. gy. hadoszt. : Trieszt. 13. ddr : Fiume 14. ddr : Trieszt.

VIII. gy. hadoszt. : Innsbruck. 15. ddr : Innsbruck, 16. ddr : Trient.

IX. gy. hadoszt. : Prága. 17. ddr : Prága, 18. ddr : Prága.

X. gy. hadosztály: Josefstadt. 19. ddr : Josefstadt, 20. ddr : Königrätz.

XI. gy. hadoszt. : Lemberg. 21. ddr : Lemberg, 22. ddr : Lemberg.

XII. gy. hadoszt. : Krakkó. 23. ddr : Krakkó, 24. ddr : Krakkó.

XIII. gy. hadoszt. : Banjaluka. 25. ddr : Travnik, 26. ddr : Banjaluka.

XIV. gy. hadoszt. : Pozsony. 27. ddr : Pozsony, 28. ddr : Sopron.

XV. gy. hadoszt. : Kassa. 29. ddr : Kassa, 30. ddr : Miskolcz.

XVI. gy. hadoszt. : N.-Szeben. 31. ddr : Brassó, 32. ddr : N.-Szeben.

XVII. gy. hadoszt. : N.-Várad. 33. ddr : N.-Várad, 34. ddr : Arad.

XVIII. gy. hadoszt. : Mostár. 1. hegyi ddr : Mostár, 2. hegyi ddr : Trebinje, 3. hegyi ddr : Stolac, 4. hegyi ddr. Bilek.

XIX. gy. hadoszt. : Pilsen. 37. ddr : Pilsen, 38. ddr : Budweis.

XX. gy. hadoszt. ; (csak hadjárat alkalmával állítatik fel), 39. ddr : Dolni Tuzla (15. hadtestnél) 40. ddr : Bécs (XXV. gy. hadoszt.-nál).

XXI., XXII., XXIII. gy. hadoszt. (csak hadjárat alkalmával állítatnak fel).

XXIV. gy. hadoszt. : Przemysl. 47. ddr : Przemysl, 49. ddr : Rzeszow.

XXV. gy. hadoszt. : Bécs. 49. ddr : Bécs, 50. ddr : Bécs, 30. ddr : Bécs.

XXVI. gy. hadoszt. : (csak hadjárat alkalmával állítatik fel).

XXVII. gy. hadoszt. : Kassa. 53. ddr : Kassa, 54. ddr : Kassa.

XXVIII. gy. hadoszt. : Laibach. 55. ddr : Klagenfurt, 56. ddr : Laibach.

XXIX. gy. hadoszt. : Theresienstadt. 57. ddr : Theresienstadt, 58. ddr : Theresienstadt.

XXX. gy. hadoszt. : Lemberg. 59. ddr : Czernovitz, 60. ddr : Lemberg.

XXXI. gy. hadoszt. : Budapest. 61. ddr : Budapest, 62. ddr : Budapest.

XXXII. gy. hadoszt. : Budapest. 63. ddr : Budapest, 64. ddr : Budapest.

XXXIII. gy. hadoszt. : Komárom. 65. ddr : Komárom, 66. ddr : Komárom.

XXXIV. gy. hadoszt. : Temesvár. 67. ddr : Temesvár, 68. ddr : Fehértemplom.

XXXV. gy. hadoszt. : Kolozsvár. 69. ddr : Gyula-Fehérvár, 70. ddr : Kolozsvár.

XXXVI. gy. hadoszt. : Zágráb. 71. ddr : Eszék, 72. ddr : Zágráb.

Hadosztály köteléken kívül 94. ddr : Cattaro.

Lovas hadosztályok.

Lovas hadosztály : Lemberg (11. hadtest), beosztva : 20. és 21. lovas dandár.

Lovas hadosztály : Krakkó (1. hadtest), beosztva : 11. és 14. lovas dandár.

Lovas dandárok.

Törzsek : 1. Bécs ; 2. Linz ; 3. Marburg ; 4. Budapest ; 5. Pozsony ; 6. Kassa ; 7. Temesvár ; 8. Prága ; 9. Pardubitz ; 10. Brünn ; 11. Tarnow ; 12. N.-Szeben ; 13. Zágráb ; 14. Jaroslau ; 15. Debreczen ; 16. Sopron ; 17. Bécs ; 18. Budapest ; 19. (csak hadjárat alkalmával állítatik fel) ; 20. és 21. Lemberg.

Gyalog ezredek.

(Csákó, sötétkék kabát sima gombokkal, világoskék pantalló, illetve magyar nadrág, kékszürke köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állítatott fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
1	I. Ferencz József	1716	Troppau	Troppau	sötétpiros	s.
2	I. Sándor, orosz czár	1741	Brassó	Brassó	császársárga	s.
3	Károly főherczeg	1715	Klosterbruck	Kremsir	égszinkék	f.
4	Hoch- und Deutschmeister (Vilmos főherczeg)	1696	Bécs	Bécs	égszinkék	s.
5	Vacat	1762	Miskolcz	Sz.-Németi	rózsaszín	s.
6	I. Károly, román király	1762	Budapest	Újvidék	rózsaszín	f.
7	Vacat	1691	Klagenfurt	Klagenfurt	sötétbarna	f.
8	Abele Vincze br., tbsz.	1647	Brünn	Brünn	fűzöld	s.
9	Pakény Frigyes br., tbsz.	1725	Lemberg	Stryj	almazöld	s.
10	Vacat	1715	Bécs	Przemsyl	papagájzöld	f.
11	György, szász herczeg	1629	Prága	Pisek	hamuszín	s.
12	Vilmos főherczeg, tbsz.	1702	Bécs	Komárom	sötétbarna	s.
13	Huyn Károly br., tbsz.	1814	Krakkó	Krakkó	rózsaszín	s.
14	IV. Lajos, hesseni nagyhercz.	1733	Linz	Linz	fekete	s.
15	Adolf, nassau herczeg	1701	Lemberg	Tarnopol	buzérvörös	s.
16	Varasdi, Giesl Henr. br., altb.	1703	Belovár	Belovár	kénsárga	s.

238

17	Kuhn Ferencz br., tbsz.	1674	Laibach	Laibach	vörösbarna	f.
18	Konstantin, orosz nagyhercz.	1682	Königrätz	Königrätz	sötétvörös	f.
19	Rudolf, trónörökös	1734	Komárom	Győr	égszinkék	f.
20	Frigyes Vilmos, német trónörökös	1681	Krakkó	Új-Sandec	rákvörös	f.
21	Weltersheimb Zeno gr., altb.	1733	Czaslau	Czaslau	tengerzöld	s.
22	Weber József br., tbsz.	1709	Cattaro	Spalato	császársárga	f.
23	Döpfner József br., tbsz.	1814	Sarajevo	Zombor	cseresnyevörös	f.
24	Reinländer Vilmos br., altb.	1662	Tulln	Kolomea	hamuszín	f.
25	Pürker Vincze br., tbsz.	1672	Losoncz	Losoncz	tengerzöld	f.
26	Mihály, orosz nagyherczeg	1717	Esztergom	Esztergom	fekete	s.
27	II. Lipót, belga király	1682	Grác	Grác	császársárga	s.
28	I. Humbert, olasz király	1698	Prága	Prága	fűzöld	f.
29	Scudier Antal br., tbsz.	1704	Temesvár	N.-Becskekerek	világoskék	f.
30	Ringelsheim József br., tbsz.	1725	Plevlje	Lemberg	csukaszín	s.
31	Frigyes Vilmos, meklenburg-strelitzi nagyherczeg	1741	N.-Szeben	N.-Szeben	császársárga	f.
32	Vacat	1741	Budapest	Budapest	égszinkék	s.
33	Kussevich br., tbsz.	1741	Fehértemplom	Arad	hamuszín	f.
34	I. Vilmos, német császár és porosz király	1734	Löcse	Kassa	buzérvörös	f.
35	Philippovic József br., tbsz.	1683	Pilsen	Pilsen	rákvörös	s.
36	Ziemiecki Jeromos br., tbsz.	1683	Theresienstadt	Jungbunzlau	halványvörös	f.
37	József főherczeg, lov. táb.	1741	Grác	Nagyvárad	skarlátvörös	s.
38	Mollinary Antal br., tbsz.	1814	Budapest	Kecskemét	fekete	f.
39	Alexis, orosz nagyherczeg	1756	Debreczen	Debreczen	skarlátvörös	f.
40	Auersperg Gottfr. gr., tbsz.	1733	Jaroslau	Rzeszow	világoskék	s.

239

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állított fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
41	Vécsey József br., altb.	1701	Czernovitz	Czernovitz	kénsárga	f.
42	Ernö Ágost, cumberlandi, braunsch. és lüneb. hg.	1685	Riva	Theresienstadt	narancssárga	f.
43	Grünne Fülöp gr., altb.	1814	Temesvár	Karánsebes	cseresnyevörös	s.
44	Albrecht főherczeg, tn.	1744	Budapest	Kaposvár	buzérvörös	s.
45	Zsigmond főherczeg, altb.	1816	Przemysl	Sanok	skarlátvörös	s.
46	Fejérváry Géza br., altb.	1762	Szeged	Szeged	papagájzöld	s.
47	Beck Frigyes br., altb.	1682	Marburg	Marburg	acélzöld	f.
48	Ernö főherczeg, lov. tb.	1798	Komárom	N.-Kanizsa	acélzöld	s.
49	Hess Henrik br., tábornagy	1715	Salzburg	St.-Pölten	csukaszin	f.
50	Frigyes Vilmos Lajos, badeni nagyherczeg	1762	Bécs	Gyulafehérvár	papagájzöld	f.
51	Henrik főherczeg, altb.	1702	Kolozsvár	Kolozsvár	hamuszin	s.
52	Frigyes főherczeg, tb.	1741	Pécs	Pécs	sötétvörös	s.
53	Lipót Lajos főhg, lov. táb.	1741	Zágráb	Zágráb	sötétvörös	f.
54	Thun-Hohenstein F. gr., tbsz.	1661	Olmütz	Olmütz	almazöld	f.
55	Gondrecourt Lip. gr., altb.	1799	Bécs	Brzezan	vörösbarna	s.
56	Baumgarten Alaj. br., altb.	1684	Krakkó	Wadovicze	acélzöld	s.
57	Vacat	1689	Krakkó	Tarnow	halványvörös	s.
58	Lajos Salvator főherczeg	1763	Kolomea	Stanislau	fekete	f.
59	Rainer főherczeg, tbsz.	1682	Trient	Salzburg	narancssárga	s.
60	Appel János br., lov. tb.	1798	Eger	Eger	acélzöld	f.

61	III. Sándor, orosz czár	1798	Pola	Temesvár	fűzöld	s.
62	Lajos, bajor herczeg	1798	Gyulafehérvár	M.-Vásárhely	fűzöld	f.
63	III. Vilmos, németalf. király	1860	Besztercze	Besztercze	narancssárga	f.
64	Károly Sándor, szász-weimareisenachi nagyherczeg	1860	Szászváros	Szászváros	narancssárga	s.
65	Lajos Viktor főherczeg, tb.	1860	Bécs	Munkács	halványvörös	s.
66	IV. Ferdinand, tosk. nhg. altb.	1860	Ungvár	Ungvár	halványvörös	f.
67	Graef Ede lovag, lov. tb.	1860	Eperjes	Eperjes	rákvörös	f.
68	Rodich Gábor br., tbsz.	1860	Budapest	Szolnok	vörösbarna	s.
69	Jelačić György gr., altb.	1860	Budapest	Székesfehérvár	csukaszin	f.
70	Philippović Ferencz br., tbsz.	1860	Pétervárad	Pétervárad	tengerzöld	s.
71	Vacat	1860	Trencsén	Trencsén	rákvörös	s.
72	Dormus József br., tbsz.	1860	Pozsony	Pozsony	világoskék	s.
73	Vilmos, württembergi herczeg	1860	Innsbruck	Éger	cseresnyevörös	s.
74	Bouvard Frigyes br., altb.	1860	Theresienstadt	Jičin	buzérvörös	f.
75	Folliot d. Creneville F.gf, tbsz.	1860	Prága	Neuhaus	világoskék	f.
76	Knebel Alb. br., tbsz.	1860	Sopron	Sopron	csukaszin	s.
77	Károly Salvator főhg, tb.	1860	Przemysl	Sambor	cseresnyevörös	f.
78	Sokcević József br., tbsz.	1860	Eszék	Eszék	vörösbarna	f.
79	Jelačić J. gr., tbsz. (Otočáci)	1860	Fiume	Otočac	almazöld	f.
80	Vilmos, schleswig-holsteinglücksburgi herczeg	1860	Lemberg	Zloczow	skarlátvörös	f.
81	Waldstätten János br., altb.	1883	Iglau	Iglau	karmazsinvör.	f.
82	Schönfeld Antal br., tbsz.	1883	Triest	Sz.-Udvarhely	karmazsinvör.	f.
83	Degenfeld-Schonburg Ker. gr., altb.	1883	Bécs	Fehértemplom	sötétbarna	f.
84	Bauer Nándor br., tbsz.	1883	Bécs	Bécsújhely	karmazsinvör.	s.

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állítottatott fel	A törzs állomáshelye	A kieg. keret állomáshelye	A hajtóka színe	A gomb színe
85	Kees György lovag, tbsz.	1883	Kassa	Márm.-Sziget	almazöld	s.
86	Vacat	1883	Krems	Szabadka	amarantvörös	s.
87	Hohenlohe-Schillingfürst Const. herceg, lov. tb.	1883	Grác	Cilli	tengerzöld	f.
88	Teuchert-Kauffmann Frigyes br., altb.	1883	Prága	Beraun	bordóvörös	f.
89	Kaiffel Imre lov., altb.	1883	Bécs	Grodeck	bordóvörös	s.
90	Windisch-Graetz Lajos her- ceg, altb.	1882	Bécs	Jaroslau	amarantvörös	s.
91	Fröhlich Lajos, altb.	1883	Budweis	Budweis	papagájzöld	s.
92	König Gusztáv br., altb.	1883	Theresienstadt	Komotau	fehér	f.
93	Joelson Alf. br., altb.	1883	Olmütz	M.-Schönberg	sötétbarna	s.
94	Vacat	1883	Josefstadt	Turnau	fehér	s.
95	Rodakowsky József lov., altb.	1883	Lemberg	Czortkow	amarantvörös	f.
96	Ramberg Herm., lov. tb.	1883	Károlyváros	Károlyváros	amarantvörös	f.
97	I. Milán, szerb király	1883	Görz	Triest	rózsaszín	f.
98	Strásky Ferencz, altb.	1883	Josefstadt	Hohenmauth	világosdrap	f.
99	I. György, görög király	1883	Mostar	Znaim	kénsárga	s.
100	Vacat	1883	Olmütz	Teschen	világosdrap	s.
101	Sergius Alexandrovitsch, orosz nagyherceg	1883	N.-Várad	Békés-Csaba	kénsárga	f.
102	Catty Adolf br., tbsz.	1883	Prága	Beneschau	tengerfüzöld	s.

Vadászok.

(Kalap fekete tollbokrétával, csukaszínű kabát és zubbony fűzőld hajtókával, sárga gomb, és pedig a tiroli vadász ezrednél simán, a táborig vadász zászlóaljknál számozva, csukaszínű pantalló fűzőld szegélylyel az oldalvarrásokon, kékszürke köpeny.)

a) **Tiroli vadász ezred** (1813).

Tulajdonos: I. Ferencz József.

Ezred-törzs és kieg. ker. állom.: Innsbruck.

1. zlj. Innsbruck,	5. zlj. Avtovac	8. zlj. Brixen,
2. „ Pergine,	6. „ Bregenz,	9. „ Bozen,
3. „ Trient,	7. „ Cavalese,	10. „ Roveredo.
4. „ Borgo,		

b) **Táborig vadász zászlóaljak.**

Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret	Szám	Törzs állomáshelye	Kiegészítő keret
1	Josefstadt	Theresienst.	17	Brünn	Brünn
2	Bihač	Königgrätz	18	Prachatitz	Pisek
3	Freistadt	Linz	19	Capo d'Istria	Laibach
4	Tarnow	Olmütz	20	Triest	Cilli
5	M.-Hradisch	Kremsier	21	Bécs	Bécs
6	Prága	Pilsen	22	Prága	Eger
7	Villach	Laibach	23	Kolozsvár	M.-Vásárhely
8	Klagenfurt	Klagenfurt	24	Budapest	Budapest
9	Judenburg	Grác	25	Brünn	Brünn
10	Hainburg	St.-Pölten	26	Linz	Linz
11	Győr	Győr	27	Tarvis	Marburg
12	Stolac	Jungbunzlau	28	Fogaras	N.-Szeben
13	Krakkó	Prága	29	Igló	Losonc
14	Kuttenberg	Csaszlau	30	Brody	Stanislau
15	Domanovic	Salzburg	31	Zimony	Otočac
16	Olmütz	Troppau	32	Bjelina	Eperjes

Bosznia-hercegovinai csapatok.

(Fez, világoskék kabát alizarinvörös hajtókával és sárga számozott gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

1. Zászlóalj: Sarajevo,	3. zászlóalj: Dolnja-Tuzla,
2. „ Banjaluka,	4. „ Mostar.

Minden zászlóalj 6 századból áll.

Lovas ezredek.

a) Dragonyos ezredek.

(Sisak, világoskék kabát sima gombokkal, buzérvörös czizma-nadrággal, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állított fel	A törzs	A keret	A hajtóka színe	A gomb színe
			állomáshelye			
1	I. Ferencz József	1768	Theresienstadt	Theresienstadt	sötétvörös	f.
2	Veröczei Pejacevich Miklós gróf. lov. tb.	1672	Bécs-Ujhely	Bécs-Ujhely	fekete	f.
3	Albert, szász király	1768	Wels	Wels	sötétvörös	s.
4	Albrecht főherczeg tábornagy	1672	Enns	Enns	füzöld	f.
5	I. Miklós, orosz czár	1721	Marburg	Marburg	császársárga	f.
6	Sándor, hesseni és rajnai herczeg, lov. tb.	1701	Brünn	Brünn	fekete	s.
7	Vacat	1663	Bécs	Bécs	kénsárga	f.
8	Sternberg Lipót gróf, lov. tb.	1618	Pardubitz	Königgrätz	skarlátvörös	s.
9	Piret de Bihain Jenő br. 1. tb.	1682	Pozsony	Pozsony	füzöld	s.
10	Montenuovo Vilmos hg. 1. tb.	1640	Tarnopol	Tarnopol	kénsárga	s.
11	I. Ferencz József	1688	Zolkiew	Lemberg	skarlátvörös	f.
12	Neipperg Ervin gróf, lov. tb.	1798	Göding	Göding	császársárga	s.
13	Savoyeni Jenő hg., tábornagy	1682	Brandeis	Alt-Bunzlau	buzérvörös	f.
14	Windisch-Grätz Alfréd hercz. tábornagy	1725	Klattau	Klattau	buzérvörös	s.

b) Huszár ezredek.

(Csákó, attila, mente, sötétkék zubbony, buzérvörös magyar nadrág, sötétbarna köpeny).

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állított fel	A törzs	A keret	Az attila	A csákó	A gomb színe
			állomáshelye		színe		
1	I. Ferencz József	1756	Fehértemplom		sötétkék	sötétkék	s.
2	Miklós, orosz nagyherczeg	1743	Brassó	Brassó	világoskék	fehér	s.
3	Thurn és Taxis I. hg, lov. tb.	1702	N.-Szeben	N.-Szeben	s. k.	fehér	s.
4	Edelsheim-Gyulai Lipót báró, lov. tb.	1734	Szabadka	Szabadka	v. k.	buzérvörös	f.
5	Radetzi gr. Radetzky József, tb.	1798	Kőszeg	Kőszeg	s. k.	buzérvörös	f.
6	I. Károly, württembergi király	1734	Temesvár	Temesvár	v. k.	hamuszin	s.
7	Vilmos, porosz herczeg	1798	Kecskemét	Kecskemét	v. k.	világoskék	f.
8	Koller Sándor báró, lov. tb.	1696	Ruma	Eszék	s. k.	buzérvörös	s.
9	Thurn és Taxis Lamoral herczeg, altábornagy	1688	Sopron	Sopron	s. k.	fehér	f.
10	III. Frigyes Vilmos, porosz király	1741	Pécs	Pécs	v. k.	világoskék	s.
11	Windisch-Grätz J. hg, altb.	1762	Bécs	Bécs	s. k.	hamuszin	f.
12	Vacat	1800	Gyöngyös	Gyöngyös	v. k.	fehér	f.
13	Vacat (Jász-Kun)	1859	Budapest	Budapest	s. k.	sötétkék	f.
14	Vladimir, orosz nagyherczeg	1859	Arad	Arad	v. k.	buzérvörös	s.
15	Pálffy ab Erdőd, Mór gr. altb.	1701	Debreczen	Debreczen	s. k.	hamuszin	s.
16	Clam Gallas E. gróf, lov. tb.	1798	Csernovitz	Nyiregyháza	v. k.	hamuszin	f.

c) Dsidás ezredek.

(Czapka, világoskék uhlanka és prémes uhlanka buzérvörös szegélyezéssel, buzérvörös csisma-nadrág, sötétbarna köpeny.)

Folyó sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állítottatott fef.	A törzs	A keret	A czapka szine	A gomb szine
			állomáshelye			
1	Rudolf főherceg, koronahg	1791	Krakkó	Krakkó	császársárga	s.
2	Schwarzenberg Kár. Fül. herceg, tbnagy	1790	Tarnow	Tarnow	sötétzöld	s.
3	Károly főherceg, tbnagy	1801	Lańcut	Lańcut	buzérvörös	s.
4	I. Ferencz Jozsef	1813	Brzeżan	Brzeżan	fehér	s.
5	Miklós, orosz tronörökös	1848	Varasd	Varasd	világoskék	s.
6	I. Ferencz József	1688	Przemysl	Przemysl	császársárga	f.
7	Károly Lajos főherceg, altb.	1758	N.-Mihály	Kassa	sötétzöld	f.
8	Ramberg Győző br., altb.	1718	Érsekujvár	Komárom	buzérvörös	s.
9	} Fel lettek oszlatva.					
10						
11	II. Sándor, orosz czár	1814	Stockerau	Stockerau	cseresnyevörös	f.
12	II. Ferencz, mindkét Siczilia királya	1854	Klagenfurt	Klagenfurt	sötétkék	s.
13	Nostitz-Rienek Ármin gr. altb.	1860	Lemberg	Lemberg	sötétkék	f.

Tüzér dandárok.

1-től 14. számig a hasonszámú hadtest parancsnokságok székhelyén, kivéve a 14. tüzér dandárt, mely békében a 2. számú hadtestparancsnokság alá van rendelve.

a) **Hadtest tüzér ezredek.**

(Csákó lószörbokrétával, sötétbarna kabát skarlátvörös hajtókával, sárga számozott gombokkal, világoskék czizmanadrág, kékszürke köpeny.)

Az ezred sz.	Az ezred tulajdonosának neve	Mely évben állítottatott fel	A törzs állomáshelye	Az ezred előbbi száma
1	Luitpold, bajor herceg	1854	Krakkó	7
2	János főherceg, altb.	1854	Bécs	11
3	Vilmos főherceg, tbsz.	1854	Grác	6
4	Vilmos br, tbsz.	1854	Budapest	5
5	Albrecht főherceg, tábornagy.	1854	Komárom	3
6	Turnforti Tiller Károly, tbsz.	1854	Kassa	10
7	Lipót, bajor herceg	1872	Temesvár	13
8	I. Ferencz József	1854	Prága	1
9	Schmarda Károly lovag, altb.	1854	Josefstadt	4
10	Rudolf főherceg, koronaherceg	1854	Olmütz	2
11	Bylandt-Rheidt Arthur gróf, tbsz.	1854	Lemberg	9
12	Kreutz Frigyes, tbsz.	1854	N.-Szeben	8
13	Hartlieb Ottó br., altb.	1854	Laibach	12
14	Gerlichsburgi Gerlich Rezső, altb.	1885	Bécs	új

b) Önálló nehéz üteg-osztályok.

(Öltözék mint a hadtest tüzér ezredeknél.)

1. Krakkó; 2. Wadovice; 3. Bécs; 4. Bécs; 5. Radkersburg; 6. Grác; 7. Budapest; 8. Budapest; 9. Pozsony; 10. Somorja; 11. Edelény; 12. Rimaszombat; 13. Nagyvárad; 14. Lugos; 15. Prága; 16. Rokyčan; 17. Josefstadt; 18. Theresienstadt; 19. Brünn; 20. Olmütz; 21. Lemberg; 22. Stanislau; 23. Brassó; 24. Kolozsvár; 25. Görz; 26. Zágráb; 27. Linz; 28. Bécs.

c) Vártüzér zászlóaljok.

(Öltözék mint a hadtest tüzér ezredeknél, de világoskék, széles skarlátvörös segélyzetű pantalló.)

1. Budapest; 2. Theresienstadt; 3. Bécs; 4. Bécs; 5. Komárom; 6. Krakkó; 7. Olmütz; 8. Przemysl; 9. Trient; 10. Ragusa; 11. Pola; 12. Eszék.

d) Műszaki tüzérség.

1. Tüzérségi szergyár és szertár, átvevő bizottság és műszaki tüzér század a bécsi arsenálban.

2. Tüzérségi szertárak: Bergstadt, Budapest, Bécs-Újhely mellett, Cattaro, Eszék, Gyulafehérvár, Grác, Innsbruck, Josefstadt, Károlyváros, Komárom, Krakkó, Lemberg, Linz, Mostár, Olmütz, Pétervárad, Póla, Prága, Przemysl, Ragusa, Sarajevo, Temesvár, Theresienstadtban.

3. Tüzérségi fiókszertárak: Arad, Bród, Castelnovo, Franzenfest, Kassa, Kuffstein, Laibach, Nagy-Szeben, Ó-Gradiska, Spalato, Trient, Trieszt, Zarában.

4. Lőporgyár: Steinban.

Hadmérnöki ezredek. (1862.)

(Csákó; világoskék kabát cseresnyevörös hajtókával és számozott sárga gombokkal; kékszürke pantalló cseresnyevörös szegélylyel, kékszürke köpeny.)

1. I. Ferencz József. Törzs: Olmütz; keret: Olmütz
- Zászlóaljok: 1. Przemysl; 2. Krakkó; 3. Olmütz
4. Prága; 5. Olmütz.

2. Lipót fhg, lov. tb. Törzs: Krems; keret: Krems.
- Zászlóaljok: 1. Krems; 2. Bécs; 3. Krems; 4. Budapest; 5. Budapest.

Utász ezred. (1805.)

Csákó; csukaszin kabát aczélzöld hajtókával és fehér sima gombokkal; csukaszin pantalló aczélzöld szegélylyel; kékszürke köpeny.)

- Törzs: Klosterneuburg. Zászlóaljok: 1. Pozsony; 2. Linz; 3. Prága; 4. Pettau; 5. Klosterneuburg.
- Szertár: Klosterneuburg.

Vasuti és távirda ezred. (1883.)

(Öltözék mint az utász-ezredeknél, csak hogy a galléron a csillagok mögött egy villámtól átczikázott szárnyas kerék van felvarrva).

- Az ezred törzse: Korneuburg; keret: Korneuburg.
1. zlj.: 1., 2. és 3. század Korneuburg.; 4. század Banjaluka. 2. zlj.: 6., 7. és 8. század Korneuburg; 5. század Prjedor.

Egészségügyi csapatok. (1849.)

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga sima gombokkal, kékszürke pantalló buzérvörös szegélylyel; kékszürke köpeny.)

Minden helyőrségi kórháznál egy-egy osztag.

Vonat-csapatok. (1771.)

(Csákó; sötétbarna kabát világoskék hajtókával és fehér sima gombokkal, buzérvörös csizma-nadrág; sötétbarna köpeny.)

I. ezred: Bécs. 2. osztály: Bécs, 3. osztály: Grác, 13. osztály: Zágráb, 14. osztály: Innsbruck, 15. osztály: Sarajevo.

II. ezred: Budapest. 4. osztály: Budapest, 5. osztály: Pozsony, 6. osztály: Kassa, 7. osztály: Temesvár, 8. osztály: Nagy-Szeben.

III. ezred: Prága. 1. osztály: Krakkó, 8. osztály: Prága, 9. osztály: Josefstadt, 10. osztály: Brünn, 11. osztály: Lemberg.

Vonat-szertár: Klosterneuburg, vonatszertár-fiók: Budapest és Sarajevo.

Katonai rendőrség.

(Csákó; sötétzöld kabát buzérvörös hajtókával és sárga gombokkal; kékszürke pantalló; kékszürke köpeny.)

Egy-egy osztag Krakóban és Lembergben.

Katonai őrcsapat a bécsi cs. kir. polgári törvényeséknél.

(Csákó; sötétzöld kabát violaszínű hajtókával és sárga gombokkal; kékszürke pantalló violaszínű szegélylyel; kékszürke köpeny.)

Lótenyésztés-intézetek.

a) Cs. kir. lótenyésztés-intézetek.

(Öltözék mint a vonat ezredeknél, de sárga gombokkal.)

Állami ménes: Radautzban.

Méntelepek: Drohovicze, Grác, Klosterbruck, Prága és Stadlban.

b) M. kir. lótenyésztés-intézetek.

(Öltözék mint a huszároknál, de sötétbarna attila.)

Állami ménesek: Kisbér, Bábólna, Fogaras, Mezőhegyes.

Méntelepek: Debreczen, N.-Körös, Székesfehérvár, S.-Szt-György, Varasd.

Pót-lovazási bizottságok.

1. Budapest, 2. Szeged, 3. Lemberg.

Pót-lótelepek.

Billak, Piber és Nagy-Daád.

Katonai nevelő- és képző-intézetek.

1. Katonai árvaház: Fischau.

2. Hadapród iskolák: *a)* gyalogsági: Bécs, Budapest, Prága, Károlyváros, Karthaus, Lobczow, Nagy-Szeben, Triest, Liebenau, Pozsony, Innsbruck, Te-

mesvár; *b)* lovassági: Weisskirchen (Morva); *c)* hadmérnöki: Bécs; *d)* utász: Hainburg; *e)* tüzérségi: Bécs.

3. Katonai alreáliskolák: St.-Pölten, Kőszeg, Kis-Márton, Kassa.

4. Katonai főreáliskola: Weisskirchen (Morva).

5. Katonai akadémia: Bécs-Ujhely.

6. Műszaki katonai akadémia: Bécs.

7. Katonai vívó- és tornatanári tanfolyam: Bécs-Ujhely

8. Tiszti leánynevelő-intézet: Gernals és Sopron.

9. Legénységi leánynevelő-intézet: Erdberg és Szatmár-Németi.

10. Hadi iskola: Bécs.

11. Magasabb tüzérségi tanfolyam: Bécs.

12. Magasabb hadmérnöki tanfolyam: Bécs.

13. Tüzérségi törzstiszti tanfolyam: Bécs.

14. Általános törzstiszti tanfolyam: Bécs.

15. Hadbiztosi tanfolyam: Bécs.

16. Élelmezési hivatalnoki tanfolyam: Bécs.

17. Katonai orvosi tanfolyam: Bécs.

18. Katonai állatorvosi tanfolyam: Bécs.

Katonai földrajzi intézet.

Bécsben.

Helyőrségi kórházak.

1., 2. Bécs, 3. Baden, 4. Linz, 5. Brünn, 6. Olmütz, 7. Grác, 8. Laibach, 9. Triest, 10. Innsbruck, 11. Prága, 12. Josefstadt, 13. Theresienstadt, 14. Lemberg, 15. Krakó, 16., 17. Budapest, 18. Komárom, 19. Pozsony, 20. Kassa, 21. Temesvár, 22. N.-Szeben, 23. Zágráb, 24. Ragusa, 25. Sarajevo, 26. Mostár.

Ruházati raktárak.

1. Brünn, 2. Budapest (fiókok: Gyula-Fehérvár és Sarajevo), 3. Grác, 4. Kaiser-Ebersdorf.

Helyőrségi szállító-házak.

Bécs, Budapest, Brünn, Bród, Krakó, Lemberg, Olmütz, Prága, Sarajevo, Triest,

Katonai rokkantak háza.

(Csukaszin kabát skarlátvörös hajtókával és sárga, sima gombokkal, világoskék pantalló, kékszürke köpeny.)

1. Bécs (fiók: Neulerchenfeld), 2. Prága, 3. Nagy-Szombat, 4. Lemberg.

Katonai fegyintézet.

Möllersdorf.

Várfogházak.

Arad, Eszék, Pétervárad, Theresienstadt.

Katonai élelmezési raktárak.

Arad, Budapest, Brünn, Bród (fiók: Ó-Gradiska), Gyulafehérvár (fiók: Kolozsvár), Cattaro (fiók: Castelnovo), Komárom (fiók: Győr), Czernovitz, Eszék, Pécs, Fiume, Franzensfeste (fiók: Bozen), Grác, Klagenfurt, N.-Várad (fiók: Debreczen), Görz, N.-Szeben, Innsbruck, Josefstadt (fiók: Königgrätz), Kassa (fiók: Eger)-Krakkó, Brassó, Laibach, Lemberg, Linz (fiók: Salzburg), Marburg, Munkács, Sopron, Olmütz, Pétervárad, Pola, Prága, Przemysl, Pilsen, Pozsony, Ragusa, Temesvár, Theresienstadt, Trient (fiók: Riva), Triest, Bécs (fiók: Bruck), Zágráb, Zára (fiók: Spalato).

Banjaluka, Bihač, Dolnja-Tuzla, Gorazda, Mostar, Plevlje, Travnik és Sarajevo; fiókok: Avtovac, Bilek, Foča, Livno, Nevesinje, Stolac, Trebinje, Visegrad.

Katonai ágyraktárak.

Bécs, Budapest, Podgorze (Krakkó mellett), Lemberg és Prága.

Katonai pénztárak.

Bécs, Budapest, Josefstadt, Sarajevo (fiók: Mostar)

Műszaki igazgatóságok.

Krakkó, Przemysl, Bécs, Linz, Grac, Klagenfurt, Triest, Pola, Budapest, Pécs, Pozsony, Komárom, Kassa, Miskolcz, Temesvár, Arad, Prága, Budweis, Josefstadt, Theresienstadt, Brünn, Olmütz, Lemberg, Czernovitz, N.-Szeben, Gyulafehérvár, Zágráb, Eszék.

Dolnja-Tuzla, Gorazda, Banjaluka, Mostar, Trebinje, Plevlje, Pétervárad, Innsbruck, Brixen-Franzensfeste, Trient, Zára, Ragusa, Cattaro, Sarajevo.

Cs. és kir. hadi tengerészet.

Tengerészeti parancsnok: a közös hadügyminis-
terium tengerészeti csoport főnöke: *Sternecki és ehren-*
steini Daubleczky Miksa br., altengernagy.

Cs. és kir. hajóhad.

I. Vértés hadihajók: Kronprinz Rudolf toronyhajó, Kronprinzessin Stefanie, Tegetthoff, Custozza, Lissa, Erzherzog Albrecht, Kaiser, Don Jouan d'Austria, Kaiser Max, Prinz Eugen, Erzh. Ferdinand Max, Habsburg.

II. Állomási és kiküldetési hajók: Radetzky, Laudon, Donau, Saida, Erzh. Friedrich, Fasana, Helgoland,

III. Robbantyú hajók: Panther, Leopard, Zára, Spalato, Sebenico, Lussin, Tiger, Meteor.

IV. A tengerpart védelmére szolgáló hajók: Zrinyi, Frundsberg, Aurora, Hnm, Nautilus, Albatros, Kerka, Narenta, Sansego, Miramare, Fantasie, Andreas Hofer, Taurus, Kaiserin Elisabeth, Triest, Gargnano, Pola, Cyclop Salamander.

V. Monitorok a Dunán: Maros, Laitha.

VI. Iskolahajók: Novara, Schwarzenberg, Minerva, Möve, Velebich.

VII. Jelzőhajók: Seehund, Grille, Gemse, Triton, Alnoch, Thurn und Taxis, Gorzkowsky, Artemisia, Camäleon, Bravo.

Magyar kir. honvédség.

Magyar királyi honvédelmi minister:

Komlós-keresztesi báró *Fejérváry Géza*, altábornagy stb.

Allamtitkár:

Vaiszkai és bogyáni *Gromon Dezső*, (lásd 369. l.)

***

M. k. honvéd-főparancsnokság Budapesten.

Főparancsnok: Ő császári és királyi Fensége *József* (Károly Lajos) főherczeg lovassági tábornok.

Főparancsnoki adlatús: liblói lovag *Graef Ede*, lovassági tábornok.

I. segédtiszt: *Clair Gyula*, gy. ezredes.

II. segédtiszt: margit- és jekelfalvi *Jekelfalussy Lajos*, gy. alezredes.

Parancsörtsztek: *Major Kálmán*, gy. százados; *Vörös Sándor*, gy. százados.

Irodavezető: *Hadfi János*, alezredes (h. a.).

Hadbíró: *Hanskarl Sándor*, ezredes-hadbíró.

Ő cs. és kir. Fensége József főherczeg főudvarmestere: báró *Nyáry Adolf*, altábornagy.

I. Budapesti honvéd-kerület.

Kerületi parancsnok: *Lukinicz Ede* tábornok.

79. honvéd gyalogdandár: Budapesten.

Parancsnok: gyulafalvi Bulyovszky Károly, tábornok.

1. féldandár: Budapesten. Prnk: Pittoni Miksa ezredes.

1. zászlóalj: Budapesten. Prnk: Jeszenszky István alezredes.

2. zászlóalj: Budapesten. Prnk: Succhy Ágost őrnagy.

3. zászlóalj: Félegyházán. Prnk: Virányi Géza szdos.

2. féldandár: Békés-Gyulán. Prnk: Lukassievits Guidó alezredes.

1. zászlóalj: Békés-Gyulán. Prnk: Lucchy József százados.

2. zászlóalj: Békés-Gyulán. Prnk: Vidovics Menyhért százados.

3. zászlóalj: Jászberényben. Prnk: . . . . .

80. honvéd gyalogdandár: Debreczenben.

Parancsnok: kassai *Farkas Dániel* ezredes.

3. féldandár: Debreczenben. Prnk: Ritter István alezredes.

1. zászlóalj: Debreczenben. Prnk: Kerner Pál szdos.

2. zászlóalj: Debreczenben. Prnk: Védő Jenő őrn.

3. zászlóalj: Karczagon. Prnk: Ruttner Kálmán százados.

4. zászlóalj: Zilahon. Prnk: Károssy Jenő őrnagy.

4. féldandár: Nagy-Váradon. Prnk: Reviczky István ezredes.

1. zászlóalj: Nagy-Váradon. Prnk: Fürdök István őrnagy.

2. zászlóalj: Nagy-Váradon. Prnk: Hegyi Gyula őrnagy.

3. zászlóalj: Boros-Jenőn. Prnk: Keszler Ferencz százados.

II. Szegedi honvéd-kerület.

Parancsnok: felső-kubinyi és deményfalvi *Kubinyi János* altábornagy.

45. honvéd gyalogdandár: Szegeden.

Parancsnok: rittersfeldi *Kreybig Károly* tábornok.

5. féldandár: Szegeden. Prnk: Babos Kálmán alezredes.
1. zászlóalj: Szegeden. Prnk: Berdenich János százados.
  2. zászlóalj: Szegeden. Prnk: Tagányi János őrnagy.
  3. zászlóalj: Nagy-Becskereken. Prnk: Dudáss József őrnagy.
6. féldandár: Szabadkán. Prnk: Kranitz János alezredes.
1. zászlóalj: Szabadkán. Prnk: Cziráky Sándor őrnagy.
  2. zászlóalj: Zomborban. Prnk: báró Bibra Frigyes őrnagy.
  3. zászlóalj: Ujvidéken. Prnk: Boxichevich Lajos alezredes.

46. honvéd gyalogdandár: Lugoson.

Parancsnok: *Hild Gyula* tábornok.

7. féldandár: Verseczen. Prnk: Wachtel Zsigmond alezredes.
1. zászlóalj: Verseczen. Prnk: Pervulesco Sándor őrnagy.
  2. zászlóalj: Oraviczán. Prnk: Brandtner Ferencz százados (ideigl.).
  3. zászlóalj: Pancsován. Prnk: Petrovits Vazul őrnagy.
8. féldandár: Lugoson. Prnk: Bálványi János alezredes.
1. zászlóalj: Lugoson. Prnk: Pascu Sándor őrnagy.
  2. zászlóalj: Csákován. Prnk: Popovits János alezredes.
  3. zászlóalj: Aradon. Prnk: Hoffmann Géza szdos.
  4. zászlóalj: Orsován. Prnk: Lánér Győző alezredes.

III. Kassai honvéd-kerület.

Parancsnok: pakosi *Pazy Károly* tábornok.

77. honvéd gyalogdandár: Kassán.

Parancsnok: *Becker Feodor* ezredes.

9. féldandár: Kassán. Prnk: Novák Lajos alezr.
1. zászlóalj: Kassán. Prnk: Kobilicz Lajos százados.
  2. zászlóalj: Kassán. Prnk: Szalyovics József őrn.
  3. zászlóalj: Eperjesen. Prnk: br. Mengersen Ágoston őrnagy.
  4. zászlóalj: Lőcsén. Prnk: lovag Zhorsky Antal százados.
10. féldandár: Miskolczon. Prnk: Lehoczky György alezredes.
1. zászlóalj: Miskolczon. Prnk: Soós Elemér őrnagy.
  2. zászlóalj: Egerben. Prnk: Wolnhoffer Emil szdos.
  3. zászlóalj: S.-A.-Ujhelytt. Prnk: Körmendy Lajos százados.

78. honvéd gyalogdandár: Szatmár-Németiben.

Parancsnok: *Memlaur Károly* ezredes.

11. féldandár: Munkácson. Prnk: Stoger Henrik alezredes.
1. zászlóalj: Munkácson. Prnk: Alsó Sándor szdos.
  2. zászlóalj: Munkácson. Prnk: Dobos Kálmán szdos.
  3. zászlóalj: Ungvártt. Prnk: Molnár Sándor szdos.
12. féldandár: Szatmár-Németiben. Prnk: Papp E. alezredes.
1. zászlóalj: Szatmár-Németiben. Prnk: Villám Arnold őrnagy.
  2. zászlóalj: Máramaros-Szigeten. Prnk: Sierácky Agoston százados.
  3. zászlóalj: Nagy-Károlyban. Prnk: Ottó József őrn.

IV. Pozsonyi honvéd-kerület.

Parancsnok: *Förinyák Gyula* altábornagy.

73. honvéd gyalogdandár: Pozsonyban.

Parancsnok: *Wildner Károly* ezredes,

13. féldandár: Pozsonyban. Prnk: *Szégner Henrik* ezredes.

1. zászlóalj: Pozsonyban. Prnk: *Pachner Sz. szdos.*

2. zászlóalj: Pozsonyban. Prnk: *Pacor Vilmos* alezredes.

3. zászlóalj: Ó-Gyallán. Prnk. (Vacat).

4. zászlóalj: Tatán. Prnk: *Fáy Ákos* őrnagy.

14. féldandár: Léván. Prnk: *Petényi Sándor* ezredes.

1. zászlóalj: Léván. Prnk: *Rónay Gusztáv* őrnagy.

2. zászlóalj: Léván. Prnk: *Hackenschmidt Antal* százados.

3. zászlóalj: Nyitrán. Prnk: *Csallóközi Henrik* őrn.

74. honvéd gyalogdandár: Besztercebányán.

Parancsnok: *Horváth Albert* ezredes.

15. féldandár: Trencsénben. Prnk: *Reviczky Károly* alezredes.

1. zászlóalj: Trencsénben. Prnk: *Uher Vilmos* őrn.

2. zászlóalj: Budatinban. Prnk: *Podluzsányi Gyula* százados.

3. zászlóalj: Rózsahegyen. Prnk: *Habrovszky József* százados.

16. féldandár: Besztercebányán. Prnk: *br. Reichlin Meldegg Nándor* ezredes.

1. zászlóalj: Besztercebányán. Prnk: *Soldos Barnabás* őrnagy.

2. zászlóalj: Balassa-Gyarmaton. Prnk: *Gyöngypál Ferencz* őrnagy.

3. zászlóalj: Jolsván. Prnk: . . . . .

V. Székesfehérvári honvéd-kerület.

Parancsnok: *koronvári Jelentsik Vincze* tábornok.

81. honvéd gyalogdandár: Székes-Fehérváron.

Parancsnok: *karstenfelsi Pacor Kálmán* tábornok.

17. féldandár: Székes-Fehérváron. Prnk: *Tóth Béla* alezredes.

1. zászlóalj: Székes-Fehérváron. Prnk: *Lajtos Géza* százados.

2. zászlóalj: Székes-Fehérváron. Prnk: *Weidinger Alajos* őrnagy.

3. zászlóalj: Veszprémben. Prnk: *Comensoli Herman* százados.

4. zászlóalj: Veszprémben. Prnk: *Klözsel Antal* őrn.

18. féldandár: Sopronban. Prnk: *Oberkampf Gyula* ezredes.

1. zászlóalj: Sopronban. Prnk: *Terstyánszky Ferencz* százados.

2. zászlóalj: Mosonban. Prnk: *Bóbics József* szdos.

3. zászlóalj: Kőszegen. Prnk: *Szabó Gyula* őrnagy.

82. honvéd gyalogdandár: Pécsett.

Parancsnok: *Pauer István* ezredes.

19. féldandár: Pécsett. Prnk: *Bernolák Károly* ezr.

1. zászlóalj: Pécsett. Prnk: *Halász Károly* százados.

2. zászlóalj: Pécsett. Prnk: *Boczkó Károly* százados.

3. zászlóalj: Kaposvárt. Prnk: *Dánfy Dénes* szdos.

4. zászlóalj: Kaposvárt. Prnk: *Brandt József* őrnagy.

20. féldandár: Nagy-Kanizsán. Prnk: *Rózsa Bertalan* ezredes.

1. zászlóalj: Nagy-Kanizsán. Prnk: *Vukovics János* százados.

2. zászlóalj: Nagy-Kanizsán. Prnk: *Parac Lukács* százados.

3. zászlóalj: Körmenden. Prnk: *Rutich József* százados.

VI. Erdélyi honvéd-kerület: Kolozsvárt.

Parancsnok: mádi *Kovács György* altábornagy.

75. honvéd gyalogdandár: Kolozsvárt.

- 21. féldandár:** Kolozsvárt. Prnk: lovag Zlamál Gusztáv alezredes.
1. zászlóalj: Koloztvárt. Prnk: Lázár Istvan szdos.
  2. zászlóalj: Nagy-Enyeden. Prnk: Orgonás Zsigmond őrnagy.
  3. zászlóalj: Nagy-Enyeden. Prnk: Thellman József százados.
  4. zászlóalj: Deésen. Prnk: Welle Sándor százados.
- 22. féldandár:** Maros-Vásárhelyt. Prnk: Gunesch Ágost alezredes.
1. zászlóalj: Maros-Vásárhelyt. Prnk: Tarczaly Dávid százados.
  2. zászlóalj: Beszterczén. Prnk: Sassy Frigyes alezredes.
  3. zászlóalj: Szász-Régenben. Prnk: Csathó István százados.

76. honvéd gyalogdandár: N.-Szebenben.

Parancsnok: *Say Győző* ezredes.

- 23. féldandár:** Nagy-Szebenben. Prnk: Gränzenstein Arthur ezredes.
1. zászlóalj: Nagy-Szebenben. Prnk: Czakó Károly százados.
  2. zászlóalj: Déván. Prnk: Tóth József őrnagy.
  3. zászlóalj: Erzsébetvárosban. Prnk: Stajer István őrnagy.
- 24. féldandár:** Brassóban. Prnk: Hönig Arnold alezr.
1. zászlóalj: Brassóban. Prnk: Habrovszky Frigyes őrnagy.
  2. zászlóalj: Fogarason. Prnk: Tumbler József őrnagy.
  3. zászlóalj: K.-Vásárhelyt. Prnk: Benedek István őrnagy.
  4. zászlóalj: Csik-Szeredán. Prnk: Schuster Gusztáv, százados.

VII. Horvát-szlavon honvéd-ker.: Zágrábban.

Parancsnok: gomorjei *Musulín Emil* altábornagy.

83. honvéd gyalogdandár: Zágrábban.

Parancsnok: Klobučar Vilmos ezredes.

- 25. féldandár:** Zágrábban. Prnk: Pavich Károly alezredes.
1. zászlóalj: Zágrábban. Prnk: Nemečić Sándor százados.
  2. zászlóalj: Sziszecken. Prnk: Budimirović Kuzman őrnagy.
  3. zászlóalj: Glinán. Prnk: lovag Zubović Mihály százados.
- 26. féldandár:** Szvárcsán. Prnk: Bach József alezr.
1. zászlóalj: Szvárcsán. Prnk: Vranesević Emil őrn.
  2. zászlóalj: Ogulinban. Prnk: Radošević Feodor őrnagy.
  3. zászlóalj: Goszpics. Prnk: Bekovitić Emil szdos.

84. honvéd gyalogdandár: Vinkovczén.

Parancsnok: *Kuzmánovics Sándor* ezredes.

- 27. féldandár:** Belovárt. Prnk: Dits Nándor őrnagy.
1. zászlóalj: Belovárt. Prnk: Hegedić József őrn.
  2. zászlóalj: Varasdoo. Prnk: Oresković M. szdos.
  3. zászlóalj: Új-Gradiskán. Prnk: Milánović István őrnagy.
- 28. féldandár:** Vinkovczén. Prnk: Mikec József alezr.
1. zászlóalj: Vinkovczén. Prnk: Kossanović Mihály százados.
  2. zászlóalj: Vinkovczén. Prnk: Szallopek Károly őrnagy.
  3. zászlóalj: Mitroviczon. Prnk: Rukavina György őrnagy.

M. k. honvéd lovassági felügyelő : Budapesten.

Felügyelő: lovag *Henneberg* Károly altábornagy.

1. honvéd lovasdandár : Aradon.

Parancsnok: *Janky Lajos* ezredes (ideigl.).

2. honvéd huszár ezred Debreczenben. Prnk: *Bobory György* alezredes.

I. osztály: Békés-Gyulán. Parancsnok: *Molnár Athanász* százados.

II. osztály: Debreczen. Prnk: *Biró Kálmán* őrn.

3. honvéd huszár ezred: Aradon: Prnk: *Jablánczy Sándor* alezredes.

I. osztály: Aradon. Prnk: br. *Zech Arnold* őrn.

II. osztály: Csákován. Prnk: br. *Baillou József* szd.

4. honvéd huszár ezred: Kecskeméten. Prnk: *Wojnárovics Sándor* ezredes.

I. osztály: Kecskeméten. Prnk: *Perczel József* őrnagy.

II. osztály: Baján. Prnk: *Zsitvay Béla* százados.

5. honvéd huszár ezred: Kassán. Prnk: *Forster Béla* őrnagy.

I. osztály: Kassán. Prnk: *Elek Mihály* százados.

II. osztály: Nyiregyházán. Prnk: *Kálmán Frigyes* őrnagy.

9. honvéd huszár ezred: Maros-Vásárhelyt. Prnk: *Marialaky József* alezredes.

I. osztály; Maros-Vásárhelyt. Prnk: *Gyertyánffy Kálmán* százados.

II. osztály: Segesvárt. Prnk: *Torkos Aladár* szd.

2. honvéd lovasdandár : Budapesten.

Parancsnok: gróf *Csáky Kálmán* ezredes (ideigl.).

1. honvéd huszár ezred: Budapesten. Prnk: *Zoltán Elek* ezredes.

I. osztály: Budapesten. Prnk: br. *Cordon Gyula* őrnagy.

II. osztály: Jászberényben. Prnk: *Viczián Antal* őrnagy.

6. honvéd huszár ezred: Vácson. Prnk: *Palkovits József* alezredes.

I. osztály: Ó-Gyallán. Prnk: br. *Wimpffen Iván* százados.

II. osztály: Vácson. Prnk: *Forster Emil* szdos.

7. honvéd huszár ezred: Pápán. Prnk: *Huberth Andor* ezredes.

I. osztály: Pápán. Prnk: br. *Rauber Gyula* őrn.

II. osztály: Kőszegen. Prnk: . . . . .

8. honvéd huszár ezred: Pécsett. Prnk: *Laky Károly* ezredes.

I. osztály: Pécsett. Prnk: *Zgorszky Zsigmond* őrnagy.

II. osztály: Keszthelyen. Prnk: *Halassy Pál* őrn.

10. honvéd huszár ezred: Varasdon. Prnk: *Gróf Schlippenbach István* alezredes.

I. osztály: Varasdon. Prnk: *Mandič Pál* őrnagy.

II. osztály: Verőczen. Prnk: *Kristóf Béla* szdos.

M. kir. honvédségi intézetek.

Ideigl. m. kir. honvéd-főtörvénytörvényesek Budapesten.

Elnök: *Bulyovszky Károly* tábornok.

Iroda-főigazgató: *Schóber Károly* tábornok-hadbíró.

Rendes előadó: *Mészáros Sándor* ezredes-hadbíró.

M. kir. honv. főruhazásügyi bizottság Budapesten.

Elnök: *Vendrei Ferencz* ezredes (h. a.).

M. kir. honv. fegyverzeti bizottság Budapesten.

Elnök: *Gönczy Leó* ezredes (h. a.).

M. kir. honv. lőszer-bizottság Pozsonyban.

Elnök: *Angeli Miklós*, őrnagy (h. a.).

Budapesti m. kir. honv. tér-parancsnokság.

Parancsnok: *Stoffer József* ezredes (h. a.).

M. k. közp. honv. lovastishti tanfolyam Budapesten.

Parancsnok: . . . . .

M. kir. honv. Ludovika-Akadémia Budapesten.

Igazgató: *Szvetics József* gy. ezredes.

M. kir. honv. törzstishti tanfolyam Budapesten.

Parancsnok: *Ghyczy Béla* altábornagy.

Cs. és kir. Landwehr.

(Osztrák honvédség.)

Cs. és kir. Landwehr-minister : gróf *Welsersheimb* Zenó altb.*Landwehr-főparancsnokság* : Ő cs. és kir. Fensége *Rainer* főherczeg, tbsz. — Adlatus : br. *Waldstätten* János altb.*Landwehr-parancsnokságok* : (az illető hadtest-parancsnokságok).*Landwehr gyalog zászlóaljak.*

1. Bécs; 2. Korneuberg; 3. Szt-Pölten; 4. Bécs-újhely; 5. Krems; 6. Linz; 7. Wels; 8. Salzburg; 9. Troppau; 10. Teschen; 11. Jägerndorf; 12. Kremier; 13. Brünn; 14. Iglau; 15. Olmütz; 16. Morva-Schönberg; 17. Morva-Fehértemplom; 18. Znaim; 19. Morva-Trübau; 20. Cilli; 21. Marburg; 22. Grác; 23. Leoben; 24. Rudolfswerth; 25. Laibach; 26. Klagenfurt; 27. Villach; 28. Budweis; 29. Jaromeř; 30. Hohenmauth; 31. Csaszlau; 32. Német-Bród; 33. Prága; 34. Beraun; 35. Pilsen; 36. Klattau; 37. Jungbunzlau; 38. Cseh-Leipa; 39. Theresienstadt; 40. Brüx; 41. Éger; 42. Komotau; 43. Jicsin; 44. Trautenau; 45. Neuhaus; 46. Tábor; 47. Pisek; 48. Kuttenberg; 49. Cseh-Bród; 50. Bischofteinitz; 51. Plan; 52. Krakó; 53. Tarnow; 54. Wadowicze; 58. Rzeszow; 56. Kolbuszow; 57. Sanok; 58. Krosno; 59. Przemysl; 60. Neusandec; 61. Sambor; 62. Stanislau; 63. Lemberg; 64. Zolkiew; 65. Stanisław; 66. Kolomea; 67. Ztoczow; 68. Brody; 69. Czortkow; 70. Buczac; 71. Tarnopol; 72. Triest; 73. Pisino; 74. Görz; 75. Radautz; 76. és 77. Csernovitz; 78. Suczawa; 79. Zára; 80. Spalato; 81. Ragusa; 82. Cattaro.

*Landwehr lovasság.**I. Landwehr dragonyos ezredek:*

- .1 sz. keret : Stockerau,
 .2 sz. " Prossnitz,
 .3 sz. " Wels.

II. Landwehr dzsidás ezredek:

1. sz. keret : Kolomea,
 2. sz. " Hohenmauth,
 3. sz. " Sambor.

III. Lovasított Landwehr dalmát-lövészek. Keret : Sinj.

*

Tirol és Vorarlberg honvédelmi főhatósága.

Elnök : Tirol és Vorarlberg helytartója.

Landwehr-parancsnokság Innsbruckban.

Parancsnok : a 14. sz. hadtest parancsnoka.

Országos lövész-zászlóaljak : 1. Schwaz; 2. Innsbruck; 3. Imst; 4. Meran; 5. Bozen; 6. Bruneck; 7. Mezzolombardo; 8. Trient; 9. Riva; 10. Bregenz.*Lovasított országos lövészek.* Keret : Innsbruck.*A Landwehr öltözéke.**I. Gyalogság.*

a) Landwehr lövész-zászlóaljak : 1—8. sz. ; 20—27. sz. ; 72—74. sz. ; 80—82. sz. mint a közös hadseregbeli vadászok, de számozott fehér gombokkal és füzöldszegélyű kékszürke pantallóval.

b) Landwehr gyalog-zászlóaljak : 9—19. sz. ; 28—71. sz. ; 75—78. sz. mint a közös hadseregbeli gyalogság, de számozott fehér gombokkal ; skarlátvörös hajtókával ; kékszürke pantalló skarlátvörös szegélylyel.

c) Gyalogos országos lövészek (Tirol- és Vorarlbergben) : barna kabát, illetve barna zubbony füzöld hajtókával ; kékszürke pantalló füzöld szegélylyel ; számozott sárga gombok ; bocskor szárharisnyával.

II. Lovasság.

a) Landwehr dragonyosok:} mint a közös hadseregbeli dragonyosok, de skarlátvörös hajtókával és fehér számozott gombokkal.

b) Landwehr dzsidások: buzérvörös tatárka, különben mint a közös hadseregbeli dzsidások, de kis számozott fehér gombokkal.

c) Tiroli lovasított országos lövészek: sötétbarna kabát füzöld hajtókával és sárga sima gombokkal, kékszürke csizma-nadrág.

d) Dalmát lovasított Landwehr-lövészek: mint a gyalogos Landwehr-lövészek, de a tiroli országos lövészek szabása szerint; fehér sima gombok.

II. POLGÁRI CZIMTÁR.

*Közös ministeriumok.***I. cs. és kir. közös külügyministerium.**

Minister: Köröspataki gróf *Kálnoki Gusztáv*, aranygyapjas vitéz, a Szt.-I. r. n. k., a L. r. lov., kamarás, v. b. t. t., altb. stb.

II. Cs. és kir. közös pénzügyministerium.

Minister: Nagy-kállói *Kállay Benjámín*, a L. r. n. k., a Szt. I. r. lov., v. b. t. t., kamarás

III. Cs. és kir. közös hadügyministerium.

Minister: Gr. *Bylandt-Rheidt Arthur*, aranygyapjas vitéz, a L. r. n. k., az I. o. v. k. r., k. é. k. v. b. t. t., kamarás, táborszernagy.

Cs. és kir. közös legfőbb számszék.

Elnök: Zékelyi *Tóth Vilmos*, L. r. n. k., v. b. t. t.

***

Magyar kir. miniszerelnökség.

Miniszerelnök: Borosjenői *Tisza Kálmán*, Szt.-I. r. n. k., v. b. t. t. (megbizva a gézügyministerium vezetésével is). — Ministeri tanácsos: *Tarkovich József*.

Ő Felsége személye körüli m. kir. ministerium.

Minister: Br. *Orczy Béla*, az I. o. v. k. r., a Szt.-I. r. k. k., v. b. t. t., kamarás. — Államtitkári helyettes: szigetli *Barthos János*.

Horv.-szlav.-dalm. kir. ministerium.

Minister: komori *Bedekovich Kálmán*, az I. o. v. k. r., v. b. t. t.

M. kir. belügyministerium.

Minister: báró *Orczy Béla*, az I. oszt. v. k. r.; Szt.-Istv. r. k. k., v. b. t. t., a belügyministerium vezetésével megbizott Ő Felsége személye körüli minister. — Államtitkárok: beniczei és micsinyei *Beniczky Ferencz* cs. és k. kamarás, országgyűlési képviselő; *Lukács György*, államtitkári címmel és ranggal felruházott ministeri tanácsos, a Szent István-rend kiskeresztese.

I. Elnöki osztály. Osztályvezető: rajnai és körösladányi *Stesser József* ministeri osztálytanácsos.

II. Közjogi osztály. Osztályvezető: *Ribáry József* ministeri tanácsos, a Szent-István-rend kiskeresztese és a III. oszt. vaskorona-rend tulajdonosa stb.

III. Megyei osztály. Osztályvezető: magyarbéli *Peöcz Elek* ministeri tanácsosi címmel és ranggal felruházott osztálytanácsos.

IV. Városi és községi osztály. Osztályvezető: *Torkos Kálmán* ministeri tanácsos, a III. oszt. vaskorona-rend tulajdonosa.

V. Közalapítványi, philantropiai és urbéri osztály. Osztályvezető: *Trifunác Pál* ministeri tanácsos, a Ferencz-József-rend lovagja.

VI—VII. Közrendészeti, államrendőrségi és közbiztonsági osztály. Osztályvezető: jekel- és margitfalvi *Jekelfalussy Lajos* ministeri tanácsos, a Szt.-Istv., L. és III. o. v. k. r. l., a pápai Szent-Gergely r. k. k., a II. o. szerb Takova-rend tulajd., szolg. kiv. honvéd-lovas alezredes stb. — Osztálytanácsosok: *Porutiu Sámuel* a III. o. v. k. r. l., dr. *Szaborits Manó*. — Titkárok: péchujfalusi *Péchy László*, *Liptai Lajos*, *Martinovich Elek* titk. cím, *Bory Kálmán* titkári cím, *Szabó László* titkári cím és rang, a Ferencz-József-rend lovagja. — Fogalmazók: *Madách László*, *Jaloviczky Sándor*. — Fogalmazó-segéddek: dr. *Kégl Imre*, *Körfy Lajos*, *Petróczy Lajos*.

VIII. Közegészségügyi osztály. Osztályvezető dr. *Grósz Lipót* a III. o. v. k. r. l. osztálytanácsos.

IX. Árvaügyi osztály. Osztályvezető: *Trifunác Pál* ministeri tanácsos.

X. Közegészségügyi háztartási osztály. Osztályvezető: rajnai és körösladányi *Stesser József*, ministeri osztálytanácsos.

A belügyministeri számvevőség. Igazgató: *Benkovits Sámuel*. — Számvizsgáló: *Gogolák József*. — Számtisztek: *Kramer János*, *Szaplonczay Mihály* II., *Molenda János*, *Berlányi János*, *Pöltzel Gyula* III. oszt.

Országos levéltár: levéltárnok *Pauler Gyula*.

Országos közegészségügyi tanács: elnöke dr. *Lumnitzer Sándor*.

Fiumei magyar kir. tengerparti kormányzó: vásonkeői gróf *Zichy Ágost*.

Fővárosi állami rendőrség: főkapitánya *Török János* kir. tan.

***

Törvényhatóságok. *

a) Megyék.

Abauj-Torna megye: főispán nagyréti *Darvas Imre*, alisp. *Comáromi László*, főj. *Karsa Tamás*. *Csereháti j.:* fszb. *Géczy Gyula*. *Gönczi j.:* fszb. *Vécsey Endre*. *Füzér j.:* fszb. *Bodnár Ernő*. *Kassai j.:* fszb. *Kálnay Sándor*. *Szikszói j.:* fszb. *Kelcz Jenő*.

Alsó-Fehér megye: főisp. magyar-Gyerőmonostori báró *Kemény Kálmán*, alisp. *Csató János*, fszb. *Török Bertalan*. *Alvinczi j.:* fszb. *Teleki József*. *Balászfalvi j.:* fszb. *Tinna István*. *Kisenyedi j.:* fszb. *Rácz Farkas*. *Magyar-igeni j.:* fszb. *Köblös Miklós*. *Marosújvári j.:* fszb. *Imecs Domokos*. *Nagyenyedi j.:* fszb.

* Rövidítések: főisp. = főispán, alisp. = alispán, főj. = főjegyző, fszb. = főszolgabíró, j. = járás-, polgárm. = polgármester, rendőr. = rendőrkapitány.

Szász József. *Verepataki j.*: fszb. Dezső Vilmos. — *Rendezett tanácsú városok.* *Abrudbánya*: polgárm. Diószeghy Lajos, rendőr. Rákosi István. *Gyulafehérvár*: polgárm. Novák Ferencz, rendőr.

Nagy-Enyed: polgárm. székelykereszturi Kovács Gyula, rendőr. Sebesi Ádám. *Vizakna*: polgárm. Szöcs József, rendőr. Hercepi Károly.

Arad megye: főisp. Fábrián László, alisp. Ormos Péter, főj. Szatmáry Gyula. *Aradi j.*: fszb. báró Bánhidy Antal. *Pécskai j.*: fszb. Köpfi György. *Világosi j.*: fszb. Sánka Lajos. *Ternovai j.*: fszb. Monti Alajos. *Radnai j.*: fszb. Csukay Sándor. *Nagy-halmágyi j.*: fszb. Ortutay Gyula. *Boros-sebesi j.*: fszb. Paradeyzer Lajos. *Boros-jenői j.*: fszb. Czárán Antal. *Kis-jenői j.*: fszb. Peczoly Elek. *Eleki j.*: fszb. Szentos Károly.

Arva megye: főisp. szmrecsáni Szmrecsányi Dávid, alisp. Szmrecsányi György, főj. Schurina Károly. *Kubini j.*: fszb. Zmeskal Aladár. *Vári j.*: abafalva és felső-Lehotai, abbaffy Elek. *Trasztentai j.*: fszb. Mutnyánszky Jenő. *Námesztói j.*: fszb. Szmetanay János.

Bács-Bodrog megye: főisp. Sándor Béla, alisp. Schmausz Endre, főj. Karácsony Gyula. *Zombori j.*: fszb. Popovics Dusan. *Zentai j.*: fszb. Matkovics Lajos. *Almási j.*: fszb. Deák Zsigmond. *Ó-becsei j.*: fszb. Gombos Béla. *Topolyai j.*: fszb. Császár Péter. *Ujvidéki j.*: fszb. Kolozsváry Sándor. *Kulai j.*: fszb. Schink Mátyás. *Apatini j.*: fszb. Ribiczey Béla. *Palánkai j.*: fszb. Csopor Gyula. *Hódmezői j.*: fszb. Vissy József. *Titeli j.*: fszb. dr. Nagy Kálmán. *Zsabllyai j.*: fszb. Raics Miklós. *Bajai j.*: fszb. Latinovits Gyula. — *Zenta r. t. város*: polgárm. Gombos Gábor, rendőr. Boromisza János.

Baranyamegye: főisp. Kardos Kálmán, alisp. Jeszenszky Ferencz, főj. Bartosághy Imre. *Pécsi j.*: fszb. Forray Iván. *Baranyavári j.*: fszb. Szék Károly. *Mohácsi j.*: fszb. Sey Lajos. *Siklói j.*: fszb. Antal Pál. *Prevaradi j.*: fszb. Kiss Aladár. *Hegyháti j.*:

fszb. Radocsay Sándor. *Szt-lőrinczi j.*: fszb. Trixler Károly.

Bars megye: főispán székhelyi Mailáth István, alisp. Máriássy István, főj. Ruffy Pál. *Bars-szentkeresztési j.*: fszb. Mácsay Károly. *Lévai j.*: fszb. Fába Zsigmond. *Aranyos-maróthi j.*: fszb. Rajczy Rezső. *Oszlányi j.*: Lüle János. *Verebelyi j.*: fszb. Zongor János. — *Rend. tan. városok.* *Körmöczbánya*: polgárm. Chaba József, rendőr. Burkart György. *Léva*: polgárm. Mácsay Lukács, rendőr. Konya József. *Ujbánya*: polgárm. Thall Lipót, rendőr. Valánszky Ferencz.

Békés megye: főisp. Bajezai Boliczey István, alisp. Janesovics Pál, főj. Márki Lajos. *Gyulai j.*: fszb. Terényi Lajos. *Csabai j.*: fszb. Sztróka György. *Békési j.*: fszb. ifj. Jantsovits Pál. *Szarvasi j.*: fszb. Salacz Ferencz. *Szeghalmi j.*: fszb. Kovács Mihály. *Oroskazi j.*: fszb. Fördögh Lajos. *Gyomai j.*: fszb. Fábry Sándor. — *Rend. tan. város.* *Békés-Gyula*: polgárm. Dobay János, rendőr. Friedrich Mihály.

Bereg megye: főisp. báró Perényi Zsigmond, alisp. Jabszty Gyula, főj. Tajnál Ödön. *Tiszahati j.*: fszb. Péchy Endre. *Kászonai j.*: fszb. Horthy Gyula. *Felvidéki j.*: fszb. Borzsonyi Pál. *Munkacsi j.*: fszb. Katona Sándor. *Szolyvai j.*: fszb. Buzáth Károly. — *Rend. tan. városok.* *Beregszász*: polgárm. Buzáth Kamill, rendőr. Riesoy Samu. *Munkacs*: polgárm. Morényi János, rendőr. Hubert Lajos.

Besztercze-Naszód megye: főisp. losonczi báró Bánffy Dezső, alisp. beszterczei Láni Godofréd, főj. Albisi Pánczél János. *Naszódi j.*: fszb. Rusz Miklós. *Ó-radnai j.*: fszb. Issip János. *Saadi j.*: fszb. Koalosz Godofréd. *Besenyői j.*: fszb. Schiffbaumer Samu. — *Rend. tan. város.* *Besztercze*: polgárm. Pellion Márton, rendőr. Köszegvári Gyula.

Bihar megye: főisp. jobbalúzi báró Döry József, alisp. Beöthy Andor, főj. Dobozi Miklós. *Központi j.*: fszb. Kiss Elek. *Szalárdi j.*: fszb. Eresoy Jenő. *Élesdi j.*: fszb. Csányi István. *Mező-keresztési j.*: fszb. Eresoy

Dezső. *Berettyó-újfalusi j.*: fszb. Szunyogh Loránd. *Tordai j.*: fszb. Vattay Géza. *Székelyhídi j.*: fszb. Draveczy Béla. *Derecskei j.*: fszb. Frater Gyula. *Margittai j.*: fszb. Lovász Gábor. *Szalontai j.*: fszb. Balogh László. *Cséffai j.*: fszb. Bölöny György. *Tenkei j.*: fszb. Pálincásy Imre. *Ér-mihályfalvi j.*: fszb. Frater Béla. *Beéli j.*: fszb. Szele Károly. *Magyarcsékei j.*: fszb. Géczy János. *Belényesi j.*: fszb. Beliczey Sándor. *Vaskohi j.*: fszb. Domsa György.

Borsod megye: főisp. Vajai báró Vay Béla, alisp. Melczer Gyula, főj. Lévai József. *Miskolczi j.*: fszb. Molnár Emil. *Mező-csúthi j.*: fszb. Feyér Endre. *Egri j.*: fszb. Fekete László. *Szent-peteri j.*: fszb. Elek Kálmán, *Szendrei j.*: fszb. Zsóry Gusztáv. *Ózdi j.*: fszb. Csépanyi Ignác. — *Rend. tan. vár.* *Miskolcz*: polgárm. Soltész Nagy Kálmán, rendörk. Pataky Sándor.

Brassó megye: főisp. Bethleni gróf Bethlen András, alisp. Roll Gyula, főj. Kis Borosnyai Tompa Sándor. *Hétfalusi j.*: fszb. Sepsi-Szentiványi Henter Gábor. *Felvidéki j.*: fszb. Kostend Vilmos. *Alvidéki j.*: fszb. Pildner Ferencz. — *Rend. tan. vár.* *Brassó*: polgárm. brennerbergi Brenner Ferencz, rendörk. Hiemesch Ferencz.

Csanád megye: főisp. Lonovics József, alisp. dr. Meskó Sándor, főj. Návay Imre. *Központi j.*: fszb. Kiss Lajos. *Nagylaki j.*: fszb. Dobrányi Ádám. *Batonyai j.*: fszb. Hervay Kálmán. *Kovács házai j.*: fszb. Babó Lajos. — *Rend. tan. vár.* *Makó*: polgárm. Major Miklós, rendörk. Cseresnyési János.

Csik megye: főisp. Mikó Bálint, alisp. Becze Antal, főj. Madár Imre. *Csik-szt-mártoni j.*: fszb. Nagy József. *Csik-szépvízi j.*: fszb. Mihály Ferencz. *Gy.-szt-miklósi j.*: fszb. Nagy Tamás. *Gy.-tölgyesi j.*: fszb. dr. Lázár János. — *Rend. tan. vár.* *Csik-Szereda*: polgárm. Eröss Elek, rendörk. Orbán János.

Csongrád megye: főisp. Rónay Lajos, alisp. Stammer Sándor, főj. Tóth János. *Tiszáninnyi j.*: fszb. Szalay Miklós. *Csongrádi j.*: fszb. Csemegi

Antal. *Tiszántuli j.*: fszb. Vidovich Antal. — *Rend. tan. vár.* *Szentes*: polgárm. Sarkadi Nagy Mihály, rendörk. Aradi Kámán.

Esztergom megye: főisp. székhelyi gróf Mailáth György, alisp. Kruplanitz Kálmán, főj. Andrássy János. *Esztergomi j.*: fszb. Reviczky Győző. *Párkányi j.*: fszb. Mattyasovszky Vilmos: — *Rend. tan. vár.* *Esztergom*: polgárm. dr. Helcz Antal, rendörk. Sarlay Ede.

Fehér megye: főisp. Cziráky és Dénesfalvi gróf Cziráky Béla, alisp. Nádasdi Sárközy Aurél, főj. Szűts Arthur. *Székesfehérvári j.*: fszb. Huszár Agoston. *Moóri j.*: fszb. Grossinger István. *Sárbogárdi j.*: fszb. Nagy Kálmán. *Vaáli j.*: fszb. Szűts Jenő. *Adonyi j.*: fszb. Ritter István.

Fogaras megye: főisp. Nagyvárad és Teleki Horváth Mihály, alisp. Vajdarécsei Gramoiou Dániel főj. Turcu János. *Törösvári j.*: fszb. Belle Sándor. *Sárkányi j.*: h. fszb. Gál Tamás. *Fogarasi j.*: fszb. Herssényi Imre. *Árpási j.*: fszb. Metian Aldulea.

Gömör megye: főisp. Fáji Fáy Gusztáv, alisp. Bornemisza László, főj. Ujházy Lajos. *Rozsnyói j.*: fszb. Kubinyi Géza. *Nagy-röczei j.*: fszb. Maléter Ede. *Rimaszombati j.*: fszb. Kubinyi Gusztáv. *Rimaszécsi j.*: fszb. Sándor Béla. *Tornallyai j.*: fszb. Szontágh Zoltán. — *Rend. tan. vár.* *Dobsina*: polgárm. Gömör Pál, rendörk. Lang Gusztáv. *Jolsva*: polgárm. Remenyik Ede, rendörk. Márkus Aurél. *Nagy-Röcze*: polgárm. Stefancsok Károly, rendörk. Pétermann Keresztély. *Rimaszombat*: polgárm. Szabó György, rendörk. Badini Badiny Gyula. *Rozsnyó*: polgármester Sthymmel Sámuel, rendörkapitány Sulán Sándor.

Győr megye: főisp. Német-ujvári gróf Batthyány Lajos, alisp. gróf Lászberg Rezső, főj. Lippay Géza. *Tósziget-csillizközi j.*: fszb. Gyapay Pál. *Sokoróaljai j.*: fszb. Angyal Ármin. *Pusztai j.*: fszb. Németh Miklós.

Hajdu megye: főisp. gróf Schonberg-Degen-

feld József, alisp. Rásó Gyula, főj. Fekete Sándor. *Balmaz-ujvárosi j.*: fszb. Ferenczy Elek. *Nádudvari j.*: fszb. Nábráczky István. — *Rend. tan. vár.* *Hajdu-Böszörmény*: polgárm. Paksy Károly, rendörk. Kis Ferencz. *Hajdu-Hadház*: polgárm. Hadházy Endre, rendörk. Szabó Zsigmond. *Hajdu-Nánás*: polgárm. Csohany László, rendörk. Csiha Márton. *Hajdu-Szoboszló*: polgárm. Czeglédy Lajos, rendörk. Szivós Béla.

Háromszék megye: főisp. Pótsa József, alisp. br. Apor Gábor, főj. Szentiványi Miklós. *Sepsi j.*: fszb. Tompa Miklós. *Kézdi j.*: fszb. Gábor Péter. *Orbai j.*: fszb. Hollaki Attila. *Miklósvári j.*: fszb. Henter Béla. — *Rend. tan. vár.* *Bereczk*: polgárm. . . . . , rendörk. Finta György. *Kézdi-Vásárhely*: polgárm. Szöcs József, rendörk. . . . . *Sepsi-Szt-György*: polgárm. id. Császár Bálint, rendörk. Kostyán Győző.

Heves megye: főisp. gróf Keglevich Béla, alisp. Kaszap Bertalan, főj. Zalár József. *Egri j.*: főszb. (üres). *Gyöngyösi j.*: fszb. Kövér Bertalan. *Hatvani j.*: fszb. Isaák Gyula. *Hevesi j.*: fszb. Hellebronth Béla. *Tisza-füredi j.*: fszb. Lipcsey Tamás. *Pétervásári j.*: fszb. Ivády Miklós. — *Rend. tan. vár.* *Eger*: polgárm. hely. Gronay Sándor, rendörk. hely. Gáal Béla. *Gyöngyös*: polgármester Csomor Kálmán, rendörk. Nékám Ede.

Hont megye: főisp. Keselekeői báró Majthényi László, alisp. Pongrácz Lajos, főj. Lestyánszky Sándor. *Ipolysági j.*: fszb. (üres). *Szobbi j.*: fszb. Nigrovich Bertalan. *Nagy-csalómiai j.*: fszb. Hódossy Imre. *Korponai j.*: fszb. Czibulya László. *Báti j.*: fszb. Udvardy Zsigmond. — *Rend. tan. vár.* *Bakabánya*: polgárm. Holluby Vilmos, rendörk. Krump János. *Korpona*: polgárm. Bujkovszky Mihály, rendörk. Prezenszky János.

Hunyad megye: főisp. Nagyklopotivai Pogány György, alisp. Barcsay Kálmán, főj. Sándor Miklós. *Algyógyi j.*: fszb. Kenósi Sándor Lajos. *Brádi j.*:

fszb. Krasznay Olivér. *Dévai j.*: fszb. Barcsay Béla. *Hátszegi j.*: fszb. Mara György. *Hunyadi j.*: fszb. Várad Bertalan. *Kőrösbányai j.*: fszb. Márkosy László. *Maros-illyei j.*: fszb. Borha Sebő. *Petrozsényi j.*: fszb. Hollaki Arthur. *Puji j.*: fszb. Puy Zsigmond. *Szászvárosi j.*: fszb. Bágya Zsigmond. — *Rend. tan. vár.* *Déva*: polgárm. Issekutz Antal, rendörk. Sulutin Sándor. *Hátszeg*: polgárm. Berzán Ambrus, rendörk. Balázs György. *Szászváros*: polgárm. dr. Klein Armin, rendörk. Wagner Frigyes. *Vajda-Hunyad*: polgárm. Danila György, rendörk. Bucsy Lipót.

Jász-Nagy-Kun-Szolnok megye: főispán Balogh Imre, alisp. Hajdu Sándor, főj. Bagassi Károly. *Jászsági felső j.*: fszb. Halmay József. *Jászsági alsó j.*: fszb. Hegedüs Ferencz. *Tiszai felső j.*: fszb. Szombathelyi Endre. *Tiszai közép j.*: fszb. dr. Magyar Kossa Géza. *Tiszai alsó j.*: fszb. Benkő Albert. — *Rend. tan. vár.* *Jászberény*: polgármester Elefánty Sándor, rendörk. Muhoray Sándor. *Karczag*: polgármester Medgyesi Zsigmond, rendörk. Kiss János. *Kis-Ujszállás*: polgárm. Pethe Gábor, rendörk. Tóth János. *Kunhegyes*: polgárm. Kolosy Antal, rendörk. Polgár István. *Kun-Szt-Márton*: polgárm. hely. Tóth Károly, rendörk. Fazekas László. *Mező-Tur*: polgármester Mészáros Endre, rendörk. Czebe István. *Szolnok*: polgárm. Hubay Ferencz, rendörk. Hegedüs Béla. *Turkeve*: polgárm. Nánássi János, rendörk. Zsengeller József.

Kis-Küküllő megye: főisp. gr. Bethlen Gábor, alisp. Hilibi Gál Domonkos, főj. Fekete György. *Dicső-szent-mártoni j.*: fszb. Frits Rezső. *Radnóthi j.*: fszb. Horváth Albert. *Hosszúaszói j.*: fszb. Gyárfás Károly. *Erzsébetvárosi j.*: fszb. Derzsi János. — *Rend. tan. vár.* *Erzsébetváros*: polgárm. Lengyel Márton, rendörk. Vukovits Péter.

Kolozs megye: főisp. Branyicskai br. József Sámuel, cs. és kir. kamarás, alisp. Érsekújvári Gyarmathy Miklós, főj. Bónis István, *Gyulai j.*:

fszb. Pap Miklós. *Bánffy-hunyadi j.*: fszb. Kertész Sámuel. *Almási j.*: fszb. Gyarmathy Mózs. *Nádasmenti j.*: fszb. Csiszár József. *Kolozsvári j.*: fszb. Hosszu Gyula. *Mócsi j.*: fszb. Mayr János. *Mező-örményesi j.*: fszb. Sándor Imre. *Tekei j.*: fszb. Gyárfás Benedek. — *Rend. tan. vár. Kolozs*: polgárm. Zabulik László, rendörk. Zabulik Sándor.

Komárom megye: főisp. Nánhegyesdi Zuber József, alisp. Szombathelyi Gyöző, főj. (üres). *Patai j.*: fszb. Balogh Lajos. *Gesztesi j.*: fszb. Pöcze János. *Csallóközi j.*: fszb. Losonczy Ernő. *Udvardi j.*: fszb. Ghyczy Vilmos.

Krassó - Szörény megye: főisp. zaguzsényi Jakabffy Imre, alisp. . . . . főj. hely. Szögyényi László. *Lugosi j.*: fszb. marzsófalvi Marsovszky Árpád. *Temesi j.*: fszb. Szivós Lajos. *Bégai j.*: fszb. Hirschl Béla. *Facségi j.*: fszb. hely. Schönerfeld László. *Marosi j.*: fszb. hely. Schönerfeld László. *Resiczai j.*: fszb. Podhrádszky Kornél. *Bogsányi j.*: fszb. Fábry János. *Oraviczai j.*: fszb. Motsidlovszky Ernő. *Jami j.*: fszb. Leitner Gyula. *Moldovai j.*: fszb. Wörnle Gábor. *Karánsebesi j.*: fszb. Inándy György. *Teregovai j.*: fszb. Bordán Zenob. *Bozovicsi j.*: fszb. Vuja Péter. *Orsovai j.*: fszb. Paulovics Miklós. — *Rend. tan. vár. Karánsebes*: polgárm. Nemoián János, rendörk. Zavoján Gábor.

Liptó megye: főisp. id. Szentiványi Márton, alisp. Andaházi Géza, főj. Palugyai Gyula. *Liptó-ujvári j.*: fszb. Joób Marcell. *Liptó-szent-miklósi j.*: fszb. Joób Gyula. *Olaszi j.*: fszb. Bobrovniczky Kálmán. *Rózsáhegyi j.*: fszb. Mattyasovszky Gyula.

Mármaros megye: főisp. Nagy-Lónya és Vásáros-Naményi Lónyai János, alisp. Szaploneczay Miklós, főj. Kutka Kálmán. *Visó-i j.*: fszb. Gyenge János. *Izavölgyi j.*: fszb. Vincz Gyula. *Szigeti j.*: fszb. ifj. Mihálka László. *Tiszavölgyi j.*: fszb. Szaploneczay Lajos. *Taracsvizi j.*: fszb. Szöllösy Balázs. *Técsői j.*: fszb. Pogány Ödön. *Huszt-i j.*: fszb. Nyegre László. *Ökörmezői j.*: fszb. Vajna Dániel. — *Rend.*

tan. vár. Mármaros-Sziget: polgárm. Mandics József, rendörk. Halász Ferencz.

Maros-Torda megye: főisp. Losonczy báró Bánffy Zoltán, alisp. Csík-Szt-domokosi Sándor László, főj. Makfalvi Dósa Elek. *Marosi felső j.*: fszb. Makfalvi Dósa Endre. *Marosi alsó j.*: fszb. Farkas Albert. *Régeni alsó j.*: fszb. Körösy Albert. *Régeni felső j.*: Körösy József. *Ny.-szeredai j.*: fszb. Zilahi Gyula. — *Rend. tan. vár. Szász-Régen*: polgárm. Göllner Mihály, rendörk. Grom Traugott.

Moson megye: főisp. Simon Gyula, alisp. Pataki Fábrián, főj. Tóth Imre. *Magyar-óvári j.*: fszb. Koós Sándor. *Nezsideri j.*: fszb. Fiala Miklós. *Rajkai j.*: fszb. Fröhlich Tófor.

Nagy-Küküllő megye: főisp. Bethleni gróf Bethlen Gábor, alisp. Alsó-szentmihályfalvi Szoboszlay Károly, főj. Gyulafehérvári Somogyi István. *Szent-igotai j.*: fszb. Schaaser Frigyes. *Kőhalmi j.*: fszb. Balthes Frigyes. *Keresdi j.*: fszb. Szőkefalvi Fodor Lázár. *Bolya-berethalmi j.*: Alsó-lendvai Lendvai Sándor. — *Rend. tan. vár. Medgyes*: polgárm. Greskovitz Vilmos, rendörk. Sachsenheimi Soterius Albert. *Segesvár*: polgárm. Maetz Gyula, rendörk. Fielk Henrik.

Nógrád megye: főisp. Losonczy gr. Gyürky Abrahám, alisp. Nagy-kéri Scitovszky János, főj. Tihanyi Ferencz. *B.-Gyarmati j.*: fszb. Középgéczi Szerémy Gábor. *Nógrádi j.*: fszb. Sipeki Balázs Ferencz. *Sziraki j.*: fszb. Farádi Veres János. *Szécsényi j.*: fszb. Belusi Baros Árpád. *Losonczy j.*: fszb. Óvár és Szentmiklósi Pongrácz György. *Füleki j.*: fszb. Nemesvasboki Plachy József. *Gács-i j.*: fszb. Szakáll Antal. — *Rend. tan. vár. Losoncz*: polgárm. Pokorny Gusztáv, rendörk. Wagner Sándor.

Nyitra megye: főisp. Szalavszky Gyula, alisp. (üres.), főj. Schober Ernő. *Nyitrai j.*: fszb. dr. Janits Imre. *Vág-ujhelyi j.*: fszb. Rexa Sándor. *Galgóczi j.*: fszb. Balogh János. *Szenicz-i j.*: fszb. Tóth Lajos. *Nagy-tapolcsányi j.*: főszolgabíró Lelkes Zsigmond,

Privigyei j.: fszb. Rudnai László. *Érsek-ujvári j.*: fszb. Turcsányi Ödön. *Miavai j.*: fszb. Sesko József. *Holicsi j.*: fszb. Papánek Sándor. *Vág-sellyei j.*: fszb. Rudnay János. *Pöstyéni j.*: fszb. Fodor János. *Ny.-zsombokréthi j.*: fszb. Bacskády Jenő. — *Rend. tan. vár. Érsekújvár*: polgármester Paulus Ignác, rendőr. Kukán Imre. *Nyitra*: polgárm. Köstyál Pál, rendőr. Rédéky Géza. *Szokolcza*: polgármester Sebesi József, rendőr. Mittak Lajos.

Pest-Pilis-Solt és Kis-Kún megye: főisp. gr. Szapáry István, alisp. Földváry Mihály, főj. Ilkey Sándor, *Kecskeméti felső j.*: fszb. Dezsöffy Emil. *Kecskeméti alsó j.*: fszb. Teszár László. *Kis-kún felső j.*: fszb. Szondy Dénes. *Kis-kún alsó j.*: fszb. Mihalovits Béla. *Pesti felső j.*: fszb. Ladányi László. *Pesti közép j.*: fszb. hely. Szivós Zsigmond. *Pesti alsó j.*: fszb. ifj. Szilágyi Lajos. *Pilisi felső j.*: fszb. Matyók Bencze. *Pilisi alsó j.*: fszb. Bódiz László. *Solti felső j.*: fszb. Halász Sándor. *Solti közép j.*: fszb. Gajáry Antal. *Solti alsó j.*: fszb. Eötvös Géza. *Váczi felső j.*: fszb. Kemény Gusztáv. *Váczi alsó j.*: fszb. Kapczy Vilmos. — *Rend. tan. vár. Czepléd*: polgárm. Gubody Fer., rendőr. Kormuth Géza. *Kis-Kún-Félegyháza*: polgárm. Molnár István, rendőr. Tóth Károly. *Kis-Kún-Halas*: polgárm. Vári Szabó István, rendőr. Szekér Pál. *Nagy-Kőrös*: polgárm. Ádám László, rendőr. Gubody Gedeon. *Szent-Endre*: polgárm. Dumesa Jenő, rendőr. Szelvényi Imre. *Vác*: polgárm. Réty Ignác, rendőr. Emerich Lajos.

Pozsony megye: főisp. Galánthai gr. Eszterházy István, alisp. Klempa Bertalan, főj. Masát Antal. *Pozsonyi j.*: fszb. Bézay Szilárd. *Hegyentuli j.*: fszb. Nagy Agost. *Nagy-Szombati j.*: fszb. Sprinczer János. *Szempcezi j.*: fszb. Takáts Kálmán. *Felső-csallóközi j.*: fszb. Molnár László. *Alsó-csallóközi j.*: fszb. Szabó Károly. *Külső j.*: fszb. Uj István. — *Rend. tan. vár. Bazin*: polgárm. Eissele Endre, rendőr. Kulir József. *Modor*: polgárm. Boruta Pál, rendőr. Dubovszky József. *Nagy-Szombat*: polgárm. Nekánovits Miklós,

rendőr. Kratky Ferencz. *Somorja*: polgármester és rendőr. Sidó István. *Szent-György*: polgármester Siller Károly, rendőr. Waschmann József.

Sáros megye: főisp. Alsó-mátyásfalvi Mattyasovszky Tamás, alisp. Péchujfalusi Péchy Zsigmond, főj. Tahy Mihály. *Alsó-tárczai j.*: fszb. Füzy Sándor. *Felső-tárczai j.*: fszb. Péchy Ambrus. *Sirokai j.*: fszb. dr. Füzy Béla. *Topolyi j.*: fszb. Berzeviczy Rezső. *Szekcsői j.*: fszb. Semsey Géza. *Makoviczai j.*: fszb. Usz Antal. — *Rend. tan. vár. Bártfa*: polgármester Rhódy Alajos, rendőr. Geffert Menyhért. *Eperjes*: polgárm. Fuhrmann Andor, rendőr. Winkler András. *Kis-Szeben*: polgárm. Eiselt Antal, rendőr. Wittenberger Samu.

Somogy megye: főisp. Tallián Béla, alispán Györgyfalusi Csépan Antal, főj. Maár Gyula, *Kaposvári j.*: fszb. Gapsolics Károly. *Szigetvári j.*: fszb. Fenyősy Ödön. *Nagy-atádi j.*: fsz. Tallián Gyula. *Csurgoi j.*: fszb. (üres). *Marczali j.*: fszb. Bogyay Ödön. *Lengyeltóti j.*: fszb. Elín Sándor. *Tabi j.*: fszb. Horváth Gábor. *Igali j.*: fszb. Svastits József. — *Rend. tan. vár. Kaposvár*: polgármester Német Ignác, rendőr. Sury Ferencz.

Sopron megye: főisp. Galánthai herczeg Eszterházy Pál, alispán Simon Ödön, főj. Hannibal József. *Soproni j.*: fszb. hely. Hajós Antal. *Nagy-mártoni j.*: fszb. Molnár Sándor. *Kis-mártoni j.*: fszb. Faludy Lőrincz. *Pulyai j.*: fszb. Schmillár Pál. *Csepregi j.*: fszb. Chapó Gyula. *Kapuvári j.*: fszolg. Kovács Antal. *Csornai j.*: fszb. Hajas Gyula. — *Rend. tan. vár. Kis-Márton*: polgárm. Permayer János, rendőr. Farkas Ferencz. *Ruszt*: polgárm. Conrád Lajos, rendőr. Magyar Elek.

Szabolcs megye: főispán Graefl József, alispán Zoltán János, főj. Miklós László. *Bogdanyni j.*: fszb. Krasznay Péter, *Dadai alsó j.*: fszb. Dobos Imre. *Dadai felső j.*: fszb. Jármay Jenő. *Kis-várdai j.*: fszb. Komoróczy Aladár. *Nagy-kálloi j.*: fszb. ifj. Zoltán István. *Nyirbátori j.*: fszb. id. Vay István,

Tiszai j.: fszb. Erdőhegyi Barna. — *Rend. tan. vár.*
Nyiregyháza: polgárm. Krasznay Gábor, rendőr. Kerekréty Miklós.

Szatmár megye: főisp. Domahidy Ferencz, alisp. Ujfalussy Sándor, főj. Zanathy Ferencz. *Nagy-károlyi j.*: fszb. Debreczeni István. *Máté-szalkai j.*: fszb. Rába László. *Fehér-gyarmati j.*: fszb. Szegedi A. *Erdődi j.*: fszb. Galgóczy József. *Szinyér-váraljai j.*: fszb. Eötvös Róbert. *Nagy-bányai j.*: fszb. Smit S. *Nagy-somkúti j.*: fszb. Drágos Pál. *Csengeri j.*: fszb. Nagy Dániel. *Szatmári j.*: fszb. Kovách Jenő. — *Rend. tan. vár.* *Felsőbánya*: polgármester Lánckzy István, rendőr. Puskás Antal. *Nagybánya*: polgárm. Gellert László, rendőr. Schönherr Antal. *Nagy-Károly*: polgárm. Schusterits Ignác, rendőr. Falussy Mihály.

Szeben megye: főisp. gr. Bethlen András, alisp. Thalmann Gusztáv, főj. Tobiás Kornél. *Szászsebesi j.*: fszb. Roth Frigyes, *Ujegyházi j.*: fszb. Gottschling Károly. *Szebeni j.*: fszb. Fabritius Lajos. *Szelistyei j.*: Bran de Lemény Livius. *Szerdahelyi j.*: fszb. Branisce Mózes. — *Rend. tan. vár.* *Nagy-Szeben*: polgárm. Hochmeister Vilmos, rendőr. Drottloff J. *Szász-Sebes*: polgárm. Leonhardt Albert, rendőr. Piso János.

Szepes megye: főisp. Adorján- és körösszeghi gr. Csáky Albin, alisp. Korponay Ágoston, főj. Kail Antal. *Bányai j.*: fszb. Winkler Pál. *Lőcsei j.*: fszb. Mercz Mátyás. *Hernádvölgyi j.*: fszb. Montskó Ferencz. *Tátrai j.*: fszb. Glósz Kálmán. *Poprádvölgyi j.*: fszb. Raisz Aladár. *Magurai j.*: fszb. Cornidesz Tamás. — *Rend. tan. vár.* *Sz.-Béla*: polgárm. Ludwig Ágost, rendőr. Gresch Samu. *Göllnitzbánya*: polgárm. dr. Valkó Zsigmond, rendőr. Dirner Albert. *Igló*: polgárm. Schertl Vincze, rendőr. Huszkó Albert. *Késmárk*: polgárm. Herzogh Dániel, rendőr. Oszvald György. *Leibitz*: polgárm. Roth Gusztáv, rendőr. Hoffmann Károly. *Lőcse*: polgárm. Szönyey Kálmán, rendőr. Markovics Ede. *Ó-Lubló*: polgárm. Dubay Péter, rendőr. Lippóczy Vilmos. *Podolin*: polgárm.

Lippóczy Ferencz, rendőr. Fáykiss Vendel. *Poprád*: polgárm. Graff Ede, rendőr. Glatz Vilmos. *Sz.-Ólaszi*: polgárm. Förszter Gusztáv, rendőr. Krivácsy Lajos. *Szepes-Szombat*: polgárm. Marczy Sándor, rendőr. Krotschmar Árpád. *Szepes-Váralja*: polgárm. Fest Aurél, rendőr. dr. Szlifkó Andor.

Szilágy megye: főisp. Nagyvárad és micskei Baranyi Agost, alispán Szikszay Lajos, főjegyző Kovács Lajos. *Krasznai j.*: fszb. Nagy Domonkos: *Szilágy-somlyói j.*: fszb. Ajtai Albert. *Tasnádi j.*: fszb. Bölöni Bálint. *Sz.-csehi j.*: fszb. Kiss László. *Zsibói j.*: fszb. Kovács István. *Zilahi j.*: fszb. Viski Zsigmond. — *Rend. tan. vár.* *Szilágy-Somlyó*: polgárm. Gencsy Sándor, rendőr. Krizsán Károly. *Zilah*: polgárm. Dózsa Elek, rendőr. Péntek Farkas.

Szolnok-Doboka megye: főisp. br. Bánffy Dezső, alisp. Szarvady Pál, főjegyző br. Diószegi Géza. *Bethleni j.*: fszb. Fláth F. Adolf. *Csaki-gorbói j.*: fszb. Vallya Ferencz. *Deési j.*: fszb. Hatfaludi József. *Szamos-ujvári j.*: fszb. báró Bánffy László. *Kékesi j.*: fszb. Nagy Lajos. *Nagy-ilondai j.*: fszb. Besszenczei Miklós. *Magyar-láposi j.*: Vékony Ferencz. — *Rend. tan. vár.* *Deés*: polgárm. Fenyő Lajos, rendőr. br. Toroczky Viktor. *Szamosujvár*: polgárm. Placsintár Dávid, rendőr. Duha János.

Temes megye: főisp. Csicséri id. Ormós Zsigmond, alisp. csicséri ifj. Ormos Zsigmond, főjegyző Dobó László. *Központi j.*: fszb. Bessenyei Ferencz. *Vingai j.*: fszb. Capdebó Ferencz. *Uj-aradi j.*: fszb. Kovácsics Gyula. *Lippai j.*: fszb. Cabdebó Gergely. *Rékási j.*: fszb. Lázár Szilárd. *Buziási j.*: fszb. Gerstenyesi Hollósy József. *Csákovári j.*: fszb. hely. Schäffer Béla. *Dettai j.*: fszb. Unger József. *Verseczi j.*: fszb. Csapó Géza. *Fehértemplomi j.*: fszb. Pálffy Elemér. *Kubini j.*: fszb. Ujváry Kálmán. — *Rend. tan. vár.* *Fehértemplom*: polgárm. Barry Kajetán, rendőr. Gläser Győző. *Vinga*: polgárm. Cserny Márk, rendőr. Schäffer Vilmos.

Tolna megye: főisp. gróf Széchényi Sándor,

alisp. Simonsits Béla, főj. Madarász Elemér. *Központi j.*: fszb. Gerenday Lajos. *Völgységi j.*: fszb. Döry Pál. *Duna-földvári j.*: fszb. Daróczy Tamás. *Simontornyai j.*: fszb. Fonyó László. *Dombovári j.*: dr. Szévald Mór.

Torda-Aranyos megye: főisp. gróf bethleni Bethlen Géza, alisp. ó-tordai Weres Dénes, főj. abrudbányai Rédingér Béla. *Tordai j.*: fszb. mecskei Szabó Ferencz. *Alsó-járai j.*: fszb. Szöts Péter. *Toroczkói j.*: fszb. Csongva és csegezi Csongvai Lőrincz. *Marosludasi j.*: fszb. felsőköhéri Moga László. *Felvincsi j.*: fszb. nádudvari Nádudvari László. *Topánfalvi j.*: fszb. lozsádi Zudor Ákos. — *Rend. tan. vár. Felvincz*: polgárm. Mészáros István, rendörk. Szacsvai Lázár. *Torda*: polgárm. Szigethi Cs. Sándor, rendörk. Jakab Gergely.

Torontál megye: főisp. vindornyalaki és hertelendi Hertelendy József a Szt-István r. kis-k., alisp. zombori Rónay Jenő, főj. Dániel László, *Nagybecskereki j.*: fszb. Bakalovics Agost. *Török-becsei j.*: fszb. vizéki Tallian Emil. *Nagy-kikindai j.*: fszb. hannseni Deschán Arthur, *Török-kanizsai j.*: fszb. Isszekutz Antal. *Nagy-szt-miklósi j.*: fszb. Buocz János *Perjámosi j.*: fszb. Nikolits Bogdán. *Zsombolyai j.*: fszb. Belitska Benő. *Cseneji j.*: fszb. Delimanich Imre. *Pádrányi j.*: fszb. vindornyalaki és hertelendi Hertelendy Imre. *Módosai j.*: fszb. Lebánovich István. *Bánlaki j.*: fszb. Bielek Antal. *Alibunári j.*: fszb. Kamenszky György. *Pancsovai j.*: fszb. Radoszavlyevits Károly. *Antalfalvi j.*: fszb. Hegedüs Márton. — *Rend. tan. vár. Nagy Becskerek*: polgárm. Kuliffay Lajos, rendörk. Andrassy Mihály.

Trencsén megye: főisp. nemeskürthi Kubicza Pál, alisp. kis-zsámbokréthi és nemes-ljeszkói Zsámbokréthy Emil, főj. Bangya Gusztáv. *Czaczai j.*: fszb. Szevcsik István. *Kisucza-ujhelyi j.*: fszb. Huszóczy Jusztin. *Zsolnai j.*: fszb. Baumgartner Libor. *Bittsei j.*: fszb. Wanka Ferencz. *Vág-besztercei j.*: fszb. bellusi Baross Károly. *Puchói j.*: fszb. nádasi

Trsztjányszky Tamás, *Illavai j.*: fszb. szlavniczi Sándor Lajos. *Trencsényi j.*: fszb. Ucsnay József. *Baani j.*: bellusi Baross Jusztin. — *Rend. tan. vár. Trencsén*: polgárm. Ucsnay Ernő, rendörk. (üres).

Turóc megye: főisp. neczpáli id. Justh Kálmán, alisp. kis-rákói és bisztriczka Lehóczky Lajos, főj. beniczei és micsinyei Beniczky Kálmán. *Szentmárton-blatniczai j.*: fszb. Ujhely Lehel. *Mosóczziói j.*: fszb. Reviczky István.

Udvarhely megye: főisp. Vargyasi Dániel Gábor, alisp. dr. Török Albert, főj. Kénosy Béla. *Udvarhelyi j.*: fszb. Soó Károly. *Szt-kereszturi j.*: fszb. Szentkirályi Árpád. *Homoródi j.*: fszb. Jakab Gyula. — *Rend. tan. vár. Székely-Udvarhely*: polgárm. Kassay Farkas Ignác, rendörk. Daróczy Imre.

Ugocsa megye: főisp. br. Perényi Zsigmond, alisp. Szentpáli István, főj. dr. Lator Géza. *Tiszáninnyi j.*: fszb. Szabó Sándor. *Tiszántúli j.*: fszb. Ujhelyi Ödön.

Ung megye: főisp. szendrői gróf Török József, alisp. költsei Kende Péter, főj. Tabody Jenő. — *Járási tisztviselők*: fszbirák Durcsák Dezső, Köröskényi Elek, Köröskényi Nándor, Lőrinczy Jenő. — *Rend. tan. vár. Ungvár*: polgárm. kis-rákói Lehóczky Béla, rendörk. Farkas Ferencz.

Vas megye: főisp. szt-mártoni Radó Kálmán, alisp. Reiszig Ede, főj. dr. Károlyi Antal. *Szombathelyi j.*: fszb. Bozzay Gáspár. *Köszegi j.*: fszb. Szabó Elek. *Sárvári járás*: fszb. Ajkay Gyula. *Kis-czelli j.*: fszb. Vidos Kálmán. *Vasvári j.*: fszb. Molnár Gy. Géza. *Körmendi j.*: fszb. Nemes Ferencz. *Muraszombati j.*: fszb. Pollák Pongrácz. *Szt-gotthárdi j.*: fszb. Somogyi Miklós. *Német-ujvári j.*: fszb. Papp Antal. *Felső-óri j.*: fszb. Rusa Lázár. — *Rend. tan. vár. Köszeg*: polgárm. Fügh Károly, rendörk. Tipka Ferencz. *Szombathely*: polgárm. rendörk. ifj. Lankovits József.

Veszprém megye: főisp. galántha és fraknói gr. Eszterházy Mór, alisp. Véghelyi Dezső, főj.

Kolozsváry József. *Veszprémi j.*: fszb. Kleczár Ferencz. *Pápai j.*: fszb. Horváth Lajos. *Devecseri j.*: fszb. Noszlopy Viktor. *Zirczi j.*: fszb. Szönyeghy Alajos. *Enyingi j.*: fszb. Kenessey Miklós. — *Rend. tan. var. Pápa*: polgárm. Woita József, rendőr. Mészáros Károly. *Veszprém*: polgárm. Kovács Imre, rendőr. Fejes Antal.

Zala megye: főisp. Svastits Benő, alisp. Csertán Károly, főj. Gozony László. *Tapolczai j.*: fszb. Szentmiklóssy Gyula. *Sümegi j.*: fszb. Soós Pongrácz. *Keszthelyi j.*: fszb. Göde Lajos. *Kanizsai j.*: fszb. Svastits Károly. *Pacsai j.*: fszb. Gaál Miklós. *Zalaegerszegi j.*: fszb. Thassy Miklós. *Novai j.*: fszb. Vértessy Béla. *Alsó-lendvai j.*: fszb. Nagy József. *Perlaki j.*: fszb. Kostyál Ferencz. *Letenyei j.*: fszb. Thassy Lajos. *Uszatornyai j.*: fszb. Vratsits Károly. *Szt-grothi j.*: fszb. Bottka Ferencz. — *Rend. tan. var. Nagy-Kanizsa*: polgárm. Babochay György, rendőr. Szakonyi József. *Zalaegerszeg*: polgárm. Kovács Károly, rendőr. Nagymarosi Nagy Sándor.

Zemplén megye: főisp. Parnai Molnár István, alisp. Matolay Etele, főj. Butkai Viczmándy Ödön. *S.-a.-ujhelyi j.*: fszb. Csabai Dokus Gyula. *Nagy-mihályi j.*: fszb. Füzessey Tamás. *Szerencsi j.*: fszb. Matulay Béla. *Varannói j.*: fszb. Füzessey György. *Bodrogközi j.*: fszb. Bencsik István. *Homonnai j.*: fszb. Ujfalussy Mihály. *Tokaji j.*: fszb. Haraszi Miklós. *Sztropkói j.*: fszb. Evva Kálmán. *Gálszécsi j.*: fszb. ifj. Némthy József. *Szinrai j.*: fszb. Izsépy Kálmán.

Zólyom megye: főisp. báró Radvánszky Béla, alisp. Csipkay Károly, főj. Huszágh István. *Breznobányai j.*: fszb. Battik Ödön. *Besztercebányai j.*: fszb. Lazonovich Imre. *Zólyomi j.*: fszb. Skrovina Mátyás. *Nagyszalatnai j.*: fszb. Leustach Lajos. — *Rend. tan. vár. Besztercebánya*: polgárm. (üres), rendőr. Chovan Lajos. *Breznobánya*: polgárm. Lopusny Samu, rendőr. Bruoth János. *Zólyom*: polgárm. Szalay Gusztáv, rendőr. Krall János,

b) **Városok.**

Arad (sz. kir.): főisp. Fábián László, polgárm. Salacz Gyula, rendőr. Urbányi János.

Baja (sz. kir.): főisp. Parchetics Felix, polgárm. Drescher Ede, rendőr. Scheibner Gyula.

Budapest főváros: főpolgárm. Ráth Károly, polgárm. Kamermayer Károly, alpolgárm. Gerlóczy Károly és Kada Mihály.

Debreczen (sz. kir.): főisp. gr. f. Degenfeld József, polgárm. Simonffy Imre, rendőrfők Boczkó Sámuel.

Győr (sz. kir.): főisp. Németújvári gróf Batthyány Lajos, polgárm. hely. Zechmeister Károly, rendőr. hely. Kiss Ferencz.

Hód-Mező-Vásárhely (thjf. vár.): főisp. Kállay Albert, polgárm. Kristó Lajos, rendőr. Nagy Sándor.

Kassa (sz. kir.): főisp. Darvas Imre, polgárm. Münster Tivadar, rendőr. Saád Lajos.

Kecskemét (sz. kir.): főisp. gróf Szapáry István, polgárm. Lestár Péter, rendőr. Hajagos Illés.

Kolozsvár (sz. kir.): főisp. báró Jósika Sámuel, polgárm. Albach Géza, rendőr. Deák Pál.

Komárom (sz. kir.): főisp. Nánhegyeseli Zuber József, polgárm. Tátray József, rendőr. Balkay Adolf.

Maros-Vásárhely (sz. kir.): főisp. báró Bánffy Zoltán, polgárm. Györfi Pető, rendőrkapitány Lázár Benedek.

Nagy-Várad (thjf. város): főisp. Jobbaházi báró Döry József, polgárm. Sal Ferencz, rendőr. Serényi Gusztáv.

Pancsova (thjf. város): főisp. Nikolits Sándor, polgárm. Pétery Pál, rendőr. dr. Rutner Sándor.

Pécs (sz. kir.): főisp. Kardos Kálmán, polgárm. Aidinger János, rendőr. Lechner Gyula.

Pozsony (sz. kir.): főisp. gróf Eszterházy István, polgárm. Mergl Károly, rendőr. Kozsehuba János.

Selmecz- és Béalabánya (sz. kir.): főisp. báró Majthényi László, polgárm. Ocsovszky Vilmos, rendőrkapitány Krausz Vilmos.

Sopron (sz. kir.): főisp. Galánthai hg. Eszterházy Pál. polgárm. Finck János, rendőrkap. Glózer József.

Szabadka (sz. kir.): főisp. Kállay Albert, polgárm. Mamusits Lázár, rendőr. Hevér Géza.

Szatmár-Németi (sz. kir.): főisp. Domahidai Domahidy Ferencz, polgárm. Hiripi Böszörményi Károly, rendőr. Hegymegi Kiss Gedeon.

Szeged (sz. kir.): főisp. Kállai Albert, polgárm. Pálffy Ferencz, rendőr. Szluha Ágoston.

Székesfehérvár (sz. kir.): főispán Cziráky és Dhenesfalvai gr. Cziráky Béla, polgárm. Havranek József, rendőr. Seidel Lajos.

Temesvár (sz. kir.): főisp. Csicséri id. Ormos Zsigmond, polgárm. dr. Telbisz Károly, rendőr. Dragonurestyei Vlahovics Szilárd.

Ujvidék (sz. kir.): főispán Rákóczi Parcsetich Felix, polgárm. Petzi Popovich István, rendőrkap. Balla Emil.

Versecz (thjf. város) főisp. Nikolics Sándor, polgárm. Seemayer János, rendőr. Bodó Lajos.

Zombor (sz. kir.): főisp. Sándor Béla, polgárm. Csikas Benő, rendőr. Valter Nándor.

Magyar kir. pénzügyminiszterium.

Minister: Borosjenői *Tisza Kálmán*, a pénzügyminiszterium vezetésével megbizott miniszterelnök, a Szt. I. r. n. k., v. b. t. t. — Államtitkár: *Wekerle Sándor* — Helyettes államtitkár: Szentkirály-Szabadjai *Márffy Ágoston*.

***

Pénzügyi közigazgatási bíróság: elnöke: Gojzent és Mezőmadarasi *Madarassy Pál*.

Pénzügyi igazgatóságok: 1. *Beszterczebányán* Kherndl Károly. 2. *Budapesten (Budán)* dr. Czollner László. 3. *Budapesten (Pesten)* Vörös Sándor. 4. *Debreczenben* Darvassy Endre. 5. *Fiumében* Vásonkeői gróf Zichy Ágost, Fiume város és a magyar-horvát

tengerpart kormányzója. Igazgatói helyettes: Szobovits Lajos p. ii. tan. 6. *Kassán* Fluck Gusztáv. 7. *Kolozsvárt* Tasnádi Nagy Béla. 8. *Nagy-Szebenben* dr. Denk Osváth. 9. *Pécsett* Hammer Károly. 10. *Pozsonyban* Bittsanszky Arnold. 11. *Sopronban* Szekrényesy Béla. 12. *Szatmáron* Szigethy Béla. 13. *Szegeden* Fináczy Gyula. 14. *Temesvárott* betöltetlen. 15. *Zágrábban* br. Skerletz Károly. 16. *Eszéken* Sladovic Antal.

Adófelügyelőségek: 1. *Alsó-Kubinban* (Árva m.) Szlimák Márton. 2. *Aradon* (Arad m.) Löcs Rezső. 3. *Aranyos-Maróthon* (Bars m.) Pókateleki Kondé János. 4. *Balassa-Gyarmaton* (Nógrád m.) Ternovszky Alajos. 5. *Beregszászon* (Bereg-Ugocsa m.) Orosz László. 6. *Beszterczén* (Besztercze-Naszód m.) Algátzy László. 7. *Beszterczebányán* (Turócz- és Zólyom m.) Grummich Géza. 8. *Brassóban* (Brassó-Fogaras m.) Gencsy István. 9. *Budapesten (Budán)* (Pest-Pilis-Solt-Kis-Kún m.) Leypold Kornél. 10. *Budapesten (Pesten)* (Budapest főváros) Almási Balogh Samu. 11. *Csik-Szeredán* (Csik m.) Paál István. 12. *Deésen* (Szolnok-Doboka m.) Pál István. 13. *Déván* (Hunyad m.) Andersen László. 14. *Debreczenben* (Hajdú m.) Tusa Gyula. 15. *Egerben* (Heves m.) Kemény Alajos. 16. *Eperjesen* (Sáros m.) Matavovszky János. 17. *Esztergomban* (Esztergom m.) Eötvös Pál. 18. *Fiumében* (Fiume város) dr. Feichtinger Elek. 19. *Győrött* (Győr m.) Puntigam Sándor. 20. *Gyulán* (Békés m.) Kaczvinczky Kálmán. 21. *Ipolyságon* (Hontm.) Országli József. 22. *Kaposvárt* (Somogy m.) Mathis Ferencz. 23. *Kassán* (Abauj-Torna m.) Karg Károly. 24. *Kolozsvárt* (Kolozs m.) Jeney Károly. 25. *Komáromban* (Komárom m.) Hametmayer Ágoston. 26. *Liptó-Szt-Miklóson* (Liptó m.) Eckert Elek. 27. *Löcsén* (Szepes m.) Esztel Samu. 28. *Lugoson* (Krassó-Szörény m.) Navratil György. 29. *Makón* (Csanád m.) Müller Gusztáv. 30. *Magyar-Óváron* (Moson m.) André László. 31. *Mármaros-Szigeten* (Marmaros m.) Várady Sándor. 32. *Maros-Vásárhelyt* (Maros-Torda m.)

Stuckheil Gyula. 33. *Miskolczon* (Borsod m.) Györffy Géza. 34. *Nagy-Becskereken* (Torontál m.) Waechter Henrik. 35. *Nagy-Enyeden* (Alsó-Fehér m.) Pettykó Géza. 36. *Nagy-Károlyban* (Szatmár m.) Vicenty Pál. 37. *Nagy-Szebenben* (Szeben m.) Ludvig Ferencz. 38. *Nagy-Váradon* (Bihar m.) Breszlovszky Ede. 39. *Nyiregyházán* (Szabolcs m.) Böhm H. 40. *Nyitrán* (Nyitra m.) Czekner Károly. 41. *Pécsett* (Baranya m.) Perczel Kálmán. 42. *Pozsonyban* (Pozsony m.) Garbács Ferencz. 43. *Rimaszombaton* (Gömör és Kis-Hont m.) Tornyos György. 44. *S-A.-Ujhelyen* (Zemplén m.) Becske Bálint. 35. *Segesváron* (Kis- és Nagy-Küküllő m.) Macza György. 46. *Sepsi-Szent-Györgyön* (Háromszék m.) Babarczy Ferencz. 47. *Sopronban* (Sopron m.) Keményffy József. 48. *Szegeden* (Csongrád m.) Vadász József. 49. *Szegszárdon* (Tolna m.) Szpevák Sándor. 50. *Székely-Udvarhelyen* (Udvarhely m.) Szakács Károly. 51. *Székes-Fehérváron* (Fehér m.) Zobel Gyula. 52. *Szolnokon* (Jász-Nagy-Kún-Szolnok m.) Plossek Ferencz. 53. *Szombathelyen* (Vas m.) Kassay F. József. 54. *Temesváron* (Temes m.) Györbiró Samu. 55. *Tordán* (Torda m.) Soltész Sándor. 56. *Trencsénben* (Trencsén m.) Gernya László. 57. *Ungváron* (Ung m.) Schürger Márton. 58. *Veszprém*ben (Veszprém megye) Harabasevszky Henrik. 59. *Zala-Egerszeg*en (Zala m.) Radulovits Gerő. 60. *Zilahon* (Szilágy m.) Zeitler Károly. 61. *Zomborban* (Bács-Bodrog m.) Buday József. 62. *Zágrábban* Klofotár Ferencz. 63. *Gospicón* Oreskovics Iván. 64. *Varazsdon* Illič Szilárd. 65. *Eszéken* (Verőcze m.) Matič Szvetozár. 66. *Pozsegán* Kántor Ferencz. 67. *Vukováron* (Szerém m.) Palecek András.

Állami pénztárak.

I. *Központi állampénztár Budapesten* (Budán). Igazgató: Magyarbéli Vörös József.

II. *Állami pénztár Budapesten* (Pesten). Pénztárnok: Püner Vilmos.

III. *Állami pénztár Zágrábban*. Pénzt.: Novák A.

Jogügyi igazgatóságok.

a) *Budapest*en Molnár Károly.

b) *Zágrábban* dr. Knez József.

Közmunka- és közlekedési m. kir. ministerium.

Minister: *Bellusi Baross Gábor*. — Államtitkár: *Lukács Béla*.

Magyar kir. posta és távirtda-igazgatóságok:

*Budapest*en: Raska J. *Kassán*: Stankovits G. *Nagy-Szebenben*: Bene R. *Nagy-Váradon*: Sztupka A. *Pozsonyban*: ifj. Vezlerle Gy. *Sopronban*: Jekelfalussy S. *Temesváron*: Petheő J. *Pécsett*: Opris P. *Zágrábban*: Fallert F.

Földmívelés-, ipar- és kereskedelmi m. kir. ministerium.

Minister: Sárvári és Felsővidéki gróf *Széchenyi Pál*, I. o. v. k. l., v. b. t. t., kamarás. — Államtitkár: *Matlekovits Sándor*.

Országos m. kir. statisztikai hivatal: igazgató *Keleti Károly* min. tan.

Kincstári erdő-igazgatók: *Besztercebányán*: Scholcz Rezső. *Mármaros-Szigeten*: Bikkál Nándor. *Kolozsvárott* Girsik János. *Lugoson*: Scheint Adolf. *Zágrábban*: Durst Emil.

Vallás- és közoktatásügyi m. kir. ministerium.

Minister: *Trefort Ágoston*, a m. tud. akadémia elnöke, orszgy. képviselő, I. o. v. k. l., v. b. t. t. — Államtitkár: dr. *Berzeviczy Albert*. Czimz. államtitkár: *Gönczy Pál*.

Egyházi hatóságok.

1. *Római és görög katolikus egyházak*.

Magyarország hercegprimása (*Esztergom*): Sinor János. 1. *Esztergomi főegyház*megye. *Esztergom*.

Érsek: Simor János. 2. *Besztercebányai róm. kath. püspökség.* Püspök: Bende Imre. 3. *Eperjesi gör. kath. püspökség.* Püspök: Vályi János. 4. *Győri róm. kath. püspökség.* Püspök: Gombai és morcsa-magyari Zalka János. 5. *Munkácsi gör. szert. kath. püspökség.* Püspök: Pasztélyi Kovács János. 6. *Nyitrai róm. kath. püspökség.* Püspök: Roskoványi Roskoványi Ágoston. 7. *Pécsi róm. kath. püspökség.* Püspök: Dulánszky Nándor. 8. *Sz.-Fehérvári róm. kath. püspökség.* Püspök: Pauer János kir. tan. 9. *Szombathelyi róm. kath. püspökség.* Püspök: Hiclassy Kornél. 10. *Váci róm. kath. püspökség.* Püspök: Schuster Konstantin. 11. *Veszprémi római katolikus püspökség.* Püspök: Meszlényi Lajos. 12. *Pannon halmi Szent-Benedek-rend főapátság.* Főapát: Vaszary Kolozs.

Kalocsai főegyházmegye.

Kalocsai róm. kath. érsekség. Érsek: Haynald Lajos. *Csanádi róm. kath. püspökség.* Püspök: Bonnáz Sándor. *Erdélyi róm. kath. püspökség.* Püspök: Lönhart Ferencz. *N.-Váradai róm. kath. püspökség.* Püspök: Schlauch Lőrincz.

Egri főegyházmegye.

Egri róm. kath. érsekség. Érsek: Samassa József. *Kassai róm. kath. püspökség.* Püspök: Bubits Zsigmond. *Rozsnyói róm. kath. püspökség.* Püspök: dr. Schopper György. *Szatmári róm. kath. püspökség.* Püspök: . . . . *Szepesi róm. kath. püspökség.* Püspök: Császka György.

Gyulafehérvári főegyházmegye.

Gyulafehérvári és fogarasi gör. kath. érsekség. Érsek és metropolita: dr. Vancsa János. *Lugosi gör. szert. kath. püspökség.* Püspök: Apsai Mihály Viktor. *Nagyváradai gör. kath. püspökség.* Püspök: Pável Mihály. *Szamosújvári gör. kath. püspökség.* Püspök: Szabó János.

II. Görög keleti egyház.

Szerbek.

(A karloviezi görög keleti érsekség fennhatósága alatt, I. Horvátország.)

Bácsi gör. kel. püspökség. Székhely: Ujvidék. Püspök: Petrovics Bazil. *Budai gör. kel. szerb püspökség. Székhely: Szt-Endre.* Püspök: Sztojkovics Arzén. *Temesvári gör. kel. szerb. püspökség. Székhely: Temesvár.* Püspök: Brankovits György. *Versecz: gör. kel. püspökség. Székhely: Versecz.* Püspök: betöltetlen.

Románok.

Görög keleti román egyház. Székhely: Nagy-Szeben. Metropolita: Román Miron. *Erdélyi gör. kel. róm. érsekség.* Érsek: Az időszerinti metropolita. *Aradi gör. kel. román püspökség. Székhely: Arad.* Püspök: Metianu János. *Karánsebesi gör. kel. román püspökség. Székhelye: Karánsebes.* Püspök: Popasu János.

III. Ágostai hitv. ev. egyház.

Magyarország:

Egyetemes világi felügyelő: báró Prónay Dezső. — Dunáninnyi egyház-kerület. Székhely: Pozsony. Püspök: Goduly Lajos kir. tan. — *Világi felügyelő: Szentiványi Márton. — Dunántúli egyház-kerület. Székhely: Győr.* Püspök: Karsay Sándor, világi felügyelő: Alsó-káldi Káldy Gyula. — *Bányai egyház-kerület. B.-Csaba.* Püspök: dr. Szeberényi Gusztáv kir. tan., világi felügyelő: Fabinyi Teofil igazságügyi minister. *Tiszai egyház-kerület. Rozsnyó.* Püspök: Czékus István, világi felügyelő: Péchy Tamás.

Erdély:

Az ág. hitv. ev. egyházi főkormányzat. *Orsz. Consistorium: N.-Szebenben.* Püspök: Teutsch Dániel, felügy. Kastner Henrik.

IV. Helvét hitv. ev. egyház. (Budapesten.)

Dunamelléki egyház-kerület. Püspök: Szász Károly, főgondnok: Borosjenői és szegedi gr. Tisza Lajos. — *Dunántúli egyház-kerület. Székhely: Komárom.* Püspök: Vönöczki Pap Kovách Gábor, főgondnok: Borosjenői Tisza Kálmán minisiterelnök. — *Tiszáninneni egyház-kerület. Székhely: Miskolcz.* Püspök: Kun Bertalan kir. tan., világi főgond.: idősb vajai báró Vay Miklós. — *Tiszántúli egyház-kerület. Székhely: Debreczen.* Püspök: Révész Bálint kir. tan., egyház-kerületi főgondnok: Vályi János. — *Erdélyi egyház-kerület. Székhely: Kolozsvár.* Püspök: Szász Domokos, főgondnokok: báró Kemény Gábor, Tisza László, gr. Bánffy Miklós, br. Bánffy Dezső.

V. Unitárius egyház.

Püspök: Ferencz József kir. tan., főgondnokok: Dániel Gábor, dr. Berde Áron.

VI. Izraeliták.

Az orsz. iroda Budapesten. Elnök: Schweiger Márton kir. kereskedelmi tanácsos.

Az izr. orthodox közvetítő bizottság Budapesten. Elnök: Reich Ignác.

Magyar kir. igazságügyminisiterium.

Igazságügyminisiter: *Fabiny Teofil*, a Szt.-I. r. l., v. b. t. t. Államtitkár:

Az 1871. évi VIII. t. cz. 35. §-a szerint eljáró legfőbb fegyelmi bíróság. Elnöke: br. Sennyey Pál.

Kir. Curia. Elnök: Bonyhádi Perczel Béla. — Másodelnök: Nárai Szabó Miklós.

Budapesti kir. ítélő tábla. Elnök: Mihajlovits Miklós.

Marosvásárhelyi kir. ítélő tábla. Elnök: Oberschall Adolf.

A budapesti kir. főügyesség: főügyész Kozma Sánd.

A marosvásárhelyi kir. főügyesség: főügyész Vita Sándor.

Az o. f. kir. bíróságok és ügyésszégok.

Aradi kir. törvényszék. Elnök Otrubay Károly; kir. ügyész: Parecz György. — *Kir. járásbíróságok.* *Aradon:* jb. Kugler János. *Borosjenőn:* jb. Bagyik Sándor. *Kisjenőn:* jb. Tabajdi Sándor. *Nagy-Buttyiban:* jb. Seles Ferencz *Nagyhalmágyon:* jb. Fries Lajos. *Pécskán:* jb. Issekutz István. *Radnán:* jb. Jankó József. *Világoson:* jb. Hoffbauer Zsigmond.

Aranyos maróthi kir. törvényszék. Elnök: Bánhegyesi Kulin Imre, kir. ügyész: Varsány és simonyi Simonyi Géza. — *Kir. járásbíróságok.* *Aranyos-Maróthon:* jb. Vály Béla. *Körmöczbányán:* jb. Havas Béla. *Léván:* jb. Gyenes József. *Verebélyen:* jb. Nemlaba Gyula. *Újbányán:* jb. Királyfalvi Kraft Károly.

Balassa-gyarmati kir. törvényszék. Elnök: Frideczky Lajos; kir. ügyész: Melicher Ferencz. — *Kir. járásbíróságok.* *Balassa-gyarmaton:* jb. Hell Aquila. *Füleken:* jb. Körtvélyessy Gusztáv. *Losonczon:* jb. Zelenka Károly. *Szécsényben:* jb. Zsivora Sámuel. *Szirákon:* jb. Kun Barnabás. *Tereskén:* jb. Jakabovits József.

Beregszászi kir. törvényszék. Elnök: Arnold Sándor; kir. ügyész: Szeles Elek. — *Kir. járásbíróságok.* *Beregszászon:* jb. Szarka László. *Alsó-Vereczkén:* jb. Babinecz János. *Ilosván:* jb. Láng István. *M.-Kászonban:* jb. Pásztélyi Kovács Bertalan. *Munkácson:* jb. Spanyol Kálmán. *Nagy-Bereznán:* jb. Popovits Miklós. *Nagy-Kaposon:* jb. Csonka Béla. *Nagy-Szöllősen:* jb. Tar Gyula. *Szobrácson:* jb. Kormos Béla. *Ungváron:* jb. Bekény Belizár.

Beszterczei kir. törvényszék. Elnök: Kenyeres Adolf; kir. ügyész: Láng Gusztáv. — *Kir. járásbíróságok.* *Beszterczén:* jb. Sill Henrik. *Naszódon:* jb. Pap László. *Ó-Radnán:* jb. Kovácsy Albert.

Beszterczebányai kir. törvényszék. Elnök: Majovszky Vilmos; kir. ügyész: Kiss József. — *Kir. járásbíróságok.* *Beszterczebányán:* jb. Olerini János. *Breznóbányán:* jb. Polony János. *Turóc-Szt-Márton-*

ban: jb. Fekete Miklós, *Zuidó-Varalján*: jb. Nemes János. *Zólyomban*: jb. Szuchy György.

Békés-gyulai kir. törvényszék. Elnök: Novák Kamil; kir. ügyész: Czifra Imre. — *Kir. járásbiróságok*. *Békés-Gyulán*: jb. Szánthó Alajos. *Békésen*: jb. Sterka-Sulutin Sándor. *Békés-Csabán*: jb. Kubek Sándor. *Orosházán*: jb. Lubinszky Ede. *Szarvason*: jb. Kontur József. *Szeghalmon*: jb. Sall Károly.

Brassói kir. törvényszék. Elnök: Deési János; kir. ügyész: Phleps Ferencz. — *Kir. járásbiróságok*. *Brassón*: jb. Skita Mihály. *Fogarason*: jb. Tibald Mihály. *Hosszúfalun*: jb. Hersényi Kálmán. *Sárkányon*: jb. Gál Domokos. *Zernesten*: jb. Penciu Miklós.

Budapesti kir. törvényszék. Elnök: Zombori Bogisich Lajos, kir. tan.; kir. ügyész: Böckh János. — *Kir. járásbiróságok*. *I—III. kerületben*: jb. Lithvay Mátyás. *IV. kerületben*: jb. Skoff Iván. *V. kerületben*: jb. Boronkay Ignác. *VI. kerületben*: jb. Dornier Zoltán. *VII. kerületben*: jb. Cséry Kálmán. *VIII—X. kerületben*: jb. Follmann Alajos. *IV—X. kerületben*: bünt. jb. Siebenfreud Béla.

Budapesti kir. kereskedelmi es váltótörvényszék. Elnök: Telegdi Csanády György.

Csikszeredai kir. törvényszék. Elnök: Pávai Vajna Tamás; kir. ügyész: Bartha Ignác. — *Kir. járásbiróságok*. *Csikszeredán*: jb. Csanády Béla. *Csik-Szent-Mártonban*: jb. Márton Ferencz. *Gyertyó-Szent-Miklóson*: jb. Kedves Tamás.

Debreczeni kir. törvényszék. Elnök: Jelenffy Kornél; kir. ügyész: Poynár Dénes. — *Kir. járásbiróságok*. *Debreczenben*: jb. Tóth Ferencz. *Derecskén*: jb. Jakó Bál. *H.-Böszörményben*: jb. Horváth Bálint. *H.-Nánáson*: jb. Veréczy Gyula. *Püspök-Ladányban*: jb. Simonffy Antal. *H.-Szoboszlón*: jb. dr. Gajzágó Béla.

Deési kir. törvényszék. Elnök: Sipeki Balázs Máté; kir. ügyész: Brust Ignác. — *Kir. járásbiróságok*. *Deésen*: jb. Mihály Ferencz. *Bethlenben*: jb. Imreh Domokos. *Csáki-Gorbón*: jb. Ballok Ká-

roly. *Kékesen*: jb. Tódorffy Domokos. *Magyar-Láposon*: jb. Pap Sándor. *Nagy-Ilondán*: jb. Bardócz Sándor. *Szamosújváron*: jb. Gajzágó Ferencz.

Dévai kir. törvényszék. Elnök: dr. Sólyom-Fekete Ferencz; kir. ügyész: Horváth Simon. — *Kir. járásbiróságok*. *Déván*: jb. Boross Elek. *Algyógyon*: jb. Balog József. *Hátszegen*: jb. Nemes Sámuel. *Körösbányán*: jb. Zomor Antal. *Maros-Illyén*: jb. Pipas Lázár. *Pujiban*: jb. P. Vajna Viktor. *Szászvároson*: jb. Nemes Sándor. *Vajda-Hunyadon*: jb. Tornya Sándor.

Egri kir. törvényszék. Elnök: Vavrik Béla, kir. tan.; kir. ügyész: Berkó Aladár. — *Kir. járásbiróságok*. *Egerben*: jb. Kósa Kálmán. *Gyöngyösön*: jb. Gergely Sándor. *Hatvanban*: jb. Sipos Imre. *Hevesen*: jb. Nemcsik Kálmán. *Pétervásáron*: jb. Reintz Ferencz. *T.-Füreden*: jb. Török Alajos.

Eperjesi kir. törvényszék. Elnök: Kis-palugyai és bodófalvi Palugyai Gusztáv; kir. ügyész: Huszár Nándor. — *Kir. járásbiróságok*. *Eperjesen*: jb. Roskoványi Roskoványi Bertalan. *Bártfán*: jb. Schleiminger László. *Girálton*: jb. Semsei Semsey Gyula. *Kis-Szebenben*: jb. Marthényi Ferencz. *Szemesen*: jb. Mayer János. *Szvidniken*: jb. Márttyák Sándor.

Erzsébetvárosi kir. törvényszék. Elnök: Nagy Lajos; kir. ügyész: Theil István. — *Kir. járásbiróságok*. *Erzsébetvároson*: jb. Gillyén Lajos. *Dicső-Szent-Mártonban*: jb. Kovátsy Károly. *Hosszuaszon*: jb. Kelemen László. *Köhalmon*: jb. Végh Albert. *Medgyesen*: jb. Graeser Frigyes. *Nagysinken*: jb. Kaufmann Károly. *Segesváron*: jb. Simon Albert. *Szent-Ágothán*: jb. Steinburgi Pildner Károly.

Fehértemplomi kir. törvényszék. Elnök: Pászt Vilmos; kir. ügyész: Nikolits István. — *Kir. járásbiróságok*. *Fehértemplomban*: jb. Ottrubay József. *Dettán*: jb. Juschitz Károly. *Károlyfalván*: jb. Moldován Simon. *Kubinban*: jb. Chapó Elek. *Oraviczbányán*: jb. Virányi István. *Szászkabányán*: jb. Auner János. *Verseczen*: jb. Eördögh Virgil.

Fiumei kir. törvényszék. Elnök: dr. Celligoi Bódog; kir. ügyész: dr. Heil Fausztin.

Győri kir. törvényszék. Elnök: Mártonfalvay Elek; kir. ügyész: Sátor Jenő. — *Kir. járásbiróságok.* Győrött: jb. Lacza Károly. Győr-Szt-Mártonban: jb. Németh Pál. Magyar-Óváron jb.: Lepossa Dániel. Nezsideren: jb. Gerebényi Károly. Téthen: jb. Galamb Kristóf.

Gyulafehérvári kir. törvényszék. Elnök: Henter Gábor; kir. ügyész: Tribusz Gusztáv. — *Kir. járásbiróságok:* Gyulafehérváron: jb. Csécs András. Abrudbányán: jb. Geley Kálmán. Balázsfalván: jb. Enyed Lajos. Maros-Ujváron: jb. Elekes Albert. Nagy-Enyeden: jb. Csenátoni Vajda Péter. Topánfalván: jb. Loyczel Ferencz. Vizaknán: jb. Gajzágó Tivadar.

Ipolysági kir. törvényszék. Elnök: Helmbacher Nándor; kir. ügyész: Zalay Ferencz. — *Kir. járásbiróságok.* Ipolyságon: jb. Verebély József. Korponán: jb. Libertiny József. Selmeczbányán: Hayder Antal. Vámos-Mikolán: jb. Nagy Antal.

Kalocsai kir. törvényszék. Elnök: Pintér Miklós; kir. ügyész: Battlay Imre. — *Kir. járásbiróságok.* Kalocsán: jb. Szabó Aladár. Kis-Körösön: jb. Salamon Miklós. Kun-Halason: jb. Török Elek. Duna-Vecsén: jb. Gyanasztai Rihmer Kázmér.

Kaposvári kir. törvényszék. Elnök: Kelemen Lajos; kir. ügyész: Psik Lajos. — *Kir. járásbiróságok.* Kaposváron: jb. Herman Manó. Csurgón: jb. Andorka Gyula. Igalon: jb. Melicskó Miklós. Lengyeltötiban: jb. Röck Gyula. Marczalon: jb. dr. Havlák János. Nagy-Atádon: jb. Jalsoviczky Lajos. Szigetváron: jb. Gruber Gusztáv. Tabon: jb. Grubanovich Géza.

Karánsebesi kir. törvényszék. Elnök: Küchler Sebők; kir. ügyész: Csiky László. — *Kir. járásbiróságok.* Karánsebesen: jb. Szentmiklósi Béla. Bosovicson: jb. Simon Gábor. Ó-Orsován: jb. Németh Phöbusz. Teregován: jb. Vincze Miklós.

Kassai kir. törvényszék. Elnök: Kéler József; kir. ügyész: Paksy József. — *Kir. járásbiróságok.* Kassán: jb. Madarász János. Szepsin: jb. Olchváry Elek. Tornán: jb. Kaczvinczky Géza. Abauj-Szántón: jb. dr. Járosy Károly. Szikszón: jb. Dózsa Endre. Zsadányon: jb. Gedeon István.

Kecskeméti kir. törvényszék. Elnök: Gáll Ferenez; kir. ügyész: Horváth Béla. — *Kir. járásbiróságok.* Kecskeméten: jb. Sikári Kovács József. Czepléden: jb. Báthory István. Félegyházán: jb. Fövényessy József. Kun-Szt-Miklóson: jb. Baky József. Nagy-Körösön: jb. Varga Elek.

Kézdi-vásárhelyi kir. törvényszék. Elnök: Ponory Sándor; kir. ügyész: Solyom Miklós. — *Kir. járásbiróságok.* Kézdi-Vásárhelyen: jb. Kovács István. Kovásznán: jb. Dobay János. Szepsi-Szent-Györgyön: jb. Vajna Károly. Nagy-Ajtán: jb. Silvester Dénes.

Kolozsvári kir. törvényszék. Elnök: Péterffy Domokos; kir. ügyész: dr. Biró János. — *Kir. járásbiróságok.* Kolozsvár vidéki: jb. Nesztor László. Kolozsvár városi: járásb. Montovich Gyula. Bánffy-Hunyadon: jb. Telegdy Károly. Hidalmason: jb. Schopf Gyula. Mocsoson: jb. Veres Jenő. Tekén: jb. Graeser Károly.

Komáromi kir. törvényszék. Elnök: Pulay Géza; kir. ügyész: Molnár Ádám. — *Kir. járásbiróságok.* Komáromban: jb. Keszler János. Esztergomban: jb. Magos Sándor. Muzslán: jb. Schável Károly, Nagy-Igmádon: jb. Tóth Lajos. Ó-Gyallán: jb. Emanuel József. Tatán: jb. Gábel Ferencz.

Lőcsei kir. törvényszék. Elnök: Engelmayr József; kir. ügyész: Kray István. — *Kir. járásbiróságok.* Lőcsén: jb. Kail László. Göllniczbányán: jb. Mattyasovszky Gábor. Iglón: jb. Fest Ottó. Késmárkon: jb. Mattyasovszky József. Lublón: jb. Gresch Gyula. Szepes-Szombatban: jb. Weisz Gusztáv. Szepes-Váralján: jb. Hoszlinszky Marczel. Ó-Falván: jb. dr. Philipp Ödön.

Lugosi kir. törvényszék: Elnök: Zsiros Lajos; kir. ügyész: hely. Nagy Elek, alügyész. — *Kir. járásbiróságok*. *Lugoson*: jb. Popp Lajos. *Bogsánon*: jb. Petricu Gyula. *Facséten*: jb. Gerdanovics Sándor.

Marosvásárhelyi kir. törvényszék. Elnök: Szentmarjay Dezső; kir. ügyész: Gyárfás László. — *Kir. járásbiróságok*. *Marosvásárhelyt*: jb. Hincz Miklós. *Mezőbándon*: jb. Illés Sándor. *Nyárad-Szeredán*: jb. Sander Lajos. *Szászrégenben*: jb. Rozsnyay Ferencz.

Mármaros-szigeti kir. törvényszék. Elnök: Kosztka Géza; kir. ügyész: Igyártó Sándor. — *Kir. járásbiróságok*. *Mármaros-Szigeten*: járásb. Csiszár Lajos. *Rahón*: jb. Benda Bertalan. *Felső-Visón*: jb. Jura János. *Huszton*: jb. Horváth Menyhért. *Ökörmezőn*: jb. Taninecz Endre. *Técsőn* bj.: Rétyi Mihály.

Miskolczi kir. törvényszék. Elnök: Ortway Miksa; kir. ügyész: Janó Sándor. — *Kir. járásbiróságok*. *Miskolczon*: jb. Strazsek János. *Edelényen*: jb. Balogh János. *Mező-Csáthon*: jb. Buza Endre. *Mező-Kövesden*: jb. Kudlovits Imre. *Sajó-Szent-Péteren*: Kolozs Barna.

Nagy-beckereki kir. törvényszék. Elnök: Várady Mihály; kir. ügyész: Pinkovics János. — *Kir. járásbiróságok*. *Nagy-Beckereken*: jb. Pohut István. *Módoson*: jb. dr. Szöke Károly. *Török-Becsén*: jb. Steingaszner Ákos.

Nagy-kanizsai kir. törvényszék. Elnök: Felsőeöri Cseresnyés Sándor; kir. ügyész: Bogyay Ödön. — *Kir. járásbiróságok*. *Nagy-Kanizsán*: jb. Kovács Béla. *Csáktornyan*: jb. Séra István. *Keszthelyen*: jb. Stocker Antal. *Letenyén*: jb. Philippits János. *Perlakon*: jb. Götz Ferencz.

Nagy-kikindai kir. törvényszék. Elnök: bobdai Gyertyánffy Ferencz; kir. ügyész: Erdélyi Endre. — *Kir. járásbiróságok*. *Nagy-Kikindán*: jb. Dús Sándor. *Billéten*: jb. Demeter Szilárd. *Nagy-Szent-Miklóson*: jb. Jurkovich Othmár. *Török-*

Kanizsán: jb. Georgievics Sándor. *Zsombolyán*: jb. Schwarzer Gyula.

Nagy-szebeni kir. törvényszék. Eln.: Jánosi Sándor; kir. ügyész: Hatfaludy István. — *Kir. járásbiróságok*. *Nagy-Szebenben*: jb. Fuchs Lajos. *Szász-Sebesen*: jb. Egyed Kálmán. *Szelistyén*: jb. Popist Nándor. *Szerdahelyen*: jb. Welter Mihály. *Ujegyházán*: jb. Fabritius Frigyes.

Nagy-váradai kir. törvényszék. Elr.: Szentgyörgyi Gyalokay Lajos; kir. ügyész: Turcsányi Ödön. — *Kir. járásbiróságok*. *Nagy-Váradon*: (városi) jb. Bulyovszky József. *Nagy-Váradon*: (vidéki) jb. Kenéz Sándor. *Belényesen*: jb. Benedek László. *Berettyó-Ujfalun*: jb. Baróthy Béla. *Élesden*: jb. Mütter Ferencz. *Magyar-Cséken*: jb. Göndöcs László. *Margittán*: jb. Toperczer Kálmán. *Nagy-Szalontán*: jb. Hadházy József. *Székelyhidon*: jb. Fényes Endre. *Tenkén*: jb. Lengyel Károly. *Vaskohon*: jb. Fassie Pál.

Nyiregyházi kir. törvényszék. Eln.: Vasmegyeri Megyeri Géza; kir. ügyész: Lázár Kálmán. — *Kir. járásbiróságok*. *Nyiregyházán*: jb. Kovács Gerő. *Kis-Várdán*: jb. Vay Péter. *Nagy-Kállón*: jb. Szentiványi Adorján. *Nyir-Bátorban*: jb. Komlóssy Gyula. *Tiszalökön*: jb. Tóth Pápay Soma.

Nyitrai kir. törvényszék. Elnök: Thuróczy Vilmos; kir. ügyész: Csenkey Géza. — *Kir. járásbiróságok*. *Nyitrán*: jb. Juhász Vincze. *Érsekújváron*: jb. Turcsányi Lajos. *Galgócson*: jb. Benkeő Géza. *Miaván*: jb. Prónay Kálmán. *Nagy-Tapolcsányon*: jb. Lőrinczy Gyula. *Privigyén*: jb. Szaniszló Vilmos. *Sellyén*: jb. Husz János. *Szakolczán*: jb. Bolemann Lajos. *Szeniczen*: jb. Martényi Sándor. *Vágujhelyen*: jb. Ocsóvszky Ferencz.

Pancsovai kir. törvényszék. Elnök: Herglitz Antal; kir. ügyész: Róth Gergely. — *Kir. járásbiróságok*. *Pancsován*: jb. Fritsch Fülöp. *Alibunáron*: jb. Fodor Károly. *Antalfalván*: jb. Jaszenovits István. *Perlaszon*: jb. Sárdy János.

Pestvidéki kir. törvényszék. Elnök: Kriszt

János; kir. ügyész: Havas Imre. — *Kir. járásbiróságok. Pestvidéki*: jb. Muttnyánszky Ádám. *Gödöllön*: jb. Kern Aurél. *Monoron*: jb. Koós Emil. *Nagy-Kátán*: jb. Udvardy Kálmán. *Ócsán*: jb. Lenkey Sándor. *Ráczkevény*: jb. Ludaics Miksa. *Szt-Endrén*: jb. Csanády István. *Vácson*: jb. Vörösmarty János.

Pécsi kir. törvényszék. Elnök: Ocskay Antal; kir. ügyész: Zsolnay György. — *Kir. járásbiróságok. Pécsen*: jb. Rásky Mihály. *Dárdán*: jb. Balaskó János. *Mohácson*: jb. Szedressy Adolf. *Pécsváradon*: jb. Horváth Mór. *Sásdon*: jb. Rihmer Elek Béla. *Siklóson*: jb. Bauer Rezső. *Szent-Lőrinczen*: jb. Pölt Károly.

Pozsonyi kir. törvényszék. Elnök: Bodroghy István; kir. ügyész: Kramolin Viktor. — *Kir. járásbiróságok. Pozsonyban*: jb. Petöcz Gábor. *Bazinban*: jb. Prickel Antal. *Duna-Szerdahelyen*: jb. Uhlig Károly. *Galánthán*: jb. Michnay Jenő. *Malaczkán*: jb. Berthóty Imre. *Nagy-Szombatban*: jb. Szászy Ágoston. *Somorján*: jb. Szalay Ambrus.

Rimaszombati kir. törvényszék. Elnök: Fornél Jenő; kir. ügyész: Kubinyi Aladár. — *Kir. járásbiróságok. Rimaszombatban*: jb. Löcherer Tamás. *Nagy-Röczen*: jb. Molitorisz János. *Rima-Szécsen*: jb. Lengyel György. *Rozsnyón*: jb. Tichy Mihály. *Tornalján*: jb. Borsody József.

Rózsáhegyi kir. törvényszék. Elnök: Porubszky Jenő; kir. ügyész: Babrovniczky László. — *Kir. járásbiróságok. Rózsáhegyen*: jb. Króner András. *Alsó-Kubinban*: jb. Bulla György. *Liptó-Szt-Miklós*: jb. Szkicsák Ignác. *Liptó-Ujváron*: jb. Lehoczky Péter. *Námesztón*: jb. Szontagh Szaniszló. *Trsztenán*: jb. Varsely J.

Sátoralja-ujhelyi kir. törvényszék. Elnök: Hammersberg Jenő; kir. ügyész: Hlavaty József. — *Kir. járásbiróságok. Sátoralja-Ujhelyen*: jb. Balogh Károly. *Gálszécsen*: jb. Görgey Gyula. *Homonnán*: jb. Cseley Gusztáv. *Királyhelmezen*: jb. Zsarnay Márton. *Nagy-Mihályon*: jb. Olchváry Bertalan. *Sze-*

rencsen: jb. Füleky László. *Sztropkón*: jb. Urbán István. *Tokajon*: jb. Román János. *Varannón*: jb. Antalóczy Antal.

Soproni kir. törvényszék. Elnök: dr. Jaáki Hérics Tóth János; kir. ügyész: Bognár Géza. — *Kir. járásbiróságok. Sopronban*: jb. Füzy Ödön. *Csepregen*: jb. mankobuki Fodor Pál. *Csornán*: jb. Mayer Lajos. *Felső-Pulyon*: jb. Hannibal Mór. *Kapuváron*: jb. nemeskéri Kéry Kálmán. *Kis-Mártonban*: jb. baksai és izsófalvi Solár Lajos. *Nagy-Mártonban*: jb. Mátyás Albert.

Szabadkai kir. törvényszék. Elnök: Pécsy Aurél; kir. ügyész: Szalacz Béla. — *Kir. járásbiróságok. Szabadkán*: jb. Milasin Jakab. *Bács-Almáson*: jb. Kovacsits Antal. *Baján*: jb. Rácz József. *Topolyán*: jb. Malonyai Ignác. *Zentán*: jb. Roth Nándor.

Szatmár-németi kir. törvényszék. Elnök: Mórítz Lajos; kir. ügyész: Zanathy Mihály. — *Kir. járásbiróságok. Szatmár-Németiben*: jb. (üres.). *Erdődön*: jb. (üres.), *Fehér-Gyarmaton*: jb. Gacsályi Lajos. *Halmiban*: jb. Egry Lajos. *Máté-Szalkán*: jb. Reök Gyula. *Nagybányán*: jb. Pap Zsigmond. *Nagy-Károlyban*: jb. Ilyasevits Elek. *Szinyér-Váralyán*: jb. Kamaráth Lajos. *Nagy-Somkúton*: jb. Horváth Ferencz.

Szegedi kir. törvényszék. Elnök: Muskó Sándor; kir. ügyész: Schmidt Imre. — *Kir. járásbiróságok. Szegeden*: jb. Wiedermann József. *Battonyán*: jb. Petrovics György. *Csongrádon*: jb. Szarka Mihály. *Hódmező-Vásárhelyen*: jb. Knausz János. *Makón*: jb. Báthy Imre. *Nagylakon*: jb. Várad Kálmán. *Szentesen*: jb. Farkas Gedeon.

Szegvárdi kir. törvényszék. Elnök: Sável Kálmán; kir. ügyész: Szerényi Kálmán. — *Kir. járásbiróságok. Szegvárdon*: jb. Szendrödy Károly. *Bonyhádon*: jb. Mihalkovits Arpád. *Duna-Földváron*: jb. Szelle Zsigmond. *Gyönkön*: jb. Daróczy István. *Pakson*: jb. Börzsönyi Lajos. *Tamásiban*: jb. Gruber Iván. *Székelly-udvarhelyi kir. törvényszék.* El-

nök: Flórián János; kir. ügyész: Diemár Károly. — *Kir. járásbiróságok. Székely-Udvarhelyen*: jb. Szabó Dénes. *Oklándon*: jb. kassai Farkas Sámuel. *Székely-Keresztúron*: jb. Sebestyén István.

Székesfehérvári kir. törvényszék. Elnök: Tamásy Béla; kir. ügyész: Csiky József. — *Kir. járásbiróságok. Székesfehérváron*: jb. Gazdy Béla. *Adonyban*: jb. Hornoy György. *Moóron*: jb. Kálmán Lajos. *Sárbogárdon*: jb. Salamon Alajos. *Vaúlton*: jb. Botka József.

Szolnoki kir. törvényszék. Elnök: Popovics Zsigmond; kir. ügyész: Tóth Mór. — *Kir. járásbiróságok. Szolnokon*: jb. Andrássy József. *Jászberényben*: jb. Becsey Gyula. *Karczagon*: jb. Berényi Gyula. *Kisujszálláson*: jb. Magai Károly. *Mezőtúron*: dr. Dévay Gyula. *Jászapátin*: jb. Hajnal Antal. *Kun-Szent-Mártonban*: jb. Borhy Gyula. *Abád-Szalókon*: jb. Dömök Jenő.

Szombathelyi kir. törvényszék. Elnök: Zsitvay Leo; kir. ügyész: Ajkas Károly. — *Kir. járásbiróságok. Szombathelyen*: jb. Tulok János. *Felső-Eőrön*: jb. Pogány Gusztáv. *Kis-Czellben*: jb. Kováts Antal. *Körmenden*: jb. Kajtár Dénes. *Kőszegen*: jb. Szluha Dénes. *Mura-Szombatban*: jb. Augustich Pongrátz. *Német-Ujváron*: jb. Nagy Jenő. *Sárváron*: jb. (üres.) *Szt-Gotthárdon*: jb. Galba Lajos. *Vasváron*: jb. Korchmáros Gábor.

Temesvári kir. törvényszék. Elnök: Mály István; kir. ügyész: Bede Gyula. — *Kir. járásbiróságok. Temesváron*: jb. Veszelinovics Sándor. *Buziáson*: jb. Benedek Géza. *Csákován*: jb. Hofbauer Péter. *Lippán*: jb. Kövér Ignác. *Rékáson*: jb. Lupia Tivadar. *Uj-Aradon*: jb. Medveczky János. *Vingán*: jb. Frohmann Ödön.

Tordai kir. törvényszék. Elnök: dr. Damokos Antal; kir. ügyész: Lázár Aurél. — *Kir. járásbiróságok. Tordán*: jb. Csegezy Mihály. *Alsó-jarán*: jb. Felszegi Lajos. *Felvinczen*: jb. Keresztes Arpád. *Maros-Ludason*: jb. Laczhegyi Frigyes.

Trencsényi kir. törvényszék. Elnök: Marsovszky Jenő; kir. ügyész: dr. Szegheő Ignác. — *Kir. járásbiróságok. Trencsénben*: jb. Chudovszky József. *Baánon*: jb. Motesiczky Ernő. *Bittsén*: jb. Marsovszky Lajos. *Csaczán*: jb. Aleitner Nándor. *Illaván*: jb. Bellusi Baross Antal. *Puchon*: jb. Bubla János. *Vág-Beszterczén*: jb. Nozdroviczky János. *Zsolnán*: jb. Moravszky János.

Ujvidéki kir. törvényszék. Elnök: Lobmayer István; kir. ügyész: Popovich Aurél. — *Kir. járásbiróságok. Ujvidéken*: jb. Kovachich József. *O-Becsén*: jb. Bretska Ferencz. *Palánkán*: jb. Uhlyárik Imre. *Jozseffalván (zsablyai)*: jb. Nikolits Emil. *Titelen*: jb. Szabó Mihály.

Veszprémi kir. törvényszék. Elnök: Niczkilaki és Ondódi dr. Laky Kristóf, cs. és kir. kamarás; kir. ügyész: Pongrácz Jenő. — *Kir. járásbiróságok. Veszprémben*: jb. Bohuniczky Ödön. *Pápán*: jb. Mikovényi Ödön. *Devecseren*: járásbíró Gál Lajos. *Enyingen*: jb. Mészöly Gyula. *Zirczen*: jb. Galamb István. *Balaton-Füredén*: jb. Mórocza Kálmán.

Zalaegerszegi kir. törvényszék. Elnök: dr. Gyömörey Vincze; kir. ügyész: Galánthai Besse-nyei György. — *Kir. járásbiróságok. Zala-Egersze- gen*: jb. Vízgy Gyula. *Alsó-Lendván*: jb. Karabélyos Elek. *Sümegen*: jb. Somogyi Mihály. *Tapoleczán*: jb. Gombás Antal.

Zilahi kir. törvényszék. Elnök: Szőke Bálint; kir. ügyész: Gazda Ferencz. — *Kir. járásbiróságok. Zilahon*: jb. Darvas Ignác. *Szilágy-Csehen*: jb. Pap Sándor. *Szilágy-Somlyón*: jb. Doholyi István. *Tasnádon*: jb. Koronka Károly. *Zsi- bón*: jb. Benkő József.

Zombori kir. törvényszék. Elnök: Szécheny József; kir. ügyész: Dobák Béla. — *Kir. járásbiró- ságok. Zomborban*: jb. . . . *Apatinban*: jb. Demeter Hugó. *Hódságon*: jb. Jesits Lajos. *Kulán*: jb. Lederer Gusztáv.

Országos fegyintézetek.

Illaván: igazg. Kovács József. *Lipótváron*: igazg. Szabó József. *Mária-Nostrán*: ig. főnökök Schreiner Dominika testvér. *Munkácson*: igazg. Hatzinger Sándor. *Nagy-Enyeden*: igazg. (üres.). *Sopronban*: igazg. Balkay István. *Szamosújváron*: igazg. Perndl Ignác. *Vácson*: igazg. Galsai Kovách Ernő. *Szegedi ker. börtön*: igazg. Törökfalvi Török Kálmán. *Aszódi kir. javító-intézet*: igazg. Ürményi Gaál Manó Pál. *Kolozsvári javító-intézet*: igazg. Latzkovszky Lajos. *Kis-hartai közvetítő-intézet*: igazg. Pauer Gyula.

M. k. honvédelmi ministerium.

Honvédelmi minister: Komlós-keresztesi báró *Fejérvári Géza*, altábornagy, b. t. t., kamarás, I. oszt. vaskor. lov., Szent-Istv. rend kp. k., Mária Terézia r. l., a cs. és k. 46. gyalog ezred tulajdonosa, a budapesti I. ker. országgyűlési képviselője.

Államtitkár: Vaiszkai és bogyáni *Gromon Dezső*, Szt-Istv. r. ks. k., a tovarisovai kerület országgyűlési képviselője.

Elnöki osztály. Ügyköre: Beadványok felbontása, külön fentartott ügyek elintézése, Rendeleti közlöny szerkesztése stb. Osztályvezető: *Biró Pál* osztálytanácsos. Katonai előadó: győri *Farkas Fidél* gy. ezredes. Ministeri parancsörtszt: *Álgya Sándor* huszár százados.

I. ügycsoport (I/a, I/b, I/c, II. és V. osztályok). Osztályvezető: *Zsoldos Ferencz* ezredes.

I/a. ügyosztály. Ügyköre: Kiképzés, mozgósítási, stb. Osztályvezető: *Bihar Ferencz* őrnagy.

I/b. ügyosztály. Ügyköre: Legénységi ügyek, szolgálati könyvek stb. Osztályvezető: *Weissmahr Károly* őrnagy.

I/c. ügyosztály. Ügyköre: Népfelkelési ügyek. Osztályvezető: *Csesznák Benő* őrnagy.

II. ügyosztály. Ügyköre: Összes havidijasok nyil-

vántartása, személyügyei stb. Osztályvezető: *Bakonyi Károly* alezredes.

V. ügyosztály. Ügyköre: Egészségügyi szolgálatra vonatkozó ügyek. A honvédorvosi tisztikar személyi ügyei stb. Osztályvezető: dr. *Csajághy Béla* II. oszt. főtorzsorvos.

Közvetlenül az államtitkár alá rendelve.

(III. és IV. ügyosztályok.)

III. ügyosztály. Ügyköre: Hadbírói kar személyes ügyei. Osztályvezető: Dormándi *Schober Károly* tábornok-hadbíró.

IV. ügyosztály. Ügyköre: 1. csendőr törzs- és főtiszték mindennemű személyi ügyei, úgymint: a) a tiszti kinevezésekre vonatkozó felségfölderjesztések tervezetének szerkesztése; b) felülvizsgálati, nyugdíjazási és kegydíjak iránti ügyek; c) a tiszti, valamint legénységi létszámhoz tartozó csendőrségi egyének kitüntetése és jutalmazása iránti előterjesztések; d) a csendőrtisztek, hadapródok és számvivők minősítvényi táblázatainak megőrzése, valamint ezek időnkénti kiegészítésére vonatkozó intézkedések; e) a csendőr hadapródok és tiszthelyettesek kinevezése iránti előterjesztések; f) csendőrtisztek és hadapródok áthelyezése és vezénylése; g) szabadságolások; h) tiszti rangról való lemondások.

2. A rangfokozatok meghatározása s a rangfokozati és beosztási táblázatok szerkesztése.

3. Statistikai adatok gyűjtése.

4. A sorhadi vagy honvédségbeli tiszteknek csendőrségi szolgálatra berendelése az utóbbiakra nézve a II. ügyosztálylyal egyetértőleg.

5. A csendőrtisztek szabadságolása.

6. A csendőrség katonai szolgálatára vonatkozó ügyek.

7. A csendőrség szakszerű kiképzése iránti intézkedések.

8. A csendőrségi szolgálati könyvekre vonatkozó intézkedések

9. A csendőrség legénységi és lóállományának rendszeresítése és az ebben előforduló változások nyilvántartása, valamint általában a legénység kiegészítésére vonatkozó intézkedések.

10. A csendőrség öltözési és felszerelési szabályzatára vonatkozó előterjesztések.

11. A csendőrség szervezetére vonatkozó összes munkálatok, továbbá a csendőr-kerületek területi beosztása.

12. A csendőrség legénységi létszámához tartozó egyének szabadságolására, felülvizsgáltatására és nyugdíjazására vonatkozó intézkedések

13. A csendőr legénység közigazgatási uton való elbocsátása.

14. A csendőr legénység növelési ügyei.

15. A m. kir. és m. kir. horvát-szlavon csendőrség jelvény pótdíjalap és jutalmazási alapjára vonatkozó ügyek.

16. Elmebeteg csendőrségi egyének elhelyezése.

17. Külföldre szóló utlevelek megszerzése.

18. A fürdők használatának engedélyezése.

19. Névváltozásra vonatkozó ügyek.

Osztályvezető: murai és köröstarcsai *Török Ferencz* tábornok, a magyar korona országaihoz tartozó csendőrség felügyelőjének teendőivel megbízva.

Az osztályvezető helyettese: *Neugeboren Gusztáv* csendőrezredes. Beosztva: szakolczai *Koreska Vilmos* csendőrszázados; *Fery Oszkár* csendőrhadnagy.

II. ügycsoport (VI. és VII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Cserhalmay Ferencz* vezérhadbiztos.

VI. ügyosztály. Ügyköre: Ruházat, felszerelés, elhelyezés stb. Osztályfőnök *Blancz Vilmos* I. oszt. főhadbiztos.

VII. ügyosztály. Ügyköre: Illetékek, élelmezés, stb. Osztályfőnök *Schwartz Róbert*, I. oszt. főhadbiztos.

III. ügycsoport (VIII. és IX. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Bittó Kálmán* ministeri tanácsos.

VIII. ügyosztály. Ügyköre: Ujnczozás, védtörvény stb. Osztályvezető: *Kasics Péter* osztálytanácsos.

IX. ügyosztály. Ügyköre: Fősorozás eredménye, haljutalék stb. Osztályvezető: Ehrenheimi *Schytra István* czimz. ministeri tanácsos.

IV. ügycsoport (XI. és XIII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Gruz Albert* ministeri tanácsos.

XI. ügyosztály. Ügyköre: Áthelyezések a hadseregből és viszont, törvényellenes besorozások stb. Osztályvezető: *Tibolth Lajos* osztálytanácsos.

XIII. ügyosztály. Ügyköre: Felszólamlási folyamodványok, elbocsajtások stb. Osztályvezető: idősb gróf *Ráday Gedeon* ministeri tanácsos.

V. ügycsoport (X. és XII. ügyosztályok). Csoportfőnök: *Bárczy István* ministeri tanácsos.

X. ügyosztály. Ügyköre: Beszállásolás, lószükséglet, altiszti igazolványok, menház stb. Osztályfőnök: *Szuthorits Antal* osztálytanácsos.

XII. ügyosztály. Ügyköre: Horvát ügyek elintézése stb. Osztályfőnök: *Lermann József* osztálytanácsos.

VI. ügycsoport (XIV. ügyosztály). Ügyköre: Alapítványi ügyek elintézése. Osztályfőnök: *Jüngling János* osztálytanácsos kiadványozási joggal felruházva.

Segédhivatalok. Főigazgató: *Bogdánffy Ferencz* kir. tanácsos, szolg. kiv. honv. őrnagy.

Honvéd-szakszámvevőség. Főnök: *Jaczkó Manó* I. oszt. főszámtanácsos.

Magyar kir. állami számvevőszék.

Elnök: *Gajzágó Salamon.*

Horvát-szlavon-dalmát országos kormány.

Bán: Hédervári gróf *Khuen-Héderváry Károly.*
Belügyi osztályvezető: *Stanković Daniló.*

Horvát-Szlavonország közigazgatási beosztása.

- I. Lika-Krbava megye (székhelye Goszpics).
Zengg és Karlopago városokkal.
- II. Modrus-Fiume megye (székhelye Ogulin).
Bukari várossal.
- III. Zágrábmegye (székhelye Zágráb).
Zágráb, Károlyváros, Sziszek, Petrinja és Kosztajnicza városokkal.
- IV. Varasd megye (székhelye Varasd).
Varasdvárossal.
- V. Belovár megye (székhelye Belovár).
Belovár, Körös, Kaproncza és Ivanicsvár városokkal.
- VI. Pozsega megye (székhelye Pozsega).
Pozsega és Bród városokkal.
- VII. Verőcze megye (székhelye Eszék).
Eszék várossal.
- VIII. Szerém megye (székhelye Vukovár).
Zimony, Mitrovicza, Karlócza és Pétervára városokkal és városként szervezett Ruma mezővárossal.

